

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

TWENTY-THIRD DAY.

Saturday, 28th March 1959.

The House met in the Assembly Hall, Vidhana Soudha, Bangalore, at Eight of the Clock

MR. SPEAKER (SRI S. R. KANTHI, B.A., LL.B.) in the Chair.

Business of the House.

MR. SPEAKER.—We shall take up Demand No. 29.

SRI G. N. PUTTANNA (Tumkur).—Before taking up the demands I may be permitted to submit that if the Assembly is meeting at 8 o'clock it will be very inconvenient for many of the members, probably to the Speaker also, and mostly to the members who have no vehicles, to come here at 8 o'clock. It will be convenient if it is held at 8-30 in the morning.

MR. SPEAKER.—I know it is inconvenient.

SRI G. N. PUTTANNA.—The House speaks for itself.

BUDGET FOR 1959-60 DEMANDS FOR GRANTS.

Demand No. 29.—Civil Works.

50. Civil Works.

SRI H. M. CHANNABASAPPA (Minister for Public Works and Electricity).—Sir, on the recommendation of the Governor of Mysore, I beg to move :

“That a sum not exceeding Rs. 10,73,16,700 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1960, in respect of ‘Civil Works’.”

MR. SPEAKER.—Motion moved:

“That a sum not exceeding Rs. 10,73,16,700 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1960, in respect of ‘Civil Works’.”

Demand No. 50.—Appropriation to Irrigation and Power Development Fund.

80-B. Appropriation to Irrigation and Development Fund.

SRI H. M. CHANNABASAPPA.—Sir, on the recommendation of the Governor of Mysore, I beg to move :

“That a sum not exceeding Rs. 32,00,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1960, in respect of ‘Appropriation to Irrigation and Power Development Fund’.”

MR. SPEAKER.—Motion moved :

“That a sum not exceeding Rs. 32,00,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1960, in respect of ‘Appropriation to Irrigation and Power Development Fund’.”

(1277)

Demand No. 51.—Capital Outlay on Civil Works.

81. *Capital Account of Civil Works outside the Revenue Account.*

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Sir, on the recommendation of the Governor of Mysore, I beg to move :

“That a sum not exceeding Rs. 4,56,58,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1960, in respect of ‘Capital Account of Civil Works outside the Revenue Account’.”

Mr. SPEAKER.—Motion moved :

“That a sum not exceeding Rs. 4,56,58,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1960, in respect of ‘Capital Account of Civil Works outside the Revenue Account’.”

Demand No. 53.—Capital Account of other Works outside the Revenue Account.

82. *Capital Account of other Works outside the Revenue Account.*

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Sir, on the recommendation of the Governor of Mysore, I beg to move :

“That a sum not exceeding Rs. 22,45,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1960, in respect of ‘Capital Account of other Works outside the Revenue Account’.”

Mr. SPEAKER.—Motion moved :

“That a sum not exceeding Rs. 22,45,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1960, in respect of ‘Capital Account of other

Works outside the Revenue Account’.”

Demand No. 42.—Working Expenses—Irrigation Works—Commercial.

XVII. *I.N.E. & D. Works (Commercial) Working Expenses.*

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Sir, on the recommendation of the Governor of Mysore, I beg to move :

“That a sum not exceeding Rs. 90,38,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1960, in respect of ‘I. N. E. & D. Works (Commercial) Working Expenses’.”

Mr. SPEAKER.—Motion moved :

“That a sum not exceeding Rs. 90,38,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1960, in respect of ‘I. N. E. & D. Works (Commercial) Working Expenses’.”

Demand No. 46.—Capital Outlay on Irrigation.

68. *Construction of Irrigation, Navigation, Embankment and Drainage Works (Commercial.)*

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Sir, on the recommendation of the Governor of Mysore, I beg to move :

“That a sum not exceeding Rs. 7,54,89,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1960 in respect of ‘Construction of Irrigation, Navigation, Embankment and Drainage Works (Commercial)’.”

Mr. SPEAKER.—Motion moved :

“That a sum not exceeding Rs. 7,54,89,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending

31st day of March 1960, in respect of 'Construction of Irrigation, Navigation, Embankment and Drainage Works (Commercial)'."

Demand No. 47.—Irrigation—Non-Commercial).

68-A. Construction of I. N. E. & D. Works (Non-Commercial).

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Sir, on the recommendation of the Governor of Mysore, I beg to move :

"That a sum not exceeding Rs. 1,00,50,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1960, in respect of 'Construction of I. N. E. and D. Works—Non-Commercial'."

Mr. SPEAKER.—Motion moved :

"That a sum not exceeding Rs. 1,00,50,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1960, in respect of 'Construction of I. N. E. and D. Works—Non-Commercial.'"

Demand No. 10.—Irrigation.

18. Irrigation—Other Revenue Expenditure financed from Ordinary Revenues.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Sir, on the recommendation of the Governor of Mysore, I beg to move :

"That a sum not exceeding Rs. 1,07,00,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1960, in respect of 'Other Revenue Expenditure financed from Ordinary Revenues'."

Mr. SPEAKER.—Motion moved :

"That a sum not exceeding Rs. 1,07,00,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1960 in respect

of 'Other Revenue Expenditure financed from Ordinary Revenues'."

Demand No. 48.—Capital Outlay on Improvement of Public Health.

70. Capital Outlay on Improvement of Public Health.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Sir, on the recommendation of the Governor of Mysore, I beg to move :

"That a sum not exceeding Rs. 14,12,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1960, in respect of 'Capital Outlay on Improvement of Public Health'."

Mr. SPEAKER.—Motion moved :

"That a sum not exceeding Rs. 14,15,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1960, in respect of 'Capital Outlay on Improvement of Public Health'."

Demand No. 52.—Capital Account of Electricity Schemes outside the Revenue Account.

81-A. Capital Outlay on Electricity Schemes.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Sir, on the recommendation of the Governor of Mysore, I beg to move :

"That a sum not exceeding Rs. 9,57,19,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1960, in respect of 'Capital Outlay on Electricity Schemes'."

Mr. SPEAKER.—Motion moved :

"That a sum not exceeding Rs. 9,57,19,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1960, in respect of 'Capital Outlay on Electricity Schemes'."

*ಶ್ರೀಯು. ಎಂ. ಮಾದಪ್ಪ (ಚಾಮರಾಜನಗರ).— ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಗತಕ್ಕ ಬರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುಭಾಗ ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದೇ ಅಲ್ಲ, ಇಡೀ ಜನತೆ ಬಹಳ ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಇಷ್ಟೊಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗುವಾಗ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾರೂ ಸಹ ರೋಗೋಪಶೋಧಕಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಉಪಯೋಗವಾಗಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ರೋಗೋಪಶೋಧಕ ಇಲಾಖೆ ಎಂದು ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ಹೆಸರು ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಒಂದು ಹೆಸರಿನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ತಾವು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಾಗ ಕಾಯಾ ಎಚ್ಚಾ ಮನಸಾ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ, ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಆಡಳಿತದ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ಜನ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರುಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸದ ವಿಂಗಡನೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾರ್ಪಾಟಾದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆ ಹೆಚ್ಚು ಬಹುದು, ಕೆಲಸ ಸುಲಭವಾಗಿದೆಯೆಂಬುದು ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್-ಜನರಲ್ ಅಂತ ಒಬ್ಬರು, ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್-ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ನಾರ್ತ್ ಅಂತ ಒಬ್ಬರು, ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್-ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಸೌತ್ ಅಂತ ಒಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಿಂಗಡಣೆ ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶ. ಅದನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ನನ್ನ ಒಂದು ಸರಣಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಮೂರು ಜನ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳಿಗೂ ಮೂರು ಭಾಗಗಳನ್ನಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಒತ್ತಾಯ. ಸಿವಿಲ್ ವರ್ಕ್ಸ್‌ಗೆ ಒಬ್ಬರು, ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್‌ಗೆ ಒಬ್ಬ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರು, ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್‌ಗೆ ಒಬ್ಬ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಇದನ್ನು ಏಕೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಎಂದರೆ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹಾಕಿದರೆ ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನಿಗೇ ಆಗಲೇ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ; ಆದರಿಂದ ದಕ್ಷತೆ ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಂದೇ ತರಹದ ಕಸಬನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನ್ನೇ ಆದರೆ ಹೆಚ್ಚು ದಕ್ಷತೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ನಾನು ಈ ಒಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಏನೆಂದರೆ, ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಫೋರ್‌ಗ್ಯಾಂನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಆಸಕ್ತಿ ಇದೆ, ಎಂದು ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಹೇಳುವಾಗ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಗೆ (ಜನರಲ್) ಇರತಕ್ಕ ಕೆಲಸನೋಡಿ ಮೇಜರ್‌ಚಾಂಕ್ಸ್, ಮೈನರ್‌ಚಾಂಕ್ಸ್, ಸಿವಿಲ್‌ವರ್ಕ್ಸ್, ಎಲ್ಲಾ ತರಹ ಕೆಲಸ ಅವರಿಂದ ಆಗಬೇಕು. ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಸಪ್ಲೈಗಳಿಗೆ ಬರೀ ಸಪ್ಲೈಗಳಾಗಿ ಉಳಿಯುತ್ತವೆಯೆ ಎಂಬ ಕೆಲಸ ಎಷ್ಟು ಆಗಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಉದಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೆರೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಉದಿನಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಕೆರೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುವ

ಬದಲು, ಪೂರ್ಣ ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕು. Concentration of attention ಮತ್ತು Continuity of work ಇರಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಒತ್ತಾಯಮಾಡಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಇಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯಕವೆಂದ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪೋಸ್ಟು ಇದೆ. ಅದು ಸೂಪರಿಟೆಂಡಿಂಗ್ ಇಂಜಿನಿಯರ ಪೋಸ್ಟು. ಅದು ಎಷ್ಟು ಅವಶ್ಯಕವಿದೆ ಎನ್ನುವ ವಿಷಯ ಸ್ವಲ್ಪ ಆರೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ವಿಷಯ. ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಡಿವಿಷನ್ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಹಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಸೂಪರಿಂಡೆಂಡಿಂಗ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಎರಡು ಮೂರು ಜನ ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳಮೇಲೆ ಸೂಪರ್‌ವಿಷ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ, ಇವರಿಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಕೆಲಸ ಸೂಪರ್‌ವಿಷ್; ಇವರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸ್ಪಾಂಕ್ಸಿನಿಂಗ್ ಆಧಾರಿಟಿ; ಇಷ್ಟುವಿನಾ ಇವರಿಗೆ ಮತೆ ನೋ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲವೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಇವರಿಂದ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ನಿರ್ಧಾನವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆದೆಯೇ ವಿನಾ, ಮತ್ತೇನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲಸ ಜಾಗೃತೆಯಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಈ ಒಂದು ಹುದ್ದೆ ರದ್ದುಗಬೇಕು. ಹೀಗಾಗುವುದರಿಂದ ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ದುಡ್ಡು ಉಳಿತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ, ದಕ್ಷತೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಜಾಗೃತ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾಗದ ಶುಲ್ಕಗಳು ಜಾಗೃತ ಜಾಗೃತೆಯಾಗಿ ದಿಸ್‌ಪೋಸರ್ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ.

ಈಗ ಇರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದರಲ್ಲಿ ರೋಪದೋಷಗಳಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೂಪರಿಟೆಂಡಿಂಗ್ ಇಂಜಿನಿಯರ ಅಧೀನದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಡಿವಿಷನ್‌ನಿಂದ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಆ ಆಫೀಸಿಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಎಸ್.ಮೇಟ್ರಿಗುಗಳು ಎಷ್ಟು, ಐದಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಆಗಿರತಕ್ಕವು ಎಷ್ಟು ಎಂದು ಪೆಂಡಿಂಗ್ ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ತೆಗೆಸಿ ನೋಡಿದರೆ, ವರ್ಷಾನುಗಟ್ಟಿ ಕೊಳೆತಿರತಕ್ಕಂಥ ಎಸ್.ಮೇಟ್ರಿಗುಗಳು ಇವೆ. ತಾವೂ ತಮಗೆ ಅಧಿಕಾರ ವಿದ್ವಷ್ಟನೂ ಸ್ಪಾಂಕ್ಸ್ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ಮೇಲಕ್ಕೂ ಕಳುಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಟಪಾರ್ ಆಫೀಸ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಇಲಾಖೆ ತನ್ನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಒ ಗ್ರೇತೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಪೋಸ್ಟನ್ನು ರದ್ದುಮಾಡಬೇಕು. ಉಳಿತಾಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ದಕ್ಷತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಸೂಪರಿಟೆಂಡಿಂಗ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಪೋಸ್ಟು ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಸೆಕೆಂಡ್ ಫೈವ್ ಇಯರ್ ಪ್ಲಾನ್ ಮತ್ತು ಫಸ್ಟ್ ಫೈವ್ ಇಯರ್ ಪ್ಲಾನ್ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತಾವೇ ಸೇರಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಈಗ ಎರಡನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಕೆಲವು ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾದ ಭಾಗ ಮೊದಲನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಪಾರಂಭವಾಗಿ ಎರಡನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗೆ ಬಂದು ಸೇರಿವೆ. ಇದ

* Asterisk indicates that the speech has not been revised by the member concerned.

ರಿಂದ ನಮಗೆ ಏನು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಏನು ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೋ ಅದನ್ನು ಇಷ್ಟು ನಿಗದಿಯಾದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಇರುತ್ತಾರೋ, ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಐದು ವರ್ಷ ಎಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ 15 ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಡಿಸಿಪ್ಲಿನ್ ಇಲ್ಲ, ಪಂಕ್ಚುಯಾಲಿಟಿ ಇಲ್ಲ ಮತ್ತು ಶ್ರದ್ಧೆ ಇಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ನಾವು ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡಬಹುದು.

Sri C. J. MUCKANNAPPA (Gubbi).—For your information I may say that there is a radio announcement that the Revenue Minister of Andhra Shri Kala Venkat Rao died. I am bringing this to your kind notice.

ಶ್ರೀ ಯು. ಎಂ. ಮಾದಪ್ಪ (ಚಾಮರಾಜನಗರ).—ಈ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಏನು ನಿಗದಿಯಾದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ನಮೂದಿಸಿರುತ್ತದೋ ಅದನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಗಾಗ್ಗೆ ರಿವ್ಯೂ ಮಾಡಬೇಕು. ಅವರ ಪ್ರೋಟೆಕ್ಟ್ ಪೋಲಿಯೋಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಆಂಶಗಳನ್ನು ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಪ್ರೋಗ್ರೆಸ್ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡು ರಿವ್ಯೂ ಮಾಡದೆ ದರೆ ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾಡುವ ಅವಕಾಶ ಇರಬಾರದು. ಕೆಲವರು ಹೇಳಬಹುದು. ಎಷ್ಟು ಮೈಲಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಎಷ್ಟೊಂದು T.A., D.A. ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆಂದು. ಇದು ಅಲ್ಲ, ಪ್ರವಾಸಮಾಡಿ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಕ್ಯಾನ್ಸಿಲರಿಯಲ್ಲಿ. ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಡಿಸ್ಪಿಟ್ ಹೆಡ್ ಕ್ಯಾಟರ್‌ನರೋ ಅಥವಾ ಸ್ಟೇಟ್ ಹೆಡ್ ಕ್ಯಾಟರ್‌ನರೋ ಒಂದು ಕಡೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಪ್ರೋಗ್ರೆಸ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ರಿವ್ಯೂ ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಇರಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ (ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಅದನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸ ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಯು. ಎಂ. ಮಾದಪ್ಪ. —ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಗತಿ ಆಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ. —ತಮ್ಮ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಯು. ಎಂ. ಮಾದಪ್ಪ. —ಒಂದು ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಸಂತೋಷ ಬರಿ ಏನೋ ನಾಮಕಾಂಕ್ಷೆ ರಿವ್ಯೂ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ. ನನಗೆ ಗೊತ್ತು. ಡಿಸ್ಪಿಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೋ-ಆರಿನೇಷನ್ ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಡಿಸ್ಪಿಟ್ ಹೆಡ್ ಕ್ಯಾಟರ್‌ನಲ್ಲಿ ಆಫೀಸರುಗಳು ಒಂದು ಸಾರಿ ಸೇರುತ್ತಾರೆ; ಕಾಲ ಕಳೆದು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

Sri B. D. JATTI. —That is not fair. It may not be according to your standard. ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಫೇರ್ ಅಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಯು. ಎಂ. ಮಾದಪ್ಪ. —ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಾವು ಆ ಸ್ಥಾನದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ದೇಶದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ದುಡ್ಡಿನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದರೆ ನಿಮಗೆ ಸರಿಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನೂ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತವಾದ ಸ್ಥಾನದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನೀವೂ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸ್ಥಾನದಿಂದ

ಹಾಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ನಮಗೆ ನಿಮಗೆ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇಷ್ಟು. ಅಲ್ಲ ಕುಳಿತಾಗ ಅಲ್ಲ ಹೇಳುವ ಮಾತು ಅದು.

Sri H. M. CHANNABASAPPA (Minister for Public Works and Electricity).—It is not correct to say like that. At least you know you must make yourself felt in the country.

Sri S. D. KOTHAVALA (Chikodi).—Is there any deliberate objective on the part of the Government to delay matters? Such an allegation is not fair. It may be attributed to any member, much less a Minister.

ಶ್ರೀ ಯು. ಎಂ. ಮಾದಪ್ಪ. —ನಾನು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ತಾವು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೇಳಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತೋ ಏನೋ. ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ನೀವು ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಇದ್ದರೆ ಅವರು ಹೇಳಬೇಕು. ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಪ್ಪು. ನಾನು ಮೈಯತ್ತಿಕವಾಗಿ ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ಸಣ್ಣ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ನಾನು ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ದೈವ ಅಸೂಯೆಗಳನ್ನು ಸಾಧನೆಮಾಡಲು ಇದ ಸ್ವಲ್ಪವಲ್ಲ ಎಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತು. ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಡಿವಿಷನ್ನಿನ ಕೆಲಸದ ಪ್ರೋಗ್ರೆಸ್ ರಿವ್ಯೂ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಕರಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಮೈಸೂರು ಇರಿಗೇಷನ್ ಕೆಲಸ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಆಗಿದೆ, ಆದರೆ ನಾವು ಮತ್ತೆ ಸರ್ಕಾರ ಎಷ್ಟು ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಇಷ್ಟಪಟ್ಟಿದ್ದೇವೋ ಅಷ್ಟು ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದನ್ನು ನೀವು ನಿವೃತ್ತಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ. ನಾವೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕು.

Sri H. M. CHANNABASAPPA. —I do not agree. Facts will disclose later on. Don't drag me in. I will never agree that it has not been done according to programme.

ಶ್ರೀ ಯು. ಎಂ. ಮಾದಪ್ಪ. —ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. Let him agree or let him not agree. ಅದು ಅವರ ಇಷ್ಟ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು — ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೇಳಿ. ಅವರು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಯು. ಎಂ. ಮಾದಪ್ಪ. —ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾದದ್ದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಮೊದಲನೆಯ ಸ್ಟೇಜ್, ಎರಡನೆಯ ಸ್ಟೇಜ್ ಮೂರನೆಯ ಸ್ಟೇಜ್, ನಾಲ್ಕನೆಯ ಸ್ಟೇಜ್ ಎಂದು. ಅದನ್ನು ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ಪರಾಂಬರಿಸಿದರೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದನೆ ಸ್ಟೇಜಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಬೇಕು ಎಂಬ ಇದ್ದದ್ದು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿಲ್ಲ. ಎರಡನೆಯ ಸ್ಟೇಜಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗದೆ ಇರುವುದು ಅದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೋ ಇಲ್ಲವೋ ಅನುಮಾನವಾಗಿದೆ; ಮೂರನೆ ಸ್ಟೇಜಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭ ಆಗಿಲ್ಲ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—If the Hon'ble Member yields, I would like to inform the Hon'ble Member that first stage, second stage and third stage would not mean that the works taken up in those stages must be finished then and there. The first stage programme is a programme to be undertaken, to be investigated, to be sanctioned and to be executed and so the works that are included in the first programme means those works which are not yet investigated. That will be investigated and sanctioned and works will go ahead. Similarly others.

ಶ್ರೀ ಯು. ಎಂ. ಮಾದಪ್ಪ.—ನಾನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಬಿಡುವುದನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಕೇಳಿದರೆ ನೀವು ಉತ್ತರ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ತಪ್ಪು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿದೆ ಅಪ್ಪ.

ಶ್ರೀ ಯು. ಎಂ. ಮಾದಪ್ಪ.—ಪೂರ್ತಿ ಆಪ್ತರಾಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಅರ್ಥಮರ್ಥದಲ್ಲೇ ಹೇಳಿದರೆ, ನಿಮ್ಮದೂ ಅರ್ಥಮರ್ಥ, ನಮ್ಮದೂ ಅರ್ಥಮರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಸರ್ಕಾರದ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಮೊದಲನೆಯ ಸ್ಟೇಜಿನಲ್ಲಿ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್, ಎರಡನೆಯ ಸ್ಟೇಜಿನಲ್ಲಿ ಎನ್‌ವಿಮೆಂಟ್ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. 1958-59ನೇ ಇಸವಿಯೊಳಗೆ ಇಷ್ಟು ಸ್ಟೇಜುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ, ಆ ಸ್ಟೇಜುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮುಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆಯೇ? ಸಪ್ತಾಹ ಪತ್ರಿಕೆ ಹೊರಡಿಸಿದ್ದೀರಿ. 1958-59 ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಹಾಕಿಕೊಂಡಮೇಲೆ ಆ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂನಂತೆ ಕೆಲಸ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿರಿ.

8-30 A.M.

• ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಕೆಲಸ ನೋಡಿದರೆ ಅವು ಮೂರು ಸ್ಟೇಜುಗಳ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿವೆ. ಕೆಲವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿವೆ, ಕೆಲವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಲೇ ಇಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಆಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದೇ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಹೋಗಿದ್ದು ಒಂದೊಂದು ಸಾರಿ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡಿಂಗ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಮತ್ತು ಎಗ್ಜಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಆಫೀಸರುಗಳ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ನಿಂತುಬಿಡುತ್ತವೆ. ನಾರ್ಕೆಟಿವರು ತಿಂಗಳುಗಳಿಗಿಟ್ಟು ಒಂದೊಂದು ಎನ್‌ವಿಮೆಂಟ್ ಒಂದೊಂದು ಕಡೆ ಬಂದು ನಿಂತುಕೊಂಡರೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯವೆಂಬುದನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮೈಸೂರು ಇರಿಗೇಷನ್ ಕೆಲಸಗಳು ಪ್ರಕೃತದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಸರ್ಕಾರದ ರೆವೆನ್ಯೂನಲ್ಲಿಯೇ ಎನ್‌ವಿಮೆಂಟ್ ಗಳು ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಆಗಿದ್ದರೂ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ವರ್ಷದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅಥವಾ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿನೊಳಗೆ ಮಾರ್ಚ್‌ನಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೇ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭವಾದರೆ ಹೇಗೆ? ವರ್ಷದ ಕೊನೆ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟೇ

ಕಾರ್‌ಫಾರ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಆಗ ಗೆಜೆಟ್ ನೋಟೀಸ್ ಕೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟು ಚೆಂಡರ್ ಕಾರ್‌ಫಾರ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ 4-6 ತಿಂಗಳುಗಳಿಗಾಗಿ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರೆ ಆಫೀಸರುಗಳಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಗೆ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ? ಇಂತಹ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಎಷ್ಟು ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ನೋಡುತ್ತೇನೆ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I would be very happy if the Hon'ble Member gives concrete instances instead of saying in a general way. ಆ ಕೆಲಸ ಆಗಲಿಲ್ಲ, ಈ ಕೆಲಸ ಆಗಲಿಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿ ಹೀಗಿದೆ, ಇಲ್ಲಿ ಹೀಗಿದೆ ಎಂದು ಜನರಲ್ಲಾಗಿ ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ?

ಶ್ರೀ ಯು. ಎಂ. ಮಾದಪ್ಪ.—ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 1 ಲಕ್ಷ 20 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಒಂದು ಅಂದಾಜು ಚಿಕ್ಕಕರೆ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡಕರೆಯ ಕಾಮ ಗಾರಿಗಾಗಿ ತಯಾರಾಗಿ ಹೋದ ಆದಿವೇಶನದಲ್ಲಿಯೇ ಮಂಜೂರಾಯಿತು. ಆದಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟೇಷನ್ ಕಾರ್‌ಫಾರ್ ಮಾಡಿದ್ದು ಯಾವಾಗ ಎಂಬುದನ್ನು ಫೈರ್ ತೆಗೆಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಸುಮಾರು 1-1½ ತಿಂಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದದ್ದಾರೆ. ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳು ಕಾಲ ಹಾಗೆಯೇ ಇಟ್ಟಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಫೀಸರುಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧೆ ಇದೆ, ಆದಳೆಲ್ಲ ದಕ್ಷತೆ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಕೊಟ್ಟೇಷನ್ ಕಾರ್‌ಫಾರ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸ್ಟಾಂಡಿಂಗ್ ಆರ್ಡರ್ ಇದೆ. ಎನ್‌ವಿಮೆಂಟ್ ರೇಟುಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಪೀಸ್‌ವರ್ಕ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ರೈತರು ಮುಂದೆ ಬಂದರೂ ಅವರಿಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ದಾರರ ಒಂದು ಸಹವಾಸದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಹೈಯರ್ ರೇಟಿನಲ್ಲಿ ಚೆಂಡರ್ ಹಾಕಿರುವವರ ಚೆಂಡರುಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರುಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಏನು ದಕ್ಷತೆ ಇದೆ?

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—What does it mean? Yesterday I gave an instance where they did only seasonal work and never did work for the last five years. I said that it is a defective system and must be scrapped.

ಶ್ರೀ ಯು. ಎಂ. ಮಾದಪ್ಪ.—ಹಿಂದಿನ ಮರಾಮತ್ ಶಾಖಾಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದಾಗ, ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಒಮ್ಮತ್ತೂರು, ಜನ್ನೂರು, ಬಾಗಲ ಗ್ರಾಮಗಳ ಕರೆಯ ಕಾಮಗಾರಿ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದ ಅಂದಾಜಿನ ರೇಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಪೀಸ್‌ವರ್ಕ್ಸ್‌ನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಲೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ರೈತರಿಂದ ಕೆಲಸವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಏಕೆಂದರೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟುದಾರನ ದೃಷ್ಟಿಯಾವಾಗಲೂ ಲಾಭದ ದೃಷ್ಟಿಯೇ; ಆದರೆ ರೈತನ ದೃಷ್ಟಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಕರೆಗಳ ಹಿತದೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ದವಸಧಾನ್ಯಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದೃಷ್ಟಿ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಚಿ. ಹನುಮಯ್ಯ (ಚಿಕ್ಕಕರೆ).—ಆ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಪೀಸ್‌ವರ್ಕ್‌ಮೇಲೆ ವಹಿಸುವುದು ಸರಿಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಯು. ಎಂ. ಮಾದಪ್ಪ.—ಹೌದು. ಒಂದು ಕಡೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅನೇಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ತಾವೇ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು, ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟದಾರರನ್ನು ಇಂತಹ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ನೇಮಿಸುವುದು. ರೈತರೇ ಮುಂದಾಳುತನದಿಂದ ಬಂದು ನಮ್ಮ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಾವೇ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಅವರಿಗೆ ವಹಿಸದೇ ಇರುವುದು, ಈ ರೀತಿಯಾದಂಥ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿ ನನಗಿಂತೂ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ರೈತರು ನಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಾವು ಎಸ್ಸಿಮೇಟ್ ರೇಟಿನಮೇಲೆ ಪೀಸ್ ವರ್ಕನ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಏಕೆ ಅವರಿಗೆ ಅಂತಹ ಕೆರೆಯ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ವಹಿಸಬಾರದು!

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ (ಚಾಮರಾಜನಗರ).—ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟದಾರರು ಶೇಕಡ 20 ರಂತೆ ರಾಧ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದು ನಿಜವೇ!

ಶ್ರೀ ಯು. ಎಂ. ಮಾದಪ್ಪ.—ಅಂದಾಜ್ವೇ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗ ಮಂಜೂರುಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಷ್ಟ ಆಗುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ರೈತರಿಗೆ ಅರೀತಿ ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ 1½ ಲಕ್ಷ ಇರುವ ಎಸ್ಸಿಮೇಟ್‌ನ್ನು ಕೆಲವು ವೇಳೆ 4 ಲಕ್ಷ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ.—ಈಗಿರತಕ್ಕ ಎಸ್ಸಿಮೇಟ್ ರೇಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಪೀಸ್‌ವರ್ಕನ್‌ನಲ್ಲಿ ಆ ಕೆಲಸ ವಹಿಸಿ ಕೊಂಡು ಮಾಡಲು ರೈತರು ಯಾರೂ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅದ ಕ್ಯಾನ್ಸಲ್‌ವೇ ಕೊಟ್ಟಿರಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಯು. ಎಂ. ಮಾದಪ್ಪ.—ರೈತರು ಆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ರೈತರು ಬರಲೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದು ತಪ್ಪು. ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವಿಷಯ ನನಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿಗೊತ್ತು. ಬಂಡಿತವಾಗಿ ರೈತರು ಅಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹನುಮಯ್ಯ.—ಹಾಗಾದರೆ ಪೀಸ್‌ವರ್ಕರ್ಸ್ ಈಗಬೇಡ ಎಂಬುದಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಯು. ಎಂ. ಮಾದಪ್ಪ.—ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶ ಅದಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದು. ನಾನು ಅದು ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವವನು.

ಇನ್ನು ಮೈಸೂರು ಇರಿಗೇಷನ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಅದು under progress ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಇನ್ನು ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲಕಳೆಯುವುದು ಬೇಡ. ಎಷ್ಟು ಟ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನು ಈ ವರ್ಷ ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡಲು ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಆರೊಂದು 5 ಸಾವಿರ ಇರೊಂದು 5 ಸಾವಿರ ಏರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ಈ ಮೈಸೂರು ಇರಿಗೇಷನ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಯಾವರೀತಿ ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಇನ್ನು ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಅದು ವಿಷಯವು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನೂ ಸಹ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ. ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಗವನ ಕೊಡಬೇಕು. ಈಗಾಗಲೇ ನಾವು ಮೊದಲನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಎರಡನೆ ಪಂಚ

ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ ಮುಗಿಯುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳು ಮೊದಲನೆ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದವು ಇನ್ನೂ ಕೊನೆಗಾಣುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ಇವೆ. ಇನ್ನೂ ರೈತರಿಗೆ ನೀರು ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ದಕ್ಷತೆ ಇದೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಎರಡನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ ಮುಗಿಯುತ್ತಾ ಬಂದರೂ ಇನ್ನೂ ಪ್ರಲಮನರಿ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್‌ನೊಳಗೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಶ್ರದ್ಧೆವಹಿಸಬೇಕು. ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ನಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ರಾಧದಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಪ್ರಾರಂಭವಾದವೇ ಲೂ 10-15 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ರೈತರಿಗೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿಯೂ ನೀರು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮೈಸೂರು ಇರಿಗೇಷನ್ ನಲ್ಲಿಯೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಶ್ರದ್ಧೆವಹಿಸಬೇಕು. ಪೂರ್ವಕರು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡಿದಂಥ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಮೂಲ್ಯ ವಾದಂಥ ಕೆಲಸಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಫಲ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿಧವಾಗಿವೆ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ರೋಡ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅನೇಕ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಟರ್ ವಿರೇಜ್ ಕಮ್ಯೂನಿಕೇಷನ್ ರೋಡ್‌ಗಳನ್ನು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ರೋಡುಗಳನ್ನು ಆ ಇಲಾಖೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವನ್ನು ಇಲಾಖೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡದ್ದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ. ಆ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಯೋಗ್ಯರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರಿಪೇರಿಮಾಡಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉಪಯೋಗವಾಗುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲ ಎಂಬುದೇ ನನ್ನ ನೂಚನೆ. ಈಗ ರಸ್ತೆಗಳ ಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ತಾವು ನೋಡಬೇಕು. ಆಗಾಗ್ಗೆ ರಸ್ತೆಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ರಿಪೇರಿ ಆಗುತ್ತಿವೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನಮಾಡಿ ನೋಡಬೇಕು. ಅವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಿಟ್ಟು ಇಷ್ಟು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಆ ಬಾಡಿಗೆ ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ನುಮ್ಮನೆ ಹೇಳಿದರೆ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆ ಏನೂ ನೂಟಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಸರಿಯಾದ ನೀಡುವಲ್ಲಿ ಕರೆಕ್ಷನ್ ಆಗಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯಿಂದ ನೋಡಬೇಕು. ಕರೆಕ್ಷನ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಹಳ ನಿಗಾಕೊಡಬೇಕು. ಬಹಳ ಮೋಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಫುನ: ಫುನ: ಅದಕ್ಕೆ ಎಸ್ಸಿಮೇಟ್ ದುಡ್ಡನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Yesterday, I gave an instance where they did only seasonal work and never did work for the last five years. I said that it is a defective system and must be scrapped.

ಶ್ರೀ ಯು. ಎಂ. ಮಾದಪ್ಪ.—ಇಂಡಿವಿಜುಯಲ್ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಾರದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Unless the member has specific instances which have come to his notice, such kinds of sweeping remarks will have no value. During this one year if the Hon'ble Member at any time had come and told me at last that there is a likelihood of such a thing taking place and cautioned me to beware of it, I could

(SRI H. M. CHANNABASAPPA)

have understood. I dare say that the Hon'ble Member has not even whispered it in my ear.

ಶ್ರೀ ಯು. ಎಂ. ಮಾದಪ್ಪ.—ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕಂಪ್ಲೇಂಟ್ ಕೊಡತಕ್ಕ ಸಣ್ಣ ಮನೋಭಾವನೆ ನನ್ನದಲ್ಲ. ನಿವ ಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ಹೇಗೆ ದೂರುಗಳು ಬರುತ್ತವೋ ನನಗೂ ಹಾಗೆಯೇ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ದೂರುಗಳು ಬರುತ್ತವೆಂಬುದನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ತಮಗೆ ಬಂದಿರುವ ಚಿಲಿಗ್ರಾಂ ಪತ್ರಗಳು ನನಗೂ ಬಂದಿರುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಪತ್ರಗಳ ನಕಲು ಕಾಪಿಗಳಾದರೂ ಬಂದಿರುತ್ತವೆ. ಆ ಒಂದು ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—The Hon'ble Member could have passed it on to me and I would have been very grateful to him.

ಶ್ರೀ ಯು. ಎಂ. ಮಾದಪ್ಪ.—ಅವರಿಗೆ ಬಂದಿರುವುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತು. ಅವರೇ ಅವು ಬಂದವೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ನಿಂದ ಬಂದಮೇರೆ ಅವರು ಹೇಳಿರುವುದು ನಾನು ಪುನಃ ಅವುಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬೇಕೇ ಬೇಡವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ದೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದು ಅಪಿಷಿಯರ್ ಪ್ರೊಸೀಜರ್.

ಸ್ವಾಮಿ, ಇನ್ನು ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಲಹೆಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ರಸ್ತೆಗಳ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಗಾಗಿ ಒಂದು ರೋಡ್ ಫಂಡನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನೂಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಬಹಳ ದಿವಸಗಳಿಂದಲೂ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆ ಆಗಿದೆ. ಈ ದಿವಸ ಸರ್ಕಾರವರು ರೋಡ್ ಸೆಸನ್ನು ಕರೆಕ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವರಪಾಸದಿಂದ ಒಂದು ರೋಡ್ ಫಂಡನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಚೆನ್ನಾಗಿ ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವುದಂತೆ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕಟ್ಟಡಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಕಟ್ಟಡಗಳೇ ದಿವಸ ದೇಶಾದ್ಯಂತವೂ ಬಹಳವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೆ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ರಿಪೇರಿ ಆಗದೆ ಹಾಗೆಯೇ ನಾಡುರಸಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತವೆ. ಇದು ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು. ಇಲಾಖೆಯವರು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದಂಥ ಕೆಲಸ. ಆಯಾಯ ದಿವಿಜನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಆನ್ಯಾಯಲ್ ರಿಪೇರಿಯನ್ನು ಆಯಾಯ ದಿವಿಜನ್‌ನಲ್ಲಿ ತಕ್ಕ ಸಬ್-ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳೂ ಮತ್ತು ಒವರ್ ಸೀಯರುಗಳೂ ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಮಾಡಿ ಸುತ್ತ ಹೋಗಬೇಕು. ಈ ದಿವಸ ಅನೇಕ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೆ ರಿಪೇರಿ ನಡೆಯದೆ ಅವು ಬಹಳ ಶಿಥಿಲಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿವೆಯೆಂಬ ಅಂಶವನ್ನೇ ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಈ ಕಟ್ಟಡಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರವಾದ ವಿಷಯವಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವುವೇ ಒಂದು ಕಟ್ಟಡವನ್ನಾಗಲಿ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಎಸ್ಸಿ ಮೇಟನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ, ಆನಂತರ ಆ ಎಸ್ಸಿಮೇಟಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಕೆಲಸವಾಡಿಸಿ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅಷ್ಟು ಶಾಸ್ತ್ರ

ಪ್ರಮಾಣಗಳಿಂದ ಕಟ್ಟಿದ ಕಟ್ಟಡಗಳೇ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲೇ ಬಿದ್ದು ಹೋಗುತ್ತವೆ! ಇದ ಕೊಂಡು ನಿರ್ದರ್ಶನವನ್ನು ಕೊಡುವುದಾದರೆ, ನಮ್ಮ ಚಾಮರಾಜನಗರದ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಚಾಮರಾಜನಗರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು P.W.D. ಮೂಲಕ 64 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಒಂದು ಅಂದಾಜಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಹೈಸ್ಕೂಲನ್ನು 1952ರಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಆ ಕಟ್ಟಡ 1956ರಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಹೋಯಿತು. ಹೀಗೆ ಆ ಕಟ್ಟಡ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲೇ ಬಿದ್ದು ಹೋಯಿತು. ಆದರೆ ತರಗತಿಗಳೇನಾದರೂ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಆ ಕಟ್ಟಡ ಬಿದ್ದುಹೋಗಿದ್ದರೆ ನೂರಾರು ಹುಡುಗರು ಸತ್ತುಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ವಿಧಿವಶಾತ್ ಆಗ ಕ್ಲಾಸುಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದೇಯೇನು ಆ P.W.D. ಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ದಕ್ಷತೆ! ಆದರೆ ನಾನೀಗ ಈ ವಿಚಾರಗಳಿಗಿಲ್ಲ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ ನವರೇ ಕಾರಣವೆಂದೇನೂ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಇಲಾಖೆ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಮಾದತಕ್ಕ ಕೆಲಸಗಳ ವಿತರಣೆ ಹೇಗಿರುತ್ತೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇಂಥ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಯಾರೊಬ್ಬರೇ ಆಗಲೇ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಸರ್ಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಯವರು ಕಟ್ಟಡಗಳ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಸ್ಥಿತಿ ಈಗಿತಿ ಆಗಬಾರದು. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಣ ಫೋಲಾಗದಾರದಂದು ನಾನೀಗ ಇಷ್ಟನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ವಾಮಿ, ಇನ್ನು ಒಂದು ಇಲಾಖೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ದಿವಸ ಬೋರ್ಡ್‌ಮೆಂಬರ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯವನ್ನು P.W.D. ಅವರು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಹೆಲ್ತ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಇದು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಇಲಾಖೆ. 1939ರಲ್ಲಿನೋ ಇದು ಸ್ಥಾಪಿತವಾಯಿತು. ನಾನು ಈ ಹಿಂದೆಯೂ ಕೂಡ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು P.W.D. ಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿ ಇದನ್ನು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಹೆಲ್ತ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿಗೆ ವಹಿಸಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಈ ಕೆಲಸ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ದಡ್ಡನ್ನೂ ಸಹ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಒಂದು ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದೆ.....

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—The Hon'ble Member will please understand that even the Public Health Department works are being now done by the Public Works Department.

ಶ್ರೀ ಯು. ಎಂ. ಮಾದಪ್ಪ.—ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಕೆಲಸಗಳು ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತವೆ. ಅದಕಾರಣ ಈ ಪದ್ಧತಿ ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ದಿವಸ ಸೆರಿಕಲ್‌ಚ್, ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಕೆಲವು ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ P.W. ಇಲಾಖೆಗಳು ಇರುತ್ತವೆ ಇಂಥ ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಇದೇ ಒಂದು ನೀತಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಈ ಬೋರ್ಡ್‌ಮೆಂಬರ್ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಹೆಲ್ತ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ವಹಿಸಬಿಡಿ. ಈ ದಿವಸ ಯಾವ ಒಂದು ಕೆಲಸ ಆಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೂ ಕಾಗದಪತ್ರಗಳು 47 ಕಡೆ ಸುಕ್ತಾಡ

ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತವೆ. ಅದರಿಂದ ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಅಗತ್ಯ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Is it your idea that all the Departments should have engineering sections to carry on their works?

ಶ್ರೀ ಯು. ಎಂ. ಮಾದಪ್ಪ.—Yes. ತಾವು ಈಗಾಗಲೇ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಇಂಥಾ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ತಮ್ಮ ನೀತಿ ಏನೆಂದರೆ ಅದನ್ನು ತಾವು ಒಂದುಕಡೆ ಮಾಡಿ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಮಾಡದಿರುವುದು ಯಾವ ದರ್ಜೆ? ಇರಾಣಿಯನ್ನು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಹೆಲ್ತ್ ಇರಾಣಿಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮಂಜೂರಾಗದ ಎಪ್ಪಿಮೇಟಿಂಗ್ ಬಗ್ಗೆ ಲಂಪ್‌ಸಂ ಅಮೌಂಟನ್ನು ತೆಗೆದಿಡುತ್ತಿರುವುದು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬಹಳವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೊಂದು ದೊಡ್ಡ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮವಾಗುತ್ತೆಂದು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂದೇಹವೂ ಇಲ್ಲ. ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ಡ್ ಎಪ್ಪಿಮೇಟಿಂಗ್ ಹಣವೇ ಸರಿಯಾಗಿ ಖರ್ಚಾಗದಿರುವಾಗ ಅನ್-ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ಡ್ ಎಪ್ಪಿಮೇಟಿಂಗ್ ಬಗ್ಗೆ ಹಣವನ್ನು ತೆಗೆದಿಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಬಹಳ ಅಶ್ವರ್ಯದ ಸಂಗತಿ! ಇದೇ ವಿಚಾರವಾಗಿ ನಾವು ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಕೂಡ ಬಹಳ ವಾಗಿ ಟೀಕೆಮಾಡಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಲಂಪ್‌ಸಂ ಮೊಬಲಗನ್ನು ಈ ವರ್ಷ ಕಡಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡದೆ ಅದನ್ನು ನಮ್ಮ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ನಾವು ಮಾಡಿದ ಟೀಕೆಗಳಿಂದ ಉಗ್ರಕೋಪ ಬಂದು ಅವರಿಗೆ ಈ ಹೆಡ್ವಿಲ್ಲನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನೊದಗಿಸಲು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ಡ್ ಅಗದ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡುವುದು ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕಾಗಲಿ, ಕಾನೂನುಗಾಗಲಿ ಸರಿಯಾದ್ದಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅವುಗಳಿಗೆ ಇದು ತೀರಾ ವಿರುದ್ಧವಾದುದೆಂದು ಮಾತ್ರ ತಿಳಿಸಬಹುದು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ P.W.D. ಎನ್ನುವುದು ಒಂದು ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇರಾಣಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಇರಾಣಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಿರುವುದಾದರೆ ಅವರು ಈ ಲಂಪ್‌ಸಂ ಗ್ಯಾಂಟ್ ಇಡುವುದನ್ನು ಕೂಡಲೆ ರದ್ದು ಮಾಡಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಅಂಥ ಅನಾಪೋರಿಸೀನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಡಿಚರ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹಣಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಎರಡು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನೊದಗಿಸಿದೆ. ಹಾಗೆ ಆ ಹಣವನ್ನೊದಗಿಸಿದ್ದಾಗಲೂ ಮತ್ತೆ ಈ ರೀತಿ ಬೇರೆ ಹಣ ಪಡೆಯುವುದು ಡಬ್ಬಲ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಡಬ್ಬಲ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಡಿಚರ್‌ಗಳಾಗುವುದು ಬೇಡವೆಂದು ನಾನೀಗ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಹಳೇ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಈಗ ಡಬ್ಬಲ್ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಬಾಬಿನಲ್ಲೂ ಡಬ್ಬಲ್ ಹಣಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವ ವಾದ ಸಹ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿದೆಯೆಂತಲೇ ಹೇಳಬಹುದು! ಆದರೆ ಇದು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿಗೂ, ನ್ಯಾಯಕ್ಕೂ, ಕಾನೂನಿಗೂ ತೀರಾವಿರುದ್ಧ. ಅದರಿಂದ ಇನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕಾದರೂ ಅನ್-ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ಡ್ ಅನ್ ಎಪ್ಪಿಮೇಟಿಡ್ ಕಾರ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ Lumpsum amount ತೆಗೆದಿಡುವುದು ಬೇಡ ಎಂತ ಇಷ್ಟು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿ ನಾನು ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

L.A.

*ಶ್ರೀ ಎಂ. ಕೆ. ಸುರಪೂರ್ (ಇಂಡಿ).—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನೇನೂ ಈಗ ಅಂಥಾ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಭಾಷಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿಂತಿಲ್ಲ. ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲ ಒಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಸುಮಾರು ಎರಡು, ಎರಡೂವರೆ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ನಮ್ಮ ಅನೇಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮ ಬಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಬಂದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇವರು ಕೇವಲ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅತ್ಯಂತ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇವರೇನಾದರೂ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಬಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಅವರು ಯಾವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನು ಅವರು ನನಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಆ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸುತ್ತಲೂ ನದಿಗಳು ಬಂದು ಜನ ಸಂಚಾರ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿಂತೇಹೋಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಆ ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಗೆ ಕೊಲ್ಲಾರದ ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ರೋಡ್‌ವರ್ಕ್ ಬ್ರಿಡ್ಜ್ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಹೈ ರೆವರ್ ಬ್ರಿಡ್ಜ್‌ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಬೊಂಬಾಯಿ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಮೇಲೂ ಅನೇಕಾವರ್ತಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು “ಅಗಲ, ಅಗಲ” ಎಂದು ಅಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ದಿವಸ ಬಜಾಪುರದಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರು, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ಹುಮ್ಮಾಬಾದ್ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಲು ಅಲ್ಲಿ ಹರಿಯುತ್ತಿರುವ ಕೃಷ್ಣಾ, ಮಲಪ್ರಭಾ, ಘಟಪ್ರಭಾ ಇತ್ಯಾದಿ ನದಿಗಳ ಗೊಂದಲಕ್ಕೂ ಸೇತುವೆಗಳಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲೋ ಕೇವಲ ಒಂದೆರಡು ತಾನಿನರಲ್ಲೇ ಪ್ರವಾಹ ಇಳಿದು ಹೋಗಿ ತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲವು ಡೋಣಿಗಳಿಗೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೇತುವೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿರುವ ಕೃಷ್ಣಾನದಿಗೆ ಸೇತುವೆ ಇಲ್ಲ. ಇದನ್ನೀಗ ನಾನು ಬಹಳ ನೊಂದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗಲಾದರೂ ಆ ಸೇತುವೆಯನ್ನು ಹೈ ರೆವರ್ ಸೇತುವೆಯಾಗಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಬಜಾಪುರ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ ಹೆಡ್‌ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್ ಸ್ಥಳವಿದೆ. ಅಲ್ಲದ ಹುನಗುಂದ, ಬಾಗೇವಾಡಿ, ಇಂದಿ ಮತ್ತು ಮುದ್ದೇಬಿಹಳ್ಳಿ ಈ ನಾಲ್ಕು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಬಜಾಪುರದಿಂದ ಹುನಗುಂದ, ಬಾಗೇವಾಡಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ, ಹುನಗುಂದ ಬಾಗೇವಾಡಿ ರಸ್ತೆಗೆ ಡೋಣಿ ನಾಲಾ ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ಹೈ ರೆವರ್ ಕಾನ್‌ವೇ ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಬಾಗೇವಾಡಿಯಿಂದ ಹುನಗುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಂತೆ ಮಲಪ್ರಭ ನದಿಗೆ ಇರುವಂಥ ಬ್ರಿಡ್ಜನ್ನು ಎತ್ತರಿಸಬೇಕು.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Is the Hon'ble Member referring to the bridge near Tekal from where our Hon'ble Speaker comes?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಕೆ. ಸುರಪೂರ್.—ಇನ್ನೊಂದು ಏನೆಂದರೆ ನಾನು ಹೋದನಲ ಬಡ್ಡೆಟ್ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವು ಏನಾದುವು ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಮರಾಮತ್ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಂದಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೈ ರೆವರ್ ಕಾನ್‌ವೇ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾಗ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅದು ಈ ಸಲದ ಬಡ್ಡೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿಯೂ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಇಂದಿ ಡೆಡೆಡಣ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲಹಳ್ಳಕ್ಕೆ

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಕೆ. ಸುರಪುರ)

ಒಂದು ಬ್ರಿಡ್ಜ್ ಆಗಬೇಕು. ಇದಾದಲ್ಲಿ ಇಂಡಿಯಾದ ಪಂಥರಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಬರಲು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಲಮೇಲ-ಇಂದಿಗೆ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಸ್ಮೇಗಳನ್ನು ನಾಡಕ್ಕಳಿ ಮತ್ತು ವಿಭೂತಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಜಿಲ್ಲಾ ಹೆಡ್ ಕ್ವಾರ್ಟರ್‌ಗೆ ಬರಲು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕಡಿಬಾಳೆ ಮಂಜಪ್ಪ (ರವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ತಾವು ವಿವರಿಸಿದ ಕೆಲಸಗಳೆಲ್ಲ ಎಷ್ಟು ಕೋಟಿರೂಪಾಯಿಗಳು ಬೇಕು ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಕೆ. ಸುರಪುರ.—ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಸಲುವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ನೊಳಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ 1961ರೊಳಗೆ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸ್ಪೀಕರೂ ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ದಯವಿಟ್ಟು 1961ರೊಳಗೆ ಆಗ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತೀರೆಂದು ಆಶಯವಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಮನವಿ ಏನೆಂದರೆ ದುಷ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಯ ರಸ್ತೆಗಳು ಆಗಿವೆ. ಈ ವಿಚಾರ ಹೋದಸಲ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಪ್ರತಿಸಲವೂ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಈ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ಆಶಯವಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಮಾದಪ್ಪನವರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಒಂದು ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಕೆರೆ ಕಟ್ಟಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಒಕ್ಕಲಿಗರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು. ಇವರಿಗೆ ಕೆರೆ ಕಟ್ಟಿಸಲು ಕೊಟ್ಟರೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರಿಗೆ ನೀರು ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ technical skill ಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ masonry ಮತ್ತು technical knowledge ಏನು ಇದೆ? ಅದುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮಾದಪ್ಪನವರು ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಚಾರಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇಂದಿ, ಸಿಂಧಿಗೆ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು P.W.D. ಸಬ್ ಡಿವಿಷನ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಬ್ ಡಿವಿಷನ್ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ಆಶಯವಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಕಡೆಯದಾಗಿ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ನಾನು ಯಾವಾಗಲೂ reasonable ಆದಂಥ ಸಲಹೆಗಳನ್ನೇ ಪ್ರಾಕ್ಟಿಕಲ್ ಆದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನೇ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಹೋದವರ್ಷ, ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಾನ್ಯ ಸ್ಪೀಕರ್ ಅವರನ್ನು ವಿವೇಶ ಪ್ರವಾಸಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ.

ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಕಾರಾವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟುಸಲುವಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ಮೂರು ಸಬ್ ಡಿವಿಷನ್‌ಗಳಿವೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಎರಡು ಸಬ್ ಡಿವಿಷನ್‌ಗಳ ವಿಚಾರ ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿ ಮೂರನೆಯದನ್ನು ಮರೆತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಕೆ. ಸುರಪುರ.—ಅದರ ವಿಚಾರ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಸಿದ್ಧಾಂತಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

*ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚಾಮಯ್ಯ (ಪಾಂಡವಪುರ)—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ಡಿವಾಂಟ ಗಳಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಕೆಲವು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಡಿವಾಂಟ ಮಂಟಿನ ವಿಷಯ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದರೆ ದೇಶದ ಹಿರಿಯನಾಯಕರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್

ರಾಜಗೋಪಾಲಚಾರಿಯವರು ಇದು ದೇಶದ್ರೋಹಿ ನಂಬರ್ ಒಂದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ವಹಿಸಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಮಾತು ತಪ್ಪುವಂತೆ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಅವರನ್ನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—

We will make it friend number one.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚಾಮಯ್ಯ.—Thank you, Sir. ಈ ಇಲಾಖೆ enemy number one ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ನೋಡಿದರೂ, ಕೆಳಗಿನಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಲಂಚದ ಹಾವಳಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಕೆರೆಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅಂದಾಜು ತಯಾರಾಗಬೇಕಾದರೆ ಹಿಡುವಳಿದಾರ ಹೋಗಿ ಲಂಚ ಕೊಡಬೇಕು. ಅಂದಾಜು ತಯಾರಾದಮೇಲೆ sanction ಆಗಲು ಮುಂದೆ ಡಿವಿಷನ್ ಆಫೀಸಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರಾದವನು ಲಂಚ ಕೊಟ್ಟು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೊರಡಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಹೋದರೆ ತಿಂಗಳಾನುಗಟ್ಟಲೆ ಆದು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ವಿಲೇವಾರಿಯಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಬೇಗ ವಿಲೇವಾರಿಯಾಗುವ ಹಾಗೆ ಕಡ್ಡಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಜನಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆಗತಕ್ಕ ಕೆಲಸ ಜಾಗೃತಿಯಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರಲ್ಲಿ ಆದನ್ನೆಲ್ಲ ಅನೇಕಸಾರಿ ಏನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕೆಲಸಗಳು ಆಗಬೇಕಾಗಿವೆ. ಇವನ್ನು ಅವರು ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. 'ನಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನೆಲ್ಲ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ನಿಮಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಣಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ', ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕೆಲಸ ಮಾತ್ರ ಒಂದೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಇವರು ಹೇಳುವುದೆಲ್ಲ ಮಾತಿಲ್ಲ ಆಗಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಕಾರ್ಯವೆಲ್ಲ ಆಗಿಲ್ಲ. ಇವರು ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಪ್ರೋಗ್ರೆಸ್ ಏನೆಂದು ಅವಲೋಕನ ಮಾಡಿದರೆ ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹನ್ನೊಂದು ಜನ ಸಬ್ ಓವರ್‌ಸಿಯರೂ, ಒಬ್ಬ ಓವರ್‌ಸಿಯರೂ, ಒಬ್ಬ ಇಂಜಿನಿಯರೂ ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಜನ ಸೆಕ್ಷರ್ ಆಫೀಸರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಕೊರತೆ ಇಲ್ಲ. ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲಸ ಮಾತ್ರ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ.

9 A.M.

ನಮ್ಮ ಪಾಂಡವಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಬೆಂಗಾಡು ಪ್ರದೇಶವಿದೆ. ನೀರಾವರಿ ಕೊರತೆಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಬೆಂಗಾಡು ಪ್ರದೇಶವಿದೆ. 1958ನೆಯ ಆಗಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಹುಣಸೆಕಟ್ಟೆ, ಗೌಡಗರೆ, ಜೋಡಿಗುಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ, ಯಕ್ಕದಕಟ್ಟೆ, ಶುಂಡಲಕಟ್ಟೆ, ಈ ಗ್ರಾಮದ ಕೆರೆಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಹನಗನಹಳ್ಳಿ ಹೊಸಕೆರೆ ಇವುಗಳನ್ನು ದುರಸ್ತಿಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಸದಸ್ಯರು ಇಂಥಾ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ, ಅದನ್ನು ಗುರುತುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ನಮ್ಮ ಪಬ್ಲಿಕ್‌ವರ್ಕ್ಸ್ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ಪುಸ್ತಕವನ್ನಿಟ್ಟು ಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರೆಂಬುದನ್ನು

ಗುರುತುಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ಗುರುತುಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಅದನ್ನು ಯಾರ ಕೈಯಲ್ಲೋ ಕೊಡುವುದು, ಅಥವಾ ಎಲ್ಲೆಯೋ ಬಿಸಾಡುವುದು, ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.....

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—He should not be so uncharitable to me. I am so conscious of everything said by my friend Sri Chamiah; he is my good old friend.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚಾಮಯ್ಯ.—ನಾನು ಅಗತ್ಯ ತಿಂಗಳ ನಲ್ಲ ಕೊಟ್ಟೆ, ಆ ಕಾಗದ ಎಲ್ಲ ಹೋಯಿತೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದುವರೆಗೂ ಕೆಲಸ ಆಗಿಲ್ಲ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I will let you know the space.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚಾಮಯ್ಯ.—ಅನೇಕ ಕೆರೆಗಳು ಅಲ್ಲ ಒಡೆದು ಹೋಗಿವೆ, ಒಂದೂ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರವಾಗಿಲ್ಲ. ಆ ಕೆರೆಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮರಹಳ್ಳಿಕೆರೆ, ಎರೆಕೆರೆ, ಹಳೆಹಳ್ಳಿಕೆರೆ, ಮೇಲಯ್ಯನ ಕೆರೆ ಇವೆಲ್ಲ ಬ್ರೇಕ್ ಆಗಿವೆ, ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ. ಒಂದಾದರೂ ರಿಪೇರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆ ಹಾರ ಕೊರತೆ ಇದೆ, ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯಬೇಕೆಂದು ಸಾರಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಆದರೂ ಇಷ್ಟು ಕೆರೆಗಳು ಹಾಲ ಒಡೆದುಹೋಗಿರುವಾಗ ಒಂದೂ ರಿಪೇರಿಯಾಗಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಹೊಸ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕಾದಲಗೆರೆಗೆ ನಾನು ಮುತ್ತು ವರ್ಷ ಮಾಡಿ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಒಂದು ವರ್ಷವಾದರೂ ಕೂಡ ಆ ಅಂದಾಜು ಅದು ಕುಳಿತಿರುವ ಜಾಗ ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಮಂತ್ರಿಯವರಿಂದ ಅನೇಕ ಕೆಲಸಗಳಾಗುತ್ತವೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದ್ದೆವು.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—You can keep the same.....

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚಾಮಯ್ಯ.—ತಾವು ಬಹಳ ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೀರೆಂದು ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ. ಆದರೆ ನಿಮ್ಮ ಕೈಕೆಳಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು ನುಯಾಗಿಲ್ಲ. ಮೂರು ಜನ ಬೆಳಿಘ್ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳೂ, ಎಂಟು ಜನ ನೂಪ ರಿಟೆಂಡಿಂಗ್ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳೂ, ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಡಿವರ್ಜಿಗಳೂ ಇವೆ. ಇಷ್ಟಿದ್ದರೂ ಕೆಲಸ ಸರಿಯಾಗಿ, ಡುರುಕಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬೋರ್ಡಿನ ಹಳ್ಳಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಆಗಿ ಎಂಟು ಹತ್ತು ವರ್ಷ ವಾಯಿತು. ಎಂಟು ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ, ಆದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಆನುಕೂಲವಾಗಿಲ್ಲ. ರೋಕ್ಷವಾದುದು ಅಣೆ ಕಟ್ಟಿ ಈ ಕೆರೆಗೆ ನೀರು ಬಿಡುವುದು ಎಂದು ಮಾಡಿ, ಡೈರೆಕ್ಟ್ ಅಡ್ಡು ಕಟ್ಟಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಜಲಾಶಯವನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮಾಡಹಳ್ಳಿಕೆರೆಗೆ ಜಮೀನು ಅಕ್ವೈರ್ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಂಟು ಹತ್ತು ವರ್ಷವಾದರೂ ರೈತರಿಗೆ ಕಾಂಪೆನ್ಸೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅವರು ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲದೆ ಸಾಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.....

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಎಂಟು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಜಮೀನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಮೊನ್ನೆ ತಾನೇ ನಾನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದೆ. ಈಗತಾನೆ ಜಮೀನನ್ನು ಸುಪರ್ಟಿಗೆ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚಾಮಯ್ಯ.—ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I should like to correct the Hon'ble Member. He is referring to Madehalli tank. We are excavating the earth; we are making arrangements to give them lands elsewhere for which they are asking.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚಾಮಯ್ಯ.—ಹಾಗಾದರೆ ಯಾವಾಗ ಅಕ್ವೈರ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಿ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಎಂಟು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕಷ್ಟ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ನಾವು ಜಮೀನನ್ನು ಸುಪರ್ಟಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಈಚೆಗೆ. ಆ ಜಮೀನಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಬೇರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಈಗಮಾಡಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚಾಮಯ್ಯ.—ಇದುವರೆಗೂ ಅವರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ದೊರಕಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಅವರ ವಿಷಯ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕು.

ತೊಣ್ಣೂರು ಕೆರೆಗೆ ಫೀಡರ್ ಚಾನರ್ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ನೂರು ನೂರೈವತ್ತು ಎಕರೆ ಮಳು ಗಡೆಯಾಗಿ, ಅವರಿಗೆ ಬೆಳೆ ಮತ್ತು ಜಮೀನಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು.

ಮೈಸೂರ್ ಕೆರೆಗಳ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಲೆಕ್ಷನ್ ಗೌಡರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ 2,500 ರೂಪಾಯಿಗಿಂತ ಕಡಮೆ ಖರ್ಚಾಗುವ ಕೆರೆಗಳಿಗೆ ರೈತರಿಂದ ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಮತ್ತು ವಾಟರ್ ರೇಷನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಅಂಥಾ ಕೆರೆಗಳಿಗೂ ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್, ವಾಟರ್ ರೇಷ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ. 2,500 ರೂಪಾಯಿಗಿಂತ ಕಡಮೆಯಾಗುವ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರೇ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಹತ್ತು ಹನ್ನೆರಡು ಕೆರೆಗಳಿಗೆ ಅಂದಾಜು ತಯಾರಾಗಿ ಹಾಗೆಯೇ ನಿಂತಿವೆ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ರೈತರಿಂದ ಮುಚ್ಚಳಿಕೆಗಳನ್ನಾದರೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿಲ್ಲ. ಇಂಥಾ ಕೆರೆಗಳಿಗೆ ವಾಟರ್ ರೇಷ್ ಮತ್ತು ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ರೈತರಿಂದ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದು ನೂಕುವಲ್ಲ.

ಕೃಷ್ಣರಾಜನಗರದಿಂದ ಮುಳುಗಡೆಯಾದ ಪ್ರದೇಶದವರು ಬೇರೆ ಕಡೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಜಮೀನು ಬೆಂಗಾಡು. ಇದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಫಲವತ್ತಾದ ಜಮೀನು ಮುಳುಗಡೆಯಾಗಿ ಅವರು ಬೆಂಗಾಡು ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಕೃಷ್ಣರಾಜನಗರದಿಂದ ಲಘು ಇರಿಗೇಷನ್ ಮೂಲಕ ನೀರನ್ನೊದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಆ ನೀರನ್ನು ಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಚಿಘ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಗೂ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಂದು ನೋಡಬೇಕು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಅನೇಕಸಾರಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಬಂದು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಆ ಜನರಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಬರುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲ ನೋಡಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚಾಮಯ್ಯ)

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ಮೂರುವರ್ಷ ಒಂದು ಸ್ಥಳ ದಲ್ಲಿದ್ದಾರೋ ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ವರ್ಗಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ಇದೊಂದು ಚಟಬಂದಿದೆ. ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕ ನಾದರೂ, ಜನರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾದರೂ ಅವನು ಅಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತಾನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ಕಟ್ಟುವವನಾದರೆ, ಆತನನ್ನು ನಿಮ್ಮಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಹಾಕುವುದು ನ್ಯಾಯವೇ! ಅವನಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ನ್ಯಾಯ. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಅವನನ್ನು ಶ್ರೀನಿವಾಸಶೆಟ್ಟರ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ, ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ನ್ಯಾಯವೇ!

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚಾಮಯ್ಯ.—ಎಲ್ಲರೂ ಹಾಕಿ. ನಿಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಅಂಥವರನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡರೆ ಆಗ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗೆ ಕೆಲಸಮಾಡಲು ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಯಾವುದನ್ನು ಕೇಳಿದರೂ it is not feasible ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಯಾದರೂ ಹಾಕಿ. ಅವರ ಕೈಯಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಮನೋಭಾವವನ್ನುಳ್ಳ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಕೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ, ಯಾರಿಗೂ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್‌ನ್ನು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ನನಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗಬೇಕು, ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳು ಉದ್ಧಾರವಾಗಬೇಕು, ತಾವು ಉಳಿ ಮಾಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿದ್ದು ನಮಗೆಲ್ಲ ತೊಂದರೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ, ಅಷ್ಟೇ. ಅದುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಮಾಡಿ ಒಬ್ಬ ಸರಿಯಾದ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ನಮ್ಮ ಬೆಂಗಾಡು ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಈ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ನಮ್ಮ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಮತ್ತು ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ಖಾತೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕಡೆಯವರೇ ಬಂದರಲ್ಲ ಎಂದು ನನಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರೇ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಭಾಗದ ಕೆಲಸಗಳೆಲ್ಲ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆಗಬಹುದೆಂದು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಆದರೆ ಹಾಗಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೊಸದಾಗಿ ತಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ನಾನೇನನ್ನೂ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಬಹಳ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಜನಗಳಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಇಲ್ಲ ನಿರ್ಗತಿಕರಾಗಿರತಕ್ಕವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಯೇ ಹೊರತು ಇದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ತಾವು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ನಮ್ಮ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ವೆಲ್ಲುಸ್ಸಿ ಬ್ರಿಡ್ಜ್ ಇದೆ. ಇದು ಬಹಳ ನ್ಯಾರೋವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇಲ್ಲ ಅನೇಕ ಬಸ್ಸು ಅಕ್ಸಿಡೆಂಡುಗಳು ಜಾನುವಾರಗಳ ಅನಾಹುತಗಳೂ ಬಹಳವಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿವೆ. ಇದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಸರ್ವೆಮಾಡಿಲ್ಲ; ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ಎರಡನೇ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಪ್ಲಾನಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಈಗಲಾದರೂ ಇದನ್ನು ಮೂರನೆಯ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಪ್ಲಾನಿನಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಮಲ್ಲೇನಹಳ್ಳಿ ಬಳಿ ಇರುವ ಒಂದು ಅಡ್ಡ ಹಳ್ಳಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸೇತುವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು, ಹತ್ತು ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಇದ್ದು ಇನ್ನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಜನಗಳ ಒಡಾಟಕ್ಕೆ ಮತ್ತು

ವಾಹನಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನೂ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ರೋಡುಗಳ ವಿಚಾರ. ಹುಲಕೆರೆ ಬೋರಿಯಿಂದ ಚಿಟ್ಟಹಳ್ಳಿವಾರ್ಗವಾಗಿ ತೆಂಡೆಕೆರೆಯವರೆಗೆ ಒಂದು ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ; ಮತ್ತು ಈಗ ಹೊಸದಾಗಿ ಚಿನ್ನಕುರಳಿ ಬಳಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ರೋಡನ್ನು ಮಾಡಿ ಇದಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ಐವತ್ತರಿಂದ ಅರವತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಸರಕಾರದವರೇ ವಹಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಹೀಗೆ ನಾನು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದುದನ್ನೆಲ್ಲ ಪಾಪಕ ದಲ್ಲಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಮನೋಭಾವವೇ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಂದರೆ ನನಗೆ ಅಷ್ಟೇ ಸಾಕು. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

*Sri S. D. KOTHAVALA (Chikodi).—

I rise to support the demand moved by the Hon'ble Minister for Public Works. While doing so I propose to make some observations. This House knows that there is only one major scheme in the Bombay Karnatak, viz., Ghataprabha Valley Project. The indications are that the execution of this project is going to be delayed. Thanks to the attitude of the Bombay Government two reservoirs will be constructed for giving perennial supply of water to the various lands concerned. The two reservoirs which will be constructed are at Hadalga and Hidakal and the Mysore Government have made choice of Hadalga for the purpose of constructing a dam there. It appears Hidakal dam is pending sanction of the C.P.W. Commission and for a long time. If my information is correct, it appears that technical sanction is withheld on the ground that there is no definite agreement regarding the sharing of waters of Krishna between Bombay and Mysore States. It may be stated now that this project was included in the Second Five-Year Plan and it was formulated by the Government of the old Bombay State itself. According to section 108 of the States Re-organisation Act, 1956, the projects included in the Second Five-Year Plan have to be protected. The provision is contained in sub-section (2) of the States Re-organisation Act. It reads thus :

“Where a project concerning one or more of the existing States affected by the provisions of Part II has been taken in hand, but not

completed, or has been accepted by the Government of India for inclusion in the Second Five-Year Plan before the appointed day, neither the scope of the project nor the provisions relating to its administration, maintenance or operation or to the distribution of benefits to be derived from it shall be varied;

(a) in the case where a single successor State is concerned with the project after the appointed day, except with the previous approval of the Central Government, and

(b) in the case where two or more successor States are concerned with the project after that day, except by agreement between those successor States, or if no agreement is reached, except in such manner as the Central Government may by order direct."

Now, when the project was included in the Second Plan and when this project was under execution before the appointed date when the new States came into existence, there is no difficulty as far as I can see for executing the plan as it stood. If there was variation, that variation could come into existence only with the consent of the successor Government or the Government of India. Therefore as far as I can see, there ought not to be any difficulty in implementing the project. It is said that the total dependable flow of water in Krishna River is 1750 million cubic feet and the allotment to the old Bombay State is 416 thousand million cubic feet of water. The old Bombay State proposed to utilise 556,000 million cubic feet of water and while doing so they allowed certain proportion to Ghataprabha project. Therefore where is the difficulty in utilising that amount of water which was allowed by the old Bombay Government to this project? I do not know why the matter is being delayed and where it is held up. I feel it is high time that this Government should pursue the matter with urgency and vigour so that the project can be

implemented as early as possible. There is yet another point with regard to this matter. There are three stages for the execution of this project, the first, second and the third; and I do not know at what stage the difficulty is. The first stage was completed during the First Plan period. The second stage costing about Rs. 10 crores is included in the Second Five-Year Plan, but as far as I know only Rs. one crore has been spent, mostly on personnel, and not much work has been done in regard to the construction of the canals. It appears that the Government thinks there is no use of constructing the canal unless there is some reservoir at the top, but I think there is some mistake in this way of thinking. The canals can be made ready pending construction of the dam. This is one of the few schemes in India which can be utilised as the work progresses. It will be seen that the actual construction of the works is going on at a much slower speed than estimated. So, my request to Government is not to hold up the work of digging the canal, but to proceed with the same pending decision about the dam. As regards the dam, they should take up the matter with the Central Water and Power Commission and finalise the whole thing. At the present rate, I very much doubt whether the entire amount of Rs. 10 crores will be spent within the next two years. Sufficient staff and implements ought to be provided so that the execution of the work may be completed during the Second Five-Year Plan.

Another point that I want to make is that perennial source of water must be provided. In the Ghataprabha the present supply is only seasonal and it is not very useful. The first rain starts on 15th June and it ends on 15th October. So, subject to availability of water the second instalment is given from 15th October to 15th February, but this is a very odd time and it is not useful for sowing khariff or rabi crops. There should be a perennial source of supply. Otherwise the amount spent will not be useful to the extent needed. So I request Government to expedite the scheme.

(SRI S. D. KOTHAVALA)

There is another difficulty experienced by the cultivators in the Ghataprabha area. No cart tracks are provided for the cultivators and even in places where there are cart tracks there are no crossings provided and so it is very inconvenient to the agriculturists. If they want to reach their lands through the cart track, they have to cover a long distance. So unless some crossings are provided the cart tracks will be useless to the cultivators. If crossings are provided the distance to reach their lands can be very much reduced. I hope the Hon'ble Minister will kindly take note of this and do the needful. It appears that there will shortly be a meeting of the National Development Council which will be attended by our Chief Minister and the Minister for Public Works. I request them to take advantage of this meeting and take up the matter with the Central Government and request them to expedite the Ghataprabha Scheme and finalise the whole thing early.

Then, Sir, there is a great disparity between the water rates prevailing in old Mysore area and the Bombay Karnatak and other areas. If my information is correct, in old Mysore, the rate varies from Rs. 10 to 15 per acre whereas in Bombay Karnatak it goes up to Rs. 90 per acre. This acts as a great discrimination to those areas. I do not know whether this Legislature has passed the Irrigation Cess Act and I do not know what has come in the way of the Government implementing that Act. I hope that this matter is engaging the attention of Government and they will take note of this fact and do the needful.

Sri D. DEVARAJ URS (Hunsur).—May I know whether my friend wants the rate of Rs. 90 to be reduced to the level in old Mysore or the old Mysore rate should be increased to Rs. 90?

Sri S. D. KOTHAVALA.—It is a very pertinent question and my submission is that the main figure should be taken. I do not want the rate of Rs. 90 to be brought down to Rs. 10 or 15 as in old Mysore, but the old Mysore rate should

be increased to Rs. 50 or 60. We want money for our development schemes and for extending these irrigation facilities. If the rate is fixed at Rs. 50 or 60 we will get more revenue.

Mr. SPEAKER.—There is a difference. In old Mysore they have a contribution per acre, but in North Karnatak no contribution has been taken from the cultivators.

Sri S. D. KOTHAVALA.—I am grateful to the Chair for having drawn my attention to that, but I know that the contribution taken from them is very meagre and that was taken some years ago.

Sri T. N. MUDALAGIRI GOWDA (Kunigal).—It ranges from Rs. 500 to Rs. 1,000 per acre.

Sri S. D. KOTHAVALA.—But, there betterment levy is being collected. So it amounts to the same thing and my friend will note that it does not make much difference. When we are extending prohibition, we are going to lose nearly Rs. three crores in the next two or three years. Then we are going to form a Corporation for some of our industries and thereby we are likely to lose another three crores of Rupees. If Government wants to make good these deficits that are going to arise, all the other sources to get more revenue have to be tapped.

9-30 A.M.

Then, as regards the general working of the P.W.D., I want to make a few submissions. The Hon'ble Minister for Public Works will remember that I had a discussion with him regarding a plan for execution of the civil works and electricity schemes. There ought to be a master plan for all these. Our work on the various schemes in the First Plan and the Second Plan has not been very methodical. It is a very poor consolation to the agriculturists to know that in some distant place the Ghataprabha Project or the Sharavathy Project is going to be executed. I want the Government to prepare a master plan for all civil works, irrigation schemes and schemes for supply of electricity and for this purpose a survey ought to be made. We need not wait for an

Hon'ble Member to come forward with a scheme for this or that place. Government should make a survey of the requirements of the various areas and prepare a plan and fix priorities so that a day will come when every area will get the necessary facilities. I had a discussion with the Minister and I got the impression that he thought that the idea was good. I think he will go ahead with that idea. Now, Sir, as regards planning, of course, the integrating areas from Bombay and Hyderabad were practically treated in a step-motherly manner. Planning is therefore defective. It is very fortunate that in old Mysore area, they were having an independent Government of their own. They could have a systematic planning as far as it could go for their area. Now after reorganisation of the State, the Second Five-Year Plan only meant piecing together various Plans of the integrated areas. It was stated that the Plan is very flexible. It was stated that it was possible for the Government to have a flexible Plan, and whatever defect or deficiency there was in Bombay, Hyderabad and other areas would be made up. I think the Government would take notice of this fact and at least in the formation of the next plan, the idea of master plan, the idea of regional parity should be taken into account. Though the State has got to be treated as one whole, still if the various areas are not developed to the extent necessary, then discontent is likely to arise. Therefore it is necessary to have regional parity or regional development in every area, in every District and in every Taluk they must feel that development is going on and the Government should pay sufficient attention in an adequate manner for that. While doing so, in the matter of planning, a sort of weightage has to be given to the backward areas. Many friends from old Mysore area have been complaining for a tank here or a road there or a bridge here. I can very well understand that; they are entitled to say that. But while saying so, they must consider that in Hyderabad area there are eight miles of road for every 100 sq. miles of area; in Bombay the

proportion is 18 miles of road for 100 sq. miles; but in Mysore area, there are 36 miles of road for every hundred sq. miles. That shows old Mysore is sufficiently developed.

Sri T. N. MUDALAGIRI GOWDA.—It includes roads which are not properly maintained.

Sri S. D. KOTHAVALA.—In the matter of maintenance, our case is still worse. I have travelled considerably in old Mysore. Asphalted or black-topped roads are here to a large extent, whereas in our area, it has just started. Practically it is a very small area and it may be one or two per cent of the roads have been black-topped. That is the situation. Therefore, while considering this point, a sort of weightage has to be given. I would request the Hon'ble Members from old Mysore area to be liberal and consider the less fortunate areas of Bombay Karnatak and Hyderabad Karnatak. Sri Mallappa Kollur was making mention of certain bridges. I would like to put the matter in this way. Krishna River passes through Belgaum and Bijapur Districts for hundreds of miles and it practically divides these two districts into two parts. During rainy season, it is impossible to cross. There ought to be some construction of bridges for every 30 miles so that communication becomes rather easy and transport of goods becomes easy. Therefore, these bridges ought to be introduced. The Hon'ble Minister for Public Works should take this fact into consideration. I am not speaking with regional patriotism. Athni Taluk is 40 miles from Belgaum Headquarters. By constructing a bridge at Darur, distance could be saved. Athni is a commercial town of much repute in former days and it has lost its prestige due to want of communications. Therefore, in the interest of trade of that area, I request the Government to take up this work as early as possible. I might remind the Hon'ble Public Works Minister that I do not come from that area and my area is altogether different. I am bringing to the notice the broad requirements of the area as such. I am not going to particularise or localise the position with respect to

(SRI S. D. KOTHAVALA)

the question of various works. Now, as regards the personnel, I want to say a few words. It appears the Government have made certain allotments to various integrating areas. For instance, for Belgaum area, certain allotments were made for minor irrigation, for tanks. It appears most of the amount had to be saved for want of technical personnel. I know several appointments were made. I do not know whether they were posted in that area or not. So far as I know out of 22 or 24 persons were appointed in that area, only four joined and therefore most of the amount had to be surrendered. Therefore, it is a poor state of things. Planning will not progress unless we get sufficient technical personnel. In that direction efforts have to be made by the Government. There is one difficulty in that connection. In the neighbouring State of Bombay, the pay scales and service conditions are better. So the products of the Engineering Colleges run up to Bombay State and they join service there. Of course, it is high time for the Government to consider this question and they should raise the pay scales and service conditions of the Engineering as well as other technical personnel. I think the Hon'ble Minister for Public Health also is feeling some difficulty with respect to the appointment of Doctors. I fail to see what Doctor will come here for Rs. 150 after completing M.B.B.S. which is spread over a long period of five years. The scale ought start at least from Rs. 250. That is the positive point. For the purpose of attracting technical men, sufficient salary and better and attractive service conditions ought to be provided to them and unless that is done, I think it is impossible for the Public Works Minister to carry on with his work. If my information is correct, the Bombay Government is in need of nearly 1,200 Engineers. It appears they have addressed a communication to our Hon'ble Chief Minister whether our Government can spare a few Engineers for them. They are already attracting a large number of personnel. Our own Engineering Graduates go there and we are supplying them to

that extent. The Engineers who have been transferred to the Belgaum area may be retransferred. The Public Works Minister may take note of that. And the Engineers from our area may be retransferred to our area. As far as possible persons coming from the various areas may be appointed there only so that they might find it convenient to stay in their areas in spite of less pay and unattractive service conditions. As regards delegation of power, the Hon'ble Public Works Minister has said now that the Executive Engineer can sanction up to Rs. 10,000, a Superintending Engineer up to Rs. 20,000 and the Chief Engineer to the extent of Rs. 10 lakhs. This delegation is still smaller. Now building costs have gone so high that it will not be possible to cope with the situation and this sanctioning power will not be of much consequence. Therefore, the power should be doubled. With respect to Electricity, since long a promise has been held out by the Government that rates would be made uniform. That uniformity has not so far been attained. The Hon'ble Members know that for household purpose 9½ annans per unit are charged in my area whereas my fortunate brethren in Mysore area are paying considerably less. I am not very jealous about it. My point is that the Government should take steps to make it uniform. As regards generation of electricity, Sharavathi is in progress. It is a very heartening thing.

SRI K. S. SURYANARAYANA RAO (Mysore City).—If the Hon'ble Member yields, may I know what is your suggestion? Is it that with a view to bring about uniformity the rates should be raised or they should be brought down?

SRI S. D. KOTHAVALA.—It must be reduced. I do not want to be taxed more. With these observations I support the Demands.

MR. SPEAKER.—You spoke about the allocation of the waters of the Krishna River. Don't you think that we have got our own share in the waters impounded in the Koyna Project?

Sri B. D. JATTI.—This matter is under consideration and no final decision has been taken. Perhaps the Public Works Minister will be in a position to make a statement about it.

Sri S. D. KOTHAVALA.—There were some negotiations between the Madras Government and our Government regarding the division of the waters of the Cauvery River. If it is possible, the Public Works Minister may take the House into his confidence and make a statement about it also.

*ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಶಂಕರಪ್ಪ (ಹೊಸದುರ್ಗ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕಾರಾವ ಕಾಶದಲ್ಲಿ ನಾರ್ಕರು ಎಷಯಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಡಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ದೇಶದ ವರವಾನದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚು ಭಾಗ ಖರ್ಚುಮಾಡುವ ಇರಾಖೆಯ ವಿಚಾರ ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚುಮಾಡುವ ಸಮಯದೊಳಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ದೇಶದ ಸಂಪತ್ತು ಹೆಚ್ಚಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಈ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಖರ್ಚು ಬಹಳ ಹಾಸಿ. ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವದಾಗಿ ಒಂದೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಸಬ ಡಿವಿಷನ್ ಆಫೀಸಿದೆ, ಕೆಲವು ಕಡೆ ಎರಡು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಸಬ್ ಡಿವಿಷನ್ ಇದೆ. ಪ್ರತಿ ಸಬ್ ಡಿವಿಷನ್‌ನಲ್ಲಿಯೂ ಇಬ್ಬರು ಸಬ ಡಿವಿಷನರರು ಗಳೂ, ಇಬ್ಬರು ಬಿ. ಇ. ಗ್ಯಾಜುಯೇಟುಗಳೂ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಕೆರೆ ಕಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ, ಸೇತುವೆ ನಿರ್ಮಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ರಸ್ತೆ ರಿಪೇರಿ, ಕಟ್ಟಡ ರಿಪೇರಿ ವಗೈರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕೆಲಸಗಳು ಮಾತ್ರ ಇರುತ್ತವೆ. ಅಷ್ಟು ಅಲ್ಪ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಬೇಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಬಾರದು, ಒಳ್ಳೆಯ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನು ಕೇಳದೆ ಹಿಡಿದ ದಾರಿಯಲ್ಲೇ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಖರ್ಚುಮಾಡಿದಮೇರೆ ಅದರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಪ್ರತಿಫಲ ಬರಬೇಕು. ಈ ದಿವಸ ಕಟ್ಟಡದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಜನರಲ್ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಡಿವಿಷನ್‌ಗೆ 16 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಲೆಜಿಸ್ಲೇಟಿವ್ ಹೋಂ, ವಿಧಾನಸೌಧ ಪ್ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿ ಗಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಆಗವೇ ಕಾದ ರಸ್ತೆ, ಕೆರೆ ರಿಪೇರಿ, ಸೇತುವೆ ಕಟ್ಟುವುದು ಇಂಥಾಷ್ಟಕ್ಕೆ ಇರುವ ಹಣ ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ವಿಶದವಾಗಿ ನಟಿವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರೊ'ಲರ್ಸ್ ಇನ್‌ಕ್ವೆಸ್ಟಿಗೇಟರ್ಸ್‌ಗೆ 25 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ, ಸರ್ವೆ ಇನ್‌ಕ್ವೆಸ್ಟಿಗೇಟರ್ಸ್‌ಗೆ 15 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬದಿಗಿಟ್ಟು ಮೊದಲು ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ದೇಶದ ಸಂಪತ್ತು ಯಾವುದೋ ಅದನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವವರು ಯಾರು, ಅವರಿಗೇನು ಅನುಕೂಲ ಬೇಕು ಎಂದು ನೋಡಿ ಅವಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಬಾರದು ಎಂಬುದು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಶಂಕರಪ್ಪ.—ಈಗ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಹೊಟ್ಟಿಗೆ ಹಿಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಜುಟ್ಟಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿಗೆ ಹೂವು ಎಂದು ಹೇಳುವಂತಿದೆ. ವಿಧಾನಸೌಧದ ಕೆಲಸ ಈಗ ಮಾಡುವೆ ಇನ್ನು ಹತ್ತು ವರ್ಷವಾದವೇ ಲೇ ಮಾಡಿ. ಹಿಂದೆ ಷಹಜಹಾನ್ ಟಾಡ್‌ಮಹಲ್ ಕಟ್ಟಿದಾಗ ದೇಶದ ಸಂಪತ್ತೆಲ್ಲಾ ನೂರಮಾಡಿದ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದನ್ನು one of the seven wonders of the world ಎಂದು ಕರೆದರೂ ಪ್ರಯೋಜನವೇನು!

ಕೌನ್ಸಲರ್‌ಷೇಷ ಮತ್ತು ಕರೆಕ್ಟರ್, ಮಾರ್ಚ್ ಆಫ್ ರಿನ್ಸಲ್ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದು, ಮೇ, ಜೂನ್‌ನಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಂಟು ಕೊಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಹೊಸದುರ್ಗ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಜಲ್ಲ ಬಿಡುವವೆಯನ್ನು ಮಳೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಟ್ರಾಂಕ್ ಕಟ್ಟಿ ಮಾಡಿದರು. ಬಿಡುವವೆ ಮಾಡಿದ 20 ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ರಾರಿ, ಬಸ್ಸು ಓಡಾಡಿ ಜಲ್ಲೆಯಿರಾ ಎಂದು ಚೆಲ್ಲಾಪ್ಪೆಯಾಯಿತು. ಮತ್ತೆ ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಇದು ನಾಕರರ ತಪ್ಪಲ್ಲ, ಸರ್ಕಾರದ ತಪ್ಪು. ರಸ್ತೆ ಕೌನ್ಸಲರ್‌ಷೇಷ ಜೂನ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದರೆ ನೆಲ ನೆಂದಿರುತ್ತದೆ, ಮಳೆ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಜಲ್ಲ ಹಾಕಿದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ರಸ್ತೆ ಕುಚು ಆದವಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆ; ಪುನರ್ವಸು, ಪುಷ್ಪ ಮಳೆ ಬರುವಾಗ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಮಳೆಗಳು ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಆ ವರ್ಷ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಕಾರದ ಬೆಳೆ ಕಡೆದು ಎಂದು ತಪ್ಪು ರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕೌನ್ಸಲರ್‌ಷೇಷ ಪುನರ್ವಸು ಮತ್ತು ಪುಷ್ಪ ಮಳೆ ಬರುವಾಗ ಮಾಡಿದರೆ ರಸ್ತೆಯೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆ, ಖರ್ಚುಮಾಡುವ ಹಣವೂ ವ್ಯರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಇರಾಖೆಗೂ ಸುಲಭ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಸೇತುವೆ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಕೆಲಸ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ, ಹಣ ವ್ಯರ್ಥವಾಗುತ್ತಿದೆ ಯೆಂಬ ದೂರಿದೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ನನ್ನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದರೆ ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸೇತುವೆ ಕೆಲಸ ಮತ್ತು ಫೀಡರ್‌ಥಾನರ್ ರಿಪೇರಿ ಕೆಲಸ ನಡೆದಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಆರೀತಿ ಆಗಿದೆ. ವಸ್ತು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಕೆಲಸ ನಿವಾಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ತಂದೆತಾಯಿಗಳು ಹೆಣ್ಣು ಕೊಡಲು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಂತ್ರಿಗಳ ಪದವಿ ಖಾಯಂ ಅಲ್ಲವೆಂದು ಈಗ ಹೆಣ್ಣುವಾಕ್ಯಗಳಿಗೆ ಬಿ.ಇ. ಪದವೀಧರರು ಅಥವಾ ವೆಡಿಕಲ್ ಗ್ಯಾಜುಯೇಟು ಹುಡುಕಿ ಮದುವೆಮಾಡುವುದು ವಾಡಿಕೆಯಾಗಿದೆ. 1957ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ 25 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಿದರು. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ 15 ಸಾವಿರ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಳಗೂರು ಕೆರೆಯ ಬಳಿ ಮಾಡಿರುವ ಕೆಲಸ ಗೊತ್ತಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ತಿಳಿಯದು. ಗುಡದ ಕಡೆಯಿಂದ ಧಾನರ್ ರೆಕ್ಯೂಲರ್ ಮಾಡುವಾಗ ರಿಪೇರಿಮಾಡಿ ಅಷ್ಟಾದ ಬರುವ ನಾಲ್ಕು ಮುಟ್ಟು ಕೊಡಬಂದರು. ಅದಕ್ಕೆ 20 ಲಕ್ಷ ಖರ್ಚುಮಾಡಿತು. ಮುಂಗಾರು ಮಳೆ ಬಂದಾಗ ಧಾನರ್ ಕೊರೆಯಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಾರು ಯಾರೋ ಅವರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆಗಿರುವ ನಷ್ಟ ವಸೂಲುಮಾಡಿ ಕೀರ್ತಿ ಪಡೆಯಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ (ಅರ್ಧ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಅಂಥ ವರಿಗೆ ಸಂಬಳ ಹಾಸಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಶಂಕರಪ್ಪ.—ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ವಜ್ರಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗೆ 45 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿದೆ. ಆದರೆ ಅದರಿಂದ ಮೂರುಕಾಸಿನ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ, ಏರಿ ಕಟ್ಟಿ ನೀರು ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಒಂದೇಸಲ ಎಲ್ಲಾ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಡುಹೋಗುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀರಾಂಪುರ ಹಿರೇಕೆರೆಗೆ 45 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾದರೂ ಮೂರು ಕಾಸಿನ ಉಪಯೋಗವೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಇನ್‌ಸ್ಟೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಲೇಬೇಕು. ನೋಡಿ ವಿಚಾರ ತಿಳಿದು ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಹೊಸದುರ್ಗ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಮೊಳಕಾಲ್ಮುರು, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಈ ಕಡೆ ಮಳೆನೀರು ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಜಲದ ಅಭಾವವಿದೆ. ಹಗರಿ ನದಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಜಲವಸತಿಯಿದೆ. ಮಳೆ ಕಡಮೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಳ್ಳಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟಿವೆ. ಇರುವ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಬೇಕು. ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಗೋಡೆಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಧರ ಅವರು ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರಾಗಿದ್ದಾಗ ಜಲವಸತಿ ನೋಡಿ 1945 ರಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಸಿಕ್ಕುವುದಕ್ಕೂ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗೂ ಅನುಕೂಲ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು, ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕ.

ಇನ್ನು ರಸ್ತೆಗಳ ವಿಚಾರ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡ್ ಈ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಸರಕಾರದವರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೊಸದುರ್ಗದಿಂದ ಮಂಗಳೂರು ಸರಗೆ ಒಂದು ರಸ್ತೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಹೊಸದುರ್ಗ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ವಾಣಿವಿರಾಸ ಸಾಗರ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮುಳುಗುವ ಒಂದು ಸೇತುವೆ ಇದೆ. ಈ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಲಾರಿ ಟ್ರಕ್‌ಗಳ ಸಂಚಾರ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ರಸ್ತೆ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿಯ ಸೇತುವೆಯ ದುರಸ್ತಿಯ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ನಾನು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಉತ್ತರ ನನಗೆ ದೊರೆತಿಲ್ಲ. ಈ ರಸ್ತೆಯ ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿ ದಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಇಲ್ಲ. ಅರೇಹಳ್ಳಿ ಮೈನ್‌ನಿಂದ ಒಡಾಡುವ ಲಾರಿಗಳ ಮೂಲಕ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸರಮಾನ ಸಹ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಬೇಕಾದಷ್ಟು ದುಷ್ಟ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ದೊರೆಯುತ್ತಿದೆ. ಈ ಅರೇಹಳ್ಳಿ ಮೈನ್‌ನಿಂದ ಸಾಮಾನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರತಕ್ಕಂಥ ಲಾರಿಗಳು ಬಹಳ ವಜನ ಹೇರಿಕೊಂಡು ಈ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಒಡಾಡುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಈ ವಾಣಿವಿರಾಸ ಸಾಗರದ ಬ್ಯಾಕ್‌ವಾಟರ್ಸ್ ಅಲ್ಲಿ ಬರುವುದರಿಂದ ಸಂಚಾರ ಸೌಲಭ್ಯಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಅದ ಕಾರಣ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹಣದ ಅಪವ್ಯಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸರಕಾರದವರು ಗಮನ ದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತಿ ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮೈಸೂರಿನ ಇರಿಗೇಷನ್ ವಿಚಾರ. ನಮ್ಮ ಹೊಸದುರ್ಗ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೆರೆಯು 1953ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಒಡೆದು ನೀರು ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿ ಹರಿದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಈ ಕೆರೆಯ ರಿಪೇರಿ ಕೆಲಸ ಇನ್ನು ವರೆಗೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಹೊಸದುರ್ಗ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಬರ್ಮಾನ್‌ಮುಡುಕೆ ಕೋಡಹಳ್ಳಿ ಕೆರೆ ಹೆಬ್ಬಳಿ ಕೆರೆಗಳ ದುರಸ್ತಿ ಕೆಲಸವಾದಷ್ಟು ಜಾಗೃತಿಯಾಗಬೇಕಾದುದು ಅಂತ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಳೆಬೀಳದೆ ಅನೇಕ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಅಭಾವವಿದೆ. ಅಂತಹ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೆರೆಗಳ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಾಡಿದರೆ

ಕೆರೆಯಿಂದ ನೀರು ದೊರೆಯುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಸುತ್ತಲಿನ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ನೀರು ಬರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ನೀರಾವರಿ ಪಂಪುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದು. ಲಘು ಇರಿಗೇಷನ್‌ಗೆ ಸೌಕರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಹೊಸದುರ್ಗ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಈ ಕೆರೆಗಳ ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 70—75 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಭೂಮಿ ನೀರಾವರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹೊಸದುರ್ಗ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಶ್ರೀರಾಂಪುರ ಹೋಬಳಿಯ ವಜ್ರಾಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ದುರಸ್ತಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಉದಾಸೀನತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಜನರು ವಾಟರ್ ರೇಟ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಮಳೆಯೂ ಸಹ ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಸಾವಿರ ಎಕರೆಯಷ್ಟು ನೀರಾವರಿಯಾಗುವ ಪ್ರದೇಶವಿದೆ. ಏರಿಯ ಹಿಂಭಾಗಕ್ಕೆ ಏರಿಗೆ ಒಂದು ಒಡ್ಡು ಹಾಕಿದರೆ ನೀರಾವರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಸರಕಾರದವರು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಸುಮಾರು 70—80 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಇಂಥ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡಿಸುವುದರಿಂದ ದೇಶದ ಸಂಪತ್ತು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಮನುಷ್ಯನ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಮುಖವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕ ಅನ್ನ, ಬಟ್ಟೆ, ಮನೆ ಈ ಮೂರರಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಬೇಕಾಗುವಂಥಾದ್ದನ್ನು ಅನ್ನ ಅಮೇಲೆ ಬಟ್ಟೆ, ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಬಲಿಂಗ್ ಕಟ್ಟಿಸಬಾರದು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇರಿಗೇಷನ್‌ಗೆ ಹೆಚ್ಚುಗಮನ ಕೊಟ್ಟು ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಡಬೇಕು. ಒಟ್ಟಿರೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೇತುವೆ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ 24 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಒಂದಾಜೇನೋ ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇನ್ನೂವರೆಗೆ ಮೂರು ಕಾಸಿನ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿಲ್ಲ. ಕಿರಿಯೂರು—ಹೊಸದುರ್ಗ ರಸ್ತೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಹ ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತೆ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಇಂಥ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಜ್ಞಾಪಕದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ತೀವ್ರ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣ ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

*ಶ್ರೀ ಜಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ (ಶಿಕ್ಷಕರು).—ಸ್ವಾಮಿ, ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಉತ್ಸಾಹವಿದೆ ಎಂಬುದು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದಾದ್ದು. ಹಾಗೆಯೇ ಉನ್ನತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಸಹ ಉತ್ಸಾಹವಿದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಬೇಕಾದರೆ ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ ರತಕ್ಕ ಕೆಲವು ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲರತಕ್ಕ ನೂರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸಗಳ ಎಸ್‌ಪೀಟುಗಳನ್ನು ಜಾಗೃತ ತಯಾರಿಸಿ ಸಾಂಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಕೆಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡಬೇಕು. ಆಯಾ ಪ್ರದೇಶದ ರೋಡಲ್ ಅಫೀಸರುಗಳು ನೂಟಿಸಿದ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈಗ ಜನರಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹ ಕಡಿಮೆಯಾದ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವುದೇನೆಂದರೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಉನ್ನತ ಮನೋಭಾವವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವದೋ ಒಂದು ದುರುದ್ದೇಶದಿಂದ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದು

ಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ನಿರ್ದೇಶನಗಳು ಇವೆ. ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಒಂದು ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆ ಪ್ರದೇಶದ ರೈತರ ಏಳಿಗೆಗಾಗಿ ಆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ರೈತರ ಕಷ್ಟನುಖಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಅವರ ಕಷ್ಟವಾರಣೆಗಾಗಿ ಮತ್ತು ಅವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬ ಮನೋಭಾವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅವಶ್ಯಕತೆ ಮತ್ತು ಉಪಯುಕ್ತತೆಗೆ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಡಬೇಕು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಮನೋಭಾವವಿರದಿದ್ದರೆ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಹೀಗೆ ದುರುದ್ದೇಶವಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಏನಾದರೂ ಅಂಥಾದ್ದು ಕೆಲಸ ನಡೆದು ಇದ್ದರೆ ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಇಂಥ ನಿರ್ದೇಶನಗಳು ಇವೆ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಜೋಡಿ ಅಂದಾರನಕ್ಕೆಯ ಕೆರೆ ರಿಪೇರಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಸಬಲ್ಲ. ಈ ಒಂದು ಕೆಲಸ ಇದಕ್ಕೆ ನಿರ್ದೇಶನವಾಗಿದೆ, ಸ್ವಾಮಿ.

ರೆವೆನ್ಯೂ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್, ಚೀಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್, ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಎಂಜಿನಿಯರ್, ಚೀಫ್ ಎಂಜಿನಿಯರ್ ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಅರ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ, ಸಹ ರೈತರ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳು ಏನಿವೆ, ಅವರ ತೊಂದರೆ ಹೇಗೆ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿಲ್ಲ. ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾಗಿ necessityಗೆ preference ಕೊಡಬೇಕು. ನಾನು ಎನ್ನಿ ಮೇಲ್ಮೆ ಕಮಿಷನರು ಸದಸ್ಯನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಕಮಿಷನರಿಂದಿಗೆ ನಾನು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸಮಾಡಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು ಹೇಗೆ ಇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ State Fund Roads ನಲ್ಲಿ causeways ಇಲ್ಲ. ರಸ್ತೆಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತೀರ ಅನುಮಾನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. ರೋಡಿನಿಂದ ಬದಾಮಿಗೆ ಹೋಗುವುದರಲ್ಲಿ ಟೊಳಚಗುದ್ದದ ಹತ್ತರ ಮಲಪ್ರಭಾನದಿಯನ್ನು ದಾಟಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸೇತುವೆ ಇಲ್ಲ. ಈ ಸೇತುವೆಯ ಸರ್ವಮಾಡಿಸಿ ಎರಡು ವರ್ಷವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮುಂದೆ ಏನಾಯಿತು ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ರೋಡ್—ಬದಾಮಿ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ನಂಟಾರ ಎಲೆಕ್ಷನ್ ವಾಗಿದೆ. ರಸ್ತೆಯೂ ಸಹ ಅಷ್ಟು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಟೊಳಚಗುದ್ದದ ಹತ್ತರ ಮಲಪ್ರಭಾನದಿಗೆ ಸೇತುವೆ ಕಟ್ಟುವುದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಉಪಯುಕ್ತ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಲು ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಂಥ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸುವುದು ಏತಕ್ಕೆ ತಡವಾಗುತ್ತದೆ!

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—There are hundreds of such roads and bridges to be constructed in the State.

Mr. SPEAKER.—The House will now rise for lunch and meet again after half an hour.

The House rose at Ten of the Clock and reassembled at Thirty Minutes past Ten of the Clock.

[Mr. DEPUTY SPEAKER in the Chair]

Dr. R. NAGAN GOWDA (Hospet).—I have got only one question. When the P.W.D. Minister takes up to replying, I would like to know what exactly has been done for the villages that were submerged under the T.B. Project.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಬಂಡಿಗಡಿ ಸೇತುವೆ ವಿಷಯ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇಂಥಾ ಜಟಿಲವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಧೈರ್ಯವಾದ ಮತ್ತು ದೃಢವಾದ ನೀತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥಾ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಸ್ಪಾಟ್ ಎಂಬುದು ಅವರನ್ನು ಡೆಫ್ಯೂಟ್ ಮಾಡಿ compromise ಮಾಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪಾರ್ಷ್ವಗಳನ್ನು ಕರೆಸಿ these are the pros and cons, ಈ ಬೇಸಿಸ್ ಮೇಲೆ ಈ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ, ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಬೇಕೇ, ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಬೇಕೇ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ, provided the project is a necessary one, ನೀವು ಒಂದು ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ fair decision ಕೊಡದಿದ್ದರೆ, ಜನಗಳಲ್ಲಿ ದ್ವೇಷಾಸೂಯೆ ಬೆಳೆದು ಆ ಪ್ರದೇಶದ ಜನಗಳ ಮೇಲೆ ಕಟ್ಟ ಪರಿಣಾಮವಾಗುವುದೂ ಉಂಟು.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I can appreciate the need for expeditious decision. But we cannot say just because 'A' said or 'B' said, we decided.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಅದು ನಿಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವಾದರೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ಪಾ. ಸುವುದರಲ್ಲಿ ಧೈರ್ಯ ಮತ್ತು ದೃಢವಾದ ಮನೋಭಾವ ಇರಬೇಕು. ಅದು ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. Fair decision ಕೊಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಹೋಗಿ ನೋಡಬೇಕೋ ಇಲ್ಲವೋ ಕಾಲಬೇಕು. ಟೂರ್ ಮಾಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಬೇರೆ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಇಂಥಾ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಏಡಿಸಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಡಿ ಎಂದು ಯಾರೂ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಅಂತಹವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇವೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಸೂಕ್ತವಾದ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆ ಶಕ್ತಿ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು. ಇನ್ನು ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳ ಅಥವಾ ಕೆಲಸಗಳ ಎನ್ಸಿಮೇಟ್ ತಯಾರು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಆ ಕೆಲಸದ ಅನುಕೂಲ ಪ್ರತಿಕೂಲಗಳು ಮತ್ತು ಆ ಕೆಲಸದಿಂದ ಉಂಟಾಗಬಹುದಾದ ತೊಂದರೆಗಳು ಎಂದರೆ ಇರಿಗೇಷನ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ submersion acquisition ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುತ್ತದೆ, ಅದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ, ಕಾಂಪೆನ್ಸೇಷನ್, ಅಕ್ವಿರಿಷನ್ ಟಾಕ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರೊವೈಡ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಎನ್ಸಿಮೇಟ್ ಮಾಡುವಾಗ ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರೊವೈಡ್ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ತೊಂದರೆಗೀಡಾಗತಕ್ಕ ಜನಗಳಿಗೆ ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಗೊತ್ತಾದಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರದೊಳಗುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಗೋರಿಬದನೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಹೊಸೂರಿನ ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ಕೆರೆ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕಾಗಿ; ಪರಿಹಾರಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ.

(ಶ್ರೀ ಜಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ)

ಹಾಗೆ ಆಗಬಾರದು. ಎಸ್.ಮೇಟ್ ಮಾಡುವಾಗ ಎಲ್ಲವಕ್ಕೂ ಫೋರ್ವರ್ಡ್ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಎಸ್.ಮೇಟ್ ಮಾಡುವಾಗ ಫೋರ್ವರ್ಡ್ ಎಸ್.ಮೇಟ್ ಮಾಡದೇ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ 10-15 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಎಸ್.ಮೇಟ್ ಮಾಡಿರುತ್ತೀರಿ ಅದು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ 50,000 ರೂಪಾಯಿ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯದೂ ಆಗುತ್ತದೆ, ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಡದ್ದೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ರಿವೈಸ್ ಎಸ್.ಮೇಟ್ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಕೇವಲ ಧಾರಣವಾಸಿಗಳಿಂದ ತಡೆ ಬಂದರೆ ಮಾತ್ರ ರಿವೈಸ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನ್ಯೂನತೆ ಇದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು. ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಪೆಡೂಲ್ ಆಫ್ ರೇಟ್ಸ್ ನಿಗದಿ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಸಾಮಾನ್ಯಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಎಷ್ಟು ದೂರದಲ್ಲಿ ನಿಕ್ಕುತ್ತವೆ, ಅವನ್ನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಎಷ್ಟು ರೇಟ್ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಮಾಡಿ ಆ ರೇಟ್ಸ್ ನಿಗದಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ನಿರ್ದೇಶನ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು-ಮೂರು ಮೈಲಿ ಒಳಗೆ ಮರಳು ನಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಕೇವಲ ಒಂದು ಫಾರ್ಮ್‌ಗಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾವು ನಿಕ್ಕುವ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಇವೆ. 15 ಮೈಲಿಗಳ ದೂರ ಸಾಗಿಸಿ ಬೇಕಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳೂ ಇವೆ. ಅವುಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗದಲ್ಲಿ 15 ಮೈಲಿಗಳ ದೂರ ಲೀಡ್ ತೋರಿಸಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂದು ಕಾರಣವೇನು!

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಆ ರೀತಿ ಲೀಡ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಯಾವುದೇ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತದೋ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಲೀಡ್ ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕು, ಯಾವರೀತಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಪೆಡೂಲ್ ಆಫ್ ರೇಟ್ಸ್‌ನ್ನು ಆ ಸಾ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಗದಿ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ರೈತನಿಗೆ ಏಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಫೆಡೊರ್ಲ್ ಆಫ್ ರೇಟ್ಸ್ ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಯಾವುದಾದರೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೇಟ್ ಪೆಡೂಲ್ ರೇಟ್‌ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ಆಗ ಲೀಡ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಹೋಬಳಿಗೂ ಪೆಡೂಲ್ ಆಫ್ ರೇಟ್ಸ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಕೆಲವೊಂದು ಆಧಾರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗಾದರೂ ಆ ಒಂದು ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪೆಡೂಲ್ ಆಫ್ ರೇಟ್ಸ್‌ನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—The schedule of rates will be prepared on district level. Then it is open to the contractors to quote higher or lower rates depending on the facilities available. Nothing prevents the contractors. There is competition.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಕಾಂಪಿಟಿಷನ್ ಇದೆ. ಶೇಕಡೆ ಐದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದರೆ ಆಗ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಶೇಕ

ಬರಬೇಕು, ಪೆಡೂಲ್ ಆಫ್ ರೇಟ್ಸ್‌ನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡುವಾಗ, ಆ ಅಂಶವನ್ನು ಸಹ ಪರಿಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಶೇಕಡೆ ಐದು ಇರುವುದನ್ನು ಶೇಕಡೆ 10ರವರೆಗೆ ಅದರೂ ಅಷ್ಟು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಆಗ ನಾನು ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಪೆಡೂಲ್ ಆಫ್ ರೇಟ್ಸ್‌ನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಇನ್ನು ಮೈಸೂರು ಇರಿಗೇಷನ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳಿಗೆ ಒಂದರೂ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸಣ್ಣ ಕೆರೆಗಳನ್ನೇ ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಏಳಿಗೆಯಾಗ ಬೇಕಾದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಅನೇಕವಿವೆ. ತುಮಕೂರು ಮತ್ತು ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಳೆಯ ಅಭಾವದಿಂದಾಗಿ ಇರತಕ್ಕ ಕೇವಲ ಸಣ್ಣ ಕೆರೆಗಳಿಂದ ಅವುಗಳು ತುಂಬ ಏಳಿಗೆ ಪಡೆಯಬೇಕಾಗಿವೆ. ಕೆರೆಗಳನ್ನು ರೆಸ್ಟೋರ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಾವು ಎಷ್ಟು ಕೊಡುತ್ತೀರೋ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಅಷ್ಟೇ ಉತ್ತಮ, ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ತೋರಿಸಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಫೊರ್ಟಿ ಟೆಕ್ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನಕೊಡಬೇಕು. ಈಗಾಗಲೇ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ದಟ್ಟವಾದ ಕಾಡುಗಳು ನಿರ್ಮೂಲವಾಗಿವೆ. ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ಧಾರ ತುಂಬಿ ಮಾತ್ರ ಕೆರೆಗಳು ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬಾರದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿವೆ. ಅದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಫೋಗ್ರಾಂ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ರೆಸ್ಟೋರ್ ಮಾಡುತ್ತೀರೋ ಅಂತಹ ಯೋಜನೆಗಳಿಂದಲೇ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನಿರ್ಧಾರ ತುಂಬಿರುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರೋಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—That is a good suggestion.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಹೋದರೆ ಕೆರೆಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಪ್ರಮಾಣವೇ ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಗ್ರೋವ್‌ಮೇರ್ಸ್ ಫುಡ್ ಸ್ಕ್ಯೀಮಿಗೋಸ್ಕರ ಉತ್ಪನ್ನವಾದ ಜಮೀನನ್ನು ಕಲ್ಟಿವೇಟ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಧವಾದ ನೂನತೆಗಳಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ನಿರ್ದೇಶನ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರದ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಜೊಡಿ ಅಂದಾನ್‌ಳು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಐದು ಎಕರೆ ಒಂದು ಪ್ರಾಟ್, ಒಳ್ಳೆಯ ತೋಟದ ಭೂಮಿ ಇದೆ. ಅದು ಉತ್ಪನ್ನವಾದ ಜಮೀನು. 10-15 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಎರಡು ಬಾವಿಗಳಿಂದ ಎರೆಕ್ಕುಕ್ ಪಂಪ್ ಮೂಲಕ ನೀರನ್ನು ಒವಗಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ 60-70 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬೆಲೆಯಾಗತಕ್ಕ ಅಂತಹ ಪ್ರದೇಶ ಪೂರ್ತಿ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗಿ ನಷ್ಟವಾಗಿರುವಾಗ ಅಲ್ಲಿನ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ 12½ ಅಡಿ ಯೂನಿಟ್ ನೀರು ತುಂಬಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದು ಈಗ ಆ ಕೆರೆಯನ್ನು ರೆಸ್ಟೋರ್ ಮಾಡಬೇಕು ಇರುವುದರಿಂದ ಎರಡು ಅಡಿ ಮಾತ್ರ ನೀರು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇರತಕ್ಕ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ರೆಸ್ಟೋರ್ ಮಾಡುವಾಗ, ಯಾವ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಬೇಕು, ಯಾವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಜನರಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುವುದು ಎಂಬ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಜನರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ತೊಂದರೆಯಾಗದ ಹಾಗೆ ಕೆರೆಗಳ ರೆಸ್ಟೋರೇಷನ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದರಂತೆಯೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ಏರಿಯಾಕ್ಕೂ ಸಣ್ಣ ಕೆರೆಗಳಿಂದ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ವಿರ್ಬಾಡು ಮಾಡುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ನಾಲ್ಕೈದು ಕೆರೆಗಳು ಇರತಕ್ಕ ಒಂದು ರೇಂಜಿ

ನಲ್ಲ ವಾಸವಾಡತಕ್ಕ ರೈತರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆರೆಗಳ ನೀರು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ. ಅದರಿಂದ ಜೋಡಿ ಅಂದಾನಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮದ 30-35 ಎಕರೆಗಳ ಅಷ್ಟು ಕಟ್ಟಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು. ಕೆರೆಗಳ ರೈಲ್ವೇರೇಷ್ಡ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡುತ್ತಾರೋ, ಅಷ್ಟೇ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೂ ಕೊಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಸ್ಪೋಟ ಫಂಡ್ ರೋಡ್ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಷನಲ್ ಹೈವೇ ರೋಡ್ ನಿಷ್ಕಯ. ಕೇಂದ್ರ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ನಮಗೆ ಈ ಬಾಹ್ಯ ನಾಕಪ್ಪು ಫಂಡ್ ಬಾಡೇ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಅಂಥ. ಮದ್ರಾಸ್, ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದಾಗ, ನಾವು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕೀಳು ದರ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಆಲ್ಪರಾ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಏಕೆ ನಾವು ಇನ್ನು ಆ ಸ್ಟೇಜಿಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲವೋ ನನಗಂತೂ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸ್ಪೋಟ ಫಂಡ್ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಇದೆ. 15 ಅಡಿ ಕರ್ವ್‌ವು—25 ಅಡಿಗಳಷ್ಟು ಅಗಲವಿರುವ ರಸ್ತೆಗಳೂ ಇವೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಕರ್ವ್‌ಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ತರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಶರಾವತಿ ವ್ಯಾಲಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ವಿಷಯ. ಈಗ ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮೆಷಿನ್‌ಗಳನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳಿಂದ ಎಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಪಡೆಯ ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕಂಡೆಮ್ ಆಗಿರುವ ಅನೇಕ ಮೆಷಿನ್‌ಗಳನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಮೆಷಿನ್‌ಗಳಿಂದ ಏನೂ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ತೀವ್ರತೆಯಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅಷ್ಟೂ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ ಮಟ್ಟದಷ್ಟು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ತಂದಿರತಕ್ಕ ಅನೇಕ ಮೆಷಿನ್‌ಗಳು ಅನುಪಯುಕ್ತವಾಗಿರಲಿವೆ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Who told you so?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಎನ್‌ಸಿಪಿಎಲ್ ಕಮಿಟಿ ಮೆಂಬರುಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ನಾನೇ ಹೋಗಿ ಶರಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಆ ಮೆಷಿನ್‌ಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—If you are an expert, I will accept it. If you are a technical person and could certify they are bad then I accept the position.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಒಂದು ವೇಳೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನೂ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಆಗಿರದಿದ್ದರೂ ಇರತಕ್ಕ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕೆಳಗೆ ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳುವ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಆ ಅವಕಾಶ ನಿಮಗೂ ಉಂಟು. ನನಗೂ ಉಂಟು. ಅದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಪವರ್ ಸಪ್ಲೈ ರೈತರಿಗೆ ಕೊಡುವಾಗ ಒಂದು ಅಗಿ ಮೆಂಟನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಂಡೀಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿರುತ್ತೀರಿ. ಆ ಕಂಡೀಷನ್‌ಗಳಂತೆ ಇರಾಖೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪೋಲ್ಟೋ ಜನ್ನು ಉಳಿಸಿ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು. ಅನೇಕ ಮೋಟಾರು

ಗಳಲ್ಲಿ 110-115 ರವರೆಗೆ ಪೋಲ್ಟೋ ಇರುವುದರಿಂದ ಅನೇಕ ರೈತರು ಆ ಮೋಟಾರುಗಳನ್ನು ನುಟ್ಟು ಕೊಂಡು ನಾನಾ ಕಷ್ಟಗಳಿಗೀಡಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ನಮ್ಮ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಎರಡು ಸರ್ಕಾರಗಳಲ್ಲೂ ಬಳ್ಳಾರಿ ಮತ್ತು ಗೋಲಿಬಿದನೂರು ಸರ್ಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಇದರ ಕೊರತೆ ಬಹಳವಾಗಿದೆ. ಈಗ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಒಲ್ಟೇಜ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಪವರ್ ಸರಬರಾಯಿ ಆಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, 110 112 ಒಲ್ಟೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಪವರ್ ಸಪ್ಲೈ ಆಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಆ ಮೋಟಾರುಗಳು ಕೆಲಸಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಯೊಂದು ಮೆಷಿನ್‌ನಿಗೂ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ಆ ಮೋಟಾರ್ ಯಂತ್ರ ಯಾವಾಗ ಕಾದು ಬಿಡುವಾಗ ತುದೋ ಎನ್ನುವುದನ್ನೇ ಕಾದುಕೊಂಡು ನಿಂತಿರಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ರೈತ ಈ ಹೊತ್ತು ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಕೂಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನೇಮಿಸತಕ್ಕಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕ ಒಲ್ಟೇಜ್ ಪವರನ್ನು ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಾನೊಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನಿತ್ತೇನೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಆ ಕೆಲಸ ಈ ಪವರನ್ನು ಸವೆಂಬರ್-ಡಿಸೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳುಗಳು ಕಳೆದವೇರೆ ಉಪಯೋಗಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ಬೆಳೆಗಳು ಯಾವುವೆಂದರೆ—ಅಲೂಗೆಡ್ಡೆ, ಈರುಳ್ಳಿ, ಭತ್ತ, ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪು ಇತ್ಯಾದಿ ಬೆಳೆಗಳು. ಇವಕ್ಕೆ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನೀರಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಈ ಬೆಳೆಗಳು ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲೇ ಬೆಳೆಸಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಆಗ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರಿಗೆ ಈ ಪವರಿನ ಅಗತ್ಯ ಬಹಳವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಸೀಜನ್‌ನಲ್ಲಿ ಭದ್ರಾ ವತಿಯುಕತೆ ಜನರು ರೋ ಒಲ್ಟೇಜ್ ಪವರನ್ನು ಅಷ್ಟಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಆಗ ಈ ಪವರನ್ನು ಇತ್ತರದೆ ನಮ್ಮ ಜನರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿದರೆ ಜನರಿಗೆ ಬಹಳ ಸಹಾಯಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ನೀವು ಆ ಪವರನ್ನು ರೋ ಒಲ್ಟೇಜಿಗೆ ಸಬ್‌ಸಿಡಿಯ ಮಾಡಿ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಈ ದಿವಸ ನೀವೇನು ರೈತರಿಗೊಂದು ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರೋ ಅದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಉಪಕಾರವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಅಪಕಾರವೇ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಈ ದಿವಸ ನೀವು ಆ ರೈತರೊಡನೆ ಏನೊಂದು ಒಪ್ಪಂದಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರೋ ಅದಕ್ಕೆ ಈಗ ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ನೀವು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ನಾಳೆ ದಿವಸ ಆ ರೈತರು ಅದರಿಗೆ ಅಗತ್ಯ ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳಿಗಾಗಿ ಕೋರ್ಟಿನ ಮುಂದೆ ನಿಂತರೆ ಆಗ ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ? ದಯವಿಟ್ಟು ಅಪ್ಪಕ್ಕಲ್ಲ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಈಗ ರೈತರಿಗೆ ರಾತ್ರಿವೇಳೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಲು ಕರೆಂಟನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅವಕಾಶಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ರಾತ್ರಿವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಕಮರ್ಷಿಯಲ್ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಸೀಜನ್ ಪೈರುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ರಾತ್ರಿವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ಹಾಯಿಸುವಾಗ ಆ ಪೈರುಗಳಲ್ಲಿ ನಾಶವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಹಾಗೊಂದುವೇಳೆ ರಾತ್ರಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪವರನ್ನು ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಭತ್ತ-ಕಬ್ಬು ಇತ್ಯಾದಿ ಬೆಳೆಗಳಿಗಾದರೇನೋ ಪರಿವಾಗಿಲ್ಲ. ಅದರ ಬೆಂಗಳೂರು, ಕೋಲಾರ, ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ರಾತ್ರಿ ಪವರ್ ಕೊಟ್ಟರೆನೂ

(ಶ್ರೀ ಜಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ)

ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಬೆಳೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ತೆಗೆಯಬೇಕಾಗುವುದು. ಇದರಿಂದ ಖಂಡಿತ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ನೈಟ್ ಡೈವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಹಗಲುಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಪವನನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಮ್ಮ ಮಾಧವರಾವ್ (ಶಿವಮೊಗ್ಗ).—ನ್ಯಾಯಿ, ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಮುರಾಮತ್ ಇರಾಖೆಯ ಸಚಿವರು ಸಭೆಯೊಂದಿಗೆ ನಮ್ಮಗಳ ಅನುಮೋದನೆಗಾಗಿ ಇಟ್ಟಿರುವ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಈ ವರ್ಷ ಮುರಾಮತ್ ಇರಾಖೆಯ ಮೂಲಕ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸತಕ್ಕಂಥಾ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಈಗ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ನಾನು ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಮುರಾಮತ್ ಶಾಖೆಯ ಸಚಿವರನ್ನು ಅಧಿನಿರ್ದೇಶಿಸಿ. ಕೆಲವುಕಡೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಕೆಲವು ನಿರ್ದೇಶನ ಮತ್ತು ರಸ್ತೆ-ಸಾರಿಗೆ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಹೋದವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಐದು ಲಕ್ಷರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಕಡಮೆಮಾಡಿರುವುದರೊಡನೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಹಣದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಕಡಮೆ ಹಣ ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿ ಹಣವನ್ನು ಉಳಿತಾಯವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ರಾಗಿತ್ತೋ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಐದು-ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಏನಾಗುತ್ತೆಂದರೆ ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೂ ಮೈಮನಸ್ಸುಂಟಾಗಲು ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಾವು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಜಗಳವಾಡಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಕ್ಯಾದರೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಂಥ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಹೋದವರ್ಷದ ಬಡ್ಡೆಟ್ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಒಂಬತ್ತು ಕೋಟಿ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಮಂಜೂರಾಗಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಎಂಟುಕೋಟಿ ತೊಂದರೆಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ವೆಂಕಟೇಗೌಡ ಪಾಳೆಯ ೦).—ಅಪ್ಪನಾ ದರೂ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂಬ ಲೆಕ್ಕ ಎಲ್ಲಿದೆ!

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಆ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ತಾವು ಎಲ್ಲೆಂದೆ ನೋಡಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ?

ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಮ್ಮ ಮಾಧವರಾವ್.—ಹಣ ಉಳಿಸಿದ್ದೀರಿ. ನಾನೂ ಒಡ್ಡೆಟ್ಟನ್ನು ಒದ್ದೆಟ್ಟೇನೆ. ಅರ್ಧ ತಿಳಿದುಕೊಂಡೇ ಈಗ ನಾನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಉರಿನ ಸಮಾಪದರ್ಲೇ ಅನೇಕ ಸೇತುವೆಗಳು ಆಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಆ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಸೇತುವೆಯನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಎಷ್ಟೋಕಾಲದಿಂದ ಕೇಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಈಗ ನೀವು ಉಳಿಸಿಟ್ಟಿರುವ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ ಅದನ್ನೇಕೆ ಖರ್ಚುಮಾಡಬಾರದು? ನಮ್ಮ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಒಂದೂರನೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಅಲ್ಲ. ಹೀಗೆಯೇ ಇನ್ನೂ

ಅನೇಕ ಇವೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗಲೂ ಆ ಒಂದು ಹಿಂದಿನ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಹಳೆಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಇವರು ಅದಷ್ಟುಬೇಗ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಬೇಕು. ಎಲ್ಲೆಯಾದರೂ ಒಂದು ಸೇತುವೆ ನಾದುರಸ್ತಾಗಿದ್ದು ಅದು ಬಿದ್ದು ಹೋಗುವಂತಿತ್ತುಲ್ಲದರೆ ಅದನ್ನು ಆ ಕಂಡರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ರಿಪೇರಿಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಅದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಿದ್ದುಹೋಗುವ ತನಕ ಅತ್ತಕಡೆಗೆ ಇವರ ಗಮನವೇ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೆಲ್ಲ ನಿಷ್ಫಲವಾಗಿ ಕಡೆಗೆ ಎಂ.ಎಂ.ಎ. ಗಳಾದ ನಾವು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಗರಾಟೆಮಾಡಿದಮೇಲೆ ಆಗ ಇರಾಖೆಯವರು ಅನ್ಯಥೆ ಹೋಗಿ ಅದನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಬಿದ್ದು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ನುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಏಕೆ ಇವರು ಅವುಗಳ ರಿಪೇರಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬಾರದು?

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—For the information of the Hon'ble Member, I may say that the bridge at Shimoga is quite safe.

ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಮ್ಮ ಮಾಧವರಾವ್.—ಆ ಸೇತುವೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಇಲ್ಲಿಗಾಗಲೇ ನೂರು ವರ್ಷಗಳ ಮೇಲಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಹೊಳೆ ತುಂಬ ಹರಿಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಮಾನ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ನೋಡಿದರೆ ತಾನೇ ಈ ವಿಚಾರ ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದು! ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರ ಧೋರಣೆಯೇನಿದ್ದರೂ ಈಗ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸೇತುವೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಿದ್ದುಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕಾದ ಅನರ್ಥಗಳೆಲ್ಲಾ ಅದನಂತರವೇ ಆದನ್ನು ಪುನಃ ಹೊಸದಾಗಿ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾರ್ಲೇಜ್ ಬೇರೆ ಆಗಿದೆ. ಈ ಸೇತುವೆಯನ್ನೇ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಎಲ್ಲ ಹಿಂದೆಯೇ ತಿಳಿಸಿದೆ; ಹೀಗಿರುವಾಗ ಆ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೇನು ಕಷ್ಟವಿದೆ? ಅವರಲ್ಲಿ ಆ ಉಳಿತಾಯವಾದ ದುಡ್ಡು ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಟಾಪ್‌ಪ್ರಯಾರ್ಡ್ ಕೊಟ್ಟು, ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬೇಗ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಆಗತಕ್ಕ ರಸ್ತೆ-ಸಂಪರ್ಕ ಸಂಚಾರ-ಸಾರಿಗೆ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಸರ್ಕಾರಿಗೆ ಹಿಂದಿನ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 12 ಲಕ್ಷ 35 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮಂಜೂರಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಒಂಬತ್ತು ಲಕ್ಷ ಎಪ್ಪತ್ತಾರು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಇಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸರಿಯಾದದ್ದಲ್ಲ. ಯಾವಾಗಲೂ ಹಿಂದಿನಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಹಣಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಬೇಕಾದದ್ದು ಆಗತಕ್ಕ. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡದೆ ಹಿಂದಿನ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದ ಹಣಕ್ಕಿಂತ ಕಮ್ಮಿ ಹಣವನ್ನು ಈ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸುವುದು ನ್ಯಾಯವಾದದ್ದಲ್ಲ. ಏತಕ್ಕಿಂದರೆ ಮೊದಲೇ ಈ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಉಳಿಸಬೇಕಾದ ಹಣವನ್ನೇ ಉಳಿಸಿರುತ್ತೀರಿ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ ತುಂಬ ವಲಸೆಮಾಡುವ ಪ್ರದೇಶ. ಅಂಥಾಕಡೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ರೀತಿ ಹಣ ಉಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಬಾರದಾಗಿತ್ತು. ಈಗಲೂ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಖರ್ಚುಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದುದರಲ್ಲಿ 12 ಲಕ್ಷ 35 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಬೇಕು. ಈಗ ಆ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರಸ್ತೆ, ಸೇತುವೆ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಸೇತುವೆಗಳ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಈ ವರ್ಷ ಸರ್ಕಾರದವರು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ನಗರಕ್ಕೆ ಉದಾರವಾಗಿ ಏಳುಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನೊದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಹಣದಲ್ಲಾದರೂ ಏನನ್ನೂ ಉಳಿತಾಯಮಾಡದೆ ಈ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಬಾಬಿಗಳನ್ನಾದರೂ ಮುಗಿಸಲೇಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆಯ ರಿಪೇರಿ ಬಗ್ಗೆ ಹೋದವರ್ಷ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ 15 ಲಕ್ಷ 88 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಗ್ರಾಂಟ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿತ್ತು. ಈ ವರ್ಷ ಈ ಗ್ರಾಂಟನ್ನು 14 ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲರತಕ್ಕ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೂ ಆ ಮರೆನಾಡಿನಲ್ಲರತಕ್ಕ ರಸ್ತೆಗಳ ವಿಚಾರ ಏನೆಂಬುದು ಗೊತ್ತೇ ಇದೆ. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಈ ಮೊಬಲಗನ್ನು ವರ್ಷ ವರ್ಷ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಕಡಮೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರಬಾರದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ದಿವಸ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಮರೆನಾಡಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳಿದ್ದರೂ ಅವರಿಗೇ ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ, ಅವರೂ ಸಹ ಇದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆ ವಿಚಾರವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಈಗ ನಾವೇ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮರೆನಾಡಿನ ರಸ್ತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಹಣವನ್ನು ವರ್ಷ ವರ್ಷ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಕೋಗಿಬೇಕೇ ಹೊರತು ಕಡಮೆಮಾಡಬಾರದು. ಮರೆನಾಡು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯಸ್ಥಳ. ಇದೇರಿತೆ ಇನ್ನೂ ಆ ಸಣ್ಣ ಸೇತುವೆಗಳ ರಿಪೇರಿ ಬಗ್ಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಮೊಬಲಗಿನಲ್ಲೂ ಸಹ ಈ ವರ್ಷ 69 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮರೆನಾಡಿನಲ್ಲಿವಳಿ ಎಶೇಷ. ಆ ಮೇಲೆ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ಸೇತುವೆಗಳೆಲ್ಲ ಕೆತ್ತುಹೋಗುತ್ತವೆ. ಅದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಬಾಬಿಗಾಗಿ ಪ್ರತಿಸಾಲನ್ನೂ ಒದಗಿಸತಕ್ಕ ಹಣ ಬಹಳ ಕಡಮೆಯಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಮರೆನಾಡಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸೇತುವೆಗಳನ್ನೂ ಎಲ್ಲಾ ಒಂದಾವರ್ಷ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿ ಅನಂತರ ಅವುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ರಿಪೇರಿಮಾಡಿಸದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಕೈಬಿಟ್ಟು ಸರ್ಕಾರದವರು ನೀಡಲಿರತಕ್ಕ ಇನ್ನಿತರ ಸೌಕರ್ಯಗಳೇನಿವೆ, ಈ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ, ವೈದ್ಯಕೀಯ, ಆರೋಗ್ಯ, ಕೃಷಿ—ವಗೈರೆಗಳೆಲ್ಲ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹೋದಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಹೊಸನಗರದಿಂದ ಹೋಗುವ ರಸ್ತೆ ಮತ್ತು ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಕೋಣಂದೂರಿಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕ ರಸ್ತೆಗಳೆಲ್ಲರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ಸೇತುವೆಗಳ ಕುಸಿತದಿಂದ ಬಸ್ ಸಂಚಾರವೇ ನಿಂತುಹೋಗಿತ್ತು. ಇಂಥ ಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತೆ ಬಂದರೆ ಜನತೆ ತುಂಬ ತೊಂದರೆಗೀಡಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ಕೂಡಲೇ ಈ ವರ್ಷ ವಾದರೂ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಬದರಾವಣಿ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾಗ ಆ ವಿಚಾರವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅವರು ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಆಗಿದ್ದರೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಕೋಶಗೊಂಡ ಅವರನ್ನು ನೋಡಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಆಗಲಿ ಒಂಬತ್ತು ತಿಂಗಳು ಕಳೆದವು. ಆ ದಿವಸ ಅಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ವಿರಾವೇಶದಿಂದ ಮಾತನಾಡಿದ್ದನ್ನೂ ಈ ದಿವಸ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕಾರ್ಯ ಧನೆ ಆಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನೂ ನೋಡಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ವರದಾಚಾರ್ಯರ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಆದು

ತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಚರಿತ್ರೆ ನಾಟಕ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಮಠ್ಯಾರಾಧ್ಯ (ನಂ. 5 ನಗೂದು).—
ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾರ ಪಾಟು?

ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಮ್ಮ ಮಾಧವರಾವ್.—ನಾನೀಗ ಅದನ್ನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ, ನಾನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನಂತರ ಮತ್ತೆ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಅದು ಹಾಗಾಯಿತು, ಹೀಗಾಯಿತು, ಆ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇವೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಹೊರತು ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಆ ಗ್ರಾಮದ ಜನರಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಪಡುವಂತಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನಗಳಲ್ಲೇ ಮರೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟರೊಳಗೇ ಸರ್ಕಾರ ಅವರಿಗೆ ಹಣವನ್ನೊದಗಿಸಬೇಕು.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ನಗರದ ಅಂಡರ್ಗ್ರೌಂಡ್ ಡ್ರೈನೇಜ್ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಲೇಬೇಕಾದ್ದಿಲ್ಲ. ಕೆಲಸ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿಂತುಹೋಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಯಾವ ರಾಯನ ಕಾಲಕ್ಕಾಗುತ್ತದೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿದರೆ ನಮಗೇ ಗಾಬರಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗರಾದರೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ನಿಗಾ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಗ್ರಾಂಟ್ಸ್-ಇನ್-ಏಯ್ಡ್ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಹೋದಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 16 ಲಕ್ಷದ 88 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಮಂಜೂರಾಗಿತ್ತು. ಈ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಳೆದ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಯಾವುವು ಎನ್ನುತ್ತಾ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳೇನೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗಲು ಮುಂದಿನಸಾಲಿನಲ್ಲಾದರೂ ಈ ವಿವರಗಳನ್ನೊದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ನುಚುನುಚುತ್ತೇನೆ.

11 A.M.

ಈ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಹಣವನ್ನು 14 ಲಕ್ಷ 60 ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿದ್ದೀರಿ, ಈ ಸಹಾಯ ಧನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚುವಾದ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸುವುದರಿಂದ ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಮನೋಭಾವ ತಾನಾಗಿ ಉದ್ಭವಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದ್ದಲ್ಲದೆ ಈ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಅವರಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿ ನಿಮ್ಮ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಹೇಳಿದ್ದಲ್ಲಿ ಚಿಂಗಳೂರು ಮೈಸೂರು ನಗರಗಳಲ್ಲದೆ ಪ್ರಜಾಸಂಖ್ಯೆಯುಳ್ಳ, ಕಡಮೆ ಆದಾಯವುಳ್ಳ ನಗರಗಳೂ, ಪೌರಸಭೆಗಳೂ ಬಹಳವಿವೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯಧನವಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಣ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲ. ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಮಾಡಿ ಹಂಚಬೇಕು. ಕೊನೆಯ ಪಕ್ಷ ಹೋದವರ್ಷದಷ್ಟನ್ನಾದರೂ ಕೊಡಿ. ಒಟ್ಟು ಈ ಗ್ರಾಂಟ್ಸ್-ಇನ್-ಏಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೋದವರ್ಷ 33 ಲಕ್ಷ 53 ಸಾವಿರವಿದ್ದುದನ್ನು ಈ ವರ್ಷ 25 ಲಕ್ಷ 60 ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು? ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಉಳಿತಾಯ ವಾಗಬಂದದ್ದು, ದಾನಧರ್ಮ ಮಾಡುವಾಗ ಮುಕ್ತ ಹಸ್ತದಿಂದ ಮಾಡಬೇಕು. ಕೈಹಿಡಿಯಬಾರದು. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

(ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಮ್ಮ ಮಾಧವರಾವ್)

ಮೊದಲಿನಿಂದ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಮರನಾಡಿನ ಬಗ್ಗೆ ಹೇರದವರ್ಪಕ್ಕಿಂತಲೂ ಈ ವರ್ಷ ಕಡಮೆ ಹಣ ವನ್ನೊದಗಿಸಿದ್ದೀರಿ, ಹೀಗೆ ಕಡಮೆ ಹಣ ಒದಗಿಸಿ ಮರನಾಡನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದೀರಿ. ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣವನ್ನೊದಗಿಸಿ ಮರನಾಡನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಯಾವುದೇ ಎಸ್ಕಿಮೇಟುಗಳನ್ನು ಪುನರ್ವಿವರ್ತನಾ ಮಾರ್ಗ ಮೂಲ ಎಸ್ಕಿಮೇಟುಗಳಿಗಿಂತ ಶೇಕಡ 25ಕ್ಕೆ ಮೀರಿದರೆ ಅದನ್ನು ಮೇಲ್ನುಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಯೊಬ್ಬನ ತನಿಖೆಗೆ ಬಿಡುವ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ವಿಮರ್ಶೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯ ಮೇಲಿರುವ ದೂರು ಎಂದಿಗೂ ತಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಡಿ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಶರಾವತಿ ನದಿಯ ಹುಟ್ಟುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಅಂಬು ತೀರ್ಥವಿದೆ. ಅದು ಸುಂದರವಾದ ಸ್ಥಳವೂ ಹೌದು. ಜನಗಳು ಹೋಗಿಬರುವ ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯ ಸ್ಥಳವೂ ಹೌದು. ಅದಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರದ ಮೈಲಿ ರಸ್ತೆ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ top priority ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕೇವಲ ಹನ್ನೆರಡು ಮೈಲಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಬರ್ಚಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಆಯನೂರು-ಶ್ರೀಗೇಹಳ್ಳಿ ಧಾನಲ್ ನಂದ ನೀರನ್ನು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು ದಾರರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ಸ್ಟೇ ಆರ್ಡರ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾಯಿತು. ಇದನ್ನು ಬಗ್ಗಹಿರುವುದು ಸುಲಭವೆ. ಇಂಜಿನಿಯರು ಎಲ್ಲರೂ ಹೋಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಒಂದು ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಇಲ್ಲಿಗೆ ನಾನು ಬಂದಾಗಿನಿಂದ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಗದಗಳು ತಿಂಗಳಾನುಗಟ್ಟರೆ ಎಲ್ಲ ಹೋಗುತ್ತವೆಯೋ, ಏನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತು ಆ ಕಾಗದಗಳು ಎಲ್ಲ ಸಿಕ್ಕಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿವೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಕಾಗದಪತ್ರಗಳು ಪಾತ್ರಕ್ಕೆ ಒಡೆದುಹೋದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಜೇಬಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ಜೇಬಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಅಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಮರಾಮತ್ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಜೇಬಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡರೆ ಬೆಕ್ಕನ್ನು ಕಂಕು-ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಂತೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಆರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳಿದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಈ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಂಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾನೆ? ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತೇನೆ.

*ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹನುಮಂತಯ್ಯ (ರಾಮನಗರ).— ಸ್ವಾಮಿ, ಬೆಂಗಳೂರು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸರಬರಾಜು ವಿಷಯ ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತ ಇರತಕ್ಕದ್ದು ನೀರಿನ ಸಂತೃಪ್ತಿಯಿಂದ ಅಲ್ಲ, ನೀರಿನ ಅಭಾವದಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ಸಮಂಜಸವಾದ ಹಂಚಿಕೆ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದಲೂ ಆಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರು

ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನೇ ತುತ್ತನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿರತಕ್ಕ ನೀರಿನ ಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕಷ್ಟವುಂಟಾದರೆ ಆ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯುಂಟುಮಾಡತಕ್ಕ ದಾರಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಿಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ವಿವರಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಎದ್ದು ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ.

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ನೀರಿನ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಪ್ರಜಾಸಂಖ್ಯೆ ಬೆಳೆದ ಹಾಗೆ ಬಿಡಾಯಿಸುತ್ತಿದೆ. ಮೊದಲು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಜನರಿದ್ದ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಬಹುಶಃ ಈಗ ಹನ್ನೊಂದು ಲಕ್ಷವಾಗಿದೆ ಅಥವಾ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮೊದಲು ಕೊನಕೋಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಎರೆಮಲ್ಲಪ್ಪನ ಕೆರೆ ಯಿಂದ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಪ್ರಜಾಸಂಖ್ಯೆ ಬೆಳೆದ ಹಾಗೆ ಈ ಕೆರೆಯ ನೀರು ಸಾಲದು ಎಂದು ಸರ್ ಎಂ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ತಿಪ್ಪಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಲಾಶಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದರು. ತಿಪ್ಪಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಲಾಶಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದವರು ಅವರು ಆದರೂ ಅಲ್ಲಿಯ ರೈತರ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದು, ಅನೇಕ ವಿಧದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ನನಗೆ ದೊರಕಿತು. ಆ ಬ್ಯಾಲಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಎಷ್ಟೋ ಊರುಗಳು ಮುಳುಗಡೆಯಾವು. ಎಷ್ಟೋ ಫಲವತ್ತಾದ ಜಮೀನು ಜನರ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲವೆ ಹೋಯಿತು ಎನ್ನುವುದು ದೊಡ್ಡ ಕಥೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಹೆನರುಘಟ್ಟ ಕೆರೆಯ ಕೆಳಗಡೆ ಸಹಕಾರಿ ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿ ಜಮೀನಿತ್ತು. ಈ ಎಲ್ಲ ಜಮೀನುಗಳೂ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ನೀರು ಒದಗಿಸಬೇಕಾದುದರಿಂದ, ತರೀ ಜಮೀನಿಲ್ಲವೂ ಕೂಡ ಖುಷಿ ಜಮೀನು ಆಗಬೇಕಾಯಿತು. ಇದರ ಲೆಕ್ಕ ಈ ದಿವಸ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಆ ರೆಕ್ಕವಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಆ ನೀರಿನ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗವಾಗಿದ್ದರೆ ನಾಮಾಲು ಐದಾರು ಲಕ್ಷ ಜನಗಳ ಜೀವನೋಪಾಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಈಗ ಏನಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದರೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ಪಟ್ಟಣ ಬೆಳೆದದ್ದರಿಂದ ಅರ್ಹವತಿ ನದಿಯ ಪಾತ್ರದಲ್ಲರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನೂ ಕೂಡ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎನ್ನತಕ್ಕ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಆಹಾರೋತ್ತಮ ಹೆಚ್ಚಾಗಬೇಕು ಎನ್ನತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರ್ ಇರಿಗೇಷನ್, ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಕೆಲಸಗಳು ಭರದಿಂದ ಸಾಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅನುಸರಿಸತಕ್ಕ ನೀರಿಯಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಆಹಾರದ ಬೆಳೆ ಬಲಯಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ; ಜನಗಳೂ ಕೂಡ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳಿಗೆ ತುತ್ತಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಾವು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಬಾರದು ಎನ್ನುವ ವಾದವನ್ನು ಹೊಡೆದರೆ ಅದು ಸಮಂಜಸವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ನನ್ನ ನಂಬವರು ಹೇಳುವ ಮಾತಲ್ಲ. ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಸಮೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ, ಹಳ್ಳಿಯ ಜನಗಳನ್ನು ಕಷ್ಟಕ್ಕೊಳಗುಮಾಡದೆ ಆಹಾರದ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಗಹನವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು; ವಿಶಾಲ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು; ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಲ

ಹೇಳಿದುದನ್ನೇ ಹೇಳತಕ್ಕ ಪದ್ಧತಿ, ಆ ಒಂದು ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಹೊಸ ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಮನೋಭಾವವೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. It is mental rut. Ruts are formed for carts to go in a particular direction. In the same way, in governmental working, there is what is called mental rut. Some people think that to go methodically and slowly, this mental rut is the highest pitch of efficiency and it has become what is called a religious belief in them that this mental rut constitutes the correct path.

ಆ ದಾರಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊಸ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ನಾವು ಹಿಡಿಯಬೇಕು. ಬೆಂಗಳೂರನ್ನು ಆಕಾಶ ವಿಮಾನದಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಅಥವಾ ಎತ್ತರವಾದ ಜಾಗದಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಈ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲರಕ್ಕೂ ಭೂಮಿಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಸಂದರ್ಭವು ಹೋಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಜನರ ವಾಸಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿತ್ತು ಎಂಬುದು ಅರಿವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ridges ಎಂದು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಅದೇ ಇಷ್ಟು ಮೂಲವು ದಿಣ್ಣೆಗಳಿವೆ. ಈ ದಿಣ್ಣೆಗಳ ಮಧ್ಯೆ valleys ಅಥವಾ ಣಿವೆಗಳಿವೆ. ಈ ದಿಣ್ಣೆ ಅಥವಾ ದಿಣ್ಣೆಗಳ ಮೇಲೆ ವಾಸ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಕಣಿವೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ನೀರನ್ನೂ ದಿಣ್ಣೆಯ ವಲಯವನ್ನು ಪ್ರಕೃತಿ ದೊರಕಿಸಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಸುಮಾರು 15 ಮೈಲು ಉದ್ದ 10 ಮೈಲಿ ಅಗಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದು. ಈ ಎಲ್ಲ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಈ ರೀತಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಹಳೆಯ ಬೆಂಗಳೂರಿನ 'ಮ್ಯಾಪ್' ನೋಡಿದರೆ, ಇಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ಹದಿನೈದು ಕೆರೆಗಳಿವೆ. ಈ ಕೆರೆಗಳ ಆಶ್ರಯದಿಂದ ನೀರನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಬಾವಿಗಳು ಹೇರಳವಾಗಿವೆ. ಹಿಂದೆ ಪ್ರಜಾಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಮೆಯಿದ್ದಾಗ ಹೆಸರುಪಟ್ಟದ ನೀರನ್ನು ಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆಯಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲದೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ನೀರನ್ನು ಎಲ್ಲ ಬಾವಿಗಳಿಗೂ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ದಿವಸ ಕೂಡ ತಿಪ್ಪಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಹೆಸರುಪಟ್ಟದಿಂದ ಬರುವ ನೀರಿನ ಹೆಚ್ಚು ಭಾಗ ಮನುಷ್ಯರ ಉಪಯೋಗ, ಎಂದರೆ domestic use ಅಥವಾ ಮನೆಮಾ ಉಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ನೀರಿನ ಬಹುಭಾಗ ತೋಟಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಬಡಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ, ಬಹಳ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಕಾಂಪೌಂಡಿಂಗ್, ಚಿಕ್ಕ ತೋಟಗಳಿವೆ. ಈ ತೋಟಗಳಿಗೆ ಹೇರಳವಾದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಈ ನೀರು ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮನೆಮಾ ಮತ್ತು ಮತ್ತೆ ಇರುವ ಈ ತೋಟದ ಪ್ರಮಾಣ ಅಥವಾ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಬಹುಶಃ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದ ಇನ್ನಾವ ನಗರದಲ್ಲಿಯೂ ಇಷ್ಟೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಉತ್ತೇಜಿತವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. Each house having a garden is the most beautiful set up of the City. ಇದು ಇದರ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ. ನೀರು ಈ ರೀತಿ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಎರಡನೆಯದು, ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಅತ್ಯರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾತೋಗಿ ನಗರ ಹೋದಾಗ ಅಲ್ಲಿನ ಕಮ್ಯೂನಿಟಿ ಸರ್ಕಾರದ ಫೌನಿಂಗ್ ಕಮಿಷನರ, "ನಾವು ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಅದ್ವಿತೀಯ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮನೆ

ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಮಾತೋ ಬಿಟ್ಟರೆ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಈ ರೀತಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ" ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ಅಂತಿಮತಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ನೋಡಿದರೆ, ಮಾತೋ ಮತ್ತೆ ಲಂಡನ್‌ಗೆ ಸರಿ ಸಮಾನವಾಗಬಹುದು. ಈ ಎಲ್ಲ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೂ filtered water ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಿದೆ. ವಿಧಾನ ಸೌಧವನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ filtered water ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು, ಬೇರೆ ಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲದೆ ಹೊಟೆಲುಗಳಿಗೆ, ಬಟ್ಟೆ ಒಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ, ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಬಾವುಗಳಿಗೆ ಈ ನೀರು ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಕುಡಿಯುವಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇತರ ಬಾವುಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಈ ನೀರು ವ್ಯಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪಥಮ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ, ವಿಧಾನ ಸೌಧದ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿರುವ ಉಪಯುಕ್ತವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಮಾಡಬಾರದೆಂದು, ಉಪಯೋಗಮಾಡುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಪರ್ಗಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬೋರ್ಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಹಾಕಿ ಅಲ್ಲದೆ ಇದಕ್ಕೆ ನೀರನ್ನೂ ದಿಣ್ಣೆಯ ವಲಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ಅದೇ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಪಂಪುಗಳನ್ನಿಟ್ಟರೆ ಈ ನೀರನ್ನು ಕಬ್ಬಿಣಾರ್ಕ್ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಉಪಯೋಗಮಾಡಬಹುದು. ಸಿಲ್ವರ್ ಜ್ಯೂಬಿಲಿ ಪಾರ್ಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪರ್ಯಾಯ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯು ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಇಲಾಖೆಯವರು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದಾಗ, ಅಲ್ಲಿ ಬಾವಿಯನ್ನು ತೆಗೆಸಿ ಪಂಪು ಹಾಕಿದರೆ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿರುವ ಪೇಟೆ ಅಷ್ಟಕ್ಕೂ ನೀರನ್ನೂ ದಿಣ್ಣೆಯ ಇನ್ನೂ ಉಳಿಯುತ್ತಿತ್ತು. Water is so plentiful in that area. ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಅಷ್ಟಿದೆ. ಎರಡು ರಿಡ್ಜ್‌ಮಧ್ಯೆ ಒಂದು ಕಣಿವೆ ಎರಡು ರಿಡ್ಜ್‌ಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದರಲ್ಲಿಯೂ ನೀರು ಸಮೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಉಪಯೋಗಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಈ ನಗರದಲ್ಲಿ ಸಹಸ್ರಾರು ಬಾವಿಗಳಿವೆ. ಕೆಲವರು ಈ ನೀರನ್ನು ಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅನೇಕರು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಹಳೆಯ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲರಕ್ಕೂ ಬಾವಿಗಳು ಈ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ನೀರು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಅಷ್ಟು ನೀರನ್ನೂ ಒದಗಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳವಾಗಿವೆಯೆಂದು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಪ್ರಕೃತಿ ಸೌಂದರ್ಯಯುತವಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ನೀರಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಸಮೃದ್ಧಿಯುತವಾಗಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಜ್ಞರೂ ಪರಿಣತರೂ ಹೊಸ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆ ಮಾಡುವವರೂ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಒದಗತಕ್ಕ ನೀರನ್ನು ನಿರರ್ಥಕವಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಯವರಿಗೆ, ಅವರು ಅಹಾರ ಬೆಳೆಯುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಕೊಡದೆ, ಆ ನೀರನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡರೆ, ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅನಮಂಜನ ಮತ್ತು ಅನಾಹುತಕಾರಿಯಾದ ಕೆಲಸ ಬೇರೆ ಇಲ್ಲ. ರಾಮನಗರದಲ್ಲಿ ಮೊನ್ನೆ ದೊಡ್ಡ ರೈತರ ಸಭೆ ನಡೆಯಿತು. ಅದ ನನ ತಾಲ್ಲೂಕಾದರೂ ಯಾರು ಆ ಸಭೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೆಂಬುದು ನನಗೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ರಾಮನಗರದ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಜಲಾಶಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಇಲಾಖೆ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹನುಮಂತಯ್ಯ)

ಯವರು ಸರ್ವೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಕಟ್ಟಿದರೆ ಮೂವತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗಳು ಮುಳುಗಡೆಯಾಗುತ್ತವೆ, ಸಹ ನ್ಯಾಯಾ ಸಾಕಾರಗಳು ಉಪ್ಪೋಗವನ್ನು ಕಳೆದು ಕೊಂಡು ಕಷ್ಟಪಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ...

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—May I know to which place the Hon'ble Member is referring ?

Sri K. HANUMANTHAIYA.—I do not know the name. It is just near Ramanagar. ಲಂಗದಕಟ್ಟೆಯ ಹತ್ತಿರ ಸರ್ವೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ರಾಮದೇವರ ಬೆಟ್ಟದ ಹತ್ತಿರ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ರಾಮನಗರ, ಕಾನಕಾನಹಳ್ಳಿ, ಆರ್ಕಾವತಿ ನದಿ ಎಲ್ಲ ಹೋಗುತ್ತದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವ ಭೂಮಿ ನಂದನವನಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲ ನೋಡಿದರೂ ತೆಂಗು, ಏಪ್ಪು, ನೇರಳೆ, ತರಕಾರಿ ಮುಂತಾದ ಬೆಳೆಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದೆ. ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎಕರೆ ಖುಟ್ಟಿ ಇರುವುದೂ ಒಂದೇ, ಮಿಕ್ಕ ಕಡೆ ಮೂರು ಎಕರೆ ಇರುವುದೂ ಒಂದೇ. ಅಷ್ಟು ಸುಂದರ ವಾದ ಮತ್ತು ಸಂತತ ಸಮೃದ್ಧವಾದ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಮುಳುಗಿಸಿ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಮಾಡುವ ಯೋಜನೆ ಹೃದಯವಿದ್ವಂಸ, ದೇಶಭಕ್ತ ಇದ್ದವರು, ಪ್ರಜೆಗಳ ಪೇರೆ ಮಮತೆ ಇರುವವರು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ತಿಪ್ಪಗೊಂದನಹಳ್ಳಿಯ ಜಲಾಶಯ ವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದಾಗ ಆ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಅಕ್ವೈರ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಎಲ್ಲ ಕೇಸುಗಳನ್ನೂ ನಾನೇ ನಡೆಸ ಬೇಕಾಯಿತು. ಆ ಎಲ್ಲ ಕೇಸುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಏನಾಯಿ ತೆಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತು. ಆಗ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಶ್ರೀ ಮರಾಠಾಪ್ಪರು ರಾ್ಯಂಡ್ ಅಕ್ವಿಜಿಷನ್ ಆಫೀಸ ರಾಗಿದ್ದರು, ಅವರಿಗೂ ಗೊತ್ತು. ನಾನು ಅಧಿಕಾರ ದಲ್ಲಿದ್ದಾಗಲೂ ಗೊತ್ತು, ರಾಯರಾಗಿದ್ದಾಗಲೂ ಗೊತ್ತು. The engineering department always under-estimate the compensa-tion to be paid to raiyats.

Sri J. B. MALLARADHYA. Acquisition Officers always paid high amounts.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹನುಮಂತಯ್ಯ.—ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾಡಿದರೆ it won't go through. Under-estimate ಮಾಡಿದರೆ ಬೇಗ ಆಗುತ್ತದೆಂದು ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. Later on estimates get inflated. There is not even one project in Mysore State or for that matter, in India which has not exceeded the original estimate, in the matter of project construction, by 50 per cent, 60 per cent and some times 100 per cent. There is not one exception.

ಈ ರಾಮನಗರದ ಹತ್ತಿರ ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ ಐನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳಹಾಗೆ— ಕೆಲವು ಕಡೆ ಎಕರೆಗೆ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಎಕರೆಗೆ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾ ಯಿಗಳು ಬಾಳುತ್ತವೆ— ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕಾಂಪೆನ್ಸೇಷನ್ ನನ್ನು ಕೊಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಮೊತ್ತವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೇ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ತೊಂದರೆ

ಪಟ್ಟು, ಇಷ್ಟು ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಈ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂಬ ಹುಚ್ಚನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡ ಬೇಕು.

An Act called the Bangalore Water Supply Act or some such Act may be placed on the Statute Book. ಇದರಲ್ಲಿ ಈ ಫಿರ್ಮ್ ವಾಟರನ್ನು ಕುಡಿಯುವುದ ಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅಡಿಗೆ ಗೋಸ್ಕರ ಮತ್ತು ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಉಪ ಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಮಿಕ್ಕ ಕೆಲಸಗಳಿಗಲ್ಲ ಸಾಧಾರಣ ವಾದ ಬಾವಿಗಳಿವೆ; ಆದರೆ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸ ಬಹುದು. ಬೋರ್ ವೆಲ್ಲು ಗಳು ಎಂದರೆ ಆಳವಾಗಿ ತೆಗೆಸುವ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಿ ಆ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಆ ರೀತಿಯಾದ ಕಾನೂನನ್ನು ತಾವು ಮಾಡಬೇಕು. ಯಾರ ತೋಟ ಗಳಿಗೆ ಎಂದರೆ, ತಮ್ಮ ಮನೆಯ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಇರುವ ಸಣ್ಣ ಕೃಷಿ ತೋಟಗಳಿಗೆ ಪೈಪುಗಳಿಂದ ನೀರನ್ನು ಉಪ ಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಇಂತಿಷ್ಟು ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ನಮೂದಾಗಿ ಬೇಕು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಈಗ ತಿಪ್ಪಗೊಂದನಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಡೊಮೆಸ್ಟಿಕ್ ಪರ್ಪ ಸನ್ನಿ ಗೋಸ್ಕರ ಕೊಡುವುದು ಹದಿನೈದು ಲಕ್ಷ ಜನ ಗಳಿಗೂ ಸಾಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನೀರು ಸಾಕಾ ಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಭೀತಿಯನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು.

ಈ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಭೂಮಿಯ ಒಳಗಿರತಕ್ಕ ನೀರನ್ನು ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಸರಿ ಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಒಂದೊಂದು ವಾಟರು ಟ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನು ಎಂದರೆ ಒವರು ಹೆದ್ದು ಟ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಕೊಟ್ಟು ಒಂದೊಂದು ಯೂನಿಟ್ ತರಹಮಾಡಿ ಆಯಾ ಯೂನಿಟ್ನಲ್ಲಿ ಇರುವ ವಾಟರು ಟ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ನೀರನ್ನು ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಪಶಾತ್ ನಮ್ಮ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿರುವ ಎಂದರೆ ಒಳಗಿರ ತಕ್ಕ ನೀರು ಸ್ಪ್ರಿಂಗ್ ಆಗಿದೆ. ಬ್ಯಾಕಿಷ್ ಅದವಾಟರಾ ಗಿಲ್ಲ. ಇದರ ಕಡೆಗೇ ದೇವರು ಕಷ್ಟವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಈ ಹೊಸ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರು ನಿಜಗೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಈಗ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಈಗ ಫಿಲ್ಟರು ವಾಟರು ಹಾಳಾಗುತ್ತಿದೆ.

Otherwise, what a waste of money! Water is filtered and that filtered water is used for industrial purpose and for garden purpose.

ಇನ್ನು ಸ್ವೀಮಿಂಗು ಪೂಲಿಗಾಗಿ ಈ ನಿಟಿಯಲ್ಲೇ ಎಷ್ಟೋ ನೀರು ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಯಾದ ಪೂಲುಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಐದಾರೇಳು ಇವೆ. ಇವಕ್ಕೆಲ್ಲ ಈಗ ಕಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಪೈಪುಗಳಿಂದ ಉಪಯೋ ಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯಾದ ಒಂದು ಸ್ವೀಮಿಂಗು ಪೂಲು ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ಹತ್ತಿರವೂ ಇದೆ. ಅದರ ಅದೇ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬೋರುವೆಲ್ಲನ್ನು ಹಾಕಿಸಿದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೋ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ತೋಟಗಳಿಗಾಗಿ, ಸ್ವೀಮಿಂಗು ಪೂಲುಗಳಿಗಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ನೀರನ್ನು ಪೈಪುಗಳಿಂದ ಉಪಯೋಗಿಸ ಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನೀರು ದುರ್ವ್ಯಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗೆ ನೀರನ್ನು ದುರ್ವ್ಯಯಮಾಡಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ನೀತಿಯನ್ನು ಸರಕಾರದವರು

ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕೊಂಡು ನಾನು ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದನ್ನು ಅವರು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಯಾವುದಾದರೂ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದನ್ನು ತಕ್ಷಣ ರಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ರೀತಿಯಾದ ಅಕ್ಷನ್ನು ತಂದು ಈ ಹೌಸಿನಲ್ಲಿ ಸಾಸು ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆಮಾಡಿ ನೀರನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಹಂಚುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕು. ಈ ರೀತಿಯಾದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಜಾಗೃತಿಯಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ನಿಧಾನಮಾಡುವುದರಿಂದ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಗಳಿವೆ. ಇದರ ಏರ್ಪಾಡಿಗೆಗಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸಿಟಿಗೆ ಇಂತಹ ಅನಾಹುತವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಇದನ್ನು ನಾನು ಯೋಚನೆಮಾಡಿ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನೂ ಸಹ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ಅದು ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿದೆಯೋ ಮತ್ತು ಹೇಗಿದೆಯೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಈ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ಸೂರ್ಯೇಜು ವಾಟರನ್ನೆಲ್ಲ ವ್ಯವಸ್ಥಾವಂತ ವ್ಯಾಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ನಾನು ಇದನ್ನು ನನ್ನ ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲೂ ನೋಡಿದ್ದೆ. ಈ ನೀರನ್ನು ಅಲ್ಪವಾಗಿ ಹತ್ತಾರು ಜನ ಹಳ್ಳಿಯವರು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆದು ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇನ್ನು ವಿವಾಹ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಮೂಲಕ ಹೋಗತಕ್ಕ ಬಟ್ಟಲು ನೀರಿಗೂ ಕೂಡ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಲ್ಲ. ಈ ಸೂರ್ಯೇಜು ವಾಟರನ್ನು ಪರಿಶುದ್ಧಮಾಡಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಮಿಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಗೊಬ್ಬರ ಮಾಡುವ ಯೋಜನೆಗೆ ಅವಸ್ಥೆ ಜಾಗೃತಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಪಾಂಟುಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಬಹುಶಃ ಈ ಪಾಂಟುಗಳನ್ನು ಪರದೇಶದಿಂದ ತರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ತಯಾರುಮಾಡಿಸಬೇಕೋ ಎನ್ನೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಎರಡು ಮೂರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಾಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯೇಜು ನಿತ್ಯಂ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲದಿರುವಾಗ ಸೊಳ್ಳೆಗಳ ಕಾಟ ಬಹಳವಾಗಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಸೊಳ್ಳೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಿವೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಎಕ್ಸ್‌ಟೆನ್ಷನ್ನುಗಳಲ್ಲ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸೊಳ್ಳೆಗಳು ಇವೆ. ಈ ಸೂರ್ಯೇಜು ವಾಟರಿಗಾಗಿ ಯಾವ ಉರಿನಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೋ ಆ ಉರಿನ ಆರೋಗ್ಯ ಸರಿಯಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸೂರ್ಯೇಜು ವಾಟರಿನಿಂದ ಬರುವ ಪಲವನ್ನು ಕೂಡ ನಾವು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಹೋದರೆ ಸೊಳ್ಳೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಿ ಆರೋಗ್ಯ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ.

I am further told that by the above plan we will have gas which can be used for heating purpose also.

ಈ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಗೊಬ್ಬರ ಮತ್ತು ಹೀಟಿಂಗು ಪರ್ಪಸ್‌ಗೋಸ್ತರ ಗ್ಯಾಸು ಮತ್ತು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸತಕ್ಕ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಒಂದು ಎರಡು ಮೂರು ಕೋಟಿ ಅಥವಾ ನಾಲ್ಕು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಅಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ತಜ್ಞರಾದವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟರೆ ಹೆದರಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಗವರ್ನಮೆಂಟಿನ

ವರು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸಾಲ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಎಲ್ಲ ರಿಸರ್ವ್ ಬಾಂಕಿನವರು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಹೆದರಬೇಡಿ. ಇಂತಹ ಕಷ್ಟಕ್ಕಿಂತಲೂ ಇದನ್ನು ಮಾಡಲು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ನವರಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ವರೂ, ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನವರು ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೊಸವಾಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಜಾಗೃತಿಯಾಗಿ ಆಗಬೇಕು ಎನ ತಕ್ಕ ಸರ್ವೆಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ರೂಢಿಮೂಲವಾದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಳಂತೆ ಅಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗು ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿರುವ ಇಂಜಿನಿಯರು ಕೆಲವರು ಹೇಳಿದರು, ಯಾರಾದರೂ ಇಂಜಿನಿಯರು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಸಾಹಸದಿಂದ ಜಾಗೃತಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ ಪ್ರೊಸೀಜರಂ ಡಿಫಿಕಲ್ಟ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ತರಹದ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಇಂಜಿನಿಯರು ಅದರ ಕೆಲಸವಾಗಲೀ ಬಿಟ್ಟರೆ ಬಿಡಲೆಂದು ಜವಾಬ್ದಾರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕದೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬರೆಯುತ್ತ ಹೋದರೆ, ಕೆಲಸ ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾವತೊಂದರೆಯೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. His record is so clean that he will get his pension, pay and emoluments. People who take initiative and show pride are at a disadvantage. ಹೀಗೆ ನಮ್ಮ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗು ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ಒಂದು ಅಂತರ್ಭೂತಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಈ ಅಂತರ್ಭೂತಿ ಏನು ಎನ್ನುವುದು ಜನಗಳಿಗೆ ತಿಳಿದೇ ಇದೆ. ಇಲ್ಲದವ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ತಿಳಿದೇ ಇದೆ. ಅದರ ಸರಕಾರದವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ತಿಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲ. ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದವನು ಉತ್ತರೋತ್ತರ ತಪ್ಪಿತಸ್ತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಕಾಲಹರಣ ಮಾಡುವವನು ಯಾವ ತಪ್ಪಿಗೂ ಸಿಕ್ಕದೆ ರಿಟೈರಾಗುತ್ತಾನೆ. ಅವನಿಗೆ ಪೆನ್‌ಷನ್ನು ಸಿಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಮನೋವೃತ್ತಿ ಬಂದಿದೆ.

11-30 A.M.

ಇದರಿಂದ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಅಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಯೇ ಆಗಲೆ ಕೇವಲ ತನ್ನ ಸಂಬಳ, ಸಾರಿಗೆ, ಪೆನ್‌ಷನ್ನು—ಇವುಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಮನೋವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಈ ಸರ್ಕಾರದ ಪದ್ಧತಿ ಉಂಟುಮಾಡಿದರೆ, ಈ ಸರಕಾರದ ಪದ್ಧತಿ ಶ್ರೇಯಸ್ಕರವಾದ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

SRI H. M. CHANNABASAPPA.—What is the Hon'ble Member's suggestion, please?

SRI K. HANUMANTHAIYA.—The Hon'ble Member's suggestion is that you have to do work more intelligently and tactfully.

SRI C. K. RAJIAH SETTY.—Once this Government had the fortune of having both these brains.

Sri K. HANUMANTHAIYA.—I must admit that Sri H. M. Channabasappa is doing better than the Ministers who have held that portfolio. It is not that I am biased in his favour; but I see merit wherever it is. He is doing much better than many P.W.D. Ministers. That, I have seen; but let not my friend be satisfied with that. There is much more to be done. There is a way of taking the departmental officers into one's confidence. That training is not the one that anybody can teach. There is no college or school for that purpose. That quality comes inherently to a person, I hope my friend will show that he has enough of that quality in order to make this department work successfully and with speed and sincerity.

ಷ್ರೀ ಕೆ. ಹನುಮಂತಯ್ಯ.—ಶ್ರೀ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪವರು ಇದ್ದ ರೂಕೂಡ ಮುಂದೆ ನಾಗುತ್ಪತ್ತಿವೆಂಬದಕ್ಕೆ ನಾನು ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಲ್ಲೆ. ಆದರೆ, ಅದು administrative details ಆಗುತ್ತದೆ; ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಅದಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ. ವರ್ಷ ವರ್ಷಕ್ಕೂ ಡಿ.ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು. ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೋಟಿ-ಎರಡು ಕೋಟಿ-ಮೂರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ರ್ಯಾಪ್ಸ್ ಆಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೀವು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಹಣ ವನ್ನು ಬಡ್ಡೆಟ್ಟಿ ಸಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸುವಾಗ ಈ ಸಭೆ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ಉತ್ತರವೊಂದಿ ಹೇರಳವಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದರೆ, ವರ್ಷದ ಕೊನೆಯದಿವನ ಆರ್ಥಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಿಂತು ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆಂದು ತನ್ನನ್ನೇ ತಾನು ಹೊಗಳಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಒಳಗೇ ನಾಗಿವೆಯೆಂಬುದು ನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. Procedural difficulties, psychological difficulties, are in the way of expeditious disposal. I want Sri H. M. Channabasappa to see the placard—probably which he must have seen—in the Government of India Secretariat under the signature of Prime Minister. The placard states “I am not interested in explanations being given. I am interested in work being done.” This Government for various reasons is quite satisfied with an atmosphere where explanations are being asked, rightly or wrongly, and explanations continuously being given. I will tell you one great truth of administrative efficiency. The Departmental Heads must be the real chiefs of the departments. It is based on the famous theory that they have to really maintain the trust and they are the men on the spot. When you make the Secretaries more important and more

influential than the departmental heads, you will have what is called lopsided development in the administration. The Secretaries must be confined to advise the Ministers merely on matters of procedure and expeditious disposal of papers. If you make the Secretaries the overlords of the departmental heads, and subservients, the administration will go the way it is going for the last two or three years and the Government will lose all prestige.

Sri A. S. PATIL (Nargund).—What was the achievement in 1953-54?

Sri K. HANUMANTHAIYA.—It is not for me to answer because I am personally interested. I was heading the Government in 1953-54. With all sincerity I ask you to ascertain the opinion of the Hon'ble Members here. How it was working then and how it is working now, can be ascertained from them. You need not ask me because I am an interested person.

Sri A. S. PATIL.—We were not here in 1953-54. Therefore, we want to know whether that Government was efficient.

Sri C. J. MUCKANNAPPA (Gubbi).—My friend Sri A. S. Patil is serious to know whether the Government in 1954 was efficient. In 1954 Sri K. Hanumant-haiya was the head of the Government but today we are headed by the Chief Secretary.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹನುಮಂತಯ್ಯ.—ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಈ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಆ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ದಕ್ಷ ಆಡಳಿತದ ಸ್ವರೂಪ ಯಾವರೀತಿಯದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಅನ್ವಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ; ಇಂದಿಗೂ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ; ಪ್ರಪಂಚದ ಎಲ್ಲ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಈಗ ಇಂದಿಗೂ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಕೇಳಿದರೂ, ಯಾರಿಗೂ ಸರ್ಕಾರ ಇಂಥ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆಯೆಂದು ವಿನಸ್ಸಿಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. Why should that talk arise only in Mysore State now for the first time? ಇಲ್ಲ, ಪುಷ್ಪತ್ತಿ, ನಲ್ಲ ನೋಡಲಿ; ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಲಿ, ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಇದನ್ನೇ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಇದು ಸರಿವಲ್ಲವೆಂದು ಪಪ್ಪೆ ಪಪ್ಪೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. The ministry which allows its prestige to be dominated by a Secretary, in sheer self respect, either ought to quit or restore itself to its own prestige.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I shall be very grateful if the Hon'ble Member will at least substantiate his statements.

Sri K. HANUMANTHAIYA.—I know my friend Sri H. M. Channabasappa as a member of the Assembly, as my colleague in the ministry and now as an opponent, who may quit office at any time. Once he comes over from that seat he will be the most vociferous advocate of what I am saying today and you will see it in the course of a few months.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—All that I wanted was that whenever statements are made it would be better if they are substantiated by facts. It is then that they will carry weight. It is only to strengthen his hands I asked him to substantiate his statements.

Sri K. HANUMANTHAIYA.—I will give you. What I have said has already been stated by several members of this House as well as in the other House. You ask the journalists; they will be able to express better opinion than myself.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Is it that the Government of Mysore has no means of ascertaining public opinion?

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—The Government has ascertained public opinion and that is why I am putting that question. When the statement made by my Hon'ble friend is contrary to the opinion ascertained by the Government from the public, I want to know whether my friend has anything more to enlighten me on the subject.

Sri C. K. RAJIAH SETTY.—You are aware that this House is one of the places where public opinion is better reflected.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—That is one of the ways. There are several ways to ascertain the public opinion. When the opinion ascertained by Government is contrary to the opinion expressed by my friend, I want him to enlighten me.

Sri K. HANUMANTHAIYA.—The most appropriate person.....

Sri A. S. PATIL.—I want to know whether my friend is speaking on general administration or on Civil Works.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—How this Public Works Department is functioning—my friend is not dreaming I hope.

Sri K. HANUMANTHAIYA.—My friend Mr. Patil is right in his query. His doubt is legitimate. I am speaking about administration also, because unless the administration is, up to the standard, civil works will not be executed with speed and efficiency. Therefore, Sir, at least my friend the Hon'ble Minister for P. W. and Electricity will see that this rumour is taken notice of by him and needful done. I will leave it at that. I very much doubt whether he can do that.

So far as major irrigation works are concerned, I am indeed glad many of the schemes are being executed. But the water of those irrigation projects must be utilised for agricultural purposes without any time lag. That is the malady which is afflicting major irrigation projects under the Second Five-Year Plan in the whole of India. In Mysore there is not room for much complaint under that category. Even so there are very many areas where water and other facilities could have been provided to the concerned peasants and they would have by this time sown those lands with wet crops. I think Tungabhadra area is one such. I congratulate the move sponsored by the Government in regard to minor irrigation scheme. This is really a beneficial scheme. Now, retrospectively I think that if we had taken up under these Plans, the First and the Second, minor irrigation first and major irrigation next, probably our food problem would have been solved to a very very great extent. In the exuberance of our enthusiasm to build big dams, we spent hundreds and hundreds of crores of rupees on major irrigation works like Bhakra-Nangal, Hirakud, Tungabhadra and other projects. They have not begun to pay, not only in kind but in coin also. If ten per cent of that sum had been spent all over India for minor irrigation schemes, it would have given hundred per cent results as compared to what we have achieved so far under all these major irrigation works put together. Anyway wisdom so late

(SRI K. HANUMANTHAIA)

has dawned on the planners and the administration. I am indeed glad that this scheme had been taken up by the erstwhile Government of Mysore. But the only lacuna so far as I have ascertained is—these small contractors who take up minor irrigation works do not complete them in time. ಅನೇಕಸಾರಿ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳು ಮೈಸೂರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸಾಕಾರವನ್ನು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಜಾಗೃತ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳೂ ಕೂಡ ನಿಸ್ಸಹಾಯಕರಾಗಿದ್ದು ರೆಡ್ ಟೇಪಿನಂ ಮತ್ತು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡದಿದ್ದರೆ ನೋಟೀಸ್ ಕೊಡಬೇಕು, ಅವನನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮೇಲಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಬರೆಯಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಅಲ್ಲಿಂದ ಬರುವಹೊತ್ತಿಗೆ season ಮುಗಿದುಹೋಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಮೈಸೂರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಕೆಲಸಗಳು ಅನೇಕ ಕಡೆ ಎಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ನಮೇಷಕವಾಗಿ ಆಗಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಆರೋಪ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಧೈರ್ಯವಾದಬೇಕು. ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಎಗ್ಜಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರಾಗಲಿ, ಒಬ್ಬ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯಾಗಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರಿಸಮಾನರು. A Secretary may be a B.A. An Assistant Engineer may be a B.E. There is not much difference in educational qualifications. In the matter of patriotism it is hardly necessary for me to say higher the hierarchy the greater the patriotism. ಅದ್ದರಿಂದ ಹೇಳುವುದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾರು ಕೆಳಮಟ್ಟದವರುತ್ತಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡಿ, ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ ಎಂದು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಕೆಲಸಮಾಡತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗೂ ಕೂಡ ಅನೇಕ ಕೊರತೆ, ಕಷ್ಟ ಇರುತ್ತದೆ. ಸಹಾನುಭೂತಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಕಾರಣಾಂತರದಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ತಪ್ಪುಮಾಡಬಹುದು ತಪ್ಪುಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾದವರನ್ನು ಭಯಪಡಿಸುವುದು, ಹೆದರಿಸುವುದು, ಶಿಕ್ಷೆಮಾಡುವುದು ಈ ತರಹ ದರ್ಪತೋರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ಧಾನವಾಗುತ್ತದೆ. ಎಗ್ಜಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರಾಗಲಿ, ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರಾಗಲಿ ಅವರಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಧಿಕಾರಕೊಡಬೇಕು, ಮೈಸೂರ್ ಮತ್ತು ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಕೆಲಸ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶಕೊಡಬೇಕು. ಅವರು ತಪ್ಪುಮಾಡಿದರೆ ನೂಕರಿಟ್ಟಿಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರು, ಟೆನ್ಡರ್ ಇಂಜಿನಿಯರು ಇನ್ ಸ್ಪೆಕ್ಷನ್ ಹೋದಾಗ ತಾವು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು, ರೋಕ್ಷವಿದ್ದರೆ ಶಿಕ್ಷೆಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಪ್ರತಿ ಯೊಂದನ್ನೂ ಕೂಡ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಮಂಜೂರಾತಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕೆಂದರೆ ಬಹಳಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತದೆ, ಕೆಲಸ ವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. The officer on the spot loses initiative. Without initiative, you won't be able to get a work done efficiently. ಅದರಿಂದ ಮೈಸೂರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ವರ್ಕ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ the final authority, I would be glad, if he is the Assistant Engineer of B.E. qualification. You may speak of corruption. Corruption goes on even in the

highest of authority. That is a different story. Merely because papers go from the table to half a dozen tables, corruption is not minimised proportionately according to the number of tables. That depends on a different approach. ಅದುದರಿಂದ ಮೈಸೂರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಧೈರ್ಯವಾದಿ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಎಗ್ಜಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿರಬಹುದು. ಆದ ಕ್ಷಿಂತ್ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಕೈಕಾಕಿದರೆ ಒಡಾಡುವುದರಲ್ಲೇ ಕಾಲಕಳೆದು ಕೆಲಸ ನಿರ್ಧಾನವಾಗುತ್ತದೆ.

ನನ್ನ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರಾದ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಪರ್ಯಾಯರಾದ ಶ್ರೀ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯದ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಶ್ರದ್ಧೆವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಯೋಜನೆ 'ನನ್ನ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ವಾಗಿರೂಪಿತವಾದಾಗ್ಗೆ ಅವರು ಸಹಾಯ ಶ್ರದ್ಧೆ ನೀಡಿದ್ದು ನನಗೆ ಸಂತೋಷವನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಈಗಲೂನಹ ಅವರಿಗೆ ಬಹಳ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿದೆ. ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕು. ಈ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಈಗ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೊಡುವ ಸಿಸ್ಟಮ್ ಇದೆ. ಎಗ್ಜಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರನ್ನು ಕರೆದು ಇದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಗೋಸ್ಕರ ಈ ಕಟ್ಟಡವಿಡೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಾನದಮೇಲಿನ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಶಾಸನ ಸಭಾನದವರ ವಸತಿಗಾಗಿ ಇರುವ ಕಟ್ಟಡ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಮೂಲಕ ಇನ್ನು ಮೊದಲನೆಯ ಅಂತಸ್ತು ಆಗಿ ಎರಡನೆಯ ಅಂತಸ್ತಿನ ಕೆಲಸ ನಡೆದಿದೆ. Procedureನಲ್ಲಿ difficulties ಇರುತ್ತವೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯ ಕಟ್ಟಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸರಕಾರದವರು ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಿಂದ ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕು. ಎಗ್ಜಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರನ್ನು ನಂಬಿ ಜಾಗೃತ ಕೆಲಸಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಏನು ತಪ್ಪುಮಾಡಲಿಲ್ಲವೇ, clean record ಇದೆಯೇ ಎಷ್ಟು ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಎಷ್ಟು ನೀರಾವರಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಎಷ್ಟು ಜಾಗೃತಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಇವನೊಬ್ಬ ಬಳ್ಳೆಯ ಮನುಷ್ಯ, ಒಳ್ಳೆಯ ಅಧಿಕಾರಿ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡಬೇಕು. ಈ ಹೊಸವಿಧಾನವನ್ನು ಮಾಡಿನೋಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸಲಹೆಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

If he has a clean record he is supposed to be a very good man. That means the most useless man in the department is the most desirable man. That leads itself into this illogicality. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಕೊಡುವಾಗ್ಗೆ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಆಗಲಿ, ಎಗ್ಜಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಆಗಲಿ, ಎಷ್ಟು ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಎಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ ಬರುತ್ತದೆ.

ಮೈಸೂರು ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯವಿಲ್ಲದೆ ಬಹಳ ತೊಂದೆಯಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಿಂಡಿಕೇಟ್ ಮೆಂಬರುಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಾರಾಧ್ಯ,

ಡಾಕ್ಟರ್ ನಾಗನಗೌಡ, ಶ್ರೀ ದುಗ್ಗಪ್ಪ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡಾ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿದ್ದರೂ ಸಹ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ನಿಧಾನವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಸರಕಾರದ ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳು ನಾವಧಾನವಾಗಿ ನಡೆಯುವವಾಗೆ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಯಲ್ಲಿಯೂ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ನಿರ್ದೇಶನ ಕೊಡುವುದಾದರೆ, ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ರಿಕ್ಲೋಟ್‌ಮೆಂಟ್ ರೂಲ್ಸ್ ತಯಾರಾಗಿ ಈಗಾಗಲೇ ಒಂದು ವರ್ಷವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಇದುವರೆಗೆ ಅದು approve ಆಗಿಲ್ಲ. ಈ ಮೂಲಕ ರಿಕ್ಲೋಟ್ ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವುದು ನಿಂತುಹೋಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಜವಾಬ್ದಾರರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಮರಾಠಾಧ್ಯಾ.—ಹಾಗೆ ಮಾಡುವ ಧೈರ್ಯ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಇದೆವೇ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹನುಮಂತಯ್ಯ.—ಅದರಿಂದ ಮಂತ್ರಿ ಯವರು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸದಸ್ಯರಿಂದ ಕೂಡಿ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಸಿಂಡಿಕೇಟ್ ಸಂದರ್ಶನಮಾಡಿ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Sri J. B. MALLARADHYA.—The University has sanctioned the grant. The construction of these buildings in Mysore and Bangalore is held up because we have not been able to secure sites in spite of the protracted correspondence with the Trust Board here and also the Municipality at Mysore. Government has not used its good offices to secure those sites. There is plenty of money available. We have got a very good Executive Engineer who has to his credit achievement in the construction of buildings, and he has got a clean record in addition. Our attempts are frustrated because we have not been able to secure sites.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹನುಮಂತಯ್ಯ.—ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ಒಂದೇನಾರಿ ಎರಡು-ಮೂರು ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಮುಂದೆ ಏನಾಯಿತು ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಸ್ವತಃ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟು ಮೈಸೂರಿನ ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಐದು-ಆರು ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಆಗಬೇಕು. ಇದು ಬಹಳ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಜಾಗೃತ ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಗೆ ಒಂದು ಸೆಟ್ಟನ್ನು ಜಾಗೃತಕೊಡಬೇಕು. ಸ್ನೇಹಕಾಶಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇರುವುದಕ್ಕೆ ರೂಪುಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲದೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ education standard ಕೂಡ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಇದೇ ಒಂದು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ಪುಟ್ಟರಾಮಯ್ಯ (ಚನ್ನಪಟ್ಟಣ).—ಸ್ನಾಯು ಪಟ್ಟಕ ವರ್ಷ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನ ಡಿಪ್ಯಾಂಡ್ ಮೇಲೆ, ನಾಳೆ ಸಾಯಂಕಾಲದವರೆಗೆ ಚರ್ಚೆಮಾಡಿ, ಮಂತ್ರಿಗಳ ಚರ್ಚೆಗೆ ಉತ್ತರ ಸೋಮವಾರ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಇದ್ದಿತು. ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಉತ್ತರ

ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾಲ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ದೇನೂ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಯಿಲ್ಲ. ನಾಳೆಯದಿನ ಪೂರ್ವಿಯಾಗಿ ಚರ್ಚೆಯಾದರೆ ಈ ಡಿಪ್ಯಾಂಡ್‌ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಮಗೂ ಸಹ ಹೆಚ್ಚು ಹೊತ್ತು ನಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೂ ಸುಮಾರು 50 ಡಿಪ್ಯಾಂಡ್‌ಗಳು ಉಳಿದಿರಬಹುದು ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಚರ್ಚೆಮಾಡಲು ಕಾಲವಿಲ್ಲ. ನಾಳೆ ಭಾನುವಾರದವನ ಕುಳಿತು ಕೆಲಸಮಾಡಲು ನಾವೂ ಅವರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ನಾಳೆ ಭಾನುವಾರವಾಗಿದ್ದರೂ ನಮಗೆ ವಿಪಾರಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವುದು ಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾಳೆಯದಿನ ಸಭೆ ನಡೆಯದಿದ್ದರೆ ಮಾತನಾಡುವ ಅವಕಾಶ ನಮಗೆ ತಪ್ಪುತ್ತದೆ. ದೇಶದ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಮತೆ ಯಿದ್ದರೆ ಭಾನುವಾರದವನ ಸಭೆ ನಡೆಯುವುದುಬೇಡ ಎಂದು ನಾವು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿಧರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ನಾಳೆ ಭಾನುವಾರ ಸಭೆ ನಡೆದು ಚರ್ಚೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ನಾಳೆಯದಿನ ಸಭೆ ಸೇರುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಏನೆಂದು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

[Mr. SPEAKER in the Chair.]

ಶ್ರೀ ಎ. ಎಂ. ಬಸವೇಗೌಡ (ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗ ಸಭೆಯಮುಂದೆ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಡಿಪ್ಯಾಂಡ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಒಂದೆರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅಷ್ಟೇ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಚಿಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಆಗಿದ್ದಾಗ ಮರನಾಡು ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಸ್ಕೀಮ್ ತಯಾರಾಯಿತು. ಮರನಾಡು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಮರನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅತ್ಯವಶ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿರುವ ರೋಡ್ ಇದ್ದರೆ ಸೇತುವೆಗಳಿಲ್ಲ. ಸೇತುವೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ರಸ್ತೆಗಳಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. P.W.D. ಯವರು ಈ ಸ್ಕೀಮು ನಮಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದಲ್ಲ. ಇದು ಮರನಾಡು ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಸ್ಕೀಮಿನ ಹಾಲಿನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಈ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಜನಗಳಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜವಿಲ್ಲದೆ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಬೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪ್ರೋಜನ್‌ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರೂ ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ರಾಡರೂ ಮರನಾಡು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೋಜನೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಮಾಡಲು ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಜಾಗೃತಿಯಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

12 NOON

ಎರಡನೆಯವಾಗಿ ಮೊನ್ನೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೆಲವು ಗ್ರಾಂಟುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಮಂಗಳೂರು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಕಟ್ಟಣದ ಅದುರಿನ ಸಾಗಾಣಿಕೆ ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಸಾವಿರಾರು ಟನ್ ಅದರನ್ನು ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಟ್ರಾಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಸ್ಟೋರ್ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ತಾವು ನೋಡಬಹುದು. ಇದರ ಸಲುವಾಗಿ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು-ಮಂಗಳೂರು ರಸ್ತೆ ಬಹಳ ಕಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಬರೆದು ತಿಳಿಸಿ ಈ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ನೋಟಿಸುತ್ತೇನೆ.

(ಶ್ರೀ ಎ. ಎಂ. ಬಸವೇಗೌಡ)

ಇದೇ ರೀತಿ ಬಿ.ಬಿ. ಹಿರ್ ರೋಡು ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ರಿಪೇರಿ ಆಗುವೆ ನಾದುರಸ್ತಾಗಿದೆ. ಬಿ.ಬಿ. ಹಿರ್ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಪರ್ಮೆನಿಟ್ ಬ್ರಡ್ತ್ ಕಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಮರದ ಸೇತುವೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತೀರಿ. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಅದು ನೆನದ. ಮುರಿದು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೆ ಪುನಃ ಅದೇ ತರಹದ ಸೇತುವೆಯನ್ನು ಹಾಕುತ್ತೀರಿ. ಇದನ್ನು ಕೂಡ ತಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಬಿ.ಬಿ. ಹಿರ್ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ 1924ರಲ್ಲಿ ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಎಂಜಿನಿಯರ್ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಅತ್ಯಧಿಕವಾಗಿದೆ ಈ ದಿವಸ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಬಡ್ಡೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಡ್ತ್ ಮತ್ತು ಬಲ್ಯುಂಗ್ ವರ್ಕ್‌ಗೆ ಮೂರು ವರ್ಷದಿಂದ ಹಣ ಪೋವೈಡ್ ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆಯೇ ಹೊರತು ಒಂದು ಕಾನಿನ್ ಕೆಲಸ ಕೂಡ ಆಗಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಜನ.ಲಿ ಹಾಸ್ಟಲ್ ಕಟ್ಟಡ ಆಗಿಲ್ಲ. ಮಲ್ಟಿಪರ್ಪಸ್ ಹೈಸ್ಕೂಲು ಕಟ್ಟಡ ಆಗಿಲ್ಲ. ಫುಡ್ ಗೋಡೌನ್ ಕಟ್ಟಡ ಆಗಿಲ್ಲ. ಮೂರು ವರ್ಷದಿಂದ ಹಣ ಬರುತ್ತಿದೆ, ಆದರೆ ಒಂದು ಕಾನಿನ್ ಕೆಲಸ ಆಗಿಲ್ಲ. ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಗೆ ಇಲ್ಲ ನಾವೇನು ಮಾಡೋಣ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಟೆಂಡರ್ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ನಾವೇನು ಮಾಡೋಣ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅಂತೂ ತಮಗೆ ಜನಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಆಶೆ ಇದೆಯೇ ಅಥವಾ ಏನಾದರೂ ಕಾರಣ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಕಾಲ ಕಳೆಯಬೇಕೆಂದು ಆಶೆ ಇದೆಯೇ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ಹನ.ಮ.ತ.ಯು.ನವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪವರ್ ಕೊಡಬೇಕು. ಈಗ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪವರ್ ಸಾಲದು. ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡಿಂಗ್ ಇಂಜಿನಿಯರು, ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಧಿಕಾರ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಬಡ್ಡೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿರುವ ಹಣ ಬರ್ಚಾರ್ಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲ ಜನಗಳಿಗೆ ದೊರಕುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ P.W.D. ಕೋಡ್ ಕೂಡ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಆಗಬೇಕು. ಬಡ್ಡೆಟ್ ಗ್ರಾಂಟ್ ಕೂಡ ಏಪ್ರಿಲ್ 15 ರೊಳಗೆ ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಗೆ ಕಮ್ಯುನಿಕೇಟ್ ಮಾಡಿದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲವೇ ಇದ್ದರೆ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ನವಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಅನುರೋಧ ಕರ್ತನಾಲಡೇಷನ್ ವರ್ಕ್ ಶುರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮಳೆಗಾಲ ಬಂದು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವಳೆ ಬಿದ್ದು ರಸ್ತೆಗೆ ಹಾಕಿದ್ದ ಜಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕರ್ತನಾಲಡೇಟ್ ಆಗದೆ ಹೊರಗೆ ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ತರೀಕೆರೆ ರೋಡ್ ನೋಡಿ. ನವಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಕರ್ತನಾಲಡೇಷನ್ ವರ್ಕ್ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಬೇಶದ ಹಣ ಹೀಗೆ ವ್ಯಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಏಪ್ರಿಲ್ 15 ರೊಳಗೇ ಬಡ್ಡೆಟ್ ಗ್ರಾಂಟ್ ಅವರಿಗೆ ಕಮ್ಯುನಿಕೇಟ್ ಮಾಡಿ, ಮಳೆಗಾಲ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದರೊಳಗೆ ಕೆಲಸ ಶುರು ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹೋದ ಸಾರಿ ಕೂಡ ಹೇಳಿದೆ. ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಇಲಾಖೆಯ ಕೆಲಸಗಳು ಆಗದೆ ಇತರ ಅನೇಕ ಇಲಾಖೆಗಳ ಕೆಲಸ ಸಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಯಾಗುತ್ತ ಇದೆ. ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೈಸ್ಕೂಲು ಬಲ್ಯುಂಗ್ ಕಟ್ಟಿದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಅನೇಕ ತೊಂದರೆಗಳ ಆಗುತ್ತಾ ಇವೆ. ಅದನ್ನು ಕೂಡ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು. ಹೋದ ಸಲ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್

ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಬೋರ್ಡ್ ಎಂದು ಮಾಡಿ, ಆ ಬೋರ್ಡಿನವರು ಯಾವ ಕೆರೆ ಆಗಲಿ ಚಾನರ್ ಆಗಲಿ, top priority ಕೊಟ್ಟು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಜನಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದರೆ ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರನ್ನು ಚೀಫ್ಸ್ ಆಗಿ ಮಾಡಿ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿ ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್‌ಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವ ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ವರ್ಕ್ ಸಾಲದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಬೋರ್ಡ್ ಏಕೆ ಇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಎಂ. ಬಸವೇಗೌಡ.—To advise the Executive Engineer. ಇನ್ನು ಈಗ ಮರೇನಾಡು ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಅದು ಬರೀ ಅಡ್ವೈಸರಿ ಆಗಿದೆ. ಬಡ್ಡೆಟ್ ಪ್ರೊವಿಜನ್ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವರು ನಮ್ಮನೆ ಆ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು, ಈ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಎಂದು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುವುದು ಆಗಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಮರೇನಾಡು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಏನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ಈಗ ತಾನೆ ಸ್ಕೇರಿಟಿ ಏರಿಯಾಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬೋರ್ಡ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಈ ಮರೇನಾಡು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ನಮಗೆ ರೆವಿನ್ಯೂ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಮರೇನಾಡು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಾಫಿ ಒಂದರಿಂದಲೇ ಸುಮಾರು ಮೂರು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಆಗಿ, ಕಲ್ಕರರ್ ಇನ್‌ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಬರುತ್ತದೆ. ಕೊಡಗಿನಿಂದ 28 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ರೆವಿನ್ಯೂ ಬರುವುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡಿದರೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹಾನಿ. ಅದರಿಂದ ಈ ಮರೇನಾಡು ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬೋರ್ಡ್‌ಗೆ ಬಡ್ಡೆಟ್ ಪ್ರೊವಿಜನ್ ಇಲ್ಲದೆ ಬರೀ ಅಡ್ವೈಸರಿ ಬೋರ್ಡ್ ಆಗಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಯಾರಿಗೂ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕಡಿವಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.—ರಸ್ತೆಗಳ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದೀರನು!

ಶ್ರೀ ಎ. ಎಂ. ಬಸವೇಗೌಡ.—ಆಗಲೇ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳಿದೆ. Maintenance grant R. R. ಗೆ ಬಯಲು ನೀಮಗೆ ಎಷ್ಟು ಕೊಡುತ್ತೀರೋ ಅಷ್ಟೇ ಮರೇನಾಡು ರಸ್ತೆಗೂ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ. 12 ಇಂಚು ಮಳೆ ಬರುವ ಕಡೆಗೂ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ, 120 ಇಂಚು ಮಳೆ ಬರುವ ಕಡೆಗೂ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಹೇಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ? ಆದ್ದರಿಂದ ಮರೇನಾಡಿನ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಎರಡನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಆಪ್ತರಿನ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಚಾರ್ ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಹಿರೇಮಗಳೂರು ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ಸ್ಕೀಂ ಬಹಳ ನಿರ್ಧಾನವಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಈಗಾದರೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಬ್ ಡಿವಿಜನ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಮೂರು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಪ್ರೊವೈಡ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಪಾಲಿಟೆಕ್ನಿಕ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್‌ಗೆ ಬಲ್ಯುಂಗ್ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದು ಜಾಗೃತ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. T.B. ವಾಲ್ ಆಗಬೇಕು. ಇಸೊ ರೆಪ್ಲೆಷನ್ ಹಾನ್ಸಿಟರ್ ಬಲ್ಯುಂಗ್ ಆಗಬೇಕು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಗೆ ವಹಿಸಿದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ನಿರ್ಧಾನವಾಗಬಹುದು ಎಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿದು

ಬಂದಿದೆ, ಅಂಥ ಲಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮತ್ತು, ಯುಗಬಿ ನದಿಯಿಂದ ಕರಗದ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಕಳಸಾಪುರ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗೆ ಒಂದು ಚಾನಲ್ ತೆಗೆದು ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿ ನನ್ನ ಈ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri V. SRINIVAS SHETTY (Coondapur).—Sir, we on this side have been feeling that we have not had sufficient opportunity to discuss most of the demands. We could discuss only very few demands and very many demands are yet to be discussed. As the agenda now stands we will have very little opportunity of discussing them and it appears that most of those demands will have to be put to the guillotine. Tentatively we have come to the decision that we should have a session on Sunday also, but several friends on the other side have been representing that they have several engagements. We on this side would not like to come in their way, but unfortunately we feel that the discussion of the budget is very important and it cannot be sacrificed. The main purpose of our coming here is to discuss the budget. Most of us are feeling very strongly about lack of time for us to discuss the budget. Hence with due deference to the wishes of my friends on the other side, we are really sorry to inconvenience them, but we are not willing to sacrifice our opportunity and so we request the House to agree to a session tomorrow, if possible both morning and evening. We would request you to see that tomorrow certain important demands which have not been discussed like State Excise, Land Revenue and Rural Development are taken up for discussion. The Hon'ble Minister for Public Works who was to reply on Monday may be requested to reply tomorrow for about 1 or 1½ hours and the rest of the time tomorrow may be given to us for discussion. On Monday we may be able to take up Industries which will practically take up the whole of that day. Whatever demands remain, may be discussed on Tuesday.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—The time I take depends upon you. If there is nothing for you to say, I have very little to say. I have no objection

to take as much of the time as is absolutely necessary.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Supposing we allow the Public Works Minister to reply today alone. Is it possible?

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—There may be constructive criticisms and you must give me a little time to think over them and accept such of them which are very good and tell the members what the Government feel about the rest. I prefer to reply tomorrow or Monday.

Sri D. DEVARAJ URS.—With regard to the suggestion made by the Leader of the Opposition, I should like to say that though some of the members on this side have got other engagements previously fixed, a good number of us are willing to sit on Sunday, if the Opposition is also willing to sit on that day. Let not the Leader of the Opposition think that we are unwilling to sit on Sunday. So, on our part there is no objection to sit on Sunday.

Sri B. D. JATTI.—On our side we wish to respect the sentiments of the members of the Opposition. If they are willing to sit on Sunday or a holiday, it is our duty to co-operate with them. If they want to sit on Sunday, I do not want to come in their way.

Mr. SPEAKER.—Are we sitting tomorrow morning and also in the evening?

Sri B. D. JATTI.—According to the talk which we had, we have agreed to sit only in the morning and not in the evening.

Mr. SPEAKER.—As far as myself is concerned, I am willing to sit even at night. Personally I am of opinion that as many chances as possible should be given to the members at the time of discussion of the Budget, I have always held that these members have opportunities to speak. I am also aware that when the legislative work is taken up in this House, there will not be so much of anxiety in the minds of the members as at the time of Budget discussion. That being so, I am willing to sit tomorrow morning.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ಪುಟ್ಟರಾಮಯ್ಯ.—ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರೋಗ್ರಾಮನ್ನು ಹಿಂದೆಯೇ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಅವರ ಪ್ರೋಗ್ರಾಮನ್ನು ಕೀಪ್‌ಅಪ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ. In his absence the other Ministers are there. So, we are prepared to sit in the afternoon.

Sri B. D. JATTI.—It is a new change. We have agreed to sit tomorrow morning and if it is a new change, we have also a party and we have to respect the sentiments of the members of our Party.

Mr. SPEAKER.—We will sit in the morning and not in the evening. The opinion seems to be that we should take up Demands in respect of Land revenue, Excise and Rural Development. I am afraid, discussion on Rural Development takes a lot of time. That was my experience last time and members especially from Scheduled Castes and Scheduled Tribes will take part in the debate. The time at our disposal is short because the Hon'ble Minister for Public Works will take time between 8-30 to 10 A.M. The House will now rise and meet at 3 o'clock.

The House adjourned at Twenty Minutes past Twelve of the Clock and reassembled at Three of the Clock.

[MR. SPEAKER in the Chair]

*ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಸ್. ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡ (ಮಂಡ್ಯ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಂತಾನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಿಂಚಿನ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದಕೇನಾದರೂ ಒಂದು ತಡೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಆರೋಗ್ಯ ಮಾಡದಹೋದರೆ ಮುಂದೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾರಾದರೂ ಮೈದರು, ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೇಸಿಗೂ 25 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ಯಾವ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಂತಾನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಿಂಚಿನ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದೆಯೋ, ಅದೇಶದ ಜನ ಯಾವ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅವರ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ಯಾವುದೆಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 77 ಭಾಗದಷ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಹಾಗೆ ಬಹುಭಾಗ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಯಾವ ಒಂದು ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೋ, ಆ ಒಂದು ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೊಸ ಬೆಳಕನ್ನು ಕಾಣಬೇಕಾದರೆ, ಜೀವನವನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ಲೋಕೋಪಮೋಗಿ ಖಾತೆ ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ

ವನ್ನು ಮಿಂಚಿನ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಅದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಸಂತಾನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ತೊಡಕೂ ಇಲ್ಲದೆ ಮಿಂಚಿನ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಅದು ಯಾವ ರೀತಿ ಹೋಗುತ್ತಿದೆಯೋ ಅದೇರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಇರಾಖೆಯ ಕಾಗದಪತ್ರಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೈಪಿರಿಇಲ್ಲದೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳು ಅಷ್ಟು ವೇಗದಲ್ಲಿ ಹೋಗದಹೋದರೆ ಮುಂದೆ ಅನ್ನದ ಹಾಹಾಕಾರವೆಂದು ಜನರು ಕಷ್ಟಕ್ಕೀಡಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅಂಥಾದ್ದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನೋಟನೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶ ನಾನಾ ರೀತಿಯಾದಂಥ ಪ್ರಕೃತಿ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ಅತಿವೃಷ್ಟಿ, ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಅನಾವೃಷ್ಟಿ. ಈ ಅನಾವೃಷ್ಟಿ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಕಂಡುಬರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ತೋರಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಯುದ್ಧಕಾಲದಲ್ಲೇ ಶಸ್ತ್ರಾಭ್ಯಾಸದಂತಿದೆ. ಯಾವಾಗ ಮಳೆ ಅಭಾವವಾಗುತ್ತದೋ ಆಗ ಕ್ಷಾಮಪರಿಹಾರ ನಿಧಿ ಕೊಟ್ಟು ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ರಿಪೇರಿಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಳೆಗೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಅಭಾವ ಆಗಿರುವುದೋ ಅಂತಹ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಸರ್ವೆಮಾಡಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ನೀರಾವರಿ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬಹುದೋ ಅಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಒದಗಿಸಿ ಇರತಕ್ಕ ಅಭಾವವನ್ನು ನಿಗಬಹುದೆಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವವಾಗಿ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆಯಾಗಿರಬಹುದು ರೈತರಿಗೆ ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ಮಳೆಯಾಗಬೇಕೋ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಳೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ರೈತನಿಗೆ ವ್ಯವಸಾಯಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುವಾಗ, ಕೆರೆಕಟ್ಟಿಗಳಿದ್ದರೆ, ನೀರನ್ನು ತಡೆದು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಆ ನೀರನ್ನು ತೆಗೆದು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅಭಾವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಕೆರೆಕಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ಒಂದೇ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ವಿಧವಾದಂಥ ರೀತಿನೀತಿ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ತಾರತಮ್ಯ ಮನೋಭಾವ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ನಾನು ತಜ್ಞನಲ್ಲ. ತಜ್ಞರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡೆದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ತಪ್ಪು ಭಾವನೆ ಬಂದರೆ ಅದನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಮನವಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಒಂದೇ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವರೀತಿ ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೆರೆ ಕಾಮಗಾರಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಒಂದು ಚದರ ಮೈಲಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಯೂನಿಟ್ ನೀರು ಬರಬೇಕೆಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರೋ ಅದೇರೀತಿ ಚದರ ಮೈಲಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಎಕರೆ ಸಾಗು ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಹ ನೋಡಬೇಕು. ಈ ಕ್ರಮ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಏಕ ಅನ್ವಯಿಸಬಾರದೆಂದು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಹಾಕಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಒಂದು ಚದರ ಮೈಲಿಗೆ 35 ಯೂನಿಟ್ ನೀರು ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಒಂದು ಕೆರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ತಜ್ಞರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ 35 ಯೂನಿಟ್‌ವರೆಗೂ ನೀರು ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಆಗಿದ್ದರೆ, ಇದುವರೆಗೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಆರೋಗ್ಯ ಏಕೆ ಮಾಡಬಾರದಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಲ್ಲಿ ಈ ಮೂಲಕ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಈ ಸದೆಯ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಚಾಮಯ್ಯನವರು ಹೇಳುವಹಾಗೆ ರೋಕಪಾವನೆಯ ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ತಡೆದು ಅದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ನೀರು ಪೈಲಾಗದಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮದ್ರಾಸ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಆ ನೀರು ಒದಗಿಸುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ಆರ್ಟಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡುತ್ತಾರೊಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಕೆಲವು ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಅಂಥವರು ದೊರಕಿಸಿಕೊಡಬಹುದೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಆ ಪ್ರದೇಶದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾನ ಸಚಿವರು ಒಂದು ಸಾರಿ ಆ ಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಜನ ವಾಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಹೀಗೆ ಅವರು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ನೋಡಿ ಆಯಾಯ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯಬಹುದಾದಂಥ ಪ್ರಕೃತಿ ಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ ಜನತೆಗೆಂದು ಅನುಕೂಲವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಅವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸ್ತಿ ವಹಿಸಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲೇಗೆ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಕೃಷ್ಣರಾಜಸಾಗರವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮದ್ರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೂ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೂ ಕಾವೇರಿ ನದಿ ನೀರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಅಗ್ರಿಮೆಂಟಾಗಿತ್ತು. ಆಗ ಅದಂಥ ಆ ಅಗ್ರಿಮೆಂಟಿನಿಂದ ಅದು ಏಕಪಕ್ಷೀಯವಾದುದಾಗಿತ್ತು ಅದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಮದ್ರಾಸ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯದವರಿಗೆ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕೂಲ ದೊರೆಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಅದಾದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಲು ಸರ್ವಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನೂ ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ನಾವು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಹು ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸುತ್ತಲೇಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಹಿಂದೆ ಆ ಅಗ್ರಿಮೆಂಟ್ ನಡೆದಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕಿನ್ನೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈಗ ನಮಗೆಲ್ಲ ರಿಗೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಿದೆ. ಹೀಗೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಿರುವಾಗ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿರಬೇಕೆಂಬ ವಾದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೂ ಇತರಕ್ಕೆ ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಗಳು ಒಂದೇ ಸಮಾನ ವಾದವುಗಳಾಗಿವೆ. ಅದುದರಿಂದ ಈಗ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಜನ್ನಪ್ಪನವರು ಆ ಅಗ್ರಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಕೂಡರೆ ಸರಿಪಡಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ನಾನೀಗ ಅವರಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಈಗಾಗಲೇ ಆ ಕನ್ವೆಂಷನಾಡಿಕಟ್ಟಿ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಅವರ್ತಿ ಒಣಗಿ ಹೋಗಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬರತಕ್ಕ ಅದಾಯವೂ ಹೋಗಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ರೈತರಿಗೂ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಪುಗರ ಕೆಳ ಸೆಸ್, ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆ ಹಣ ಇದೆಲ್ಲಾ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ತೊಂದರೆಗೀಡಾಗಿ ದ್ದಾಗಿದೆ. ಒಂದು ವರ್ಷ ಎಂಟು ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಕಟ್ಟಿನ ಬೆಳೆಯಲ್ಲ ಒಣಗಿಹೋಯಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ದಿವಸ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದು ಸರಿಸಮಾನ ವಾದದಂಥ ಅವಕಾಶಗಳು ಇರುವಂತೆ, ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ಸರಿಸಮಾನತ್ವ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಆ ಅಗ್ರಿಮೆಂಟನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ನಾರಾ ಬೈಲಿನಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿರುವಂಥ ಕೆಲವು ಲೋಪಪೋಷಣೆಗಳನ್ನು ನಾನೀಗ ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಈ ನಾರಾ ಬೈಲಿನ ಕೊನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ನೀರಿನ ಅಭಾವ ಬಾಸ್ತಿಯಾದ. ಈ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿ ನಾವು ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ಪದೇ ಪದೇ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆನೂ ಸಾರ್ಥಕವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ದಿವಸ ಒಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ನೀರು ಹಳ್ಳಗಳಿಗೆ ಬಂದು ನಿಷ್ಟಾಯೋಜನವಾಗಿ ಹರಿದುಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗೆ ಆ ಬೈಲಿನಲ್ಲಿ ಯಾವಯಾವ ಹಳ್ಳಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಸೇರಬೇಕಾಗಿ ಬಿದ್ದು ಹರಿದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆಯೋ ಅಂಥಾದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ಸರ್ವಮಾಡಿಸಿ ನಾರಾ ಬೈಲಿನ ಕೊನೆಯ ಬೈಲಿನಲ್ಲಿ ಜನಗಳಿಗೆ ನೀರಿನ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಈ ಕೆಲವು ಹೊಳೆಗಳಿಗೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಪಿಕ್‌ವರ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಅನುಕೂಲಪಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಇದೇ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಹೆಲ್ತ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯ ಒಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ನನಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಆದರೆ ಪೂರ್ಣ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಕಾಲಾವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಈ ದಿವಸ ಬಹಳ ಸೈಟಿಂಗ್‌ವರ್ಕಿನಿಂದ ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅತ್ತಕಡೆ ಪ್ರವಾಸ ಬಂದಾಗ ಅವರೂ ನಾವೂ ಒಂದು ಕಡೆ ಸೇರಿ ಕರೆತು ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಆಗ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದೇ ಅವಾಯ ಇಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ವರ್ಣಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇಲಾಖೆಯವರು ಈ ದಿವಸ ಅಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಪಕ್ಷಪಾತ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಯಾವರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಒಂದೊಂದನ್ನೂ ಆದರೆ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮತ್ತೊಂದೊಂದನ್ನೂ ಅವರು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕೆಲಸಕ್ಕಿಂತಲೂ ತೋರಿಸಿದರೆ ಆಗ ಅವರು ತಾನಾಗಿಯೇ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನೀಗ ಆ ವಿವರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ದಿವಸ ಅಲ್ಲಿ ಬುರಜನೇಳ್ಕೊಂದು ಒಂದು ಗ್ರಾಮವಿದೆ. ಆ ಊರಿನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಈಗ ಫಾನರ್ ಹರಿದು ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಹಾಗೆ ಈ ದಿವಸ ಅಲ್ಲಿ ಹರಿದು ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ವೇನ್ಸ್‌ವಾಟರನ್ನು ತಡೆದು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪಿಕ್‌ವರ್‌ನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ ಅದರಿಂದ ನೂರಾರು ಎಕರೆಗೆ ನೀರು ಒದಗಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ಆ ಊರಿಗೆ ಎರಡು ಪರಾಂಗ್ ದೊರದಲ್ಲಿ ಹೀಗೊಂದು ಪಿಕ್‌ವರ್‌ನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಆ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೊಳ್ಳೆ ಕಾಟ ಬರುತ್ತದೆ, ಅದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಪಿಕ್‌ವರ್‌ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಊರಿನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ 30 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಆ ಹಳ್ಳ ಹರಿಯುತ್ತಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಇಲ್ಲದೆಇದ್ದಂಥ ಸೊಳ್ಳೆಯ ಕಾಟ ಬಂದು ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಿಕ್‌ವರ್ ಕಟ್ಟಿದರೆ ಆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆಂಬುದು ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ. ಇಂಥ ಅನ್ಯಾಯಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ಆ ಅನ್ಯಾಯಗಳೆಲ್ಲ ಹೇಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆಯೆಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲಿ ಈಗ ತಿಳಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಒಂದು ಸೂಚನೆಯನ್ನುಮಾತ್ರ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೊಗು ಮ್ಯಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಜನತೆಗೆ ನ್ಯಾಯ ದೊರೆಯಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅತ್ತಕಡೆ ಪ್ರವಾಸ ಬಂದಾಗ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಜನರನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಸ್ಥಳಪರೀಕ್ಷೆಮಾಡಿ ರೈತಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅನುಕೂಲ

(ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಸ್. ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡ)

ಲಪಡಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ಭರವಸೆಯನ್ನು ನಾನು ಹೊಂದಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಪುಗರ್‌ಕ್ಲೇನ್ ಸೆಸ್ಸಿ ನಿಂದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ 1953ನೆಯ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡ್ ರಸ್ತೆಗಳೆಂದೂ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಸ್ಲೇಟ್ ಫಂಡ್ ರಸ್ತೆಗಳೆಂದೂ ವಿಭಾಗಮಾಡಿ ಆಯಾಯ ರಸ್ತೆ ಗಳ ಮೇಲೆ ಸಂಚಾರ ಮಾಡತಕ್ಕ ವಾಹನಗಳಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಸೆಸ್ಸು ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡ್‌ಗೂ, ಸ್ಲೇಟ್ ಫಂಡ್ ರಸ್ತೆಯ ಸೆಸ್ಸು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಈಗ ಜಮಾ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಅದೇರೀತಿ ಈಗಲೂ ಪುಗರ್‌ ಸೆಸ್ ಫಂಡ್ ನಿಂದ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ರಸ್ತೆಗಳ ಮೇಲೆ ಸಂಚಾರ ಮಾಡತಕ್ಕ ವಾಹನಗಳಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಸೆಸ್ಸನ್ನು ಈ ಪುಗರ್‌ ಕ್ಲೇನ್ ಸೆಸ್ ಫಂಡಿಗೆ ಜಮಾ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಪರ್ವಪದೇ ಕೇಳುತ್ತೇ ಇದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಇದುವರೆಗೂ ಏತಕ್ಕಿನ್ನೂ ಇದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೇ? ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈಗಲಾದರೂ ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಆ ರಸ್ತೆಪತ್ರಗಳ ನೆಲ್ವಾ ತಲಿಸಿ ಈ ಫಂಡಿಗೆ ಸೇರಬೇಕಾದ ಹಣವನ್ನು ಕೂಡಲೆ ಜಮಾ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಹಿಂದೆಯೇ ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈಗ ವಿಚಾರಗಳು ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿವೆಯೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾ ಹಡ್‌ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್‌ನಿಂದ ತಾಲ್ಲೂಕು ಹಡ್‌ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್‌ಗೆ ಮತ್ತು ಆ ರಸ್ತೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಿಂದ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕ ರಸ್ತೆಗಳಿಗೊಂದಕ್ಕೂ ಟಾರನ್ನು ಹಾಕತಕ್ಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದ್ದಂತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಈ ಮುಂತಾಯಿ ಭಾವನೆ ಬಂದಿದೆಯೋ ಅದು ನನಗಿಗ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ವಾಸ್ತವ ಸಚಿವರು ಉತ್ತರ ಹೇಳುವಾಗ ಇದು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೋ ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಜನರು ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾಗತಕ್ಕ ಒಂದು ಆಸ್ಪತ್ರೆ, ಒಂದು ಸ್ಕೂಲು ಅಥವಾ ಒಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯ (ಹಾಸ್ಟೆಲ್) ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಈಗ ಸರ್ಕಾರ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವ ಪದ್ಧತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಲಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾತನಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನಸಂಪತ್ತು, ಜನಶಕ್ತಿ ಆಹಾರವಾಗಿದೆ, ಈ ಒಂದು ಅಗಾಧವಾದ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನಾವು ಸದುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ನಾವು ಒಂದು ಭವ್ಯವಾದ ಸುಂದರವಾದಂಥ ದೇಶವನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನಿಗ ಕಟ್ಟಿಸತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಇಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರೊಡನೆ ಕೂಡಬೇಕೆಂದಿದೆ. ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಾವು ಕೊಡತಕ್ಕ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಕೊಡತಕ್ಕ ಹಣವನ್ನು ಅವರು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಆ ಕಟ್ಟಡದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಆಯಾಯ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರೇ ಆಗಲಿ ಅಥವಾ ಆ ಗ್ರಾಮದ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳವರೇ ಆಗಲಿ ಮಾಡಿಸಲು ಮುಂದೆಬಂದರೆ ಅದು ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ನೀತಿ ಎಷ್ಟು ರಮಾಚ್ಛಿಗೆ ಸಾಧುವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಭೆಯವರೇ ಅರೋಚಿಸಲಿ. ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ಆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಾಕ್ಟ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಹಣದ ಜೊತೆಗೆ ತಮ್ಮ ಸ್ವಶಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕೆಲಸ

ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅವರು ಒಂದು ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟುವ ಕಡೆ ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಡಾಕ್ಟರಿಗೂಕೂಡ ವಾಸ ಕೊಂಡು ಮನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಪ್ಪದೆ ಆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬೇರೆಯವರಿಗೇ ಕಟ್ಟಾಕ್ಟ ಕೊಟ್ಟು ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬದಲಾವಣೆಮಾಡಿ ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಆಸಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಆಯಾಯ ಗ್ರಾಮದ ಜನರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸುವಂತಾದರೆ ಇದರಿಂದ ಕೆಲಸಗಳು ಬೇಗ ನಡೆಯುವುದೊಂದೇ ಅಲ್ಲದೆ ಇದರಿಂದ ಉಭಯತ್ರರಿಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕೂಲವಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇಂಥ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಜನರಿಗೇ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುವುದು ಆಗತ್ಯ. ಈ ದಿವಸ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಾಸಲುಗಳನ್ನು ದೇಶದ ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳಿಗೂ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡತಕ್ಕ ಹಣದ ಜೊತೆಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಕ್ತಿ, ಆಸಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಜನಶಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಬೆರಸಿ ಕೆಲಸಮಾಡಲು ಮುಂದೆಬರತಕ್ಕ ಜನರಿಗೆ ನೀವು ಎಂದಿಗೂ ಹಿಮ್ಮುಖ ಮಾಡಬಾರದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗಿರತಕ್ಕ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಆಸಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಜನರಿಗೆ ಅವರ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ, ಅವರ ಭಾಗದ ಹಣವನ್ನೂ ಹಾಕಿ ಕೆಲಸಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಜನರಿಗೆ, ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಸಾಧುವಾದದ್ದು. ಈ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗಲೇಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಚನ್ನಪಟ್ಟಣ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ನಿಡುಪಟ್ಟದಿಂದ-ನಿಡುಸಾಲೆವರೆಗೆ ಒಂದು ರಸ್ತೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕಳೆದ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಒಂದೇನಮಾನಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತಲಿರಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಈ ರಸ್ತೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಇನ್ನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಈ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಜಾಗೃತ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನಗಿಷ್ಟು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಲು ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಯವರಿಗೆ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳನ್ನರ್ಪಿಸಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

*ಶ್ರೀ ಅಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ (ನೆಲಮಂಗಲ).— ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ಮರಾವತ್ ಇಲಾಖೆಯ ಹಾಗೂ ಕೆಲವು ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳ ಬೇಡಿಕೆ ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೆಲವಾರು ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲು ಪ್ರಯತ್ನಪಡುತ್ತೇನೆ. ನಾವು ಆಹಾರ ಸಮಸ್ಯೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಅನೇಕಸಾರಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅನೇಕ ನಾಯಕರೂ ಸಹ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದಾರೆ. Grow More Food Scheme ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರ ಇಲಾಖೆಯವರ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆ ಬಹಳ ಚುರುಕಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕು. Grow more Food Scheme ಮಾನ್ಯ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರಿಗೇ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಚುರುಕಾಗಿ ಈಗ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಚುರುಕಿನಿಂದ ಆ ಇಲಾಖೆಯ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಪಡುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದೀಗ ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿ ಹನ್ನೊಂದು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ದೊಡ್ಡ ರೊಡ್ಡ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರಪಂಚವೇ ಮೆಚ್ಚುವಂಥ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಣ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳ ವಿಷಯವನ್ನು ಅರೋಚಿಸಬೇಕಾದ ನೋಡಿದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮದ ಜೀವನಮಟ್ಟ, ಕೆಲಸ

ಕಾರ್ಯಗಳು, ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ದುರಸ್ತಿಮಾಡದೆ ನಿಂತುಹೋಗಿದೆ, ಇದರ ದೆಸೆಯಿಂದ ನಮಗೆ Grow More Food Scheme ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಜನಗಳಿಗೆ ಆಯಾ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯದೆ, ತೊಂದರೆಯಾಗಿ ದಿನೇ ದಿನೇ ನಮ್ಮ ರೈತರು ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಈಡಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಆಹಾರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಚಿಂತಾಜನಕವಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಬಾರದು. ದೊಡ್ಡ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವಾಗಲೇ ಕಳೆದ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕೆರೆಗಳ ದುರಸ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಈ ವೇಳೆಗೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಆಹಾರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸರಿಹೋಗುತ್ತಿತ್ತೋ ಏನೋ ಎನ್ನುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇದಲು ಇಪ್ಪುಪಡುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನಾನು ಅನೇಕ ಕಡೆ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ್ದರಲ್ಲಿ ನಾನು ನನ್ನವಾಗಿ ಕೆಲವಾರು ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟು ಬಾಕಿ ಕೆರೆಗಳೆಲ್ಲವೂ, ಒಂದಲ್ಲ, ನಾಲ್ಕು ಬಾರಿ ಮಳೆ ಬಂದು ತುಂಬಿದರೂ ಸಹ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಬೆಳೆಯಾಗುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಈ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಹೀಗೆಯೇ ಒಟ್ಟು ಮಾಡಿ ತುಂಬಿಸಿ ಅಂಗವಾಗುವಷ್ಟು ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳನ್ನೂ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಪುರಾತನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮ ತಾತ ಮುತ್ತಾತಂದಿರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ ಕೆರೆಗಳು ಹೊಳೆಯಿಂದ ತುಂಬಿ ಹೋಗಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಹೇಗೆ ಹೋಗಿರಾಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಇಲಾಖೆಯವರೂ ಖಾಸಗಿ ಮಹನೀಯರೂ ಸಹ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರ ಸಲಹೆ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿ ಇದೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಸಹಾಯ ಬಂದಾಗ, ಗ್ರಾಮದವರ ಒಗ್ಗಟ್ಟಿನ ಸಹಾಯದಿಂದ ಮಾಡೋಣವೆಂದರೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲವೇ ಏನೋ, ಆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಹಣವನ್ನು ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿದರೆ ಆ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆದರಿದ ಒರುವ ವರಮಾನಕ್ಕೆ ಸರಿಹೋಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ಏನೋ ಎಂದು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಒದಗಿದೆ. ಹಾಗಾಗಬಾರದು. ಹಣ ಎಷ್ಟು ವ್ಯಯವಾದರೂ ಬೆಂಕಿ ಇಲ್ಲ. ಪ್ರತಿ ಗ್ರಾಮದ ಕೆರೆಯಲ್ಲೂ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಬೆಳೆಗೆ ಆಗುವಷ್ಟು ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾದರೆ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಸೌಕರ್ಯ, ಸೌಲಭ್ಯ ನಮ್ಮ ರೈತರಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ, ಜನಗಳ ಆಸಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಲೋಕಲ್ ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಆಹಾರದ ಕೊರತೆ ಹಾಗಿರಲಿ, ನೂರಕ್ಕೆ 95 ಭಾಗ ಹಣದ ಕೊರತೆ ಇದೆ. ಆಹಾರದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸರಿಹೋಗದೆ ಇರುವಾಗ ಹಣದ ಮುಗ್ಗುಟ್ಟು ತಾಂದವವಾದುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಬಾರದು. ವ್ಯವಸಾಯಗಾರನು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬೆಳೆಯನ್ನಿಟ್ಟು ತನಗೆ ಬೇಕಾದ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸತಕ್ಕ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ನಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕೆರೆಗಳ ದುರಸ್ತಿ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ತಕ್ಕ ಬಹುಭಾಗದ ಕೆರೆಗಳು ರವೆನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯವರ ಹಿತೋಚ್ಚಿವೆ. ಇದು ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರದೆ ಅವುಗಳ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರತಿ

ಯೊಂದು ಕೆರೆಯ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯೂ ಸಹ ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ಹಿತೋಚ್ಚಿವೆ. ಒಂದರ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಅತಿ ಜರೂರಿಗಾಗಿ ಮಾಡಬಹುದು.

ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥಾನದಿಂದ ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗೋಸ್ಕರ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಹಣವನ್ನು ಬರ್ಚುಮಾಡತಕ್ಕ ಸುಯೋಗ ಮಾತ್ರ ದೊರಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಲಾಖೆಯವರನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇಲ್ಲ, ಹೀಗಿರುವಾಗ ಎಸ್.ಮೇಟರ್ ಮಾಡಿ ಕಳಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಎಷ್ಟು ದಿವಸವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ಅವರ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನೂ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮದ ವಳಿಗೆಗೂ ಏನೇನು ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳಾಗಬೇಕು, ಎಷ್ಟೊಂದು ಸಿಬ್ಬಂದಿಬೇಕು ಎಂದು ಲೆಕ್ಕಹಾಕಿ ಈಗ ಹೇಸದಾಗಿ ತೆರೆಯುತ್ತಿರುವ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ಹಿಂದೆಯೇ ತೆರೆದಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಕೊಟ್ಟು, ಹಣವನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬರ್ಚುಮಾಡತಕ್ಕ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡದೆ ಹೋದರೆ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆರೆಗಳಮೇಲಿನ ಹಿತೋಚ್ಚಿ ಯಾರಿಗೂ ಇಲ್ಲವಾಗಿತ್ತು. ಕೆರೆಯ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಕ್ರಮ ಯಾರ ಕಿಡಿತ ದಲ್ಲೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತಿಗಳು ಕೆರೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ನಿಗಾಕೊಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇತ್ತು. ದಿನೇ ದಿನೇ ಈ ಕೆರೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಲಸ್ಯವುಂಟಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳ ರಿಪೇರಿಯಾಂಗ್ಲಿ, ಇತರ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಅಪ್ಪಾಗಿ ಮನನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ಆದಿಕಾರಿಗಳು ಇಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಆಗಿದೆ. ಈ ದಿವಸ ಪೂರ್ವಕಾಲ ಮಾನ್ಯ ಕೆ. ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬೆಂಗಳೂರು ಉತ್ತರ, ನೇಮಂಗಲ, ಮಾಗಡಿ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರ—ಈ ನಾಲ್ಕು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ pick ups ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳೇನಿವೆ ಅವು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲೆಯೇ ನಿಂತು ಹೋಗಿವೆ. ಕಾರಣವಿಷ್ಟೆ. ತಿಪ್ಪಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೋಸ್ಕರ ಈ pick ups ಕೆಲಸ ನಿಂತಿದೆ ಎಂದರೆ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ನಿರಾಸೆಯಾದ ವಿಷಯವ ತೋರಿಸಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ತಿಪ್ಪಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಅದೇ ರೀತಿ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರೈತರ ಕಷ್ಟನುಖಗಳೂ ಸಹ ಅಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯವಾದುವು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಲು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸೌಕರ್ಯಗಳಿವೆ. ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದರ ಮೂಲಕ, ಭಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿಸುವುದರಿಂದ, ಇನ್ನು ಯಾವದೋ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದರೂ ಸಹ ನೀರನ್ನೊದಗಿಸಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ಬೇರೆ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ತೊಡಗುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ, ತಕ್ಷಣ ಈ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳಾಗುವುದಕ್ಕೆ ತಾವು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ತಪ್ಪಿಗೆ ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ತಿಪ್ಪಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಕೆರೆಯ ಉರಾವಣೆ ಕೆಲಸ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಸಡೆವಾಗ ನೆಲಮಂಗಲ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕೆಲವಾರು ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ನಷ್ಟವಾಗಿ ಸುಮಾರು ಐದಾರು ಗ್ರಾಮಗಳ ಜಮೀನು ಮುಳುಗಡೆಯಾಯಿತು. ಈ ಮುಳುಗಡೆಯಿಂದಾಗಿರುವ ಕಷ್ಟವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ

(ಶ್ರೀ ಆಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ)

ಚಟ್ಟದೇವಾಡಿಯಲ್ಲಿರುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕಾಂಪೇಸೇಷನ್ ಬಹಳ ಕಡಮೆ. ಜೊತೆಗೆ ಜಮೀನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರುವ ರೈತರಿಗೆ ಎಲ್ಲಯಾದರೂ ಜಮೀನನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಅವರ ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಅನಾನುಕೂಲ ಮಾಡಿದಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತಕ್ಷಣ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ರಸ್ತೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿದೆ. ಬಸ್ಸುಗಳಿಗಾಗಲಿ, ರೈತರ ಗಾಡಿಗಳಿಗಾಗಲಿ, ಸಂಚಾರ ಸೌಕರ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಇರತಕ್ಕ ಅನೇಕ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಈ ದಿವಸ ಇವೆ. ಅವನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ವ್ಯವಸಾಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಲಿ, ಸಂಚಾರ ಸೌಕರ್ಯವಾಗಲಿ ಅಷ್ಟು ಸರ್ವರ್ಥಕವಾಗಲಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬರುತ್ತದೆ.

3-30 P.M.

ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಲೋಡಿಂಗ್‌ನಿಂದ ಏನು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿದೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಎಂದರೆ, ರೈತರಿಗೆ ಪಂಪುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಇಲಾಖೆಯೇ ಬೇರೆ, ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಕೊಡುವ ಇಲಾಖೆಯೇ ಬೇರೆ, ಹೀಗಾಗಿ ಪಂಪುಗಳನ್ನು ತಂದಿಟ್ಟುಕೊಡದರೂ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಮಂಜೂರಾಗಿ ಕಂಪ್ರೆಸ್ಡ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟು ಬರಬೇಕಾದರೆ ವರ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಆಗುತ್ತದೆ.....

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—If the Hon'ble Member yields, I will furnish this information. Wherever pumps are installed and where parties have given completion reports, in such cases, delays are not taking place. But where parties have not furnished completion reports, there may be some delay. Some delays will be for want of material. That is inevitable. What is reasonable we have to allow. If there is unreasonable delay, we stand discredited.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—We agree, Sir. But even after the completion reports are given, works are not taken up.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Many of the materials are not manufactured in India. We have got to get them from outside India. We have got to get them from America and other foreign places.

ಶ್ರೀ ಆಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಇಲಾಖೆಗೆ ಇರತಕ್ಕ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರು, ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದಹಾಗೆ, ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆ ಕೆಳೆಯಿರುವ ಹೋಬಳಿಯಿರುವುದು ವ್ಯವಸಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿದೆ. ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನೊದಗಿಸುವುದು ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಕೈಯಲ್ಲಿದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರ ಬೆಳೆಯುವ ಅನುಕೂಲತೆ ಮೊಟ

ಕಾದಾಗ ರೈತನ ಸ್ಥಿತಿ ಚಿಂತಾಜನಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಜನ ರೈತರು ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ಬೆಳೆಯಬೇಕೆಂದಿರುವಾಗ ಈ ರೀತಿಯ ಆಡಳಣಿಯಾದರೆ ಎಷ್ಟು ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಯೋಚಿಸಬೇಕು. ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಿಕ್ಕದೇ ಯಿರಬಹುದು, ಇತರ ಅನಾನುಕೂಲಗಳಿರಬಹುದು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಕೈಯಲ್ಲಿದೆ. ಪಂಪುಸೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡುವವರು ಇದೇ ಯವರು. ಹೀಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಇಲಾಖೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಆಡಳಣಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದೇನೆ, ಇದನ್ನು ನಿವಾರಣೆಮಾಡಬೇಕು.

ನಣ್ಣ ನಣ್ಣ ಕೆರೆಗಳ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೋದ ಸಾರಿಯೇ ನನ್ನ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಅರಿಕಮಾಡಿಕೊಂಡೆ. ಕೋಡಿಯನ್ನೆತ್ತಿ ಸುತ್ತುವುದರಿಂದಾಗಲಿ ಏರಿಗಳನ್ನೆತ್ತಿ ಸುತ್ತುವುದರಿಂದಾಗಲಿ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಆಲೋಚನೆಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಕೆರೆಗಳ ಹೂಳು ತೆಗೆಸುವುದೇ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಕೆರೆಯನ್ನು ದುರಸ್ತಿಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಅರ್ಧ ಅಡಿ, ಒಂದಡಿ ಕೋಡಿಯನ್ನು ಎತ್ತರಿಸಿದರೆ, ಸುಮಾರು 15 ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಮುಳುಗಡೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರಕೊಡಬೇಕು. ಆ ರೈತರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿರುವ ಗೋಡನ್ನು ತೆಗೆಸುವುದು ಎಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಗೋಡು ತೆಗೆಸುವುದು ಗ್ರಾಮದ ಒಗ್ಗಟ್ಟಿನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಒಳ್ಳೆಯದು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಸ್ತರಣಾ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ “Where there is full co-operation in the village, we can expect better work from the village people than from anybody else” ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ನಾಲಾರು ಕಡೆ ಸಫಲವಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮರಿಯಪ್ಪನವರ ಹಿಂದಿನ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿಯಲ್ಲಿ “ಒಂದೆರಡು ಕಡೆ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿದೆವು. ಬುಲೆಡೋಜರುಗಳಿಂದ, ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಯಿತು ಮತ್ತು ಖರ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು” ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದೊಂದೇ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಬಾರದು. Silt is nothing but manure. ಇದನ್ನು ತೆಗೆದರೆ ರೈತನಿಗೆ ಹತ್ತು ವರ್ಷದ ಗೊಬ್ಬರವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಹಳ್ಳಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚುವುದಕ್ಕೂ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಏರಿಯಮೇಲೆ ಈ ಮಣ್ಣನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿದರೆ ಏರಿಯೂ ಭದ್ರವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಈ ಹೊತ್ತು ಗೋಡನ್ನು ತೆಗೆಯುವ ಕೆಲಸ ಕಷ್ಟವಾದರೂ, ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡರೆ, ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಗೋಡು ತೆಗೆಸುವುದಕ್ಕಾಗದೆ ಹೋದರೂ ಮುಂದಾದರೂ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—If the Hon'ble Member yields, if he knows what it costs to remove silt, for one unit, I am sure he will change his opinion. To remove silt of one unit, to cultivate one acre, we have to spend Rs. 10,000. Then what will be our requirements?

ಶ್ರೀ ಅಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ.—ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಖರ್ಚಾಗುವ ಹಣವನ್ನು ರೈತ ಹಾಕುವುದಾದರೂ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಕೆಲಸವಾದ ಬಹುದು. ಹತ್ತು ವರ್ಷದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ತೆಗೆಯುವುದು, ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರಾಂತ್ಯ ಕಟ್ಟಿಸುವುದು, ಕಾಂಟೂರ್ ಬಂಡೆ ಹಾಕುವುದು ಅಥವಾ ಕೆರೆಯ ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಹೊಗೆ ಮತ್ತು ಇತರ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು, ಇಂಥ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಯೋಜನೆಯಾದರೂ ಹೋದರೆ ಕೆರೆಗಳ ದುರಸ್ತಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಕೆರೆಗಳು ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ತುಂಬಿದರೂ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಫಲಿತ ನೀರು ಸಾಲು ವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಕೆರೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ದಿವ್ಯ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕೆರೆಗಳ ವಿಚಾರ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಶೇಕಡ 90ರಷ್ಟು ನಷ್ಟ ಕೆರೆಗಳಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕ. ಏಕೆಂದರೆ ಕೆಲಸ ನಿಂತ ಹೋಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬಾರದು. ಇಷ್ಟು ಹಳ್ಳಿಗಳ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಪಟ್ಟಣಗಳ ವಿಚಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಮೈಸೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ರಾಣಸೋಡೆ ಬಜಾರಿನಲ್ಲಿ ಬಾಡಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಕಡೆಮಾಡಬೇಕು.

ಕೆರೆ ಕಾವುಗಾರಿಗಳನ್ನು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ವೇಗದಿಂದ ಮಾಡಬೇಕಾದುದಿಗಾಗಿ. ಈಗಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಇರಾಖೆಯ ಸೂತ್ರ ವಹಿಸಿದಮೇಲೆ ಕೆಲಸ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆಗಿದೆ. ಅದರೂ ಇನ್ನು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಹೆಚ್ಚು ನಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನೊದಗಿಸಿ, ಕೆರೆಯ ಕೋಡಿಗಳು, ತೊಬ್ಬಗಳು ಮುಂತಾದ ಕೆಲಸಗಳ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಅನಿಷ್ಟೇಷ್ ಇಂಜಿನಿಯರ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಇವರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪಾಹನಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹಣ ನಡ್ವಿನಿಯೋಗವಾಗುವ ಹಾಗೆ ನಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸಹಾಯಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—There are only three persons from the Opposition—Sri Narayana Gowda, Sri Revanna Siddappa and Sri Venkata Reddy. I will also give a chance to Sri Narasimhan.

Sri B. G. KHOT.—What about me, Sir? I will take only two minutes. There is no one to represent our side.

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Member will never finish within forty minutes.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಹನುಮಂತಪ್ಪ (ನಲಮಂಗಲ).—ಸ್ವಾಮಿ, ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದಮೇಲೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಕಡೆ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಜನರಿಗೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

[SRI ALUR HANUMANTHAPPA in the chair]

ಇದಲ್ಲದೆ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಕೆಲಸಗಳು ಸರಕಾರದಿಂದಲಾಗಲಿ ಖಾಸ

ಗಿಯವರಿಂದಲಾಗಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡದಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಿಧಾನ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಏಕೆ ಕೆಲಸ ಆಗದಿರಬಹುದು, ನಿಧಾನವಾಗಿರಬೇಕು. ನಾನಾ ತರಹ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಈ ರೀತಿ ನಿಧಾನವಾಗಿರಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

[At this stage the DEPUTY SPEAKER occupied the Chair]

ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮೊಟ್ಟಗಾನಹಳ್ಳಿ ಬಳಿ ಸೇತುವೆಯಾಗಬೇಕೆಂದೂ ಮತ್ತು ನಲಮಂಗಲ ತಾಲ್ಲೂಕು ಸೊಂಡೆಕೊಪ್ಪದ ಬಳಿ ಸೇತುವೆಯಾಗಬೇಕು ಎಂದೂ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಎಂಬತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಎಸ್ತಿಮೇಲನ್ನು ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒಪ್ಪಿದ್ದರು. ಅದು ಈಗ ಐದು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಆಗದೆ ಹೋಗಿ ನಿಂತುಹೋಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ತಡವಾಗಬಾರದು. ಇದು ಜಾಗೃತವಾಗಬೇಕು.

ಹೀಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆರೆಗಳ, ನಾಲೆಗಳ ಎಸ್ತಿಮೇಲುಗಳೂ ಆಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಯಾವ ಕೆರೆಗಳು?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಹನುಮಂತಪ್ಪ.—ನಲಮಂಗಲದ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕನಬಾ ಹೋಬಳಿಯ ಬೆತ್ತನಗರೆ, ಮಲ್ಲಾಪುರ, ದೊಡ್ಡ ಕರೇನಹಳ್ಳಿ ಇಲ್ಲಿರುವ ಕೆರೆಗಳು, ಮಹದೇವಪುರದ ಸೇತುವೆ ಇತ್ಯಾದಿ. ಹೀಗೆ ಕೆಲವಕ್ಕೆ ಎಸ್ತಿಮೇಲುಗಳಾಗಿ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಯಾವ ಕೆಲಸಗಳೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ನೋಡಿದಹಾಗೆ ಕೆಲಸಗಳು ಐದಾರು ವರ್ಷದಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಒಂದು ವರ್ಷದಿಂದ ಹೀಗೆ ಬಹಳ ತಡವಾಗುತ್ತಿದೆ. ನಾನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಭವ ಪಡೆದಂತಹ ಕಛೇಯ ರಚಿಸೇಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಎಷ್ಟೋ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಗಳಾಗಿವೆ. ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿನ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರು, ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗಲೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸರಕಾರವೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗೇಕೆ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಬೇಗ ಬೇಗ ಜನಗಳ ಕಾಗದಗಳು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕೆಲಸವನ್ನೇನೋ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈಗಿರತಕ್ಕ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರವರೂ ಮತ್ತು ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರೂ ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹವರೂ ಕೂಡ ಹೀಗೆ ಏಕೆ ನಿಧಾನ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತೋ ನನಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಲಮಂಗಲದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ಲಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಒಂದು ಗವರಮೇಟನ ಅರ್ಜಿ ಆಗಿ ಆರು ತಿಂಗಳಾಗಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರು ಕಟ್ಟಡದ ಪ್ಲಾನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿ ಮೊದಲು ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದಿದ್ದ ಸೈಟಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಅರ್ಜಿ ಮಾಡಿದರು. ಸರಕಾರದವರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ Stay order ಬಂದಿತು. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಎಲ್ಲ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಹೇಳಿದ್ದಾಯಿತು. ಈ ವರೆಗೆ ಕೆಲಸವಾಗದೆ ಏಕೆ ನಿಧಾನವಾಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು? ಇದಕ್ಕೆ ಆಗಲೇ ಹುಕುಂ ಆಗಿದ್ದುದನ್ನು ಏಕೆ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು? ಇದನ್ನೇನೂ ನಮ್ಮ ಜಾತಿಯವರಿಗಾಗಿ,

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಹನುಮಂತಯ್ಯ)

ನಮ್ಮ ಉಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಒರ್ಬರ ಮಾಡುವ ಮನಸ್ಸು ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತೇನೆ. ಇಂತಹುದನ್ನು ಏಕೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು?

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಒಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ Stay order ಎನ್ನುವುದು ನನ್ನ ಜಾಯಮಾನದಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಎಲ್ಲ ಅತೃಪ್ತರಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಬರಬೇಕಾಗಿ ಬರತೋರಲಿವೆಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಹನುಮಂತಯ್ಯ.—ಒಂದು ಸರಕಾರದ G.O. ಅಮೇಲೆ Stay ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು?

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಕಾರಣಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ವಿವರಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಅನಂತರ ನಾನು ಕೊಡಬಲ್ಲೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಹನುಮಂತಯ್ಯ.—ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆಗಿನ ಸರಕಾರದವರು ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಸರ್ವೇ ಮಾಡಿ ಸಿದ್ಧರು. ಈಗಿರತಕ್ಕ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳೂ, ಇತರ ಎಲ್ಲ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಇದೇ ತರಹ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನೇಕರು ನಾನಾ ತರಹ ದೋಷಾರೋಪಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ವೇಳೆಗೆ ಪೂಜೆಕ್ಕು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಾವು ದೇಶವೇ ಏನಾದರೂ ವರು, ದೇಶವನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುವಂತೆ ಮಾತನಾಡುವವರು ದೇವರನ್ನು ನೆನೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ದೇವರನ್ನು ನೆನೆದುಕೊಂಡೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಮನೋಭಾವನೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅದು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಹೀಗಿರುವಾಗ ನಮ್ಮ P.W.D. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾರಾದರೂ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಇಪ್ಪತ್ತು ಸಾವಿರ, ಹದಿನೈದು ಸಾವಿರ, ಹತ್ತು ಸಾವಿರ, ಅಸ್ತಿ ಇರುವವರೇ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟಿಗಾಗಿ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು ಆಡ್ಡರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವಾಮೀ, ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಸುಮಾರು ನಲವತ್ತು, ಐವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವರಿಗೆ ಈ ಆಡ್ಡರು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟನ್ನೇ ಮಾಡುವಂತೆ ಅಡ್ಡಿ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳಿಗೆ ದುಡ್ಡು ಮನೆ ಬೇಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅಸ್ತಿಯಿದ್ದವನಿಗೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಆಡ್ಡರನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಒಡೆವರಾದವರಿಗೆ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏನೋ ಪುಣ್ಯವಂತರು ಮಾತ್ರ ಇವನ್ನು ಮಾಡುವಂತೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ 40-50 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಬಡಬಗ್ಗರಿಗೆ ಉಪಕಾರವಾಗುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಈಗ ಈ ರೀತಿ ಬದಲಾಯಿಸಲು ಬಂದ ಕಾರಣವೇನು?

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಅಂತಹ ಮಹತ್ವವಾದ ಕಾರಣವೇನಿಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವವರ ಸರಿಯಾಗಿ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದ ನಡೆಸತಕ್ಕ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆ ಇಲ್ಲ, ಸರಿಯಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ದಕ್ಷರು ಶಕ್ತಿಯಿರುವವರು, ಅವರ Assets ಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಬೇಕೆಂದು ಆಡ್ಡರು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಹನುಮಂತಯ್ಯ.—ಇಷ್ಟನ್ನು ಹೇಳು

ತ್ತೇವೆ. ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಅವನು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸಗಳೆಲ್ಲ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಸಲ ಸ್ವಲ್ಪದ್ದು ಬರುತ್ತದೆ. ದಕ್ಷತೆ ಇದ್ದವನೇ ಬೇಕೆಂದರೆ, ದುಡ್ಡಿಗೆ ದಿರುವವನೂ ದಕ್ಷನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಸರ್ಜಿ ಫಿಕೇಟನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು. ಅಥವಾ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ದುಡ್ಡಿದೆ ಎಂದು ತೋರಿಸಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ಸಾಕು. ದುಡ್ಡಿದ್ದರೆ ನೆಂಟ್ರಾಕ್ಟು ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ capacity ಮತ್ತು ಅನುಭವ ಇಲ್ಲದಿರುವವರಿಂದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಮಗೇನು ಇಂತಹವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ತಾವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ವಿಷಯವಿದು. ಕೆಲಸ ಸರಿಸಾಗಿ ನಡೆಯಲು ಹೀಗೆ ದಕ್ಷರಾಗಿರುವ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಿದರೆ ಕೆಲಸಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ ಗಳು ಹಾಗೆಯೇ ದಕ್ಷರಾಗಿರಬಹುದು ಎಂದು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಹನುಮಂತಯ್ಯ.—ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಹಳ ವಿಷಯದಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಉಳಿಯಬೇಕಾದರೆ, ದೇಶ ಉಳಿಯಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಈ ಬಗೆಯ ಆಡ್ಡರನ್ನು ಈಗಲೇ cancel ಮಾಡಿ. ಇದನ್ನು ಸರಕಾರದವರು ಒಂದು ದೂರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಒಟ್ಟು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರಾದವನು ಇಷ್ಟು ಅಸ್ತಿಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡೇ ಇರಬೇಕೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಾರದು. ಜನಗಳ ಬೆಂಬಲ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮನೋಭಾವನೆ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಬೇಕಾದರೆ ಇದನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಕಾನ್ಸೆಲ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲೇನೂ ರಾಜಕೀಯವಿಲ್ಲ. ವೇದಲಿನಿಂದ ಇದ್ದಂಥವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಗಿನವರು ಬಂದು ಇಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜನಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸುವಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುವುದೇ ಸಿಜವಾಗಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಅಡ್ಡಿ ಏನಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಹನುಮಂತಯ್ಯ.—ತಾವೇ ಮಾಡಿಲ್ಲವೇ? ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ, ತಾವು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರಾಗಿದ್ದಾಗ ಅನೇಕ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲವೇ? ಅನೇಕರು ಹೇಳಿದರೆಂದು ಕೆಲವು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಬಂದಿವೆ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿ ಇದನ್ನು ಈ ರೀತಿ ತಾವು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು? ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳೇ ತಮಗೆ ಇಲ್ಲ ಬೇಕು, ಬಡವರ ಕಡೆ ನೋಡಕೊಡದು ಎಂದು ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ? ಅದರಿಂದ ನಾನು ಅತಿ ವಿಷಯದಿಂದ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ಈ ಆಡ್ಡರನ್ನು ಮೊದಲು ವಜಾ ಮಾಡಿಬಿಡಿ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ಪುಟ್ಟರಾಮಯ್ಯ.—ಸ್ವಾಮೀ, ಈ ಸಭೆಯ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಮಾನ್ಯ ಆಯ್ಕಾರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ರಾಜಯ್ಯನವರು ಮಂಚೇನ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಪುರಸಭೆಯ ಚುನಾವಣಾ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ Constituency Member ನ್ನು ಅವರೊಡನೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಇಂದು ಮಂಚೇನ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಬಡ್ತಿ ನಷ್ಟವನ್ನು ಎಲ್ಲ ದಿವಾಂಡುಗಳೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದು ವಾಗ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾನ್ಯತೆ ಕೊಡದೆ ಹೋಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಸರಕಾರ ಇದ್ದರೆ Democracy ಖಂಡಿತ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಈ ತರಹದ

attitude ಪ್ರದಾಪ್ರಭುತ್ವ (Democracy) ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಸರಕಾರ ಹೋಗಬೇಕು. ಈ ರೀತಿಯ ಮನಃಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಎರೋದಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಇಲ್ಲರುವುದಿಲ್ಲ.

[All Opposition members except Srimati K. S. Nagaratnamma withdrew from the House.]

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಹನುಮಂತಯ್ಯ.—ಹೀಗೆ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಕೆರೆಗಳಿಗೆ ಸಿಂಹ ಬರದಂತೆ ಮಾಡುವುದೂ ಅವಶ್ಯಕ. ಹೊರಗಿನಿಂದ ಮುಳ್ಳು ಕೊಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಂದು ಕೆರೆಗೆ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದೂ ಒಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಕೆಲಸವೆಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅನೇಕರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆರೆಗಳು ಭಾವಿಗಳು ದೇಶದ ದೊಡ್ಡ ಅಸ್ತಿಯೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಭಾವಿಸಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ತಾವು ಒರ್ಪು ಮಾಡಿದರೂ ತಮ್ಮ ಅಸ್ತಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಬೆಂಗಳೂರು ಮೈಸೂರು ಸಿಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಿರುವುದರಲ್ಲಿ ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಅನಾವಶ್ಯಕ ಬರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಕಲ್ಲು ಕಲ್ಲುಗೂ ಮೂರುದಾರದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಹೀಗೆ ಕಲ್ಲು ಕಲ್ಲುಗೂ ಉಳಿಕೊಡಿಸಿ ದುಡ್ಡನ್ನೇಕೆ ಬರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ? ಈ ದುಡ್ಡನ್ನೇ ಇನ್ನೂ ಉತ್ತಮ ಕೆಲಸ ನಾಡಿಸಲು ಏಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಕೂಡದು? ನಿಮ್ಮ ಈ ನೀತಿಯಿಂದ ಮೈಸೂರು ಸಿಟಿ, ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಸ್ತಿಮೇಲುಗಳು ಮೊದಲು 50,000 ರೂಪಾಯಿನದಾಗಿದ್ದರೆ, ಅದನ್ನು ಕೊನೆಗೆ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಯುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಏರಿಸಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ನಷ್ಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ; ರೈತರಿಗೂ ನುಬಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹೀಗೆ ಹೆಚ್ಚು ವೆಚ್ಚಾ ಬರ್ಚುಮಾಡುವುದರ ಬದಲು ಅದೇ ದುಡ್ಡನ್ನು ಹಳ್ಳಿಗಳ ಕೆರೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಒರ್ಪು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ನೆಲ ಮಂಗಳ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ಈಗ ತಾವು ನೆಲಮಂಗಳ ಮತ್ತು ಮಾಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಎರಡಕ್ಕೂ ಸೇರಿಸಿ ಒಂದು ಅನಿಸ್ಟಂಟ್ ಎಂಜಿನಿಯರ ಆಫೀಸನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಈ ಆಫೀಸು ಇರುವುದು ಮಾಗಡಿಯಲ್ಲ. ನಾವು ಯಾವುದೋಂದು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೂ ನೆಲಮಂಗಳದಿಂದ ಆಪ್ತರೊರ ಮಾಗಡಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಆಫೀಸನ್ನು ನೆಲಮಂಗಳ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಚೀಫ್ ಎಂಜಿನಿಯರಿಗೂ ನಾನು ಇದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೆ, ಅವರು ಒಪ್ಪಿದ್ದರು. ಆದರೂ ಇನ್ನೂ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಈಗ ರೈತರು ರಸ್ತೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇವುಗಳನ್ನು ರೈತ ಹಾಕಿ ಬೆಳೆಸಿದ್ದರೂ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದಿದೆ. ಇದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದಂತಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ಮರವನ್ನು ಹಾಕಿದ ರೈತರಿಗೇ ಎಂದು ಕೊಡಿಸಿ ಕೊಡುವ ವಿರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ.

L.A.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜಿ. ದೊಡ್ಡಮೇಟ (ರೋಣ).—ಸ್ವಾಮಿ, ರೋಣ ಕೋಶ ಯೋಗಿ ಶಾಪೆಯ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾನೆ. ನಾನು ಕೆಲವು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಈ ವಿಧಾನಸಭೆಗೆ ಬಂದರಾಗಾಯಿತು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಎರಡುಸಲ, ಮೂರುಸಲ ಇದೇ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಅದೇನು ನಮ್ಮ ದುರ್ದೈವವೋ ಆ ಕಾರ್ಯಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಏನೋ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಚಟುವಟಿಕೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಚಟುವಟಿಕೆ ಇನ್ನೂ ಸಾಲದೆಂದು ನಾನು ಪುನಃಚಾರ್ಜು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಖಾತೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಲಗಬೇಕಾದ ಮಹತ್ವದ ಉಪಕಾರ ಬಹಳ ಇದೆ. ಜೀವಶಕ್ತಿಯಂತೆ ಇರುವ ನಿರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳು, ನಾಡಿಯಂತಿರುವ ಮಾರ್ಗ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮೇಲಾದ ವಿಮ್ಯುಚ್ಚಿಕ್ತಿ—ಇವು ಮೂರೂ ಈ ಶಾಖೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿವೆ. ಈ ಮೂರು ವಿಷಯಗಳು ತೃಪ್ತಿಕರವಾದರೆ, ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಐಕ್ಯರೂಪ ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊನ್ನೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟ ಒಂದು ಉತ್ತರದ ಪ್ರಕಾರ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ವಿಮ್ಯುಚ್ಚಿಕ್ತಿಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಈಗಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಇನ್ನೂ ಎರಡರಷ್ಟು-ಮೂರರಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಹೇಳಿದರು, 1962ನೆಯ ಕೊನೆಯ ಹೊತ್ತಿಗೆ (ನಿರ್ದಿಷ್ಟ) ಈ ನಮ್ಮ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು. ಇದು ಅರಿತು ಸಾಧ್ಯವಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಯಾವ ಯಾವ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪೂರೈಸುತ್ತದೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಯೋಜನೆ ನಿರ್ದೇಶಿಸಬೇಕು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಪರ್ಣ ವಿವರಗಳನ್ನು ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸುವುದಾದರೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ವಿಮ್ಯುಚ್ಚಿಕ್ತಿಯ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ವಿಮ್ಯುಚ್ಚಿಕ್ತಿಯ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಇಷ್ಟಕ್ಕೇ ನಿಲ್ಲಿಸುವುದು ತಪ್ಪು. ಏಕೆಂದರೆ, ಈಗಿನ ಅಂದಾಜಿನ ಪ್ರಕಾರ 1962ನೆಯ ಇಸವಿಗೆ ಹಾಲ ನಮಗಿರುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಬಹುದು. ಆದರೆ 1962ನೆಯ ಇಸವಿಯ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಬರಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗಿನಿಂದಲೇ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಮ್ಯುಚ್ಚಿಕ್ತಿಯ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ನಾವು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ನಮಗೆ ಕಾಳನದಿಯ ಯೋಜನೆಯಿದೆ. ಅದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ವಿಮ್ಯುಚ್ಚಿಕ್ತಿಯ ಹಂಚಿಕೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಭಾಗಗಳಾದ ಹೈದರಾಬಾದಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ವಿಮ್ಯುಚ್ಚಿಕ್ತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ತಂದು ಅಲ್ಲಿ ನಿರಾವರಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಉದ್ಯೋಗಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಷಯ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ದಾದಾಯಿ ಮತ್ತು ರೋಣ ಈ ಎರಡು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು 200 ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದರೂ ವಿಮ್ಯುಚ್ಚಿಕ್ತಿ ಏನೆಂಬುದೇ ಇವತ್ತಿನವರೆಗೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈಚೆಗೆ ರೋಣ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ವಿಮ್ಯುಚ್ಚಿಕ್ತಿ ಒದಗಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡು ಆದರೆ ಅರ್ಧ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಯೋಜನೆ ನಿರ್ದೇಶಿಸಿ ಅಂದಾಜು, ಅಂಕಿ ಅಂಶ

(ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ)

ಗಣನೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿಸಿ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ವಿಚಾರಿಸಿ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಬೇಗ ಪರಿಶೀಲನೆ ನಡೆಸಿ ಸರ್ಕಾರದ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡೆ. ಆದರೆ, ಈ ಬೋರ್ಡ್ ವ್ಯಥಾ ಕಾಲವಿಳಂಬ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗೆ ಬೋರ್ಡಿನಿಂದ ಕಾಲವಿಳಂಬವಾಗುವುದನ್ನು ತಡೆಯಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಅವರು ತ್ವರಿತವಾಗಿ, ಯೋಜನೆಯು ಬಂದ ಇಂತಿಷ್ಟು ದಿವಸದಲ್ಲೇ ತಮ್ಮ ಪರಿಶೀಲನೆ ಪೂರೈಸಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ನಿರ್ದೇಶವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ರೋಣ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಿಂದ ಬಂದಂಥ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಬೇಗ ಪೂರೈಸಿ ಅವರ ಪೂರೈಕೆಗಾಗದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಒಡನೆಯೇ ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ದೊಡ್ಡ ನಿರಾವರಿಯ ವಿಚಾರ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಮಲಪ್ರಭ ಮತ್ತು ನವಿಲುತೀರ್ಥಯೋಜನೆ ಮುಖ್ಯವಾದವು. ಈ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಮುಂಬೈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಕೆಲವು ವಾದಗಳು ಬಂದಿವೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಈ ವಾದದಲ್ಲೇ ಕಾಲ ಕಳೆಯುವುದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವುದೇ ಮುಖ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿದು, ಯಾರೇ ಶಿಸ್ತು, ಯಾರೇ ಪ್ರೀತಿಸಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲದೆ ಈ ಮಲಪ್ರಭ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ 3½ ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಗಳು ನಿರಾವರಿಗೆ ಬಂದು ನಮ್ಮ ಆಹಾರದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸುಧಾರಿಸಲು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಮಾರ್ಗಸೌಕರ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ, ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಅದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಮಾರ್ಗಸೌಕರ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರದವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳ ಉದ್ಧಾರವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಸರಿಯಾದ ರಸ್ತೆಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಯು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುವ ಎಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳೂ ಸರಾಗವಾಗಿ ಪೇಟೆಗೆ ಬಂದು ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾರ್ಗಸೌಕರ್ಯಗಳು ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಅರಿತಿದ್ದೇವೆ.

4 P.M.

ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾರ್ಗ ಸೌಕರ್ಯ ಹಿಂದುಳಿದ ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವುದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಯೋಜನಾಬದ್ಧವಾಗಿ ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಶಾಖೆ ಮಾಡಿದೆ, ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಯೋಜನೆ ಪ್ರಕಾರ ಕ್ರಮಕೈಕೊಳ್ಳಲು ಬಹಳ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಶ್ರೀ ಮರಿಯಪ್ಪ ನವರು ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು. ಪಾತೆಗೆ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಚೆಕ್ ಕೊಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಮೊನ್ನೆ ನಾನು ಹಣದ ಸಲುವಾಗಿ ಅವರಿಂದ ಅಪ್ಪಣೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ, ಕಾಳಜಿ ಮಾಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಶ್ರೀ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ಹಣದ ಆತಂಕವಾಗದ ಹಾಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಒಕ್ಕಲತನಕ್ಕೆ ನಿರಾವರಿ, ಮಾರ್ಗ ಸೌಕರ್ಯ, ವಿದ್ಯುತ್, ಇವೆಲ್ಲಾ ಆಗತ್ಯ. ವ್ಯವಸಾಯದ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ, ದೇಶದ ಮೇಲ್ಮೈಗೆ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಆಗತ್ಯ

ವಿದೆ. ಆ ಕಾರಣ ದುಡ್ಡಿನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೈಬಿಗಿ ಹಿಡಿಯಬಾರದು, ಈ ಧೋರಣೆ ಸರ್ಕಾರ ಅನುಸರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಈಗ ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲನೆಯಾಗಿ ಕೆಲವು ಭಾಗದ ಮಾರ್ಗ ಸೌಕರ್ಯದ ವಿಚಾರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದಿನ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಡುಮಟ್ಟ ಹಳ್ಳದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರು. ಈಗಿನ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದರೆ ಮುಳುಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೋ ಏನೋ. ಪಾರಾ ಬಾದಾಮಿ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಗಳಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ದಿನಂಪ್ರತಿ ನೂರಾರು ಗಾಡಗಳು ಓಡಾಡುತ್ತವೆ. ರಾಜೂರು-ಗದಗ ಮಾರ್ಗ ಬೆಳಗಾವರಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಪಾರಾಬಾದಾಮಿ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಹಳ್ಳಗಳಿವೆ. ಗದ್ದೆಹಳ್ಳ, ಎಕೆಹಳ್ಳ ಇವು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುವು. ವರ್ಷವರ್ಷವೇ ಎರಡು ಹಳ್ಳಗಳಿಗಾದರೂ ಪರಸ್ಪರ ಕಟ್ಟಿಬಿಡುವ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಾದರೂ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಡ್ಡಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ನಿಶ್ಚಿತ ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಅದೇ ರೀತಿ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ ಬೇಲೂರಿನಿಂದ ರೋಣ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮೂಸಿಗರೆ ಮಾರ್ಗ ಗಜೇಂದ್ರಗಡಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಮಾರ್ಗವಾಗಬೇಕೆಂಬ ಬೇಡಿಕೆ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇದೆ. ರಾಜೂರು-ಬೇಲೂರು ರಸ್ತೆ ಮೂಸಿಗರೆ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆಯೇ ಹೇಳಿದೆ. ಅಂದಾಜು, ಅಳತೆ ಸಹ ಆಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಎದುರಿಗೆ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ ಕಡೆಯಿಂದ ಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇತ್ತ ಕಡೆ ಎಂ.ಡಿ.ಆರ್., ಆಚೆಕಡೆ ಎಂ.ಡಿ.ಆರ್., ನಡುವೆ 15 ಮೈಲಿ ಒ.ಡಿ.ಆರ್. ಆಗುವುದರಿಂದ ಯಾವ ಸುಧಾರಣೆಯೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಎಂ.ಡಿ.ಆರ್. ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ರೈತರು 15 ಮೈಲಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದ ಜಾಗ ಪುಕ್ಕಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ಅಕ್ಷಯ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದಮೇಲೆ ಅದರಿಂದ ಬರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಎರಣ್ಣಗೌಡರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಆ ಜಾಗ ನೋಡಿ ಒಂದು ಆರ್ಡ್ನನ್ಸ್ ಸಹ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಂತೆ ಎಗ್ಗಿ ಕ್ಯೂಟರ್ ಇಂಜಿನಿಯರೂ ಸಹ ಹಲವು ಸಲ ನೋಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸಾಕಷ್ಟು ನೋಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರಸ್ತೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಬಹಳವಾಗಿದೆ. ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ ರಾಜೂರಿಗೆ ಇರುವ ಅಂತರವನ್ನು ಈ 15 ಮೈಲಿ ರಸ್ತೆಯಾದರೆ ಸಮೀಪವರ್ತಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹಲವು ಸಲ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಪಾರಾಬಾದಾಮಿ ರಸ್ತೆ ವಿಚಾರ ಇದೇ ರೀತಿ ಗದಗಿಗೆ ಶ್ರೀ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಬಂದಾಗ ಶ್ರೀ ಹುಲೋಟಿಯವರು, ನಾನು ಮತ್ತು ಇತರರು ಇಬ್ಬರು ಹೀಗೆ ಒಟ್ಟು ನಾಲ್ಕು ಜನರು ಅಲ್ಲಿದ್ದೆವು, ಬರೆದುಕೊಟ್ಟಾಯಿತು. ಇನ್ನೂ ಏನೂ ಆಗಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಅಕಡೆ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಚೊಳಚಗುಡದ ಹತ್ತಿರ ಮಲಪ್ರಭ ನದಿಗೆ ಹೋದ ವರ್ಷ ಬಡ್ಡೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹಣ ಒದಗಿಸಿ ಪರಸ್ಪರ ಕಟ್ಟಲು ಅವಕಾಶಮಾಡಿತ್ತು, ಈ ವರ್ಷಕೂಡ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿದೆ. ಹೋದ ವರ್ಷ ಹಣ ಖರ್ಚುಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಈ ವರ್ಷವಾದರೂ ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಮಂಜೂರಾತಿ ದೊರಕಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಜನರಿಗೆ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಾಲೆ ಆಟವಾಡುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಮಾಡದೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಬರೆದು ಅಪ್ಪಣೆ ಪಡೆಯಬೇಕು. ಬೇಗ ಈ ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕಾದದ್ದು ಆಗತ್ಯ. ಇದು ಬಹಳ

ಅಗತ್ಯ ಮತ್ತು ಬಹಳ ಹಳೆಯ ಬೇಡಿಕೆಯಾಗಿ ನುಮಾರು 30-40 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಇರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಪೂರೈಸಬೇಕು. ಈಗಾಗಲೇ ಹೋದ ವರ್ಷ, ಈ ವರ್ಷ ಅಂದಾಜು ಎಲ್ಲಾ ಆಗಿದೆ. ಇಷ್ಟು ವೇಳೆಗಾಗಲೇ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಅನುಮತಿ ಸಿಕ್ಕಿರಬಹುದು, ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಸಿಕ್ಕಿದ್ದಿದ್ದರೆ ತರಿಸಿ ಈ ವರ್ಷ ಒದಗಿಸಿರುವ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಟೂರಿಸ್ಟ್ ಸೆಂಟರುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಾರ್ಗ ಸೌಕರ್ಯವಾಗಬೇಕೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮೊನ್ನೆ ಪ್ರವಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದ ನಮ್ಮ ಡಾ|| ರಾಜೇಂದ್ರ ಪ್ರಸಾದ್‌ರವರು ಆ ಪ್ರದೇಶ ಸಂದರ್ಶನ ಮಾಡುವಾಗ ಆನೆಗೊಂದಿ ಹತ್ತಿರ ದಾಟಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದರೆಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಅದು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಸ್ಥಳ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖಸ್ಥಾನ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪರನು ಆಗಬೇಕೆಂಬ ಬೇಡಿಕೆಯಿದೆ. ಅದನ್ನು ಆ ಭಾಗದವರೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಹತ್ವ ಸ್ಥಾನ. ಆ ಕಾರಣದಿಂದ ಆ ಹಂತೆಯ ಭಾಗಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಧಾನ್ಯತೆಕೊಟ್ಟು ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದು ಟೂರಿಸ್ಟ್ ಸೆಂಟರಾಗುವಂತೆ, ಬೇಗಪ್ರಗತಿ ಹೊಂದುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಚಾರ್ಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಏನಂತಿಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ರೋಕ್ಕೋಪಯೋಗಿ ಶಾಖೆಯು ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದಲೂ ಹಂಚಲ್ಪಟ್ಟ ಹಣವನ್ನು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡದೆ ಉಳಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ. ಯಾವ ಡಿವಿಜನ್ ನವರಾಗಲಿ, ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆಯವರಾಗಲಿ ಈ ಹಣ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಧೋರಣೆಯೊಂದಿ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿಯೂ ಅದಕ್ಕೆ ರೋಷ ಬರಬಾರದು. ಈ ರೀತಿ ಕಾರ್ಯಮಾಡಿದರೆ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ರೋಕ್ಕೋಪಯೋಗಿ ಶಾಖೆಯೆಂದು ಹೆಸರೊಂದಿ ಅದನ್ನು ಸಾರ್ಥಕ ಪಡಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಂಬಯಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ರೋಕ್ಕೋಪಯೋಗಿ ಶಾಖೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮರಾಠಿ ಶಾಖೆಯೆಂದು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಮರಾಠಿ ಮಾತು ತ್ವರೋ ಏನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಶಾಖೆಯಿಂದ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉಪಕಾರವಾಗುತ್ತಿದೆ. ರೋಕ್ಕೋಪಯೋಗಿ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಈಗ ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೆಲವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗಮನಕೊಡಬೇಕು. ನನಗಿದ್ದ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯವಾದ ವಿಚಾರವೇನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ ಅದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಸರ್ಕಾರ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕೆಂದು ವಿನಯಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri Kadidal MANJAPPA (Minister for Revenue).—Sir, now that my friends on the other side have come back, I wish to say that the allegations made by the Hon'ble Member Sri Puttaramiya are not correct. We met in the afternoon at the instance of our friends. My friend Sri Puttaramiya was pleased to say that Sri Rachaiiah has gone to Gauribidanur in connection

with some election. It is utterly incorrect and wrong. He has gone there in the usual course. His tour has nothing to do with election. In fact, I do not know what election is going on at Manchenahalli.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Sir, there is a bye-election at Manchenahalli. My friend Sri Venkata Reddy waited on the Hon'ble Minister Sri Rachaiiah till 2-45 P.M. After that, his personal staff told him that they do not know whether he is going or not. A little later we came to know that he had left Bangalore and that his car had passed Yelahanka. In view of this, I do not know why my friend Sri Kadidal Manjappa is making a false statement on the floor of the House.

Sri Kadidal MANJAPPA. I refute that statement.

Sri S. D. KOTHAVALA (Chikodi).—Mr. Speaker, the word FALSE is an unparliamentary expression. I request the Chair to ask the Hon'ble Member to withdraw that word.

Sri Kadidal MANJAPPA.—We are not going to discuss the statement I made. I made some statement for the information of the House. I said what was alleged was incorrect. There is no obligation on the part of any Minister to take with him any member when he goes out.

Sri S. D. KOTHAVALA.—The word used is FALSE which is unparliamentary and I request the Chair to call upon the member to withdraw the word in the interest of maintaining decency and decorum of the House.

Sri M. C. NARASIMHAN (Kolar Gold Fields).—Sir, the point is this. There is no warrant for the request made by my Hon'ble friend Sri Kothavale. Sri Muckannappa simply said that what the Revenue Minister said is false, because the Hon'ble Minister himself confessed later that he did not know whether there was an election at Manchenahalli. It is a definite fact that there is an election at that place. It is only in that context that the matter has to be considered and there is no warrant for the request by the member to withdraw that word.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ಪುಟ್ಟರಾಮಯ್ಯ.—ಇದು incorrect, false ಎಂದು ಅವರು ಬೇಕಾದರೆ ಹೇಳಲಿ. ಆದರೆ ಅವರು ಹೇಳುವುದು incorrect ಆಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ತೋರಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಮಂಚೇನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಪೌರಸಭೆಯ ಬೈಇಲೆಕ್ಷನ್ ಮುಂದಿನಂತಿಂಥ 6ನೆಯ ತಾರೀಖಿಗೆ ಇದೆ. ಹರಿಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಂದು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ಇದನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಹೆಂಟು ಕೊಡಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹರಿಜನರಿಗೆ ಹೇಳಿ ಬೈಇಲೆಕ್ಷನ್ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಮತ್ತು ಒಟ್ಟು ದೊರಕಿಸಲು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ.

MR. DEPUTY SPEAKER.—FALSE is not an unparliamentary word and there is no need to withdraw. The Hon'ble Minister only made a statement in order to give some information to the House and we are not discussing that statement. Sri Narayana Gowda may please proceed.

*ಶ್ರೀ ಇ. ನಾರಾಯಣಗೌಡ (ಬಂಗಾರಪೇಟೆ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ಆಹಾರ ಅಭಾವವನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ನೀರಿನ ವರಿ, ನಣ್ಣು ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಅಭಾವವಿಗಲ ಸರಕಾರದವರು ಅಪಾರ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಹಣ ಖರ್ಚುಮಾಡತಕ್ಕ ಮರಾಮತ್ತು ಇಲಾಖೆಯ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು Public Enemy No. 1 ಅಲ್ಲ ಆದರೆ Public friend No. 1 ಎಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿರುತ್ತದೆಂದು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಯೋಜನೆಯ ಪ್ಲಾನ್, ಎಸ್ಕಿಮೇಟು ತಯಾರಾಗಿ ಚೀಫ್ ಎಂಜಿನಿಯರ್ ಅಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಕೊಂಡಿವೆ. Head letter officeನಲ್ಲಿ ಕಾಗದಗಳು ಬಿದ್ದುಕೊಳ್ಳುವಹಾಗೆ ಚೀಫ್ ಎಂಜಿನಿಯರ್ ಅಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿವೆಯೋ ಏನೋ ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾಗದಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಯೋಗ್ಯ ಇಲ್ಲದೇ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಯೋಜನೆಯ ಕಾಗದಗಳನ್ನು ಹಾಗೆ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳದೇ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು?

ಶ್ರೀ ಇ. ನಾರಾಯಣಗೌಡ.—ಒಂದು ಯೋಜನೆ ತಯಾರುಮಾಡಿ ಕಳಿಸಿದಮೇಲೆ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಟಿಪ್ಪಣಿ objection ಮೇಲೆ ತಿರುಗಿ ಕಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿಸಿ ಯಾಕೆ ತರಿಸಬಾರದು? ಐದಾರು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗದೇ ಇರತಕ್ಕ ಅಂದಾಜುಗಳು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಎಂದು ಹೇಳುವುದರ ಬದಲು ಅಂಥ ನಾಲ್ಕು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳಿರಿ.

ಶ್ರೀ ಇ. ನಾರಾಯಣಗೌಡ.—ಹುಣಸಿನಹಳ್ಳಿ ಜಂಬೂಕೇಶ್ವರ ಕೆಲಸ ಬಂಗಾರಪೇಟೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಜೋಡಿ ಕಾರಹಳ್ಳಿ Tank ಕೆಲಸ 12 ವರ್ಷವಾದರೂ ಆಗಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ವಿಧಾನಸೌಧದ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಇರತಕ್ಕ ರಸ್ತೆ ಕೆಲಸ, Legislators Quarters ಕಟ್ಟುವ ಕೆಲಸ ಬೇಗವೇಗವೇ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಬೇರೆಡೆಗೆ ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ.

Minor Irrigation Scheme ನಲ್ಲಿ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಇದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ಸಹ ಹಣಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೋಲಾರ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 200 ಕೆರೆಗಳ ಪೈಕಿ ಕೇವಲ 12 ಕೆರೆಗಳ ರಿಪೇರಿಯಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಆದರೆ ಅರ್ಧ ಎಂದು ಬಾಕಿ ಕೆರೆಗಳ ಸರಿಯಾಗಿ ಇವೆ. ರಿಪೇರಿ ಮಾಡುವುದು ಇರದೇ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿಸಬೇಕೋ?

ಶ್ರೀ ಇ. ನಾರಾಯಣಗೌಡ.—ಬೆಂಗಳೂರು.—ಮದ್ರಾಸ್ ನಾಷನಲ್ ಹೈವೇ ರೋಡಿನಮೇಲೆ ಇರುವ ಎರೆಮಲ್ಲಪ್ಪನ ಟ್ಯಾಂಕು ಒಡೆದು ಬ್ರಿಜ್ ಇಲ್ಲದೆ ಮೂರು ವರ್ಷವಾಯಿತು. ಇದೊಂದು ಬೆಂಗಳೂರು-ಮದ್ರಾಸ್ ನಡುವೆ ಇರುವ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆಯಾಗಿದೆ. ಮೂರು ವರ್ಷದಿಂದ ಒಂದು ಬ್ರಿಡ್ಜ್ ಕಟ್ಟಿಸಲು ಆಗಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ದಕ್ಕು ಎಷ್ಟಿದೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಸಲಹಾಗಿ ಸ್ಟೇಷನ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇದೆ. ಸೆಕ್ಷನ್ ಅಫೀಸರ್, ಕೆಳ ದರ್ಜೆಯ ಪೊಲೀಸ್-ನಾಲ್ಕು ಸಬ್ ಒಪರೇಟಿವ್. ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವಿರ್ತಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈವರೆಗೆ ಗಾದರೂ ಒಂದು ಪೊಲೀಸ್ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಂದು ಮನೋಭಾವ ಏನು ಬಂದಿದೆ ಎಂದರೆ ಪೊಲೀಸ್ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದನಂತರ ಅದನ್ನು execute ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಯಾರಾವರೂ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಐದು ಪರ್ಸೆಂಟು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಂಬಳ ಮಾತ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಹೊರತು ಏನೂ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ.

ನಮ್ಮ ಬಂಗಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಆಗಾಗಿ ಇಟ್ಟಿರುವ ಹಣದಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೂ ಒಂದು ಅಂದಾಜು ಕೂಡ ಸಂಜೂರಾಗಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೇ ಸ್ಟೇಷನ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇದೆ. ಆದರೂ ಪ್ಲಾನ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಟೆಂಟ್ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಲೆವಲಿಂಗ್ ಇನ್ಸ್ಟ್ರುಮೆಂಟ್ಸ್, ಬ್ಯಾಪ್ರಿಂಟ್ಸ್ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ ಏನು ಮಾಡುವುದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಬೇರೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಲೆವಲಿಂಗ್ ಇನ್ಸ್ಟ್ರುಮೆಂಟ್ಸ್ ಬಂದಮೇಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಕಾಲ ತಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಾಗಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

ಅಲ್ಲದೆ ಈಗತಾನೆ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಹನುಮಂತಪ್ಪ ನವರು ಹೇಳಿದರು. ಕೆರೆಗಳು ಸಿಲ್ವ್ ಅಪ್ ಆಗಿ ಎಷ್ಟು ಯೂನಿಟ್ ನೀರು ನಿಲ್ಲಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಯೂನಿಟ್ ನೀರು ನಿಲ್ಲುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ 30 ವರ್ಷಗಳ ಕೆಳಗೆ ಎಷ್ಟು ಯೂನಿಟ್ ನೀರು ನಿಲ್ಲುತ್ತಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟು ನೀರು ನಿಲ್ಲದೇ ಹೋಗಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅದಕ್ಕೇ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೆರೆಯ ಮುಂಭಾಗ ದಲ್ಲೂ ಸಿಲ್ವ್ ಟ್ಯಾಂಕ್ಸ್ ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಆರೀತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನಾನುಕೂಲವಾದರೂ ಹೊನ್ನೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಮರಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಸಿಲ್ವ್ ಪಡೆಯಲಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಷ್ಟು ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ವಿಷಾದಪಡಬೇಕು

ಗಿದೆ. 1954 ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ 94 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಸ ಒಂದು ರಸ್ತೆ ಅಂದಾಜು ತಯಾರಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂತು. ಅದು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ರಸ್ತೆ. ಅಂದ್ರೆ ಸ್ಟೇಟ್‌ಗೂ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಸ್ಟೇಟ್‌ಗೂ ನೇರ ಸಂಪರ್ಕ ಕಟ್ಟಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಸೆಂಥೆಂಟಾ 50-60 ಮೈಲಿ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ಬರತಕ್ಕ ದೂರವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು, ಕೇವಲ ಐದು ಮೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಬರಬಹುದು. ಇದು ಅಂದಾಜಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಐದಾರು ವರ್ಷವಾದರೂ ಇನ್ನೂ ಮಂಜೂರಾಗಿಲ್ಲ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—The Hon'ble Member must know that under the existing law, the responsibility of forming village roads rests with the District Boards.

ಶ್ರೀ ಇ. ನಾರಾಯಣಗೌಡ.—ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡುಗಳ ಸತ್ಯವನ್ನು ಹೀಗೆ ಈಗ ಅವು ಕ್ಷಯರೋಗದ ಪೇಷೆಂಟ್ಸ್ ಆಗಿವೆ. ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ ಹಣದ ಅಭಾವ, ಅವರಿಗೆ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂಥಾ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರೇ ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಹೆಚ್ಚು ಮುತುವರ್ಜಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಲ್ಲದೆ ಒಂದು ಅಂದಾಜು ಎಂ.ಎಸ್.ಜಿ. ಸೆಕ್ಟೆರಿಯಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೊಳೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಚನ್ನಬಸವನವರಿಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆದೆ. ಅದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ, ಎಂ.ಎಸ್.ಜಿ. ಒಳಗೆ ಇದೆ, ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟಿವ್ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಆದಮೇಲೆ ಆ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಉತ್ತರ ಬರೆದರು. ಆಮೇಲೆ ಎಂ.ಎಸ್.ಜಿ. ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಕಾಗದ ಬರೆದೆ, ಇದುವರೆಗೂ ಉತ್ತರ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ದೇಶದ ಅತಿ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು, ರಸ್ತೆ, ನೀರಾವರಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥಮಾಡದೆ ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಕೆಲಸ ಹೇಗೆತಾನೆ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ? ಅಲ್ಲದೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಬಡ್ಡಿ ಟೆನ್ಶನ್ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಮೂರು ಕೆಲಸಗಳು ಇವೆ. 1954ನೆಯ ಇಸವಿಯಿಂದ ಈ ಕೆಲಸಗಳು ಮಂಜೂರಾಗಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಬಡ್ಡಿ ಟೆನ್ಶನ್ ಹಣ ಒದಗಿಸಿ ಇದುವರೆಗೂ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಕಾರಣವೇನು? ಪಾಲಾರ್ ಬ್ರಿಡ್ಜ್‌ಗೆ 78 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಸ ಅಂದಾಜು ಆಗಿದೆ. ಕ್ಯಾನಾಲ್‌ಗೆ—ರಾಮಕುಪ್ಪಂ ಬ್ರಿಡ್ಜ್, ಐದುವರ್ಷ ಆಗಿದೆ. ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಬಡ್ಡಿ ಟೆನ್ಶನ್ ಇದೆ. ಕೆಲಸ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಾರಂಭ ವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಏಕೆ? ಏನು ಕಷ್ಟ ಇದೆ? ಇದೇ ರೀತಿ ಮೂಕನೂರು—ಕೊಂಡಯ್ಯನಕೆರೆಗೆ 48 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಅಂದಾಜು ಆಗಿದೆ, ಕೆಲಸ ಮಂಜೂರಾಗಿದೆ. ಹಣ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಕೆಲಸ ಮಾತ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I want the Hon'ble Member to verify and say Merely because an estimate has been prepared or a budget provision is made, it does not mean that an estimate is sanctioned. In any particular case there may be special difficulty which I and you cannot overcome. We will certainly verify.

ಶ್ರೀ ಇ. ನಾರಾಯಣಗೌಡ.—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಒಬ್ಬ ಬ್ಯಾರಿಸ್ಟರಿಂದ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಈ ಕೆಲಸ ಟೆಂಡರ್ ಕರೆದು, ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಕೆಲಸ ಶುರು ಮಾಡಿ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಪ್ರಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಈ ಕೋಟಿಗೆ ಹಳ್ಳಿ ಕೆರೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಂಜೂರಾದ ಹಣ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಆಯಾಯ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಖರ್ಚಾಗದೇ ಉಳಿದರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಈ ಒಂದು ವೇಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I would like to make it clear that the allegations of that kind should not ordinarily be made unless the member is prepared to prove the case. I can assure that the Government will under no circumstance be influenced in regard to matters pertaining to developmental activities.

ಶ್ರೀ ಇ. ನಾರಾಯಣಗೌಡ.—Special difficulty ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಫೈನಾನ್ಸಿಂಗ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳು ಇವೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಮಂಜೂರಾದ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭವಾದಮೇಲೆ ಯಾರಾದರೂ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಡಿ ಎಂದು influence ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಹ ನಂದರ್ಭಗಳೂ ಇವೆ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—It is better that as far as possible we restrain ourselves from making such remarks. You have got the liberty to say anything. But, I can assure that Government have not been influenced in these matters.

ಶ್ರೀ ಇ. ನಾರಾಯಣಗೌಡ.—ಬಂಗಾರುಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ರಾಮನಗರ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಎಂದು ಒಂದು ಇದೆ, 1,200 ಎಕರೆ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು ಅದಕ್ಕೆ ಇದೆ. ನಾಲ್ಕನೆಯ ಚಾನರ್‌ನಲ್ಲಿ 68 ಎಕರೆ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಿಗೆ 12 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನೀರು ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಚಾನರ್ ಮುಚ್ಚಿ ಹೋಗಿದೆ. ಈ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಎಕ್ಸಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರು, ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ನಾನೂ ಅವರೂ ಒಂದು ಸಲ ಇನ್‌ಸ್ಟೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದುವರೆಗೂ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ದೇಶಕ್ಕೆ ಇದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ ಸಹ ಅಹಾರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕಾದ ಇಂಥ ಒಂದು ಇರಾಖೆ ಇದೆ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕಾರ್ಯದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯವನ್ನು ಕೋರಿಸಿದರೆ ಯಾವ ರೀತಿ ದೇಶ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ?

ನಮ್ಮ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರ ಅಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂದಾಜು ತಯಾರಾಗಿ ಅದು ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಆಗದೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ತಿಂಗಳು ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವುದೇನೆಂದರೆ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಎಂದರೆ ಐದು ಸಾವಿರದ ಒಳಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಎನ್ಸಿಮೇಟಿಂಗ್‌ಗಳನ್ನು ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರೇ ನ್ಯೂಟ್ರಿಷನಾಡಿ ಎಕ್ಸಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಅದು ಪುನಃ ಸರ್ಕಾರದವರ ಅಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಬರದೇ ಅವರೇ ಮಂಜೂರುಮಾಡಲು ಅವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಸರ್ಕಾರದ ಅಜ್ಜಿ ಎನಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೆರೆಯಾಗಿ ಒದಿಕೊಳ್ಳದೆ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದರೆ ಏನುಮಾಡುವುದು ?

ಶ್ರೀ ಇ. ನಾರಾಯಣಗೌಡ.—ಮೈಸೂರು ಇರಿಗೇಷನ್ ನಿಗ್ಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, but not to restoration.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Special minor irrigation works include restoration work also. The Executive Engineer has now the power to sanction upto Rs. 10,000. You please look into the orders.

4-30 P.M.

ಶ್ರೀ ಇ. ನಾರಾಯಣಗೌಡ.—ಇದೇ ರೀತಿ ಎರಡು ಕೆಲಸಗಳಿಗೂ ಕೊಡಿ ಎಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಂತದಲ್ಲೂ ಸ್ಕೂಟಿಯಾಗಿ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಅಜಮಾ ಯಪಿಸಿಮಾಡಿ ಅಂದಾಜು ಬರುತ್ತಿರುವುದು ತಡವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರಾಗಲಿ, ಗ್ಯಾಮಸ್ತರಾಗಲಿ ನಿಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯವರನ್ನು ನೋಡದೆ ಹೊರತು ಕೆಲಸವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಸ್ಥಳದಲ್ಲೆಯೇ ಅಫೀಸರುಗಳು ಹೋಗಿ ನೋಡಿ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡುವಂತಹ ಕೆಲಸವನ್ನು ಎಗ್ಜಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.—ಆಗ ಅಫೀಸರುಗಳು ಪೊಲೀಸರ ಫೀಲ್ಡಿಗೆ ಹೋಗುವುದು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಇ. ನಾರಾಯಣಗೌಡ.—ಅಂತಹ ಅಫೀಸರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ, ನಿಮ್ಮಂತಹವರು ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಪೊಲೀಸರ ಫೀಲ್ಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಷ್ಟೊಂದು ಕೀಳು ದರ್ಜೆಗೆ ಇಳಿಯುತ್ತಾರೆಂದು ಭಾವಿಸಬಾರದು.

ಕಡೆಯದಾಗಿ, ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ದೇಶದ ವಿಳಿಗೆ ಗೋಸ್ಕರ ಇರತಕ್ಕ ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕು. ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಈ ಒಂದು ಅಹಾರ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗೆಹರಿಯಬೇಕಾದರೆ ಈ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗ ಒದಗಿಸಿರುವ ಹಣವನ್ನು ಇದೇ ರೀತಿ ಇನ್ನೂ ಐದಾರು ವರ್ಷಗಳು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು. ಈಗಾಗಲೇ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಾಗಿವೆ. ಮೈಸೂರು ಇರಿಗೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಶೇಕಡಾ ಐದರಷ್ಟು ಕೆಲಸವೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕಾದುದು ಬಹಳವಿದೆ. ಈ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಜಾಗೃತ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಐದು ವರ್ಷಗಳು ಮೈಸೂರು ಇರಿಗೇಷನ್ ಸ್ಕೀಮ್ ನ ಮುಖ್ಯ ಇಂಜಿನಿಯರಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸಬೇಕು. ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಜನರಿರುವ ನಮ್ಮ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಡಬೇಕು. ಈಗೀಗ ಬೆಳೆಯ ಅಭಾವದಿಂದ ರೈತರು ಬಹಳ ತೊಂದರೆಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಾವ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ನಿಗಾ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

*ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಶಂಕರರಾವ್ (ಹಿರೇಕೆರೂರು).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಈ ದಿವಸ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿರುವ ಮರಾಮತ್ ಇಲಾಖೆಯ ಬೇಡಿಕೆ

ಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತಾ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದಿಷ್ಟು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಅನೇಕರು ಚಿಕ್ಕ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಚಿಕ್ಕ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಅನೇಕ ಕಡೆ ಕುಂಠಿತವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಕೂಡ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವಿವರಣೆಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರವಾಸ ಹೋದಾಗ ಮತ್ತೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎತ್ತಿದಾಗ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಸಾಲದು, ಕೆಲಸ ತೀವ್ರತೆಯಿಂದ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಾನಂತರ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳಾಗಿರುವುದನ್ನು ನೂರಾರು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಕಾರ್ಯಗಳು ಶೇಕಡಾ ಹತ್ತು ಪಟ್ಟು ಮಾತ್ರ ನಡೆದಿವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅಷ್ಟೇ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಬೆಳೆಯುವುದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ. ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಒದಗಿಸುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಒಂದು ತೀವ್ರತರವಾದಂಥ ಕಾರ್ಯವನ್ನುವುದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಯಾವ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಆಯ್ಕೆಯಾದ ಬಹುಭಾಗ ಹಣವನ್ನು ಬರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅಂಥಾದ್ದರಲ್ಲಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇಲ್ಲದೆ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ನಿಂತುಹೋಗಿ ಪ್ರಗತಿಯಾಗುವಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿಜವಾಗಿ ಒದಗಿಸಿದ ಫಣಿ ಲ್ಯಾಪ್ ಆಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಇಷ್ಟೊಂದು ದುಡ್ಡನ್ನು ಅಲ್ಲಕಾಲದಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ಬರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದಕಾರಣ ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಅಭಿನಂದನೆಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗದೆ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಹಣ ಬರ್ಚುಗದೆ ಉಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ಒಲವಾದ ಕಾರಣವಿದೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂದರೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಿಕ್ಕುವ ಹಣ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕದೆ ಈ ಒಂದು ಮುಗ್ಗಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆ ಒಂದುಸಲ ಈ ಬೇಡಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊಟ್ಟನಂತರ ಪುನಃ ಆಯ್ಕೆಯಾದಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಆಯಾ ಇಲಾಖೆಯವರಿಗೆ ಮುಂಗಡವಾಗಿ ಒದಗಿಸಲು ಅರ್ಥಿಕ ಸಚಿವರಿಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕದ್ದು; ಅವರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಇಲಾಖೆಯೂ ಹಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸಭೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟನಂತರ ಅರ್ಥ ಸಚಿವರಿಗೆ ರೆಫರೆಮಾಡದೆ, ಒದಗಿಸಿದಷ್ಟು ಹಣ ಯಾವಯಾವ ಶಾಖೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕೋ ಆಯಾ ಶಾಖೆಗಳಿಗೆ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ತಮಗೆ ಒದಗಿಸಿದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ನನಗೆ ತಿಳಿದಿರುವಹಾಗೆ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಹಣ ಒದಗಿಸುವ ಕೆಲಸ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್, ಅಕ್ಟೋಬರ್, ನವೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಉಳಿದ ಸಾಲುತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಹಣವನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಬರ್ಚು ಮಾಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಅವರಮೇಲೆ ಹೋದರೆ ಹೇಗೆ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯಬೇಕು? ಹಣ ನೀವು ಬರ್ಚುಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಹೇಗಾದರೂ ಬರ್ಚುಮಾಡಿ ಎಂದು

ಅವರಿಗೆ ಹೇಳುವುದು ಅನುಚಿತವಾಗಿದೆ. ಅವರು ಕೂಡ ಮನುಷ್ಯರೇ. ನಿಜವಾಗಿ ಅವರಿಗೂ ಕೂಡ ಸಿಕ್ಕಾಪಟ್ಟಿ ಹಣವನ್ನು ಲೆಖ್ಯಾಚಾರವಿಲ್ಲದೆ ಬರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಬಹಳ ಕಟುವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇರಾಖೆಗಳಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪಾಲಿಸಿಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಹೊಸದಾಗಿ ಅಧಿಕಾರ ವಹಿಸಿದಮೇಲೆ ಈ ಇರಾಖೆಯ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಬದಲಾವಣೆಮಾಡುವ ವಿಚಾರ ಬಹಳವಿದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ನಿರಾವರಿ ಮತ್ತು ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೂಡಿಸಿ ಒಂದು ಸಬ್‌ಡಿವಿಷನ್ ಇರಬೇಕೆಂದು ಸಚಿವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿರುವುದು, ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದಂಥ ಕೆಲಸಕ್ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಮುಂಬೈ ಮತ್ತು ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆಗೆ ಬೇರೆ ಸಬ್‌ಡಿವಿಷನ್ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡಂತೆ ಇಲ್ಲ. ಆ ಭಾಗದ ಹಿಂದಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನೋಡಿದರೆ, ಯೋಗ್ಯವಾದಂಥ ಈ ಇರಾಖೆ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿತ್ತು. ಸಾಕಾರವಷ್ಟು ಬೆಳೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ನಿರಾವರಿ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನೊದಗಿಸುವ ಮತ್ತು ಹಿಂದುಳಿದ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವ—ಈ ಎರಡು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಒಬ್ಬರಿಗೆ ವಹಿಸಿದರೆ ಎರಡು ಕೆಲಸಗಳೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ತಿಳಿದಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಎರಡು ಸಬ್‌ಡಿವಿಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಒಂದು ಸಬ್‌ಡಿವಿಷನ್ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸೂಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಚಿಕ್ಕ ನಿರಾವರಿ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಸ್ಪೆಷಲ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಮಿನ ಎರಡು ಕಾರ್ಯಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನು ಎರಡನೆಯ ಪಾಂಡಿವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ ಮುಗಿಯುವುದರೊಳಗೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಉಳಿದಿರುವುದು ಕೇವಲ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ. ಈಗಿರುವ ಸಿಬ್ಬಂದಿ, ಹಣದ ಮುಗ್ಗುಟ್ಟಿನ ಸ್ಥಿತಿ ನೋಡಿದರೆ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ನಿರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು, ಆಹಾರದ ಅಭಾವ ಕಡಮೆಯಾಗುವ ಬಗ್ಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆಹಾರದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಇರಾಖೆಯವರ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಿಂದ, ಅವರ ಸಲಹೆ, ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಮರಾಮತ್ ಇರಾಖೆ ಕೆಲಸಮಾಡಿದರೆ ಆ ಕೆಲಸ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ನಿರಾವರಿಗಾಗಿಯೇ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಿಭಾಗ ಮಾಡಿ ಆ ಖಾತೆಯನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯ ಇರಾಖೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕು ಅಥವಾ ವ್ಯವಸಾಯ ಇರಾಖೆ ಮತ್ತು ಮರಾಮತ್ ಇರಾಖೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೀಗಾದರೆ ಈ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವಾಗುತ್ತದೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಇನ್ನು ಹೊಸ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬವಾಗಿದೆ. ಎಷ್ಟು ಕೆರೆಗಳು ಪರಿಶೀಲನೆಯಾಗಿವೆ, ಎಲ್ಲ ನೀರು ತಡೆಹಿಡಿಯಬಹುದು, ಎಲ್ಲ ನೀರು ತರಬಹುದು ಇಂಥದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಈ ರೀತಿ ಪರಿಶೀಲನೆಯಾದ ನಂತರವೂ ಎಲ್ಲ ಅಂದಾಜು ತಯಾರಾಗಿದೆಯೋ ಅಲ್ಲ ಕೆಲಸ ವಿಳಂಬವಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಕೊಟ್ಟು, ಪ್ಲಾನ್-ಅಂದಾ

ಜುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ, ಅವುಗಳೆಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಮಂಜೂರಾತಿ ಪಡೆದು ಇನ್ನೇನು ಈ ಒಂದು ಸೌಕರ್ಯವಾದರೂ ಆಯಿತಲ್ಲ ಎಂದುಕೊಳ್ಳುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಆ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಅಲ್ಲೆಯ ರೈತರಲ್ಲಿ ಈ ಹೊತ್ತು ಮುಗಿಲನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಮಳೆಗಾಗಿ ಕಾದು ಕುಳಿತು ಎದುರು ನೋಡುವಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಹೀಗಾದರೆ ಆ ರೈತರ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮುಗ್ಗಿರಿಸದೆ ಇರಲು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ! ಹಾಗೆ ರೈತರ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮುಗ್ಗಿರಿಸಬಾರದೆಂಬ ಒಂದು ವಿಶ್ವಾಸ ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಅವರೆಂದಿಗೂ ಇಂಥ ಕೆಲಸಗಳೆಲ್ಲ ಹೀಗೆ ಹಿಂದೆ ಬೀಳಬಾರದು.

ಇನ್ನು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಗ್ಗೆ ನಾನೀಗ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಾಣಾಧಾರ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ನೀರೂಕೂಡ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಆಹಾರವಷ್ಟು ಅಗತ್ಯವೋ ನೀರೂ ಅಷ್ಟೇ ಅಗತ್ಯ. ಇಂಥ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಲಕ್ಷ್ಯ ಮನೋಭಾವ ತಾಳಿರುವುದು ವಿಪಾದಕರ ಸಂಗತಿ. ಈ ದಿವಸ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಕ್ಕ ಜನರು ನೀರಿಗಾಗಿ ಸಡುತ್ತಿರುವ ಯಾತನೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಬಹಳ ಭಯಂಕರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರು ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ತಂದುಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಅವರಿಗೊಂದು ಮುಖ್ಯಕಸುಬಾಗಿದೆ. ಅವರು ಊರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಎರಡು ಮೂರು ಮೈಲಿಗಳ ದೂರ ಹೋಗಿ ಕುಡಿಯುವನೀರನ್ನು ತರಬೇಕಾದಂಥ ಪ್ರಸಂಗಗಳೂ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಇರುತ್ತವೆ. ಅವರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಇಲ್ಲ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಾವು ರೈತರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುವ ಮಾತಿಲ್ಲ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ಈ ದಿವಸ ಈ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾಿಯನ್ನು ತೆಗೆಸತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡ ತಕ್ಕ ಹಣ ಏನಿದೆ ಅದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಜನರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ಸಾರ್ತಿ ಈ ಹಣ ಇರಾಖೆಗೆ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ಮತ್ತು ಅಕ್ಟೋಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮುಟ್ಟಿ ಅವರು ಈ ಹಣವನ್ನು ಆ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಬರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಾವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕದೆ ಅವರು ಹಣವನ್ನು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ವಾಪಸ್ಸು ಕಳುಹಿಸಿರತಕ್ಕ ನಿದರ್ಶನಗಳೂ ಇವೆ. ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಮರಾಮತ್ ಇರಾಖೆಯವರು ಕೈಗೊಂಡು ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿ ಕೆಲಸವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರಜೆಗಳ ಹೊಗಳಿಕೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗಬೇಕು. ಆದಕಾರಣ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡರೆ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಲಯ ಸಂಸ್ಥೆಯವರಿಂದ ತಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ವಹಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಆ ಜನರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ವಿಶ್ವಾಸ ಟುಟುರಾರದು. ಇನ್ನು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನ್ಯಾಷನಲ್ ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ಯೋಜನೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಬತ್ವೆಟ್ಟನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಐದು ವರ್ಷದ ಒಂದು ಪ್ಲಾನ್ ಇದೆ. ಆದರೆ ಈ ಒಂದು ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಊರುಗಳಿಗೂ ಈ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಎಂಬುದು ಈಗಿನ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ವಿಚಾರವಾಗಿದೆ. ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವಹಾಗೆ ಅನೇಕ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಲ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಿಲ್ಲ. ಅದು

(ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಶಂಕರರಾವ್)

ದರಿಂದ ಈ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ನನ್ನ ಕಾಲ್ಪನಿಕನಲ್ಲೇ.....

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ —ಡಿವ್ಯಾಂಡ್ ನಂ. 40
(ಎ) ನಾಳೆ ಚರ್ಚೆಗಿದೆ. ಆಗ ತಾವು ಈ ವಿಚಾರ ಮಾತನಾಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಶಂಕರರಾವ್.—ಇನ್ನು ರಸ್ತೆಗಳ ವಿಚಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೋದ ವರ್ಷ ಬಡ್ಡೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದ್ದಂಥಾ ರಸ್ತೆಗಳ ಪೈಕಿ ಒಂದಕ್ಕೆ ಅರುಬ್ಬ ಎಂಬತ್ತು ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಎಸ್ಪಿ.ಮೇಟಾ ಗಿದ್ದ 16 ಮೈಲಿ ಉದ್ದದ ಒಂದು ರಸ್ತೆ, ಅದು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದಂಥ ರಸ್ತೆ 30-40 ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿರುವಂಥ ರಸ್ತೆ. ಆ ಕೆಲಸ ವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆ ಕಾರ್ಯ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಸಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಈಗೇನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಬಡ್ಡೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ 50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನೊದಗಿಸಿದ್ದಾರೋ ಅದು ಸಾಲದು. ಆ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಈ ವರ್ಷವೇ ಪೂರೈಸಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕಿನ್ನೂ ಎರಡು-ಮೂರು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖಾಸರಾಗಿಟ್ಟರೆ ಮಾತ್ರ ಆ ಕೆಲಸ ಇನ್ನೂ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅತ್ತಕಡೆಗೆ ಪ್ರವಾಸ ಬಂದಿದ್ದಾಗ ಇದರ ವಿಚಾರ ವನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ನಿವೇದನೆಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅದಕ್ಕೇನು ಆಗಬಹುದು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣ ಒದಗಿಸಿ ನಿಮಗೆ ಈ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೇ ವೆಂದೂ, ಆ ಶರಾವತಿ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಉಪಯೋ ಗಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಹಣವಿಗೂ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿದಿದೆ ಅದ ರಲ್ಲಿ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಹಣ ಒದಗಿಸಲು ಶಕ್ತವಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಂದಿತ್ತೀಚೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಷ್ಟುದೂರ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಈಗ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ವರ್ಷ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ರಸ್ತೆ ಗಳ ಅಸ್ಪಾಲ್ಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಮೂರು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹಣವನ್ನು ಯಾವರಸ್ತೆ ಗಾಗಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ, ಈಗ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಲಿರ ತಕ್ಕ ರಸ್ತೆಗಳೇ ಅಥವಾ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮಾಡಿದಂಥ ಹೊಸ ರಸ್ತೆಗಳೇ ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಎಂಬ ವಿವರಗಳೊಂ ದನ್ನೂ ಬಡ್ಡೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿಲ್ಲ. ಮೂಟೆಬನ್ನೂರಿ ನಿಂದ ಹೆಂಸಭಾವಿಗೆ—ಬ್ಯಾಟಿ—ಹಿರೆ ಕೆರೂರು ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಹೋಗತಕ್ಕ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಅಸ್ಪಾಲ್ಟ್ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನೂ ಕೂಡ ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಆದರೆ ಈಗ ಈ ಹಿರೆ ಕೆರೂರು ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಹೋಗತಕ್ಕ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಚಿಕ್ಕರೂರು ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅನೇಕರಿಗೆ ಈ ರಸ್ತೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉಪಯೋಗವಾಗು ತ್ತದೆ. ಆದರಿಂದ ಈ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಚಿಕ್ಕರೂರು ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಾರ್ಥಕವಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒತ್ತಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೂ ರಾಜೀಹಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಕುಪ್ಪೇಲೂರು ರಸ್ತೆಗಳ ಸೇತುವೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾಗ ಈ ಎರಡೂರುಗಳ ಸ್ಥಳಪರಿಶೀಲನೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಿ ಈ ವರ್ಷದ ಆಯವ್ಯ ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಹಣವನ್ನೊದಗಿಸಿ ಈ ಎರಡು ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು.

ಎರಡು ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಕೂಡಲೇ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿಸು ತ್ತೇವೆ, ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳೂ ಮುಗಿದಿವೆ, ಎಸ್ಪಿ.ಮೇಟಾ ಗಿದೆ, ಇನ್ನೇನು ಅದು ಮಂಜೂರಾದೊಡನೆಯೇ...

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆಂಬ ಆಶ್ವಾಸನ ವನ್ನೇನೂ ಕೊಟ್ಟು ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ವರ್ಷದ ಬಡ್ಡೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹಣ ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆಂದು ಮಾತ್ರ ತಿಳಿ ಸಿದೆ. ಅಷ್ಟಕ್ಕೇ ನಾನು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಅಗಬೇಕಾದ ಅಂದಾಜು ತಯಾರಾಗದೆ, ಅದು ಸ್ಕೂಟಿನ ಆಗಿ ಮಂಜೂರಾಗದೆ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಲು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಶಂಕರರಾವ್.—ಜನರ ಆಶ್ವಾಸಗಳಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟ ಭರವಸೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆಯಿದ್ದರೆ ತಾವು ಈ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಸಿಕೊಡಿ.

ಇನ್ನು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಸರಬರಾಜು ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ರೂರಲ್ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಫಿಕೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯೇನೋ ಇದೆ. ಆದರೆ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ವರ್ಷ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನೇ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರವಾಸ ಹೋದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರು ಸ್ಥಳೀಯ ಮನವಿಗಳಿಗೇನು ತ್ತರ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನೂ ಕೂಡ ಈಗ ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ನಾವು ಇಷ್ಟೆಷ್ಟೇ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾವು ಜನರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪದವನ್ನು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಯಾರು ಅಗತ್ಯವಿದ್ದು ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಾರೋ ಅಂಥವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇದನ್ನು ಒದಗಿಸಬಹುದು. ನಾವು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿದ್ದರೂ ಜನರು ಮುಂದೆ ದಾರದಿದ್ದರೇನು ಮಾಡಬೇಕು? ಮೊದಲು ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂಥ ಜನರು ಮುಂದೆ ಬಂದರೆ ತಾನೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಪ್ರಶ್ನೆ!

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಶಂಕರರಾವ್.—ಈಗಾಗಲೇ ಮುಂದೆ ಬಂದಂಥ ಹಳ್ಳಿಯವರಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸ ಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಹೆಂಸಭಾವಿ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಕು ಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮಗಳವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೀವ್ರವಾಗಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕೊನೆಯದಾಗಿ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಒಂದು ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆ ವಿಷಯವಾಗಿ ಎರಡು ಮೂರು ಸಲ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯು ಮುಂದೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಕೆರೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಅಗತಕ್ಕದ್ದಿದೆ. ಈ ಕೆರೆಯುಳ್ಳವರನ್ನು ಎತ್ತರಿಸಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಸುಮಾರು 25 ರಿಂದ 30 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿ ಅಗತಕ್ಕ ಯೋಜನೆ ಇದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ತಾಂತ್ರಿಕ ತಜ್ಞರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೂ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದ್ದು ಇದು ಸುಲಭವಾಗಿ ಮತ್ತು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಅಗತಕ್ಕ ಕೆಲಸವಿದೆ ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ 26 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಎಸ್ಪಿ.ಮೇಟುಗಳು ಕೂಡ ತಯಾರಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಇದೆ. ಇದು ಇನ್ನೂ ಮಂಜೂರಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳು ರೈತರಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಫಲ ಕಾರಿಯಾದಂಥವುಗಳಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇಂಥ ಕಾರ್ಯ

ವನ್ನು ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೀವ್ರ ವಾದ ಗಮನಕೊಟ್ಟು ಇದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡ ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಸಹ ಒಂದೆರಡು ಸಲ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಅವರಿಂದ ಉತ್ತರ ನೀಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಸರ್ಕಾರ ದವರು ಈ ದಿನಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಮೂರನೆಯ ಪಂಚ ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸು ತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಿ. ಶಂಕರರಾವ್.—ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬಂಗರೆಗಳ ಪ್ರವಾಸಿಮಂಡಿರಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದೆ ರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇರಿಗೇಷನ್ ಇಲಾಖೆಯವರ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿರುವಂಥ ಕಟ್ಟಡ ಗಳಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಲ್ಲವೆ. ಅದರ ರಿವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯವರ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕಟ್ಟಡ ಗಳು ಬಹಳ ದುರವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸಲಕರಣೆ ಗಳಲ್ಲಿ ಫುರ್ಚರ್ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ. ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲಿ ನಾಡು ರಸ್ತೆಗಾಗಿ ಸೇರುವ ಸ್ಥಿತಿಯಿಲ್ಲವೆ. ಈ ವಿಷಯ ವನ್ನು ಮೂನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪರಿ ಶೀಲಿಸಬೇಡಿ ಬೊಂಬಾಯಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಬ್ಜೆಕ್ಟ್‌ವರ್ಕ್ ಶಾಖೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಕಟ್ಟಡಗಳ ದುರಸ್ತಿಯೂ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಆಗ ಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಒತ್ತಾಯ ಪಡಿಸು ತ್ತೇನೆ.

ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಮುಖಾಂತರ ಆಗತಕ್ಕ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಆಗುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೀವ್ರ ಗಮನಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿ ರುವ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿ ನನಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದನೆಗಳನ್ನರ್ಪಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಕರಿಯಪ್ಪ (ವಿರೂಪಾಕ್ಷಪುರ).—ಸ್ವಾಮಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈದಿನ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇರತಕ್ಕ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ನನ್ನ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಲು ಬಯ ಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಿರತಕ್ಕ ಹಣ ವನ್ನು ಕರಿಯಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ವೆಚ್ಚಮಾಡಿದರೆ ಜನ ತೆಯ ಅರ್ಥಿಕಮಟ್ಟ ಹೆಚ್ಚುವುದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಸಂಶಯ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಬಾಬುಗಳಿಗೆ, ಎರಡನೆಯ ಪಂಚ ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿರತಕ್ಕ ಹಣದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಒದಗಿಸಿದೆ. ಅದರಿಂದಲೇ ಈ ದಿವಸ ಈ ವಿಷಯ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ ಸ್ಥಾನವನ್ನುಗಳಿಸಿದೆ ಎಂದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಕೆಲಸಗಳು ಬೇಗ ಬೇಗ ನಡೆಯಬೇಕು, ಚುರುಕಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕು. ಕೇವಲ ವ್ಯಾಮೋಹಕ್ಕಾಗಿ ಅಥವಾ ದಯಾದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ ಕ್ಕಾಗಿ ಒಳಪಟ್ಟು ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಡೆಸ ಕೂಡದು. ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳ ವೇಗವನ್ನು ಮುಂದೆ ಗಾಢವಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಿಂದ ದೊರೆಯ ಬೇಕಾದ ಪೂರ್ಣಭೂ ಜನತೆಗೆ ಮತ್ತು ದೇಶಕ್ಕೆ ದೊರೆ ಯುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದದ್ದು ಅವಶ್ಯಕ ವೆಂದು ನಾನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಎದ್ದು ತಾಳಾಟೆಯನ್ನು ಎದ್ದು ತಾಳಾಟೆಗೆ ವಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಗಳ ಸಾಧನೆ ಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಮನಸ್ಸು ಬಹಳ ನೋಯುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಾಗ ಇದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಯೋ

ಜನವಾಗುತ್ತದೆ; ಹಾಲಿ ಇರತಕ್ಕ ರೋಪದೋಷಗಳು ಸರಿಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಅಸೆ ನಮಗಿಲ್ಲರಿಗೂ ಇತ್ತು. ಇಂದು ಕುಂದುತ್ತಿದೆ. ಆಯತೆಗಳು ಎಂಟು ತಿಂಗಳಾದರೂ ಕೂಡ ಎದ್ದು ತಾಳಾಟೆ ಒದಗಿಸುವ ಹಾಗೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಕಂಪ್ಲೀಷ್ ರೀಪೋರ್ಟನ್ನು ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಮೇಲೆ, ಕಂಪ್ಲೀಷ್ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ಗಳು ಅಭಿಸಿನಲ್ಲಿ ಮಾಯ ನಿದರ್ಶನಗಳೂ ಇವೆ. ಮನೆಗೆ ದೀಪದ ಸರ್ವಿಸ್ ಕೊಡತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಪ್ಲೀಷ್ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನಾಲ್ಕೈದು ತಿಂಗಳಾದರೂ ಕೂಡ ಎದ್ದು ತಾಳಾಟೆ ಒದಗಿಸದ ಇರತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಿವೆ. ದೃಷ್ಟಾಂತ ಗಳು ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಇಲ್ಲದೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ತಾಳಾಟೆ ಬೋರ್ಡಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ, ಹಾಗೂ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಗೂ ಬರೆದಿ ದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಬರೆದಷ್ಟೂ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ನಿರ್ಧಾನವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಅವರ ಮೇಲೆ ಎಕ್ಸೆಕ್ಯೂ ಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಗೆ ಆಕ್ರೋಶವುಂಟಾಗಿ ಕೆಲಸ ಇನ್ನೂ ತಡವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗಿರತಕ್ಕ ಸಂದ ರ್ಭಗಳೂ ಕೆಲವಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ವಿವರವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ನನ್ನ ಅಧಿ ಇಲ್ಲ, ಹೇಳಬೇಕು. ಆದರೆ ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದಂತೆ ನಡೆಯ ಬೇಕಾದದ್ದು ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಮಾತನಾಡು ವಾಗ ಅರ್ಕಾವತಿ ಕಣಿವೆಯ ನೀರನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಇರುವ ಅಡ್ಡಿ ಆತಂಕಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ಮಾತಿಗೆ ನನ್ನ ಪೂರ್ಣ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಅರ್ಕಾವತಿ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿನ ಬರತಕ್ಕ ಪ್ರವಾಹ ಕೃಷ್ಣರಾಜಸಾಗರದಂಥ ಕೆರೆಯನ್ನು ತುಂಬುವುದಕ್ಕೂ ಸಹ ಸಾಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೊಂದು ನೀರಿನ ಪ್ರವಾಹ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯ ಪ್ರವಾಹ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕೈದು ಸಾರಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಒಂದೊಂದು ಸಾರಿ ಪ್ರವಾಹ ಬಂದಾಗಲೂ ದನ, ಕರು ಜನ, ತೋಟ ತುಡಿಕೆ ಎಲ್ಲವೂ ಕೊಚ್ಚಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ. 1957ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ಅದ ನಷ್ಟವನ್ನು ಸುಮಾರು ಐವತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಎಂದು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ಖೀಡಿತವಾಗಿರುವ ರಾಮನಗರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮತ್ತು ಕನಕಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ದನ, ಕರು, ತೋಟ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಕೊಚ್ಚಿಹೋದರೆ ಹೋಗಲಿ, ನಾವು ಅಲ್ಲಿಲ್ಲ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ತಡೆ ಗಟ್ಟಿವುದು ಬೇಡ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಇದ್ದರೆ ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ತಿಪ್ಪಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಕೆರೆಗೂ, ಕನಕಪುರದ ಹತ್ತಿರ ಹರಿಯತಕ್ಕ ಅರ್ಕಾವತಿ ನದಿಗೂ ಏನೇನೂ ಸಂಬಂಧ ಎಲ್ಲ, ಹಾರೋಬೆರೆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗೆ ಸಹ ತೊಂದರೆ ಯಾಗಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದೂಕೂಡ ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಬಹುದಾಗಿದೆ.

5 P.M.

ಅರ್ಕಾವತಿ ವ್ಯಾಲಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗತಕ್ಕಂಥ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮೂರು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಮಾತ್ರ ಕನಕಪುರದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿ ವಾಗಿ 97 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ನೀರಿನ ವೃಥಾ ಹೋಗಿ ಕೂಡಲಿ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ನೀರಿನ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ವಿನಿಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣ ವಾದ ಸಲಹೆಗಳಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಅದನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಕರಿಯಪ್ಪ)

ಮಾಡತಕ್ಕ ಅರ್ಜಿಗಳಾಗಲಿ ಇನ್ನೂ ಅಗಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಎಂದು ನಾವು ನಿಜವಾಗಿ ಬಹಳ ವಿಷಾದಪಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಕನಕಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 1,43,000 ಎಕರೆ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ಜಮೀನು ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 5,500 ಎಕರೆ ಮಾತ್ರ ತರಿಯಾಗಿದೆ. ಹಿಗ್ಗಿರುವ ರಿಂದ ಅಲ್ಲಿನ ಜನಗಳಿಗೆ ನೀರಾವರಿ ಸೌಕರ್ಯದ ಭಾವದಿಂದ ಎಷ್ಟು ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ನೀರಾವರಿ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದೆಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತ. ಈ ಆಡಳಿತವನ್ನು ವಜಾಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅರ್ಕಾಪತಿ ನದಿಗೆ ಹಾರೋಬೆರೆ ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಹಾಕಿ, ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಜಲಾಶಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ನೀರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನೇಮಕವಾದ ಕಮಿಷನರಿಗಳು ಇವತ್ತು ಅಲ್ಲಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ರಾಮನಗರದಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬ ತಕ್ಕಂಥ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಹೀಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಈ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಕನಕಪುರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ತೆಗೆದು ಹಾಕುವುದು ಉತ್ತಮ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ಪುಟ್ಟರಾಮಯ್ಯ.—ರಾಮನಗರದಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ, ರೈತರಿಗೆ ನೀರಾವರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತೇವೆಂದು ಎಂ.ಎಸ್.ಜಿ. ಮಿನಿಸ್ಟರು ಹೇಳಿದರು.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ.—ನಾನು ಯಾವುದೂ ಮಾತನಾಡಲೇ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಕರಿಯಪ್ಪ.—ಅಂಥ ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ಆಗತಕ್ಕಂಥ ಅನಾಹುತವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಆಗುತ್ತಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಭಾಗ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಗುತ್ತಿಗೆಮಾಡತೆಯೂ ಕಾರ್ಯತಡೆ. ಆದರೆ ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಯೋಜನೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಈಗ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನಷ್ಟ ಅರ್ಕಾಪತಿ ನದಿ ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಅನಾಹುತವನ್ನೂ ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಎಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲವೋ ತಿಳಿಯದು. ಅನಾಹುತವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕು ಎಂದು ಜನಗಳೇ ಪದಪದೇ ಮನವಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಈಗ 10-15 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಮಂಚೇನಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಕನಕಪುರದಿಂದ ಆಚೆಯಿರುವ ಕೂತಗಳೆಂದು ವರೆಗೆ 50-55 ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಯೋಜನೆ ತಯಾರುಮಾಡಿದ್ದರು. ಆ ಯೋಜನೆ ಗತಿ ಏನಾಯಿತೋ ನನಗೆ ತಿಳಿಯದು. ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನೂ, ಸಲಹೆಗಳನ್ನೂ ಆಚರಣೆಗೆ ತರುವೆವೋ ಅದರಿಂದ ಆಗತಕ್ಕ ಪ್ರಯೋಜನವೇನುಂಟು? ಆ ಯೋಜನೆ ಜಾರಿಗೆ ತಂದರೂ ಸರಿಯೇ, ಅಥವಾ ಹೊಸ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ಸರಿಯೇ, ಅಂತೂ ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ಆಗತಕ್ಕಂಥ ಅನಾಹುತವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸತಕ್ಕದ್ದು ತುಂಬ ಅಪಶ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಎರಡನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ ಎರಡು-ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈಚೆಗೆ ಕೈಬಿಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅರ್ಕಾಪತಿ ಜಲಾಶಯವನ್ನು ಹಾರೋಬೆರೆ ಹತ್ತಿರ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಆರಿಸಿ ಅದನ್ನು ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ, ಎರಡು-ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬಿಟ್ಟಿಟ್ಟುಕೊಂಡ ಕೂಡ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗ ದುಡ್ಡನ್ನು ಒದಗಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಈಗ ಯಾವ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಲೋ ಕೈಬಿಡಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆ ಬಿಡತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅದನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದು ತುಂಬ ಅಪಶ್ಯಕ್ತ. ಕನಕಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿಯೇ ಭಾರೀ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿರುವುದು ಆದರೆ ಅದು ಜನಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮೂಲೆಗೆ ಒತ್ತುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೈಗೊಂಡು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಕೆಲವು ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ, ಮುಳುಗಡೆಯಾದ ಜಮೀನಿಗೆ ಏನೂ ಪರಿಹಾರ ದೊರೆತಿಲ್ಲ. ರಸ್ತೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಜಮೀನಿಗೂ ಪರಿಹಾರ ದೊರೆತಿಲ್ಲ. ಸುಖಾರ್ಥವಾಗಿ ಪ್ರಾಚೀನವಾದ ನಾಲ್ಕು-ಐದು ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಮಾತ್ರ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗಬಹುದೆಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಈಗ 30-40 ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಮುಳುಗಡೆಯಾಗಿದೆ. ಅರ್ಧ ಎಕರೆ, ಒಂದು ಎಕರೆ ಜಮೀನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆದುಕೊಂಡು ಜೀವನಮಾಡುವವರ ಜಮೀನು ಮುಳುಗಿಹೋಗಿ, ಅವರು ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಅನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಸಾಯುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಅಂತಹವರಿಗೆ ಏನಾದರೂ ದುಡ್ಡು ಬಂದರೆ, ಅದರಿಂದ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಜಮೀನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಜೀವನ ಮಾಡೋಣವೆಂದರೆ, ಐದು-ಆರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಒಂದೇಸಮನೆ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಮೊರೆ ಇಟ ರೂ ಕೂಡ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಮರಳಬಾಡಿಗೆ ಹೊಸ ರಸ್ತೆ ಆಯಿತು. ಹೊಸ ರಸ್ತೆಯಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಾಗುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಇಲಾಖೆಯವರು, ರಸ್ತೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಆದರೆ ರಸ್ತೆಗಾಗಿ ಕೇರಿಸಿಕೊಂಡ ಜಮೀನಿಗೆ ಇವತ್ತಿನವರೆಗೂ ಕೂಡ ಕಾಂಪೆನ್ಸೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಎಷ್ಟುಸಾರಿ ಕೇಳಿದರೂ ಕೂಡ ಆ ರಿಕಾರ್ಡು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಇಲಾಖೆಯವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ; ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯವರೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ರಿಕಾರ್ಡ್ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ರಿಕಾರ್ಡುಗಳು ಪತ್ತೆ ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಎಷ್ಟೊಂದು ಹಸನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ ಎನ್ನೋಣ?

ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇವೆ. ಅವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ತುಂಬಾ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ; ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಸವನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಕ್ಲರ್ಕಿ ಆಫರ್ ಇಷ್ಟೊಮ್ಮೆ, ನಿಮೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟು, ಕೊನೆಗೆ ಸ್ಕೆಟು ಬದಲಾಯಿಸಿದ್ದುಂಟು. ಕೆರೆ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪುನಃ ಆ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ ಒಂದು ಅಣೆ ಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟುವ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—
I am not aware of such a thing having happened within my knowledge.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಕರಿಯಪ್ಪ.—ಚನ್ನಪಟ್ಟಣದ ಹತ್ತಿರ ಎರವ ಉಚ್ಚನಹಳ್ಳಿ ಕೆರೆ ಸ್ಕಾಂಕ್ಷ ಆಯಿತು. ಕೆರೆ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಚಿಂಡರ್ ಕರೆದು, ಚಿಂಡರ್ ಸ್ಕಾಂಕ್ಷ ಆಗಿದೆ. ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೂಡ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಇಷ್ಟಾದ ಮೇಲೆ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಮಿನಿಸ್ಟರು ಬಂದರು. ಅವರು ಅದನ್ನು ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದಲೋ, ಕೆರೆ ಬೇಡ, ಅಣೆಕಟ್ಟು ಹಾಕಿ ಎಂದು ನೂತನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಮೇಲೆ ಕೆರೆ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿ ಒಂದು ಅಣೆಕಟ್ಟು ಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ಬದಲಾವಣೆಯಿಂದ ಪರಿಣಾಮವೇನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಪುರವಾಗಿ ದರೂ ಆಲೋಚಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆಯೇ ಗುಂಡಾಪುರದ ಹತ್ತಿರ ಮೂರು ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದರು. ಒಂದು ತೊಟ್ಟು ನೀರು ಸಹ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟು ಕಟ್ಟು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಜನರು ಬಾಯಿ ಬಾಯಿ ಬಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ನೀರು ಹರಿಯದ ಕಡೆ ಅಣೆ ಕಟ್ಟು ಹಾಕಿದರೆ ಜನರಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ ಯೋ ?

ಹಾಗೆಯೇ ಅರಳನಂದ್ರದ ಅಣೆ ಮಂಜೂರಾಗಿದೆ. ಚಿಂಡರ್ ಕರೆದದ್ದು ಆಯಿತು, ವರ್ಕ್ ಆರ್ಡರ್ ಕೊಟ್ಟದ್ದು ಆಯಿತು, ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರು ನಿಮೆಂಟ್ ತಂದದ್ದು ಆಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ಪುಟ್ಟರಾಮಯ್ಯ.—ಅಣೆಕಟ್ಟು ಹಾಕ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದು ದೊಡ್ಡವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ವಾಗಲಿ, ರೈತರ ಜಮೀನು ಹೋದರೂ ಹೋಗಲಿ ಎಂತರೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಕರಿಯಪ್ಪ.—ಯಾವುದೇ ವಾ ಮೋಹ ಕ್ಕಾಗಲಿ, ಭಯಕ್ಕಾಗಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲವೆಂದು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಇಂಥಾ ಯಾವುದಕ್ಕೋ ಸಿಕ್ಕಿ ಈ ರೀತಿ ಆಗಿರಬೇಕು ಎಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ವಥಾ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕೆಲವು ವಿಧ್ಯಮಾನಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಇಂಥ ನೀರಾವರಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೆ.ಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ನು ಸರಿಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಯೋಜನೆ ಉನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ, ಅದರಿಂದ ಇಷ್ಟು ರಾಭ ಬರಬೇಕು, ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ ಹಣದಮೇಲೆ ಶೇಕಡ ಇಷ್ಟು ಪ್ರತಿಫಲ ಬರಬೇಕು, ಅಷ್ಟು ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಆ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈ ಗೊಳ್ಳಬಾರದು ಎಂಬ ನೀತಿಯು ವಿಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ಒಂದೇ ಕಡೆ ಇಂಥಾ ಎರಡು ಯೋಜನೆಗಳಿದ್ದು ಒಂದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ರಾಭ ಬಂದು ಇನ್ನೊಂದರಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಬಂದರೆ, ಹೆಚ್ಚು ರಾಭ ಬರುವುದನ್ನು ಮಾಡುವುದು ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಧರ್ಮ. ಒಂದು ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದು ಬಿಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಖರ್ಚಾಗುವ ಯೋಜನೆ ಯನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಅದನ್ನೇ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ಹಟಮಾರಿತನವನ್ನು ಹಿಡಿದರೆ, ಇದರ ಗೂಢಾರ್ಥವೇನೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳ ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ನೀತಿಯು ಮುಖವಿಡಬೇಕು ಎಂಬ ಸಂಶಯವುಂಟಾಗು ತ್ತದೆ. ಇಂಥಾದ್ದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಕೊಡಬಾರದೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಕನಕಪುರದ ಬೇ ಕಾಪ್ಪೆಯ ಹತ್ತಿರ ಅರ್ಕಾವತಿಗೆ ಸೇತುವೆ ಮಂಜೂ ರಾಗಿದೆ; ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಅಸ್ತಿ ಭಾರಶೀಯನ್ನು ಹಾಕಿದರು. ಈಗ ನಾಲ್ಕನೆಯ ವರ್ಷ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ; ಇಷ್ಟು ದಿವಸವಾದರೂ ಇನ್ನೂ ಆ

ಸೇತುವೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದರ ಅರ್ಥವೇನು ? ಒಬ್ಬರು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಂಜೂರುಮಾಡಿ ಹೋದರೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಮಾಡುವುದು ಗೌರವಪೂರ್ವಕವೇ ಉದ್ದೇಶವೇ ? ಒಬ್ಬರು ಮಾಡಿದುದನ್ನು ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಕೈಬಿಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಲಿಂಗೇಗೌಡ ಕನಕಪುರ.—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಮರಾಮತ್ ಇಲಾಖೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ, ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರ ಗಳಿಗೆ ಕೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಕೋಚ ಪಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅಂತೂ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ compliments ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗದೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಕೋಚಪಡಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯ ಎಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲಗಳು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ತತ್ವಗಳನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ತಿದ್ದಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ಬಂಡಿತವಾಗಿ ಪ್ರೇರೇಪಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅರ್ಕಾವತಿ ವ್ಯಾಲಿ ಬೇಸಿನ್‌ನಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರ್ ನೀರಾವರಿ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಜಲಾಶಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಹಿಂದಿನ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದವರು ಹೇಳಿದರು. ಆ ರೀತಿ ನಮಗೆ ತಿಳಿದು ವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸರಬರಾಜಿಗಾಗಿ ತಿಪ್ಪಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ದಾಸ್ತಾನುಮಾಡುವುದು ಸರಿ. ಆ ಜಲಾ ಶಯಕ್ಕೆ ಮಾಗಡಿ, ನೆಲಮಂಗಲ ದೇವನಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಗಳಿಂದ ಬರುವ ನೀರು ತಿಪ್ಪಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಬಾರದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಆ ಜಲಾ ಶಯದ ಕೆಳಕ್ಕಿರುವ ಕನಕಪುರ, ರಾಮನಗರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಏಕೆ ನೂತನ ಕೊಟ್ಟಿ ರೆಂದು ವಿವರಣೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕನಕಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಕೊಳ್ಳೆ ಗಳೂ, ಬಿಟ್ಟುಗಳೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಆ ಪ್ರದೇಶ ದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 60ರಷ್ಟು ಭಾಗ ಬುಟ್ಟಿ ಜಮೀನನ್ನು ತರಿಯಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಆದರೆ ಹಿಂದೆ ಸರ್ಕಾರ ಹೊರಡಿಸಿರುವ ಈ ಆಜ್ಞೆಯಿಂದ ಯಾವ ನೀರಾವರಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಅಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವ ಕಾಶವಿಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ಅದೇ ಕನಕಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಸಾತನೂರು ಮತ್ತು ಉಯ್ಯಂಬಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಆ ಆಜ್ಞೆ ಅನ್ವಯಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಅಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ವಿದೆಯೆಂದೂ ಈಗಿನ ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರು ಮತ್ತು ಸೂಪರ್‌ಟೆಂಡಿಂಗ್ ಇಂಜಿನಿಯರೂ ಸ್ವಲ್ಪಕ್ಕೆ ಭೇಟಿಕೊಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕೋ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡಲು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿ ವಿಶ್ವವಿಖ್ಯಾತ ಪಟ್ಟದ್ದಾರೆ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಉಯ್ಯಂಬಳ್ಳಿ, ಸಾತನೂರು, ವಿರೂಪಾಕ್ಷಪುರ ಹೋಬಳಿಗಳು ಶ್ರೀ ಕಾಯಸ್ಥನವರ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರಿರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತ ಕೆಲಸಮಾಡುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಏನೋ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನುಮಾನ ವಿದೆ. ಅದೇ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರ ವಾದ ಕನಕಪುರ, ಮರಲವಾಡಿ, ಕೋಡಿಕಲ್ ಹೋಬಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಜನೂ ಕೆಲಸ ವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರ ದಿಂದಲೇನೂ ತಿಪ್ಪಗೊಂಡನ ಹಳ್ಳಿಗೆ ನೀರು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಳಗಿನಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆ

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಲಂಗೇಗೌಡ)

ನೀರು ಹತ್ತುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲೆಂದಹೋಗಿ ಕಾಪೇರಿನದಿಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಏಕೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆಂದು ನನಗೆ ಅನುಮಾನವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರಿರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತೂ ಅಂಥಾ ನೂಚನೆ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ, ಆ ನೂಚನೆ ಅಥವಾ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ವಾಪಸುತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ನೀರಾ ವರಿಗೆ ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡಿದರೆ, ಶೇಕಡ 60ರಷ್ಟು ಭೂಮಿ ತರಿಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಖಂಡಿತ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯು ನಿಜವಾಗಿ ಈಗ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ, ಜಾಗೃತ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಸ್ಥಳ ಪರಿಶೀಲನಮಾಡಿ, ಅಲ್ಲೇ ತೀರ್ಮಾನಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು, ಜಾಗೃತ ಕೆಲಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರನ್ನು ಚುನಾವಣೆ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯನೀತಿ. ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ರಾಧ ಬರುತ್ತದೆ. ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರುತ್ತದೆ.

ಇದನ್ನು ಒಂದೇಸಾರಿಮಾಡಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟುಗಳನ್ನು ಕೊಡಿ. ಸರಕಾರಕ್ಕೂ ಇದರಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸವೂ ಜಾಗೃತ ಯಾಗುತ್ತದೆ. ಕಮ್ಮಿ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟು ಇದ್ದರೆ ಕೆಲಸ ಇಲ್ಲೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅಲ್ಲೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಎಷ್ಟು ಜನ ರಿಜಿಸ್ಟರು ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟರೆ, ಈಗ ಹಾಕಿರುವ ನಿಯಮಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನೂ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಲಂಗೇಗೌಡ.—ರಿಜಿಸ್ಟರು ಮಾಡಪೇ ಇದ್ದವರಿಗೂ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ರಿಜಿಸ್ಟರು ಮಾಡಪೇ ಇರುವವರಿಗೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಲಂಗೇಗೌಡ.—ಇದರಿಂದ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಬಳಿಗೆ ಅಕ್ಷೇಪಣೆ ಮತ್ತು ದಾಖಲೆಕ್ಕಾಗಿ ಬರುವುದು ತಪ್ಪುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮನ್ನು ನಾನು ಅಕ್ಷೇಪಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ನಿಮ್ಮ ಪಾರ್ಟಿಯವರಿರುತ್ತಾರೋ ಅಲ್ಲಿರುವ ಅನಿಸ್ತಂಟು ಇಂಜಿನಿಯರು ಮತ್ತು ಒವರು ನೀಯರುಗಳಿಂದ ದಾಖಲೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ತರರೆ ತಾಪತ್ರಯಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಈ ಉದ್ದೇಶ ದಿಂದಲೇ ಈ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟಿನ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ದಕ್ಷತೆ ಉಳ್ಳವರನ್ನೇ ಚುನಾಯಿಸಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಲಂಗೇಗೌಡ.—ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತಿರುವವರಿಗೇ ಎರಡು ಮೂರು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಏಕೆ ಕೊಡಬೇಕು? ಅದರಿಂದ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು.

ಇನ್ನು ಪಾಟರು ಸಪ್ಲೈಯನ್ನು ಟೌನ್ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಲ್ಲಿ ತಾವು ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಿಂದ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಹಾಗೆಯೇ ವೈಸರರು ಇರಿಗೇಷನ್, ರಸ್ತೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟಿಗಾಗಿ ಕೊಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಟರ್‌ಸಪ್ಲೈ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಏಕೆ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಾವು ಹೇಳ

ಬೇಕಾಗಿದೆ. ನನಗೆ ತಿಳಿದಂತೆ ಸರಿಯಾದ ಸಾಮಾನುಗಳು ಈ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಲ್ಲಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಮೈಕಾನಕಾನಹಳ್ಳಿ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಾದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಲೀಮನ್ನು ಮಾಡಿ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷವಾಯಿತು. ಇನ್ನೂ ಅದನ್ನು ಪುರು ಮಾಡಲೇ ಇಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳು ಗುತ್ತದೆಯೋ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ತಾವು ಈ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನಿಗಾ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಈ ಪಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ಸ್ಲೀಮನ್ನು ಮುಗಿಸಬೇಕು ಎಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯಮಾಡುತ್ತಾ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ರಸ್ತೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲವೆ. ಕನಕಪುರದಿಂದ ಕೋಡಿ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಕೋಡಿಕಳ್ಳಿ, ದೊಡ್ಡೇನಹಳ್ಳಿ, ಸಾತನೂರು ರೋಡುಗಳು ಬಹಳವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿವೆ. ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ಯಾವ ಯಾವ ರೋಡುಗಳು ಹಾಳಾಗಿವೆ, ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈಗಲಾದರೂ ಈ ಸಾರಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ನಿಗಾ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೆಲಸಮಾಡುವಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಆನಕ್ಷಿಯಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡುವವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ತಾವು ಬೇಗನೆ ಆದರೂ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ಇರಿಗೇಷನ್ ಪಂಪುಗಳ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಈಗ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ಸೈಕ್ಲುಗಳಷ್ಟು ಪವರನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಈಗ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪವರ್ ನಮ್ಮಲ್ಲಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಭತ್ತ ಮತ್ತು ಕಬ್ಬಿನ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇಲಾಖೆಯವರು ಈ ಪವರನ್ನು ರಾತ್ರಿಯ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಹೆಚ್ಚು ನೀರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೇಗೆ ಆರಂಭವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ? ಏನೋ ಐವತ್ತು ಸೈಕ್ಲು ಪವರಿರುವ ಕಡೆ ತೊಂದರೆಗಳರಬಹುದು. ಆದರೆ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ಸೈಕ್ಲು ಪವರು ಇರುವ ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪವರನ್ನು ಕೊಡಲಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಇಲಾಖೆಯವರು ಈ ಕಡೆ ನಿಗಾ ಕೊಟ್ಟು ಹಾಗಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ನಾನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಅನಿಶ್ಚಿತ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲ ಇರುವುದರಿಂದ ಇಂತಹ ಅನಿಶ್ಚಿತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಕೆಡಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಯಾರು ಹೇಳಿದರು ತಮಗೆ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಲಂಗೇಗೌಡ.—ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ತಮಗೇನೂ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲವಲ್ಲ. ಯಾವತೂ ಒಂದು ಆಡಳಿತವರ್ಗದ ಪಕ್ಷದವರು ಒಂದುಸಾರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಚುನಾಯಿಸಿದವೇಲೆ ಖಾಯಮಾಾಗಿ ಇಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಒಚಿತವಾಗಿ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಮನಸ್ಸಿನ ಶಾಂತಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಇದರಿಂದ ದೇಶಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಕೆಲಸಗಳೂ ನಡೆಯಲು ಬಹಳ ಅತಂಕವಾಗುತ್ತದೆ ಇದನ್ನು ತಾವು ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸರಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕೋದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿನ ಜನರ ಕಷ್ಟಗಳು ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಅನಿಶ್ಚಿತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರಬಾರದು. ದಯಮಾಡಿ ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಗ್ಗಟ್ಟಿನಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡಿ ದೇಶಕ್ಕೆ ಉಪ

ಕಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡೆ. ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ತಾವು ಹೇಳುವುದೊಂದು ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತೊಂದು, ಹೀಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕಡಿಮೆಮಾಡಿ, ದಯಾ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿ ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ ಎನ್ನುವಹಾಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ನಿಮಗೂ ಒಳ್ಳೆಯದು, ದೇಶಕ್ಕೂ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಪರಿಥರ್ಷನೆಮಾಡಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri W. C. NARASIMHAN.—Sir, I do not wish to repeat criticisms of the natures advanced already. I fully endorse what my friends Sri G. Narayana Gowda said. I would only add one or two instances without trying to say anything more.

So far as my constituency is concerned, I should say that it is one which is neglected by the Public Works Department. I will give only one instance. Repeatedly we have been urging the construction of a road from Kempapura—Robertsonpet. Unfortunately, I have not been able to find out who is the authority, who is the godfather for this road. The district is not prepared to own this road, the Sanitary Board is not prepared to own this road and Government is not prepared to take it up. But the fact remains that there is the heaviest traffic in this road. Last time when the Deputy Minister came into that area, representations were made, assurances were given and expectations were held out. But there is nothing done so far. Such instances can be multiplied. But I do not wish to repeat them, because I know it is always better to take it up with you.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Please tell us all of them, because after all, my purpose and your purpose are the same.

Sri M. C. NARASIMHAN.—Sir, Sri Bomme Gowda was referring to the attitude of the Madras Government in respect of the Cauvery waters. Similarly, there is trouble in my area also in respect of water supply; water supply in the third or the fourth city is very unsatisfactory. During these three coming summer months, the position there will be very serious. The real difficulty and the bottleneck is that the Government is not in a position

to take up the question of desilting the Bethamangala Tank which is supplying water to 1½ lakhs of population contained in the city of KGF. Alternatively, the tank-bund must be raised. This is not also possible because of the rather unreasonable attitude of the Government of Madras. I am definitely saying that the Palar waters are not at all used by the Government of Madras. After the river passes our State. It is not so much in use either for irrigation purpose or drinking water purposes. Even then the Government of Madras seems to insist on 'a pound of flesh.' Just as we tried to resolve our disputes in the matter of Thungabhadra waters with reference to the Government of India, I do not see any reason why this dispute also, as in the case of Cauvery waters, should not be settled with the help of the Government of India. I do not see any reason why the Government of Mysore have repeatedly failed to take up the matter at the highest level and to see that proper relief is given to the people. Every year we are having water scarcity in that area.

5-30 P. M.

If we make criticism that there is corruption, etc., it is like beating the dead horse. I know that certain steps are being taken to reorganise the department. I would like to make one or two observations in brief about this matter. There are some recommendations made by the W.D.P. Re-organisation Committee which have already been accepted by the Government. This Budget is based on those recommendations also. It is an important report and it does contain certain recommendations which are good. But there are a number of points on which there can be very serious differences and those differences ought to have been carefully considered. That is my submission. I am not going into the details at this place but I shall point out only one or two instances where there can certainly be differences. For example take the recommendation that at the highest level the administration need not be on a functional basis. The Government of

(SRI M. C. NARASIMHAN)

Madras had the Highways Department. The Chief Engineer was the Head of the Highways Department. The Committee has given up that and it has been stated that the Chief Engineer should be in charge of buildings, bridges and communications. In practice this means that adequate attention to road development and communications cannot be paid. In a State like ours where admittedly communications are not very well developed, especially in the integrated areas, it is vitally necessary to have a separate department. As a result of the suggestion of the Committee the interests of communications will suffer very seriously. The arguments advanced by the Committee that so far as Madras is concerned, they have given up that department, is not correct. I may tell here that they have given up that after several years. It must be taken note of that Madras is one of the States in Southern India which is a head of all States in the matter of roads. No other State in South India is so well developed like Madras. They have taken over very many District Board roads and Local Fund roads and now they are concentrating on village roads. It is at that stage that they have decided to merge the Highways Department with the Buildings Department. Now, when our demand is greater, it was very necessary to have created a separate department for Highways.

Take another example. There are several P. W. D. Circles. After reorganisation, the prominent Circles of South Canara and North Canara have been merged. Formerly the position was that South Canara was an independent entity with Coorg. If we take the problems of South Canara and North Canara we find that there are large number of rivers with the possibility of irrigation potential being developed on a big scale, and the necessity to adopt flood control measures in a very big manner. It is doubtful that the recommendation accepted by the Government without proper consideration would help to

devote attention to these two districts. Firstly, these two districts have no means of communications; there are no adequate roads and there are a large number of rivers. When that is the position and when concentrated attention is needed both from the point of view of food production as well as other developments in the districts, it is very doubtful whether the recommendation made is good.

I am also of the opinion that the reorganisation proposed will not help the department at the lower levels to devote adequate attention to bridges and roads. Under the present arrangement there is dispersal of attention which is not conducive to rapid development. So far as decentralisation at the level of the Executive Engineer and at the lower levels is concerned, the Committee has not given adequate attention to this matter. More powers ought to have been given to the Executive Engineer in the interest of good and rapid execution of works. In the years 1956-57 and 1957-8 we have found very large number of instances of lapses of grants. I am also of the opinion—of course I am not very definite—that a trial should be given at the level of the Secretary to post a technical man. I am aware of the argument that an administrative officer would be more useful; but I feel that a new trial could have been given to this suggestion.

I am not clear as to whether the recommendations made by the P.W.D. Reorganisation Committee envisages the idea of statistical quality control at the highest level. As we are aware, in the industrial field we have a statistical control on a very big scale and quite successfully also. The Government of India have created special units and large sums are given. In no other department is there greater necessity for adopting this scientific method than in the P.W.D. We find there are a number of instances of revising estimates and lapses of grants. There are a number of disputes between the contractors and the department. These are due to the fact that, firstly well defined estimates in sufficient details are not prepared;

there is no proper valuation made at different stages; and thirdly there is no cost control. As a result of all this, there is much of vagary in respect of execution of works. This point has not been given adequate attention. For example there is always a tendency to accept the lowest tender in works. I do not know whether it is a sound principle because it is likely that the interest of work might suffer as a result of acceptance of lowest tender.

In this connection I would also like to say that there must be co-ordination between the Agriculture Department and the Public Works Department. Till recently we were discussing about the paucity of iron and steel. So far as this State is concerned, we are seeing that the P.W.D. is using hundreds of tons of iron and steel without due regard for national interest. Large quantities of mild steel and iron materials are used by the P.W.D. At any time has the Government thought of economising the use of steel and iron? Iron and steel are in very short supply. I can definitely say that the department has not tried to economise the use of iron and steel. The study team of the Government of India which was appointed in this connection has suggested several measures. For example they have suggested the increasing use of prestressed concrete or the use of hollow tiles for various buildings of big dimensions. We are now thinking in terms of Hubli Medical College on a big scale. How much steel is utilised and how much of other materials are being utilised—have Government taken a note of? Have Government taken steps to see that the use of iron and steel and other such scarcity materials are limited to the minimum? No attention has been paid in this direction. As early as 1956, the Study Team of the Government of India recommended this measure.

There is one other major point—economy. Last year, this point was made and once again I am stating this. There is the tendency of the Government to take up cement-concreting of roads. Do you think in today's economic position, when there is scarcity of so much materials, we should

have the luxury of cement-concrete roads?

Sri C. K. RAJAI AH SETTY.—Cement is produced in excess.

Sri M. C. NARASIMHAN.—I am aware of the argument in favour of cement-concreting of roads. But it entails three times the expenditure of normal roads. Could we not be satisfied, would not the constituents be satisfied with ordinary roads? Why are we hankering after cement-concreting of all our roads? I can understand the Government of India spending money on such roads as the national highways and cement-concreting them.

Sri H. M. CHANNABASAPPA. If the Hon'ble Member yields, he may know that the Government has taken a policy decision that no more cement-concreting of roads should be done in the State. Wherever it is necessary asphaltting may be done. And such of the works already in progress, where cement-concreting is being done, these may be completed.

Sri M. C. NARASIMHAN.—Thank you, Sir. This year in the Budget you find provision for this item ..

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—That is only just to complete whatever works we have undertaken already.

Sri M. C. NARASIMHAN.—My next point is in relation to elimination of corruption. I do not wish to dwell at any length except to make an observation. There is a tendency in Government—it relates to big and bigger contractors being given the contract works. The Government of India had definitely made a recommendation that as far as possible work should be undertaken through co-operative societies, local labour and not through contractors, especially where excessive labour is involved. Have Government thought seriously of entrusting the works of the irrigation projects wherever possible through co-operative societies?

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Nothing prevents the co-operative societies or the co-operative organisation to register themselves as contractors. We will certainly give them the contracts. There is no difficulty.

Sri M. C. NARASIMHAN.—There again, so far as the Government is concerned, they do not deny there is no definite policy of promoting the co-operatives. They are thinking of co-operative farming. When they are not able to organise labour co-operatives, do you mean to say seriously that this Government can organise co-operative farming?

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—The Hon'ble Member has not followed me. What I said was—if co-operative societies do want to undertake contract work, we welcome it. But Government cannot create co-operative organisations by legislation. Co-operative organisation must develop on its own initiative. If they come forward, we do welcome.

Sri C. K. RAJIAH SETTY.—Have you made any provision in the Co-operative Societies Act?

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I am sure that a co-operative organisation can be got up for the definite purpose of carrying out contract work. Nothing prevents.

Sri M. C. NARASIMHAN.—I am only saying this that the initiative must come from the Government. So far as Kerala is concerned, I would say that the Government took the initiative in this matter of getting into existence labour co-operative societies.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—If they do bad things it does not mean who should take that up. Anything that is good we shall certainly take. There are many things, obvious on the face of it, we cannot take.

Sri S. D. KOTHAVALA.—Are labour co-operatives the exclusive privilege of the members of the Communist party?

Sri M. C. NARASIMHAN.—I cannot help the ignorance of Sri Kothavale. I think he is an intelligent man. But he seems to have yielded more to prejudice rather than information.

So far as the big irrigation projects are concerned, my one plea is, when you take up these big irrigation projects sufficient survey, (statistical survey, economic survey, in the region should be done. But it has not been done except recently; so far as Malaprabha and Ghataprabha are concerned, there is a change. This is very

important from the point of view of the determination of the levy of betterment rates and levy of water rates. Unless you are able to show by results that the living standards have gone up, you are not entitled to impose betterment levy and water rates. These are there, not on any scientific consideration, but it is only on one consideration and that is the return on the capital outlay, which is not always the correct method of determining the levy of water rates and the betterment levy.

The next point is, in this Budget they do not seem to have provided flood control measures. There are nearly twenty-nine thousand acres of area water-logged annually. This is the figure given by the Government of Mysore to the Government of India. What measures are taken in this respect is not clear. If these measures are not adopted on any big scale, how far we will be able to advance in food production is a matter for consideration.

I would urge that there should be a plan in relation to each river. One river ought to have one plan. The data should be collected and development should be taken up.

About capital outlay on electricity, I do not know why of all the States in Southern India, this is the only State which has not handed over capital projects, i.e., major projects like Sharavathi, to the Electricity Board. All the other States like Madras, Kerala and Andhra have entrusted their works to the Electricity Board under section 61 of the Electricity Act. I do not know why it is not done here. We are now faced with the question of power shortage and it seriously affects our food production and our industrial development. I would suggest that the Government of Mysore must energetically try to get help from the Madras Government. So far as Madras is concerned, even at the end of the next year, it should be self-sufficient in electric supply. They are already thinking in terms of even an electric atomic station. When this is the stage of development so far as Madras is concerned, from the point of food production and from the point of view

of our industrial development, why should we not approach the Government of India with regard to the power distribution for all the Southern States? Why should we not borrow that electric power for our food production purposes? If an arrangement is entered into with the Madras Government and if there is some sort of southern grid and some sort of redistribution of electric power in these areas, it is possible for us to solve the problems of power shortage at least in the matter of food production. It is absolutely necessary that the Government pursues the idea and instead of throwing up their hands and saying that there is nothing we can do because Sharavathi has not come up, we should pursue the matter with the Government of India and see that we secure enough power from the neighbouring States.

*ಶ್ರೀ ವೈ. ಮಂಜಯ್ಯಶೆಟ್ಟಿ (ಬೈಂದೂರು).— ಮಾನ್ಯ ಉಪ-ನಿರ್ದೇಶಕರ, ಈಗ ಒಂದರೂ ವಿಷಯ ಗಳನ್ನು ಸರಕಾರದ ಮುಂದೆ ಇಡಲು ನಾನು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕು ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ರಸ್ತೆ, ಸಾರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿ ಇರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಸರಕಾರದವರು ಅದಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟು ರಸ್ತೆ, ಸಾರಿಗೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಕೂಡ, ನಮ್ಮ ದೇಶವು ಬಹಳ ವಿಶಾಲವಾದ ದೇಶವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ನಮಸ್ಕರ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲರನ್ನು ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸುವಂಥಾದ್ದು ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದವರು ಯೋಗ್ಯವಾದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ರಸ್ತೆ, ಸಾರಿಗೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಂಥಾದ್ದು ಪ್ರಶಂಸನೀಯವಾದುದು ಆಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೂರನೆಯ ಒಂದು ಭಾಗದಷ್ಟು ಪ್ರದೇಶವು ಮರನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಬೇರೆ ಹೇಳುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲ. ಮರನಾಡು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಅನನುಕೂಲ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನೆನಪಿಪಡಿಸಿಕೊಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲ. ಮರನಾಡು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನರ ಸಂಕಷ್ಟಗಳು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಇವೆ, ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವರು ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಆರು ತಿಂಗಳು ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲ. ಮರನಾಡು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಮರನಾಡು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅದೇ ಎನಾ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸುಭಿಕ್ಷೆಯರ ರಾರದು ಎಂಬ ವಿಚಾರದಿಂದಲೇ ಏನೋ ಮರನಾಡು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬೋರ್ಡ್ ಎಂದು ಒಂದು ಬೋರ್ಡನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದೊಂದು ಬರೀ ಬೋರ್ಡನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದೇ ಹೊರತು ಈ ಬೋರ್ಡ್ ಮೂಲಕ

ಯಾವದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವಾದದ್ದು ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಕೆಲಸವಾಗದೇ ಇರಲಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ವೇನಿರಬಹುದು ಎಂದರೆ ಈ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅವರ ಸ್ವಾಧೀನದಲ್ಲಿ ಯಾವರೀತಿಯಾಗಿ ಹಣವಿಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಇದೊಂದು ಬರೀ ಬೋರ್ಡಾಗಿ ಉಳಿದಿದೆ. ಮರನಾಡು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ರಸ್ತೆ, ಸೇತುವೆ, ಶಾಲೆ ಏನೇನು ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆಯೋ ಅದರ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಈ ಮರನಾಡು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಕಳಿಸಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕಳಿಸಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದಮೇಲೆ ನಾವು ಬಹಳ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನೇ ತಯಾರುಮಾಡಿ ಕಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ನಂತರ ಅರೋಚನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಅವರಿಂದ ಉತ್ತರ ಬಂದಿದೆ. ಆ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ರಸ್ತೆ, ಶಾಲೆ, ಅಸ್ತಿತ್ವ ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸ ಇನ್ನುವರೆಗೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಸರಕಾರದವರು ಮರನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾದ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆಯ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಕೂಡಲೇ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿ, ಮರನಾಡು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬೋರ್ಡ್ ಮೂಲಕವಾಗಲಿ, ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮುಖಾಂತರವೇ ಆಗಲಿ, ಮರನಾಡಿನ ರಸ್ತೆ ಅವಶ್ಯಕತೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಅತಿ ದೈನ್ಯದಿಂದ ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ವರ್ಷ ಸರಕಾರದವರು ಸುಮಾರು 3,600 ಮೈಲಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡ್‌ರಸ್ತೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಸರಕಾರದ ರೀತಿ ನೀತಿ ಏನಿದೆ ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರಬಹುದು. ಅದರ ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಷ ಸರಕಾರದವರು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತೇನೆ. ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಇದನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕುಂದಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಅದು ಸುಮಾರು 500 ಚದರ ಮೈಲಿಯಷ್ಟು ವಿಸ್ತೀರ್ಣವಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳಿಲ್ಲದೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಬರಿ 13 ಮೈಲಿ ರಸ್ತೆ ಅಷ್ಟೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ರಸ್ತೆಯಿಲ್ಲದೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ಏನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಎರಡನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಂದರ್ಭ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಒದಗಿದಲ್ಲಿ ಈ ಹಿಂದುಳಿದ ಮರನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾದ ಕುಂದಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ರಸ್ತೆಗಳ ಕಡೆಗೆ ಸರಕಾರ ಗಮನ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಅತಿ ದೈನ್ಯದಿಂದ ನಾನು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶಶಿವ ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂಬಯಿಂದ ದಕ್ಷಿಣದ ತುದಿಯವರೆಗೆ ಒಂದು ರಸ್ತೆ ಹಾಕುವ ಕಾರ್ಯದ ಕೆಲಸ ಈಗಾಗಲೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಈ ರಸ್ತೆ ನಮ್ಮ ಪುಣ್ಯಪತಾತ್ ದಕ್ಷಿಣ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾದು ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ರಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ದಕ್ಷಿಣ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಈ ರಸ್ತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವ

(ಶ್ರೀ ವೈ. ಮಂಜಯ್ಯಶೆಟ್ಟಿ)

ಹಣವನ್ನು ನೋಡಿ, ಎರಡು ಪ್ರಯೋಜನ ದಕ್ಷಿಣ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಒದಗಿದೆ ಎಂಬ ಒಂದು ತಪ್ಪು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈ ರಸ್ತೆಯಿಂದ ಕೇವಲ ದಕ್ಷಿಣ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಅಷ್ಟೇನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಇಡೀ ಮೈಸೂರು ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಎಲ್ಲಾ ಜನರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಜನರಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ರಸ್ತೆ ಇದಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗಬಹುದು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ರಸ್ತೆಯು ಪ್ರಯೋಜನ ದಕ್ಷಿಣ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಯಾವರೀತಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಯಾವುದು ಬರೀ ದಕ್ಷಿಣ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ತಪ್ಪು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಈ ರಸ್ತೆಯು ಕೆಲಸ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯದಿರುವುದರಿಂದ ಸಂಗತ್ತಾ ಇದೆ. ಪ್ರಕೃತಿ ಮೂರು ಸೇತುವೆಗಳ ಕೆಲಸ, ಕಲ್ಯಾಣ ಪುರ, ಮುಕುಂದ ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ-ಹೀಗೆ ಮೂರು ಸೇತುವೆಗಳ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಈ ಸೇತುವೆಗಳ ಕೆಲಸ ಯೋಗ್ಯ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಈ ಸೇತುವೆ ಕೆಲಸ ಅದಷ್ಟು ಶೀಘ್ರ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ವರ್ಷ ಸೇತುವೆಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಕಬ್ಬಿಣವನ್ನು ಸರಕಾರದವರು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳ ದೂರು ಇದೆ. ಈ ಮೂರು ಸೇತುವೆಗಳ ಪೈಕಿ ಮುಕುಂದ ಸೇತುವೆಯ ಕೆಲಸವು ಕಳೆದ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ 7½ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಯ ಎಸ್ತಿಮೇಟ್ ಆಗಿದೆ. ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕಬ್ಬಿಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಒಂದು ವರ್ಷದೊಳಗಾಗಿ ಎಂದರೆ ಬರುವ ದಿಸೆಯಿರು ತಿಂಗಳಿನ ಒಳಗಾಗಿ ಈ ಸೇತುವೆಯ ಕೆಲಸವೂ ಪೂರೈಸುತ್ತೇವೆಂದು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

6 P.M.

ಈ ಸೇತುವೆ ಬಗ್ಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕಬ್ಬಿಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟು 7½ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಯ ಎಸ್ತಿಮೇಟ್‌ನ ಈ ಸೇತುವೆ ಮೈಸೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಅವಧಿಯೊಳಗೆ ಆಯಿತಾದರೆ ಈ ನಗರಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಬಟ್ಟೆಗೆ ಕೀರ್ತಿ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸಾಧಾರಣ ಎರಡು-ಮೂರು ವರ್ಷ ಎಂದು ಬೇಕಾದೀತು ಇದೆ. ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸ ಆಗುವುದು ಎಂದರೆ ನಮಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯ ತೋರುತ್ತದೆ. ಆಶ್ಚರ್ಯ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಇದರಿಂದ ದೊಡ್ಡ ಕೀರ್ತಿ ಸಹ ಮೈಸೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ಬರುವ ಸಂಭವ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕಬ್ಬಿಣವನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ದೊರಕಿಸಿಕೊಡುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳಿ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಸೇತುವೆ ಆಗಲಿಕ್ಕೆ ಉಂಟು. ಅದು ನೇತ್ರಾವತಿ ಮತ್ತು ಗಂಗೋಳಿ. ಎರಡನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಎರಡು ಸೇತುವೆಗಳೂ ಆಗುತ್ತವೆಯೇ ಇಲ್ಲವೋ. ಏಕೆಂದರೆ

ಒಂದು ಸೇತುವೆಗೆ 80 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬರ್ಚು ತ್ತದೆ. ಮತ್ತೊಂದಕ್ಕೆ 90-95 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಎಂದರೆ ಒಂದುಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಬೇಕೆಂತಹ ಪ್ರಸಂಗ ಇದೆ. ಇಷ್ಟು ಹಣ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಎರಡನೆಯ ಪಂಚ ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಆ ಸೇತುವೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪುಕೊಡಲೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬ ಸಂಶಯ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಅದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಈ ಎರಡನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಸೇತುವೆ ಗಳ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಸುಯೋಗ ನಮ್ಮನ್ನು ಹರ್ಷಗೊಳಿಸಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ನೇತ್ರಾವತಿ ಸೇತುವೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಚೆಂಡಾ ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಚೆಂಡಾ ನಡ್ಡ ದಲ್ಲೇ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಬಹುದು. ಗಂಗೋಳಿ ಸೇತುವೆ ಯಾವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂಬ ದ ಚರ್ಚೆಯಿಲ್ಲ. ಚರ್ಚೆಯೂ ನಡೆ ಪೂರೈಸಿ ಕಳೆದ ವಾರ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಒಬ್ಬ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಬಂದು ಆ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿ ಇಂಥ ಸ್ಥಳ ದಲ್ಲೇ ಸೇತುವೆ ಆಗಬಹುದು ಎಂದು ಅವರ ಅಭಿ ಪ್ರಾಯ ಬಂದಿದೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಗಂಗೋಳಿ ಸೇತುವೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಎಸ್ತಿಮೇಟ್ ಮಾಡಲು ಕೂಡಲೇ ಶಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡಿ ಎಸ್ತಿಮೇಟ್ ನಿಡ್ಡಪಡಿಸಿ ಬರುವ ವರ್ಷ ಈ ನಮಯದಲ್ಲಾದರೂ ಆ ಸೇತುವೆ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭ ವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳಿಯ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ದೇವರ ದಯದಿಂದ ಹೇರಳವಾಗಿ ಮಳೆ ಇದೆ. ಆದರೆ ಆ ಮಳೆ ನೀರು ಸಂಪೂರ್ಣ ನಮುದ್ರದ ಪಾಲಾಗಿ ಹೋಗು ತ್ತಿದೆ. ನೀರಿನ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ನಮ್ಮ ರೈತರು ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಯ ಮುಖಾಂತರ ಪಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ಆದರೆ ಅಂತಹ ಯಾವ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಇದುವರೆಗೂ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತಾರದೇ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಊರಿನ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಮದರಾಸ್ ನಗರದವರು ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ಎರಡು ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಎಸ್ತಿಮೇಟ್‌ನ್ನು ಸಹ ನಿಡ್ಡಪಡಿಸಿ ಅದು ಮಂಜೂರು ಆಗುವಷ್ಟರೊಳಗೆ ರಾಜ್ಯ ವಿಂಗಡಣೆಯಾಗಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲ ರೆಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಈ ನಗರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದರು. ಮೈಸೂರು ನಗರದವರು ಆ ಯೋಜನೆಯ ಪೈಕಿ ಬಿಜೂರು ಮತ್ತು ಕಟ್ಟನಹಳ್ಳಿ ಯೋಜನೆಗೆ 1957-58, 1958-59 ಮತ್ತು 1959-60 ನೆಯ ಸಾಲಿನ ಬಡ್ಡೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಸಹ ವಿಂಗಡಿಸಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮೂರುವರ್ಷಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬಡ್ಡೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಣ ಇದ್ದಾಗ್ಯೂ ಆ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಕಾಸಾದರೂ ಇದುವರೆಗೆ ಏರ್ಪಾಡದೇ ಇದ್ದುದು ಬಹಳ ದುಃಖಕರ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.— They are under investigation and they will be thought of in the Third Five-Year Plan.

ಶ್ರೀ ವೈ. ಮಂಜಯ್ಯಶೆಟ್ಟಿ.— ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾಳೆ ಅವರು ಭಾಷಣಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೂ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೇಳುವಂಥದು ಒಳ್ಳೆ ಯದು. ಈ ಕಟ್ಟನಹಳ್ಳಿ 10-11 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿನ

ಯೋಜನೆ. ಈ ಯೋಜನೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಆತಂಕವೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮ ಊರಿಗೆ ಎರಡು-ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಬಂದಾಗ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹೇಳಿದ್ದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ಈ ಯೋಜನೆಯ ಕಾರ್ಯ ಮೊದಲು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂದೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಕೊಟ್ಟ ಆಶ್ವಾಸವನ್ನೇರಿಕೆಗೆ, ಅದನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಡಿ. ಎಂ. ತ್ರಿ. ಗಳು ಈ ಕಟ್ಟನಹಳ್ಳಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮೊದಲು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬಹುಶಃ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮದರಾಸು ಸರ್ಕಾರ ಏವರು ತಯಾರುಮಾಡಿದಾಗ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಮಹತ್ವದ ಯೋಜನೆ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದ್ದಾಗಲೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಪುನಃ ಚಿಕ್ಕಕರ್ ಅಡ್ಡಿಸ್ತೀರಿ ಸಮಿತಿ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—All medium and major irrigation schemes costing more than Rs. 10 lakhs will have to get technical clearance from the CWPC and therefore they will naturally take time. Even in respect of some of the works which are already included in the Second Five-Year Plan technical clearance has yet to come.

ಶ್ರೀ ವೈ. ಮಂಜುಪ್ಪ.—ಬಹುಶಃ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅವರ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆಂತರ ಈ ಕಟ್ಟನಹಳ್ಳಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮೊದಲು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪೂರೈಕೆಯಾದ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 11-12 ಹೊಳೆಗಳು ಹರಿಯುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳ ಪೈಕಿ ಕೆಲವು ಹೊಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಸ್ಕೀಂ ಪ್ರಕಾರ ಆ ಹೊಳೆಗಳ ಸಾಲತ್ತನ್ನು ರೈತರು ಪಡೆಯುವ ಅನುಕೂಲ ಬಹಳವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿರಲಿರಬಹುದು. ಹಾಗೆ ಆಭಿಪ್ರಾಯ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವುಳ್ಳ ರಿಫೋರ್ಟ್ ಮಾಡುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲಾ ಕಲೆಕ್ಟರ್ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿ, ಆ ಸಮಿತಿಯವರು ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಯೋಜನೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಬಹುದು ಎಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಒಂದು ರಿಫೋರ್ಟ್ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡಿಂಗ್ ಇಂಜಿನಿಯರು ಮತ್ತು ಇತರ ಅನುಭವಶಾಲಿಗಳು ಇದ್ದ ಸಮಿತಿಯ ರಿಫೋರ್ಟ್‌ನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ನೂಕು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಸ್ಕೀಂಗೆ ಅಗತ್ಯವುಳ್ಳ ಅನುಕೂಲತೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಹಾರ ದವಸಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಪೂರೈಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಇರಾಖೆಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯಿಂದ ಬಹಳ ಕೆಲಸ ಆಗಿದೆ, ಆಗತಾನೆ ಇದೆ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಬೇಕಾದ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಅಲ್ಲ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನಾವು ತಿಳಿಯುತ್ತೇವೆ. ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ನಿಜವಾದ ಬಡ್ಡು ನಮ್ಮ

ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಒಂದು ಪೈ ಅದರೂ ಲ್ಯಾಂಟ್ ಆಗ ದಂತೆ ಅಲ್ಲಯ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಹಳ ಯೋಗ್ಯರೀತಿಯಿಂದ ದಕ್ಷರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವೇ ಇದ್ದರೆ ಅದು ಕರ್ತವ್ಯರೋಪ ಅದೇ. ಅವರು ಅರೀತಿ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ, ಯೋಗ್ಯರೀತಿಯಿಂದ, ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿರ ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾ ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಹಾಗೂ ಆ ಇರಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ನಮ್ಮ ಅಭಿನಂದನೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ನಾನು ಹೇಳಿದ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಜವಾಬನ್ನು ಕೊಡುವುದಲ್ಲದೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೂ ಸಹ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಪರಮಾತ್ಮನು ಅವರಿಗೆ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಿ ಎಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತಾ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

***ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆಂಪಮ್ಮ (ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲ).**—ವಾಸ್ತವ ಅಭ್ಯಾಸ, ರೋಗೋಪಶೋಧನೆ ಇರಾಖೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ನನ್ನ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾ, ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ಪುಟ್ಟರಾಮಯ್ಯ.—ಅವರ ಕಡೆ ವಾಸ್ತವ ಸದಸ್ಯರೇ ಕಾಲವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೆಚ್ಚು ಹೊತ್ತು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ರಿಗೆ ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಸಭೆ ಇವತ್ತು ಎರಡು ಹೊತ್ತು ಕುಳಿತುಕೊಂಡೆ ಉದ್ದೇಶವಾದರೂ ಈ ಕಡೆಯವರಾದ ನಾವು ಹಾಸಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು. ಈ ಕಡೆ ಜನರಿಗೆ ಛಾನ್ಸ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನೀವು ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇಬ್ಬರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕಡಿವಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.—ಅವರು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಮಾಡಿ ಹೊಟ್ಟು ಹೊಗಿದ್ದರು.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹತ್ತು ಹತ್ತು ನಿಮಿಷದಂತೆ ಇಡೋಣವೇ?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಹತ್ತು ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ, ಐದು ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ರೆಡ್‌ಲೈನ್ ಮಾಡಬೇಡಿ. It will not be fair. ಹಿಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದ ಕಾರಾವಕಾಶವನ್ನೇ ಇಡಿ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆಂಪಮ್ಮ.—ಸಿವಿಲ್ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು ಎದವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇವೆ.

ಒಂದನೆಯದು ದೊಡ್ಡ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ನಿರೀಕ್ಷಾರಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು.

ಎರಡನೆಯದು ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವುಗಳು.

ಮೂರನೆಯದು ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವುಗಳು.

ನಾನು ಮೊದಲನೆ ವಿಭಾಗದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಮಾನವಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಯೆಳದೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 22 ದೊಡ್ಡ ಕೆರೆಗಳು ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಕೆರೆಗಳು ಇವೆ. ಈ ಕೆರೆಗಳಿಗೆ ಸುವರ್ಣಾವತಿ ನದಿಯಿಂದ ಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಪ್ರವಾಹ

(ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆಂಪಮ್ಮ)

ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿಸಲು ಪೂರ್ವಕರು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದುವು:—

- (1) ಕನ್ನೂರು ಫೀಡರ್ ಕಾಲುವೆ
- (2) ಹಂಬಳೆ ಕಾಲುವೆ
- (3) ಯಳಂದೂರು ಕಾಲುವೆ
- (4) ಯಿರಿಯೂರು ಕಾಲುವೆ
- (5) ಮದ್ದೂರು ಕಾಲುವೆ
- (6) ಅಗರಕೆರೆ ಕಾಲುವೆ

ಈ ಕೆರೆಗಳು ಮತ್ತು ಕಾಲುವೆಗಳು ಜಹಗೀರು ದಾರರ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಗ ರಿಪೇರಿಯಾಗದೆ ಬಹಳ ಹೀನಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಈಗ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಮೂರುವರ್ಷದ ಒಂದು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದ್ದರು.

ಗ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದ್ದು ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಒಂದುವರೆ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಿಸಿ ನಾಲ್ಕೈದು ಸಣ್ಣ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಅಫೀಸನ್ನು ರದ್ದುಮಾಡಿ ಕೆಲಸ ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತದೆ. ಯಳಂದೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ವರ್ಪರ ಡಿವಿಷನ್ ತೆಗೆದು ನಾಲ್ಕು ಮತ್ತು ಕೆರೆಗಳು ಒಳ್ಳೆಯ ಆಭ್ಯುದ್ಧಿಗೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಎರಡನೆಯ ದಾಗಿ ರಸ್ತೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡ್ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮರಾಠತ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಸಂತೋಷದ ವಿಷಯ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೈಲಿಯನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬಹಳ ವಿಷಾದಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗಲಾದರೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ದುಗಹಟ್ಟಿ, ಹೊನ್ನೂರು, ಕನ್ನೂರು, ಕನಕನಳ್ಳಿ, ಮಾಂಬಳ್ಳಿ ರೋಡನ್ನು (ಸುಮಾರು ಒಂಬತ್ತು ಮೈಲಿ) ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಮಾಂಬಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಸಂತೆ ಮರಹಳ್ಳಿವರೆಗೆ ಇರುವ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಟಾರು ಮಾಡಲು ಅಂದಾಜಾಗಿತ್ತು. ಕೆಲಸ ಇನ್ನೂ ಪುರುವಾಗಿಲ್ಲ. ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಯಳಂದೂರು ಹತ್ತಿರ ಸೇತುವೆ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಾಇಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ತ್ವರಿತಗೊಳಿಸಬೇಕು.

ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ಪ್ರೈಮರಿ ಮತ್ತು ಮಿಡಲ್ ಸ್ಕೂಲು ಕಟ್ಟಡಗಳ ರಿಪೇರಿ ಸಂಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವಹಣ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಚುರುಕಾಗಿ ನಡೆಯಲು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿರುವುದು ಸಂತೋಷದ ವಿಷಯ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಆಸೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟದಕ್ಕಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ತ್ತೇನೆ.

*ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣನಿದ್ದಪ್ಪ (ತಿಪಟೂರು).— ಮಾನ ಅಧ್ಯಕ್ಷ, ಈ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕೊನೆಯಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದಕ್ಕೆ ವಂದಿಸುತ್ತಾ, ಮಂತ್ರಿಗಳಿಂದ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕೆಲಸ ಅಲ್ಪ ಸಲ್ಪ ಆಗುತ್ತಾ ಇರಬಹುದು, ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂದು ಕೆಲವರು

ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಆಗುತ್ತಾ ಇರಬಹುದು ಎಂದು ನನಗೂ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಧಿಕಾರ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡು ಇಷ್ಟೊಂದು ಚೆಂದವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಕೆಲವೇ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾತನಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಬಹಳ ಜೋರಾಗಿ ಮೆಂಬರುಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾಡಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ತಪ್ಪು. ದಯವಿಟ್ಟು ಹಾಗೆ ಹೋಗಬೇಡಿ. ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದೀರಿ. ನಾವು ಕೇಳಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸತ್ಯಾಂಶವಿದೆ. ಸ್ವಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಎರಬಹುದು, ಅಲ್ಲಗೆ ಹೋಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸೋಣ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬರೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ ಎನ್ನುವ ಮನೋಭಾವನೆ ನಿಮಗೆ ಬಂದರೆ ಉತ್ತಮ. ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಾಗ, ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಮೆಂಬರುಗಳು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವಿಟ್ಟು, ಅವರು ಹೇಳುವುದು ನಿಜವೇ ಸುಳ್ಳೇ ಎಂದು ಒಂದೆರಡು ಕೇಸುಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಈ ಮನುಷ್ಯ ಹೇಳುವುದು ನಿಜವೇ ಅಥವಾ ಸುಳ್ಳೆ ಎಂದು ಡೈರಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಡೈರಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣನಿದ್ದಪ್ಪ.—ಸವಾರ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇದ್ದಾಕ್ಷಣಕ್ಕೆ, ಕುದುರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ರೇಸಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗಲಾರದು. ಕುದುರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದು, ಸವಾರ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದರೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಮೆಷಿನ್ ಸ್ವಲ್ಪ ಸರಿಯಾಗಬೇಕು. ವೆಂಕಟಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದಾಗೆ ಚಿಕ್ಕಿ ಕಲ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ನಾವೂ ಚಿಕ್ಕಿ ಕಲ್ ಜನರಲ್ಲ; ನೀವೂ ಚಿಕ್ಕಿ ಕಲ್ ಜನರಲ್ಲ. ಅದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ನೀವು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದೀರಿ, ನಾವು ಮೆಂಬರುಗಳಾಗಿದ್ದೇವೆ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.— If this has come from a technical man, I straightaway accept it.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣನಿದ್ದಪ್ಪ.—ಅದು ಸರಿ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕಿ ಕಲ್ ಆಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಮಿನಿಸ್ಟರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಏನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ಪುಟ್ಟರಾ ಮಯ್ಯ.—ಚಿಕ್ಕಿ ಕಲ್ ಆಗಿ ಯಾರು ಮಾತನಾಡಬಹುದೋ ಅಂಥ ವರಿಗೇ ಅವಕಾಶಕೊಡಿ. ನಮ್ಮ ಭಾಷಣಗಳು ನಿಮಗೆ ಬೇರೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಶರಾವತಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಕೆಲವು ಮೆಷಿನ್‌ಗಳನ್ನು ಭಕ್ತಾನಂಗಲ್ ನಿಂದ ತಂದಿದ್ದೇವೆ. ಅದ್ದೆಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲದವು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ನಾವು ಚಿಕ್ಕಿ ಕಲ್ ಜನರನ್ನು ಪರಿಣತರನ್ನೇ ಇಲ್ಲಿಂದ ಕಳುಹಿಸಿ, ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿಸಿದರೆ ಯಾವುದು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೋ ಅವುಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. After all I am also not a technical man. You are also not a technical man. We have to depend upon them.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣನಿದ್ದಪ್ಪ.—ತಾವು ಕೂಡ ಒಬ್ಬ ಮೆಂಬರು ಹೇಗಾಗಿ ಆದರಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾಂಶವಿದೆ ಎಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ನಂಬಬೇಕು. ನಿವು ಹೋದಾ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮಗೆ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲವೋ ಹಾಗೆಯೇ ನಮಗೂ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣನಿದ್ದಪ್ಪ.—ನನಗೂ ಹಾಗೆಯೇ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಂದಾದರೂ ಕೂಡ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ಕೈ ಜೋರಾಗಿ ತೋರಿ ಸದೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಿ. ಯೋಚಿಸಬೇಡಿ.

ಶ್ರೀ ಕಡಿವಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.—ಕೈ ತೋರಿರುವುದು ಅವರ ಸ್ವಭಾವ ಅಷ್ಟೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣನಿದ್ದಪ್ಪ.—ಜುನಾವಣಾ ಘೋಷಣೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಸೇವೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ವಿಶಾಲ ಕರ್ಣಾಟಕ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಧರ್ಮದರ್ಶಿಗಳಾಗಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿಜವಾಗಿ ದೇಶದ ಧರ್ಮದರ್ಶಿಗಳು ಎಂಬ ಭಾವನೆ ನಿಮಗೆ ಇರಬೇಕು. ಮಂಜಪ್ಪನವರ ದಾಯಿಯಲ್ಲ ಕೀಗೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕಡಿವಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.—ನನಗೆ ಬಂದ ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಸುಳ್ಳು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದೆ. ಬಹಳ ವಿಶಾದದಿಂದ ಆ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣನಿದ್ದಪ್ಪ.—ತಾವು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಇದು ಏನೇ ಇದ್ದರೂ, ಇದು ಸರಿಯಾಗಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನಿಮ್ಮ ಸಹಪಾಠಿಗಳಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಬೇಕು. ದೇಶ ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕು. ನೀವು ಕೀಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪ್ರತಿಸಲವೂ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗದೆ ಬಂದರೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಏಕೆ ದಕ್ಷತೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಒಬ್ಬ ಟೀಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರು ಇದ್ದಾಗ ಕೀಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನೊಂದು ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಅನೇಕ ಫೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳಿಗೆ ಫೆನರ್ಷ್ ನೀಡುವ ಸಂಭವವಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಜನಗಳ ಮೇಲೆ ರಿಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಬರೆದಿರುವುದೂ ಉಂಟು. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಇರುತ್ತವೆ ಅವರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ? ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಇರಬೇಕು. ಎಕ್ಸಕ್ಯುಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಜಾಸ್ತಿ ಪವರುಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ನೀವು ಮೂಗುದಾರ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಇರಬೇಕೆ ಏನು, ಎಕ್ಸಕ್ಯುಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರ, ಫೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ ಎರಡು ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಸುವರೇ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈಗ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಪವರನ್ನು ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳಿಗೆ ಕೊಡಿ. ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸುಮಾರು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ರಾಜಿಗೆ ಅಥವಾ ರಾರಿ ರಿಪೇರಿ ಇತರ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಲಿ ದುಡ್ಡು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನಿಸ್ವಂತ್ರ್ಯ ಇಂಜಿನಿಯರ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟಿರಬೇಕು. ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳಿಗೆ ಪವರ್ಸ್ ಇಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟಾಗ ಆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಆ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪವರನ್ನೂ ಕೊಡಬೇಕು. ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಉಗ್ರಾದ ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ. ಅವರನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಗಲ್ಲಿಗೇರಿಸಿ. ಮರಾವತ್ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಬಹಳ ಸಂತೋಷ ಇನ್ನು ಮಂಜಪ್ಪನನ್ನೇ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲೂ ಅನೇಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟುದಾರರಿಗೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಪಾಲಿಸಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಸರ್ಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಎಷ್ಟೋ ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಇನ್ನೂ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ತಿಪಟೂರು, ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ, ತುರುವೇಕೆರೆ ಮುಂತಾದ ಏರಿಯಾಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕೆಲಸಗಳು ನಿಂತಿರುವುದು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳ ಅಭಾವದಿಂದ. ಅದನ್ನು ರೈತರೂ ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ದುಡ್ಡು ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಸ್ತಿ ಪೆಡ್ಯೂರ್ ರೇಟ್ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕಡಿವಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.—ಪೆಡ್ಯೂರ್ ರೇಟ್‌ನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದುವೇಳೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಆ ರೀತಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಕೋಟ್ ಮಾಡಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣನಿದ್ದಪ್ಪ.—ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಆರು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬಿದ್ದಿದೆ. ಅದು ಮಾಡಿ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಾಗಿವೆ. 500 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಮಾಡುವವರನ್ನು ನಂಬಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಿಜವಾಗಿ ಇದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕಡಿವಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.—ತೊಂದರೆಯಾದರೆ ಕೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣನಿದ್ದಪ್ಪ.—ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಇಲಾಖೆ ಉತ್ತಮ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಕಾಗದದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಬ್ಯೂಪಿಂಟ್, ದುಡ್ಡಿದೆಯಷ್ಟೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಶ್ರೀ ಮರಿಯಪ್ಪನವರು ಆರೋಗ್ಯದಿಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವ ಉದ್ದೇಶ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ನೆಲ್ಲಕೆರೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನಡೆದಂಥ ಎಲೆಕ್ಷನ್ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕಡಿವಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.—ನಾನು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಲೆಕ್ಷನ್ ಕಾ ಕೂ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ಬಂದಿದ್ದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣನಿದ್ದಪ್ಪ.—ಮಾಳೆ ಬಂದರೆ ಆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ನೆಲ್ಲಕೆರೆ ಸೇತುವೆಯ ನಿರ್ಮಾಣದ ಅಂದಾಜನ್ನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಆ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಸಹ ಕೆಳಗಡೆ ಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಎರಡು-ಮೂರು ರಸ್ತೆಗಳು ಆಗಬೇಕಾಗಿವೆ. ಅವನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಮಾಡಬೇಕು. ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು. ಒಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಟೆಂಡರ್ ಕೊಟ್ಟವೇ ಆದರೂ ಬಾರದೇ ಇದ್ದರೆ ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ವಾಡ್ಡು ಬಿದ್ದಾರರಿಗೆ ಆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ವಹಿಸಬೇಕು. ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ದಾರರೇ ಬಂದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಂತೋಷ ನಾವು ಯಾರಿಗೂ ಇಂತಹವರಿಗೆ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದೆ ಸಾರಿ ಟೆಂಡರ್‌ನ್ನು ಮಾಡೂರ್ ಪ್ರಕಾರ ಕರೆಯಿರಿ. ಯಾವ ವಕ್ತು ಯಾರ ಇಹಪ್ಪುಯ್ಯನಿಗೂ ಒಳಗಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನೀವು ಹೇಳಿದ ಮಾತಿನಮೇರೆ ನಿಗಾ ಇಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಟ್ಟಿಗೆನ ಹಳ್ಳಿ ಕರೆ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ನಾನು ಆ ಹೆಸರೇ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ತಾವು ಹೇಳುವುದು ಇತರರೇ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ರೇವಣ್ಣನವರು.—ಇತರರನ್ನು ಎನ್ನ ತಕ್ಕ ಶಬ್ದ ಅಷ್ಟೇ ಮಾಡಬೇಡಿ. ನಾನು ನಿರ್ದೇಶನ ಬೇಕಾದರೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀ ಸಿ. ಆರ್. ಬಸಪ್ಪ ನವರು, ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎ. ಮೊದಲನೆಯವರು ಇವತ್ತು ಮುಖಾಂತರ ಈ ಕೆಲಸ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡಿಂಗ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಮುಖಾಂತರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅದರ ಎಸ್ತಿಮೇಟ್‌ನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಮುಂದಿನ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟು ಬರುವವರೆಗೂ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕೆಲಸ ಕೆಲಸ ಜಾಗೃತ ಯಾಗಬೇಕು. ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಆಗಬೇಕಾಗಿವೆ ಆ ಕೆಲಸ ಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಜಾಗೃತ ಮಾಡಿ ವಾಗಿನ್ನು ತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

*ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ವೆಂಕಟರತ್ನ (ಗೋರೇಬಿದನೂರು).— ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇವತ್ತಿನ ದಿನವೆಂದು ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ಇಲಾಖೆಯ ಬೇಡಿಕೆ ಮೇರೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಆ ಇಲಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳವರೇ ನಾನು ಅಷ್ಟು ಟೀಕೆ ಮಾಡಕೂಡದು ಎಂದು. ಅಂದಾಕೊಂಡಿವೆ ನೆ ಏಕೆ ದರೆ ಅವರು ಏನು ರೂ ವಿಷಯಗಳಿದ್ದರೆ ನಮಗೆ ತಿಳಿಸಿಬಿಡಿ ನಾವು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇವರನ್ನು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಮೂರು ಕಾಗದಗಳನ್ನು ಬರೆದೆ. ಆ ಮೂರು ಕಾಗದಕ್ಕೂ ಏನು ಚೈಪ್ ಮಾಡಿದ್ದರೋ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಇಂಪಿ ಯರ್ ಹಾಕಿ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಆಫೀಸಿನಿಂದ ಲೇಟರ್ ಬಂತು ಎಂದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೋಲೆ ಏನೋ ಎಂದು ನೋಡಿದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಎಂದು ನಮಾಚಾರವೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ನಣ ಕಟ್ಟಡದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ದುಡ್ಡುಕಟ್ಟಿ ಆರು ವರ್ಷಗಳಾದುವು. ಇನ್ನೂ ಅದನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಮಾಡಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಬರಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದುಡ್ಡನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ರೂಫಿಂಗ್ ಹಾಕಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೆಲಸವಾಕಾಶ ನಾಗಿ ಇಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡ ಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಗೋರೇಬಿದನೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ನಾಗರವಾಹಿಕರ ಕೆಲಸ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪನವರು ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ಪುರು ಮಾಡಿದರು. ಕೆಲಸ ಕೆಲಸ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಆ ಕೆಲಸ ಹಾಗೆಯೇ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಜನಗಳು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದರೆ 'ನಾವು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಮಾಡಲಿಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಆ ಕೆಲಸವಾಗಲಿಲ್ಲ' ಎಂದು. ಇನ್ನು ದ್ವಾವಸಂದ್ರ ಕೆರೆ ವಿಷಯ. ಅದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಚರತ್ರೆ. ಮೂರು ಸಾರಿ ಕಟ್ಟಿದರು, ಮೂರು ಸಾರಿಯೂ ಹೋಯಿತು ಒಂದೊಂದು ಸಾರಿ 50-60 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮೊನ್ನೆ ಮಳೆ ಬಂದಾಗ ಕಿತ್ತುಹೋಗಿದೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾಗದವನ್ನೂ ಸಹ ಬರೆದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ದಿಂದ ಉತ್ತರವೇ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಸೂಪರಿಂ ಟೆಂಡಿಂಗ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿದರು. ಈ ತಹವರೆಗೂ ಏನೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಹೊಸೂರು ಫೀಡರ್ ಚಾನಲ್‌ಗೆ ಸುಮಾರು ಆರು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಡ್ಡಿಯನ್ನಿಟ್ಟು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಆ ಕೆಲಸವೇ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಚಂದರ್ ಕಾರ್‌ಫಾರ್ ಮಾಡಿದರೂ

ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕೆಲಸ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಉತ್ತರ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ನಡಿಗೆ ಸೇರುವ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 25 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನಿಟ್ಟು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದೇ ರೀತಿ ಈ ವರ್ಷವೂ 50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಖರ್ಚಾಗಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮನೆ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನು ಬೈಚಾಪುರ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೆರೆ ಕಟ್ಟಿ ಆರು-ಎಂಟು ವರ್ಷಗಳಾಗಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜಮೀನು ಗಳನ್ನು ಅಕ್ಕಪಕ್ಕರು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೆರೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಕಂಪೌಸೇಷನ್ ಇನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಅವರಿಗೆ ರೈತರು ಒಂದು ಮನವಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೂ ಸರ್ಕಾರದ ರಿಪ್ಲೈ ಇನ್ನೂ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ರೈತರ ಜಮೀನುಗಳ್ನಿ ಕಿತ್ತುಕೊಂಡರೆ ಕೆಲಸ ಹೇಗೆ ಆಗಬೇಕು ?

6-30 P.M.

ನಮ್ಮ ಮಂಚೇನಹಳ್ಳಿ ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ಕಾನ್‌ವೇ ಆಗಬೇಕು ಬುದಾಗಿ ನಾವು ಕಳೆದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಅದು ಇದುವರೆಗೂ ಇನ್ನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಮಂಚೇನಹಳ್ಳಿ-ಲಕ್ಕನಂದ್ರ ರಸ್ತೆ ವಿಚಾರೂ ಡ ನಿಂತುಹೋಗಿದೆ. ನಾನು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿದೆ ನೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸಿ. ಎಚ್. ಟಿ. ತಯಾರಾಗಿದ್ದೆಯೆಂದ ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ದೆಪ್ಪುಟ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಸಹ ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ನಾನು ಅವರ ಮನಗೆ ಈ ವಿಚಾರ ಅಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೋಗಿದೆ ನು. ನೀವು ನನಗೆ ವಸೆಯಲ್ಲಿ ಯಾ ವಿಚಾರವನ್ನೂ ತಿಳಿಸಬೇಡಿ, ನೀವೇನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಈಗ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೀರೋ ಆ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅನೇಕ ಯರೇ ತಿಳಿಸಿಬಿಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನೀಗ ಇಲ್ಲಿ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಸರ್ಕಾರದವರು ದಯವಿಟ್ಟು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬೇಗ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಆಗಬೇಕಾದದ್ದು ಅಷ್ಟೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಗಳು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ಜೀಪನ್ನೂ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಅಗತ್ಯ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಆಲೋಚನೆಮಾಡಿ ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಈ ಅನುಕೂಲ ಒದಗಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಅದು ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದಲೋ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಣ ನೀರಾವರಿ ಕಾಂಗಾರಿಗಳು ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲೋ ಆಲೋಚಿಸಿ ಇಲ್ಲೊಂದು ಪಿಪ್‌ಗಳಾಗಿರಬಹುದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ 10 15 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗಿದ್ದರೆ ಕಟ್ಟಬಹುದು. ಹೀಗೆ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಗಳೆಲ್ಲ ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಕಾಣಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್ (ಹಡಗಲ್ಲ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಮರಾಮತ್ ಸಚಿವರು ನಮ್ಮ

ಮುಂದಿಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ನಾನು ನನ್ನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತ ಕೆಲವೊಂದು ನೂಡನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಯಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಇನ್ನೆ ನಾಡನ್ನು ಪ್ರನರಚನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರು ಯಾವರೀತಿ ಕುಯು-ಕೃಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದು ತದನಂತರ ಆ ತೀರ್ಮಾನದಂತೆ ಅವರು ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಮುಂದುವರೆಯಬೇಕು, ಹೇಗೆಂದರೆ—

“ಉತ್ತಿಷ್ಠತಃ ಜಾಗೃತಃ

ಪ್ರಾಪ್ತಂವರಾನ್ವಿ! ಜೋಧತಃ”

ಎಂದರೆ—“ಎಚ್ಚರ ಆಗಬೇಕು; ಎಳೆಬೇಕು; ತಾ : ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಗುರಿಯನ್ನು ಸುಖವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪದಂತೆ ಮುಂದೆ ವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿರಬೇಕು.” ಎಂದು ಇದರ ಅರ್ಥ. ಹೀಗಿರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ದೇಶಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಏನೊಂದು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದರೂ ಅದು ಹಣವನ್ನು ಅವರು ವಿತರಣೆಯಿಂದ, ದೇಶಕ್ಕೆ ಅದರಿಂದ ಅನುಕೂಲವಾಗಿರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅದು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕಾದದ್ದು ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದಂಥ ವಿಚಾರ. ಈ ವರ್ಷ ಸ್ಟೇಟ್ ಫಂಡು ರೋಡುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ 97 ಲಕ್ಷ 50 ಸಾವಿರದ 400 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ರವಿಸಿ ಸೈದಿನಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದೆ. ರವಿಸಿ ಬಡ್ಡಿಯಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ನಮೂದಾಗಿದೆ. ಇದೊಂದು ಸಂತೋಷದ ವಿಚಾರ. ಆದರೆ ಈಗ ನಮ್ಮ ವೆಸ್ಟ್ ಕೋಸ್ಟ್ ರೋಡುಗಳ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಎನ್ನಿ ಮೇಟಾಗಿರುವ ಬಡ್ಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನೇನೂ ತೋರಿಸಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—West Coast Road—you will find in “81 Capital Outlay”, not under “Revenue.”

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಹೀಗೆ ವೆಸ್ಟ್ ಕೋಸ್ಟ್ ರಸ್ತೆಗಳ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಹಣದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಒಂದು ಪಾವತಿ ನನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಸ್ಟೇಟ್ ಫಂಡ್ ರಸ್ತೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಳ್ಳಾರಿಯಿಂದ ಹರಿಹರ ಹೋಗತಕ್ಕ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ತೆಲಗಿ ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ಸೇತುವೆ ನಾವು ರಸ್ತೆಗಿದೆ; ಅದನ್ನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ೫೦ ಲಕ್ಷ ಮನಾಗಿ ಒತ್ತಾಯಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಆ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲ. ಆಗಿಲ್ಲ. ಕೆಲವರಿನಗಳ ಕೆಳಗೆ ಇದ್ದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನಾನು ೫ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿದ್ದರೆ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ಆ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾಪಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಆ ಸೇತುವೆ ರಿಪೇರಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಒಂದು ವರ್ಷ ಹತ್ತು ತಿಂಗಳಾಯಿತು. ಇನ್ನೂ ಆ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ

ಬಾರದು. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ವಿಚಾರದ ಕಡೆಗೆ ಕೂಡಲೆ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಅಲ್ಪರತಕ್ಕ ಸ್ಟೇಟ್ ಫಂಡ್ ರಸ್ತೆಯಾದ ಹಾಸ್ಟೇಟ್—ಕಾರವಾರ್ ರೋಡಿನಲ್ಲಿ ಐರ್‌ನಬರ್ ಎಕ್ಸೆಪ್‌ವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಗಾಡಿಗಳ ತರುಗಾಟ ಈಗ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ರಾರಿಗಳ ತರುಗಾಟವೂ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗಿದೆ. ಆ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸೇತುವೆಗಳ ಕೆಪ್ಪಾಸಿಟಿಟಿ ಕೇವಲ 3-4 ಟನ್‌ಗಳ ಭಾರ ತಡೆಯು ವಷ್ಟು ಇದೆ. ಆದರೆ ಈ ವಿಷಯ ಆ ಸೇತುವೆಗಳ ಮೇಲೆ 15-16 ಟನ್‌ಗಳ ಫರ್ಡ್ ಸಾಗಣೆಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಈಗ ಅಲ್ಪ ಸಾರ್ವಾರ ಸೇತುವೆಗಳು ಒದ್ದು ಹೋಗಿ ಅಲ್ಪಮು ಜನರಿಗೆ ತುಂಬ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡಲೆ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟು ಆ ಯು ಜನರಿಗೆ ಈ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನಂತ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಿಷ್ಠತಃ ಸ್ಟೇಟ್ ಫಂಡ್ ರೋಡುಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬಿಡು ಹೋಗಿ ಮೇಲೆ ಗಲವ್ಯ ಮಾಡುವ ಹಸ್ತ ಕರ್ಮಗಳ ಬದಲಾಗಿ ಟಕ್ಕು ಆಗುತ್ತವೆ. ದುಡ್ಡು ಹಣವಿರಲು ಸರ್ಕಾರವು ಈ ಬಾಬಿಗೆ ಕೂಡಲೆ ಹಣವನ್ನೊದಗಿಸಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿ ನಾನೀಗ ಸೂಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ನೋಡು. ಇರುವ ಭೂಪರದ ಪ್ರಸ್ತುತದಲ್ಲಿ 48ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ರಸ್ತೆ ಸಾಲುಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಸೇತು 100 ಚದರ ಮೈಲಿಗಳಿಗೆ 986 ಎಂದು ಇದೆ. ಹೀಗಿರುವುದರಿಂದ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತ ಈ ರಸ್ತೆಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಚೆನಾ ಗುತ್ತೆಂದು ಹೇಳಿದಾರೆ. ಆ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಆ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅತ್ಯಂತ ಹೊಸದೂ ಅಲ್ಲ, ಇತ್ತ ಹಳೆಯದೂ ಅಲ್ಲ ಎನ್ನುವಂತಾಗಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿನ ರಸ್ತೆ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಮಾಡುವಂತೆ ಮೇಲೆ ಇಲ್ಲ; ಅದನ್ನು ಕೇಳಲಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶವಿರದಂತೆ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಕೋಡಿದರೆ ಅದೇನೋ ಹೇಳುತ್ತಾರಲ್ಲ “ಅಂತೂ ಇಂತೂ ಆ ಕಂತಿಮಕ್ಕಳಿಗೆ ರಾಜ್ ಮಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಹಾಗಾಗಿದೆ, ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ. ಆದರೆ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪೂರ್ವಾಪರ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಆರು ವರ್ಷಗಳ ಮೇರಾಗಿದೆ. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಚಾರವನ್ನೂ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಪ್ರವಾಸ ಬಂದಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮುಕ್ಷಮ ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳನ್ನೂ ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಕಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವರ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ಇದ್ದು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲೂ ಓದೇನು ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳಾಗಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆಯೆಂದು ನೆಲ್ಲ ಸಮಕ್ಷಮ ತಿಳಿಸಿದ್ದೆನು. ಹೀಗೆ ನಾನು ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲೇ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ 27 ಮೈಲಿಗಳ ದೂರ ಹೋಗುವಂತಹ ಹೋಗಿ ನಾನು ಏನೇನು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದೆನೋ ಆ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಒಂದನ್ನಾದರೂ ಗಮನಿಸದೆ ಇರುವಂಥ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅತ್ಯಂತ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಚಾರ ಮಾಡಿಯೇ ನೋಡಬೇಕಾದಂಥ ಅಗತ್ಯವೇನಿಲ್ಲ. ಆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕಾಗಿದ್ದ ರಸ್ತೆಗಳು, ಸೇತುವೆಗಳು

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್)

ಯಾವು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದೆವು. ಅದು ಯಾವುದೆಂದರೆ, a bridge across Thungabhadra River ಆಗಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೆವು. ಅದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು "Work is under consideration of the Government" ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು Bridge across Chikahagari Near Alabur ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ 'a rough estimate has been prepared and the same will be taken up according to the availability of funds' ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಮತ್ತೊಂದು ರಸ್ತೆ—ಮಹತ್ವವಾದ ರಸ್ತೆಗಳು ಎಷ್ಟೋ ಇವೆ—ಅದರಲ್ಲಿ ತೆಲಗಿಯಿಂದ ಹಿರೇಹಡಗಲಿಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕ ರಸ್ತೆ ಅನೇಕ ಊರುಗಳಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡತಕ್ಕದ್ದಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು.

(ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಗಂಟೆಯನ್ನು ಬಾರಿಸಿದರು)

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಗಂಟೆಯನ್ನು ಬಾರಿಸಿದಕಾರಣ ಶಿಸ್ತಿನ ನಿಪಾಯಿಯಂತೆ, ಹೇಳುವುದು ಇನ್ನೂ ಇದ್ದರೂ ಸಹ, ಅವರಿಗೆ ಅಭಿನಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

*ಶ್ರೀ ಎಂ. ಕೆ. ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡ (ಕೃಷ್ಣರಾಜಪೇಟೆ).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇರತಕ್ಕ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ನನ್ನ ಎರಡು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಪಬ್ಲಿಕ್‌ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ತರವಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಬೇಕು ಎಂದು ದೇಶದ ಜನಗಳೆಲ್ಲ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ದುಡ್ಡನ್ನು ಸಹ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರವರ್ಗದಲ್ಲಾಗಲಿ ಅದರಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರತಕ್ಕ ಮಂತ್ರಿವರ್ಗದವರಿಗಾಗಲಿ, ಕೆಲವು bottlenecks ಇವೆ. ಅವನ್ನೆಲ್ಲ ತೆಗೆದು ಸುಲಲಿತವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ನನ್ನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ. ಈವಾಗ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, "ದೇವರು ವರ ಕೊಟ್ಟರೂ ಪೂಜಾರಿ ವರ ಕೊಡ" ಎನ್ನುವಂಥ ಭಾವನೆ ಬಂದುಹೋಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಎಷ್ಟು ದುಡ್ಡನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅಧಿಕಾರವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಏನೋ ಶಂಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ರಿಕಾರ್ಡುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮೇಲಿಂದ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಓಡಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯವಾದರೂ ತಕ್ಷಣ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ನಾವು ಆ ರೀತಿ ಮಾಡದೆ ಹೋದರೆ ಎಷ್ಟು ವರ್ಷವಾದರೂ ನಾವು ದೇಶವನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಆಹಾರಾಭಾವವನ್ನು ನೀಗಬೇಕಾದರೆ ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟೋ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಎನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಮರಾಮತ್ ಶಾಖೆಯು ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಮತ್ತು ದೇಶಾಭಿಮಾನದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒದಗಿರತಕ್ಕ ಆಹಾರಾಭಾವವನ್ನು ಬಹಳ ಕ್ಷಿಪ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ನೀಗಬಹುದು. ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಈ ಮರಾಮತ್ ಶಾಖೆಯ ಮೇಲೆ ಬದ್ಧಿರತಕ್ಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ಆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವಾಗ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರೂ ಮತ್ತು ಇಲಾಖೆಯ ಇತರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ದೇಶಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಏನಾ,

ಕೇವಲ ನೌಕರದಾರರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ತಲೆಯಮೇಲೆ ಹೊತ್ತು ಕೊಂಡಿರುವವರು ವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಆಹಾರಾಭಾವ ನೀಗುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಹತ್ತು ಕೋಟಿಗೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ದುಡ್ಡನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟು ಬೇಕಾದರೂ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಅದರ ಪ್ರಯೋಜನ ಕೊಡದೇ ನಮ್ಮ ಜನಗಳಿಗೆ ಒದಗಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಪ್ರತಿಗೊಂಡು ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವೊತ್ತು ಒಂದು ಎಸ್ಸಿಮೇಟ್ ಆದರೆ ಅದು ಎಷ್ಟು ಸಾರಿ observationಗೆ ಎಷ್ಟುಸಾರಿ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್‌ಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ! ಅದು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಆಫೀಸಿಗೂ ಹೋಗಿ, ಅದರಲ್ಲಿ influence ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕೆಲವುಬೇರೆ ದುಡ್ಡಿನ ಸಹಾಯದಿಂದ ಎಸ್ಸಿಮೇಟ್‌ಗಳನ್ನು ತರಿಸಬೇಕು. ಕೊನೆಗೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರನ ಸಹಾಯದಿಂದ ಕೆಲಸ ನಡೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರನಾದವನು ಹೋಗಿ ಡ್ರಾಫ್ಟ್‌ಮನ್ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಹತ್ತಿರವೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕಾದರೆ corruption ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲ ದೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಇರಬಹುದು. ಅಂಥವು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ ಮತ್ತು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ನಾನು ಒದಗಿಸಬಲ್ಲೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ, ಮೇಜರ್ ಅಥವಾ ಮೈನರ್ ಯಾವುದೇ ಇರಲಿ, ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೇ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಕನ್ನಡಾಡಿಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ 30-35 ವರ್ಷಗಳಾದುವು. ಅಲ್ಲಿ ಹತ್ತಾರು ಗ್ರಾಮಗಳು ಮುಳುಗಿ ಹೋದವು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಹ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗಿರುವ ಪ್ರದೇಶವೆಲ್ಲ ನಂದನವನವಾಗಿತ್ತು. ಭೂಮಿ ಬಹಳ ಫಲವತ್ತಾಗಿತ್ತು. ಮೂರು ಎಕರೆ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ನೂರು ಬಂಡುಗ ದವಸ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜಪಾನ್ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಮಾದರಿಯನ್ನೂ ಅನುಸರಿಸದೆ ಹಿಂದಿನಿಂದ ನಡೆದೇಕೊಂಡ ಬಂದ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ 180 ಸೆಲಿನ 20-22 ಬಂಡುಗ ದವಸವನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಹಾಕಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸಹ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಂಥ ಫಲವತ್ತಾದ 20-25 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಮುಳುಗಿಹೋಗಿ, 20-30 ಗ್ರಾಮಗಳು ನಿರ್ನಾಮವಾದುವು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮವೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ನೆರೆವೀಡಾಗಿತ್ತು. ಕನ್ನಡಾಡ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ತೆರಗನಹಳ್ಳಿಯ ಒಂದು ದೇವಸ್ಥಾನ ಮುಳುಗಿಹೋಗಿದೆ. ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಮಳೆ ಇಲ್ಲದೆ, ಈ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಬತ್ತಿ ಹೋದಾಗ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಈ ದೇವಸ್ಥಾನವನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಬೇಲೂರು ಮತ್ತು ಹಳ್ಳಿಬೀಡು ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಉತ್ತಮವಾದ ಕೆತ್ತನೆ ಕೆಲಸವಿದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದ ಸ್ಥಳಗಳೆಲ್ಲ ಮುಳುಗಿ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನಗಳು ಭಿಕಾರಿಗಳಾಗಿ ಬಹಳ ಬಡತನವನ್ನೂ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಸಂತತಿಗೆ ಸೇರಿದವರ ಪೈಕಿ ನಾನೂ ಒಬ್ಬನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಊರು, ನನ್ನ ಜಮೀನುಗಳೂ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗಿವೆ. ಆಗ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೂ ಸಹ ಒಂದು

ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿದರು. ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ಆ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರನ್ನೆಲ್ಲ ಒಂದುಕಡೆ ಮೊದಲಿದ್ದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಇರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದರೆಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆ ಹಣದಲ್ಲು ಇವೊತ್ತು ಎಷ್ಟು ಬರ್ತಾಗಿದೆಯೋ, ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟು ಉಳಿದದೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ದೇಶದಲ್ಲು rehabilitation ಮಾಡುವಾಗ, ಇತರರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ತಮ್ಮ ತನು, ಮನ, ಧನ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನೂ ಕಳೆದುಕೊಂಡಂಥ ಜನ ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಿರ್ಗತಿಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಇರುವುದು ಬಹಳ ಶೋಚನೀಯವಾಗಿದೆ. ಕಾಂಪೇಸೇಷನ್ ಕೊಡುವಾಗ ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ 8-10 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಬೇರೆ ಇದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ರೇಟ್ 700 ರಿಂದ 1,000 ರೂಪಾಯಿವರೆಗೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಕಾಂಪೇಸೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಒಂದುಕಡೆಯಿಂದ ಒಂದುಕಡೆಗೆ ಬದಲಾಯಿಸುವಾಗ ಕಾಂಪೇಸೇಷನ್ ಮೂಲಕ ಕೊಡುವಂಥ ಹಣ ರೆಕ್ಕಕ್ಕೇ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.—ದೇಶದ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಕೆ. ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡ.—ಅವರು ತ್ಯಾಗ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಭೀಕರಿಗಳಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೇ! ಅವರಿಗೆ ಅನ್ನವಿಲ್ಲ. ಅನ್ನ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಈಗ rehabilitation ಗಾಗಿ ಇಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಪಂಡಿನಲ್ಲಿ ಬರ್ತಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು ಎಷ್ಟು! ಉಳಿದಿರತಕ್ಕದ್ದು ಎಷ್ಟು! ಅಲ್ಲಿರುವ ಜನರಿಗೆ ಕಮ್ಯುನಿಕೇಷನ್ ಆಗಬೇಕು, ಎರಡೂ ಕಡೆ ಇರತಕ್ಕ ಜನಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಒಂದು ಸೇತುವೆ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಅವರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಹೆಸ್ಟೊಲು ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ನಾನಾದರೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಮಂದಗೇರಿ ನಾಲೆ ಇದೆ, ಉತ್ತರ ದಕ್ಷಿಣ ನಾಲೆ ಇದೆ. ದಕ್ಷಿಣದ ನಾಲೆಯ ನೀರನ್ನು ಸ್ಪ್ಲಿಸಿ, ಹುಂಡನಕಟ್ಟಿ ನಾಲೆಯಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ನೀರನ್ನು ಕಂಡನಕೇರಿಯೊಗೆ ಕೂಡಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸೋಮನಹಳ್ಳಿ ಅಮ್ಮೂರಹಳ್ಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಮದರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರದೊಡನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಯಾವ ತೊಂದರೆಯೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಉತ್ತರ ನಾಲೆ ಕೂಡುವುದಾದರೆ ಮುಳುಗಡೆ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ನೀರು ಕೊಡಬಹುದು. ನೀರಿಲ್ಲದ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ನೀರನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಮಹೋಪಕಾರವಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅಂದಾಜು ಬಂದಿದೆ. ಮದರಾಸು ಸರ್ಕಾರದವರೊಡನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಒಪ್ಪಂದದ ಪ್ರಕಾರ ನಾವು ನೀರನ್ನು ಎಷ್ಟು ಬೇಕಾದರೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಎಕರೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಷ್ಟೆ, ಆ ಒಪ್ಪಂದ ಹೋಗಲೇಬೇಕು. ನಮ್ಮ ರೈತರಿಗಿರುವ ಅನುಕೂಲವನ್ನು ಮದರಾಸು ರೈತರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ನೀರನ್ನು, ವ್ಯರ್ಥವಾಗತಕ್ಕ ನೀರನ್ನು ನಾವು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂದು ಹೇಳುವುದು ನ್ಯಾಯವೂ ಅಲ್ಪ ಧರ್ಮವೂ ಅಲ್ಪ. ಹಾಗೆ ಅವರು ಹೇಳುವುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ನೀಪೇಜ್ ಮತ್ತು ಪರ್ಕೋರೇಟಿಡ್ ನೀರನ್ನು ಯಾವ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೂ ಉಪಯೋಗಿಸಬಾರದೆಂದು

ಹೇಳುವ ಒಪ್ಪಂದವಿರಬಹುದೇ? ಈ ಒಪ್ಪಂದವಾದ ಮೇಲೆ ಅವರು ಎಷ್ಟೋ ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚುಮಾಡಿರುವ ವರ್ತಮಾನವನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಮಾತ್ರ ಮಾಡಬಹುದು ನಾವು ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಹೇಳುವುದು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ತೀರ್ಮಾನಿಸಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ, ಆದರೇ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸಲಿ. ಅಂತೂ ಈಗ ದಕ್ಷಿಣ ನಾಲೆಯ ನೀರನ್ನು ಉತ್ತರ ನಾಲೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ಗೊರೂರು ಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆಂದು ನನ್ನ ಚಿಕ್ಕವಯಸ್ಸಿನಿಂದಲೂ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಕಟ್ಟೆ ಆಗುತ್ತದೆಂದು ನನ್ನ ತಾತ ಮುತ್ತಾತ ಕೂಡ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದನ್ನೇಕೆ ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಎಷ್ಟೇ ನಷ್ಟವಾದರೂ ಆಗಲಿ ಅದನ್ನು ನಾವು ಹೊರುವುದಕ್ಕೆ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲು vagaries of nature ನಿಂದ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ, ಆಶ್ಚರ್ಯ, ಮಳೆ, ಉಬ್ಬಿಮಳೆಗಳು ಬಹಳ ಚಕ್ಕರ್ ಕೊಡುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ರೈತರು ಬಹಳ ನಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಜಲಾಶಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ದಯವಿಟ್ಟು ಆ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ನೀರನ್ನೊದಗಿಸಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ನಾವು ಎಷ್ಟು ಬೇಕಾದರೂ ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿದ್ದೇವೆ. ನಿಧಾನಮಾಡುವುದು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ. 'ನಾನಿರುವವರೆಗೆ ಇದನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬೋರಲಗೌಡರು ಹೇಳಿದರು. ಏತಕ್ಕೆ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗಾಗಿ ದೇಶದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ನಮಗಿರುವ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ವ್ಯವಸಾಯಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಏನು ಮಾಡುವುದು?

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—The question of including it in the Third Plan is under examination.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಕೆ. ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡ.—ಅದುದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯವಿಲ್ಲ ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಈಗ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೊಡುವ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಹಳ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಚೆಂಡರ್ ಕರೆಯುವ ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ. ಈಗ ದೇಶದಲ್ಲು ನಿರುದ್ಯೋಗವಿರುವುದರಿಂದ ಏನಾದರೂ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಚಿಂತೆ ಜನರಿಗಿರುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟಾದರೂ ಕಡಮೆ ರೇಟುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ತಾನೇ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆಯಿಂದ ಬಹಳ ಕಡಮೆ ರೇಟುಗಳನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಶೇಕಡ 20, 30 ರಷ್ಟು ಕಡಮೆಹಾಕಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇಷ್ಟು ನಷ್ಟವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು he will enter into an agreement or understanding with the concerned official. ಫೆಡ್ಡರ್ ಪ್ರಕಾರ ಯಾವ ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಯಾವ ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ಥಳೀಯ ಅಧಿಕಾರಿ ಒಪ್ಪಿದರೆ ಯಾರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ? ಸರಿಯಾದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕಾರಣ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳೊಳಗೇ ಆ ಕೆಲಸ ಹಾಳಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲು ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇರಾಖೆಮಾಡುವ ಕೆಲಸಗಳು ಹಾಳಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಈ ಕಾರಣದಿಂದ. ಕಟ್ಟಡಗಳು, ಸೇತು ವೆಗಳು ಬೇಗ ಬೇಗ ತಿಥಿವಾಗುತ್ತಿರು

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಕೆ. ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡ)

ವುದು ಇದರಿಂದ. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಏನಾದರೂ ಹೊಸ ವಿಧಾನವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕು. ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಮೂಲಕ ಅಥವಾ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೂಲಕ ಈ ಕಾವ:ಗಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ಪುಟ್ಟರಾಮಯ್ಯ.—ಅಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲವು ಇಂಥಾ ಜನರೇ ಇದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಕೆ. ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡ.—ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಸಂಘಗಳ ಮೂಲಕ ಈ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ, ಇವು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

*ಶ್ರೀ ಯು. ಎಸ್. ನಾಯಕ್ (ಉಡುಪಿ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಅದ್ವೈತರೆ, ಶಿವಮೊಗ್ಗದಿಂದ ಹರಿಹರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ....

Sri M. C. NARASIMHAN.—How long will we sit?

Sri D. DEVARAJ URS.—We have no objection to sit for half an hour more,

Mr. DEPUTY SPEAKER.—We will sit till 7-30. There are two or three more speakers.

Sri B. K. PUTTARAMIYA.—We have more speakers on this side, Sir.

Sri Kadidal MANJAPPA.—We have no objection to sit till 7-30. We have been sitting from this morning.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—After all the Budget is over. There will not be many to speak on other subjects like Bills, etc. Therefore let us sit for some more time.

Sri Kadidal MANJAPPA.—Therefore, I agree that we sit till 7-30.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—We will sit till 7-30.

ಶ್ರೀ ಯು. ಎಸ್. ನಾಯಕ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಶಿವಮೊಗ್ಗದಿಂದ ಹರಿಹರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಲದ ಹಳ್ಳಿಯ ಬಳಿ ಸೇತುವೆ ಬಿದ್ದು ಬದಾರು ವರ್ಷವಾಯಿತು. ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ; ಆದನ್ನು ಬೇಗ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಸೌಕರ್ಯ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದರ ಕೆಲಸ ಇನ್ನೂ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅದು ಮುಗಿಯಲು ಇನ್ನೂ ಎರಡು ವರ್ಷವಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಎನ್ನುತ್ತದೆ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I am sorry the Hon'ble Member is wrongly informed. The bridge will be opened on the 19th March.

Sri U. S. NAYAK.—Sir, you told us that it will opened on 1st February.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I would like to submit that I had stated that it would be opened by the end of

February. But due to small repairs which are necessary, the bridge will be opened on the 19th March.

Sri B. K. PUTTARAMIYA.—I want a little clarification from the Hon'ble P.W.D. Minister.

ಈಗ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಉತ್ತರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಉತ್ತರ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳೋಣವೆ?

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I have given you the information. It will be ready on the 19th March.

ಶ್ರೀ ಯು. ಎಸ್. ನಾಯಕ್.—ಮೂವತ್ತು ನಲವತ್ತು ಗಜ ಇರುವ ಸೇತುವೆ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಐದು ವರ್ಷ ಬೇಕೆ? ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಾರ್ಕೆಟ್ಟು ಫರ್ಯಾಂಗ್ ಸೇತುವೆ ಎರಡು ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಮುಗಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಇದು ಇಷ್ಟು ವಿಳಂಬವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು?

7 P.M.

ಮತ್ತೆ ಶೃಂಗೇರಿಯಿಂದ ಕೆರೆ ಕಟ್ಟಿಯವರೆಗೆ ಹದಿನಾರು ಮೈಲಿಗಳ ಒಂದು ರಸ್ತೆ ಉಂಟು, ಎರಡು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಗುಡ್ಡೆಹಾಕಿ ಮೂರು ವರ್ಷವಾದರೂ ಹಾಗೆಯೇ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಇನ್ನೂ spread ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ವಿಷಾದದಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸಣ್ಣ ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ approach road ಇಲ್ಲ. ಇದು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಸಚಿವರಾದ ಕಡಿ ದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪನವರ constituencyಯಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮೂರು ಮೈಲಿದೂರದಲ್ಲಿ ಗಂಗಾಮೂಲವಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ರಸ್ತೆ ಇದೆ. ಇದು ಚಿಕ್ಕವಾಗಲೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ frontier ರಸ್ತೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಎರಡು ಮೈಲಿರಸ್ತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಕಾರ್ಕಳಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ರಸ್ತೆಗೆ ಕೂಡುತ್ತದೆ. ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕೆಳಗಿನ constituency ನಮ್ಮ Health Ministerಗೆ ಸೇರಿರುವುದು. ಹೀಗೆ ಒಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಹರ್ಮನ್ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇವರ ಮಧ್ಯೆ ದಲ್ಲ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಕೂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಜ್ಜಿದ್ದರೆ ಇದು ಖಂಡಿತ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೇ ಅವರು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

[SMT. K. S. NAGARATHNAMMA in the Chair]

ಇನ್ನು ಹಾಗೆ ಮಕ್ಕೂರು ಘಾಟರಸ್ತೆ, ಆಗುಂಬೆ ಘಾಟರಸ್ತೆ ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ವಾಮಿ, ನಮ್ಮ ಮರೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಉಡುಪಿ ಒಂದು ದ್ವೀಪವಿದ್ದುಹಾಗೆ ಇದೆ, ಒಂದು ಕಡೆ ಅರಬ್ಬಿ ಸಮುದ್ರ, ಬಾಳೆಬರೆಯಿಂದ ಹೋಗಲು ಹರಾಡಿಕೊಳೆಯಿದೆ, ಮತ್ತು ಆಗುಂಬೆ ಘಾಟ ಕಡೆಯಿಂದ ಬರುವ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ Landslidesಗಳಿವೆ. ಇದರಿಂದ ರಸ್ತೆ ಜಾರುವಂತಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ರಾರಿಮಾಗಲ, ಬಸ್ಸಾಗಲಿ ಹೋಗಲಿಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಸೈಡಿನಿಂದ ಬರುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಒಂದು ಸೇತುವೆ ಹೋಗಿದೆ, ಶಿವಮೊಗ್ಗಕ್ಕೆ ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಹಾಸನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿಗೆ

ಹೋಗಿ, ಶಿವಮೊಗ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಕಡೆ ಸರಿಯಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತೈದರಿಂದ ಮೂವತ್ತೈದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಬೇಕಾದರೂ ತಾವು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲವೇ.

ಈಗ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಅದನ್ನು ಸಾಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಸುಮಾರು ಎರಡು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇದನ್ನು ಮಂಗಳೂರಿಗಾಗಿ specific provision ಎಂದು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಏನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಾಸನದಿಂದ ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೋಗುವ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡಿದರೆ, ತಾಮಕೂರು, ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನ ಹಳ್ಳಿ ಈ ಕಡೆಗಳಿಂದ ಅದಿರನ್ನು ತರಲಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದಿರು ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವುದು ಚಿತ್ರದುರ್ಗದಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೋ ಏನೋ ಇದನ್ನು ತಾವೂ ಆರೋಚನೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಚಿತ್ರದುರ್ಗದಿಂದ ಶಿವಮೊಗ್ಗಿಗೆ ಬಂದು, ಉಡುಪಿ, ಮರೈಗೆ 165 ಮೈಲಿಗಳು ಆದರೆ ಚಿತ್ರದುರ್ಗದಿಂದ ಮಂಗಳೂರಿಗೆ 215 ಮೈಲಿಗಳಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಜೊತೆ ಆಗುಂಬೆಘಾಟರಸ್ತೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡಿದರೆ 165 ಮೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಮರೈಗೆ ಹೋಗಬಹುದು. ಮಂಗಳೂರಿಗಿಂತ ಈ ಮರೈ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಪಾದ ಬಂದರು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಂಗಳೂರಿನಷ್ಟೇ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ ವಾದ ಬಂದರು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದಾದ ರಿಂದ ಮರಾಮತ್ತು ಇರಾಖೆಯವರು ಆಗುಂಬೆ ಘಾಟರಸ್ತೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ 100 ಮೈಲಿ ಗಳಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಿರುಗುವುದು ತಪ್ಪಲಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ವಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ರೀತಿ 50 ಮೈಲಿಗಳಷ್ಟು ಸುತ್ತು ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬಹುದು, ಈಗ S. T. A. ಮತ್ತು Mine ownerಗಳು ರಾರಿಗಳಿಗೆ ಈ 50 ಮೈಲಿಗಳಿಗಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಾಡಿಗೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು ತಪ್ಪು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮೈಸೂರು ಇರಿಗೇಷನ್ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾನು ವಿಳಂಬ ಕೆರೆಗಳ ಗುರಸ್ತಿ ಕೆಲಸಗಳಿಗಾಗಿ ಕರೆಕ್ಟರಿಗೆ, ಸರ್ವೆ ನಂಬರು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಅರ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ನನ್ನ ಕಾಗದಕ್ಕೆ ಜವಾಬು ಬರಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಕಾಗದ ಹಾಗೆಯೇ waste paper basketಗೆ ಹೋಗಿರಬಹುದೋ ಏನೋ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನನ್ನ ಕಾಗದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರಬರಲಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಸಣ್ಣ ಕೆರೆಗಳನ್ನೂ ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗವಾಗದೆ, ಆಹಾರದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎನ್ನುವುದೇ ನನಗೆ ಸಂದೇಹ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಶರಾವತಿ ಹೊಳೆಗೆ ಅಣೆಕಟ್ಟನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನಿಂದ ಈಗ ಒಂದು ಒಂದೂವರೆ ವರ್ಷದಿಂದ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಇಲ್ಲ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ರೈತರು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕಾದ ನೀರನ್ನು ಪಂಪುಗಳಿಂದ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಆ ರೀತಿ ಕಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ನಡೆಸಿ ಕಟ್ಟಿ in Udipi Taluk ಈ ಕಡೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಇಲ್ಲ, ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ಹತ್ತು ಪರ್‌ಸೆಂಟ್ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮಾರವಾಡಿ ಬಡ್ಡಿಯಂತೆ ಏಕೆ ಹಾಕಬೇಕು? ಒಂದು ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಹಾರ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಮಾರವಾಡಿ ಬಡ್ಡಿಯಂತೆ ರೈತರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದರೆ . . .

Sri H. M. CHANNABASAPPA —It is 7½%, Rs. 1,250 per H.P.

ಶ್ರೀ ಯು. ಎಸ್. ನಾಯಕ್.—ತಾವು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಕೊಟ್ಟು ಅರ್ಧಕ್ಕರ್ಧಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಹಾಕಿ ರಿಟರ್ನ್ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಮಾಡಿದರೆ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರೈತರು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ ಪಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕವರು. ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಆಗ ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಧಾನ್ಯಗಳು ಶೇಕಡಾ ನಲವತ್ತು ರಷ್ಟು, ಐವತ್ತರಷ್ಟು ಜಿ ಸ್ವಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಬಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳಬಲ್ಲೆ. ತಾವು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಹೋದಾಗ ಉದ್ದು ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆಹಾರವನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ, ಅಷ್ಟೇ, ಎಲ್ಲ Theory ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. Practical sideನ್ನು ನೀವು ನೋಡುತ್ತೀರಿ, Practical side ಏನು ಆಗಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿಟ್ಟು ರೈತರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ತಾವು ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಹಾರ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಮಗೆ ಬಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳಬಲ್ಲೆ.

ನಮ್ಮ ಉಡುಪಿ ಕಡೆಗೆ, ಮಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಉಡುಪಿಯಿಂದ ಮರೈಗೂ ಅನಂದಾಪುರವಿಂದ ಮರೈಗೂ ಎರಡು ರೈಲ್ವೆ ಲೈನುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇದು ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಆಗಬೇಕಾದ ಕೇಳಿಕೆಗಳು. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗಾಗಿ ಇದನ್ನು ತಾವು ಮಾಡಿಕೊಡುವರೆಂದು ನಂಬುತ್ತೇನೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ಉಡುಪಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನ ಅನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿರಿ. ಇಂತಹ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಈ ನನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

*ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ (ಗುಬ್ಬಿ).—ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷನವರೇ, ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಅದಾಯದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಜನೋಪಕಾರಮಾಡತಕ್ಕ ಈ ಬಾಕಿಗೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಕೆಟ್ಟ ಹೆಸರನ್ನು ಶ್ರೀ ಚನ್ನ ಬಸಪ್ಪನವರು ಲೈಫ್ ಬಾಯ್‌ಸೋಫ್ ಹಾಕಿ ತೊಲಿಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಹೊತ್ತು ಬೆಳಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಶ್ರೀ ಫುಟ್ಟುಸ್ವಾಮಿಯವರು, “ಇದು Civil Works ಅಲ್ಲ Evil Works” ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಕೆಟ್ಟ ಹೆಸರನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ‘ಮರಾಮತ್ತು ಇಲಾಖೆ’ ಎಂದು ಹೆಸರಿಡ್ತಾರೆ ‘ಮರಾಮತ್ತು ಇಲಾಖೆ’ ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಅಪವಾದವನ್ನು ಹೋಗರಾಡಿಸಬೇಕು. ‘Public Works Department’ ಎಂದು ಇದನ್ನು ಕರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ‘Public Waste Department’ ಎಂದು ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ದಯೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಈ ದೂರುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ದೂರಮಾಡಿ ಶ್ರೀ ಚನ್ನ ಬಸಪ್ಪನವರು ಕೀರ್ತಿಗಾಜಿನವರಾಗಲಿ ಎಂದು ನಾನು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಅದಾಯದ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಹಣ ಅವರ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಎಷ್ಟು ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಣ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೋ ಅವರ ಕಾರ್ಯಕರಾಪಕಳೂ ಅಷ್ಟೇ ಗಾತ್ರವಾಗಿರಬೇಕು. ಸಣ್ಣ ಫುಟ್ಟು ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ

(ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ)

ಕೈಹಾಕಬಾರದು. ಜನರೊಡನೆ ಇಲ್ಲದ ಸಲ್ಲದ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಹೋಗಕೂಡದು ಎಂದು ನಾನು ನೂಟಿನಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಹೊತ್ತಿನವರಿಗೆ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇವೆ. Administration of Justice, Jails, Co-operation ಇತ್ಯಾದಿ ಏನೇನೋ ಎಲ್ಲಾ ಡಿವ್ಯಾಂಡುಗಳ ಮೇಲೆಯೂ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ಬದುಕಿದ್ದರೆ ಏನೇನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಮೇಲೆ ಅವೆಲ್ಲವೂ ನಿಂತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಬದುಕಬೇಕಾದರೆ ಏನೇನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದು ಮೊದಲನ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಯಬೇಕು; ಅದಕ್ಕೆ ಕರೆ, ಕಾಲುವೆ ಮಾಡಿಸ ಬೇಕು—ಇವೇ ಮುಂತಾಗಿ ಅನೇಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಎಂದರೆ ದೇಶದ ಆಹಾರದ ಕೊರತೆಯನ್ನು ದೂರಮಾಡಿ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಹೊಟ್ಟೆತುಂಬ ಆಹಾರ, ಮೈತುಂಬ ಬಟ್ಟೆ, ವಾಸಕ್ಕೊಂದು ಮನೆ—ಇವುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಏನೇನು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡಬಲ್ಲ ಕಾಮಧೇನು—ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷದಂತಿರುವ ಎಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಇಂಜಿನಿಯರನ್ನು ಇಂದು ಇವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಇವರಿಗೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಕು. ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಜನೋಪ ಕಾರಿಯಾಗಿ ಈ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇವರು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಆ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ರಭಸದಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಯೆಂದು ನಾನು ಒಪ್ಪಿದರೂ, ಎಷ್ಟು ವೇಗದಿಂದ ಹೋಗಿಬೇಕೆಂದು ನಾವು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದೇವೋ ಅಷ್ಟು ವೇಗದಿಂದ ಹೋಗುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

[Mr. DEPUTY SPEAKER in the Chair]

ಕಾರ್ ಇಷ್ಟೆ. ನೀವು ಇಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚುಮಾಡುವ ವಾತೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಜನ ಸೈಂಕರಿರಬೇಕೆಂದು ಈ ಹೊತ್ತಿನ ವರೆಗಾದರೂ ಯೋಚನೆಮಾಡಿದ್ದೀರಾ? Adequate ಆಗಿ ನಿಮಗೆ Staff ಇಲ್ಲ. ಅಧಿಭೂದಿರುವಾಗ, ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನೀವು ಜನರ ಆಸೆಯನ್ನು ಈಡೇರಿಸಬಲ್ಲೀರಿ? ಸಬ್ ಒವರ್ಸಿಯರುಗಳಲ್ಲ; ಸೂಪರ್‌ವೈಸರುಗಳಲ್ಲ; ಏನೂ ಇಲ್ಲ!! ಎಲ್ಲವೂ ಒಬ್ಬರಾಮನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಷ್ಟೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಇದಕ್ಕೊಂದು ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿದಿರಿ. ಅದರೊಂದು ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟು. ಅದರಮೇಲೆ ಏನೋ Re-organise ಮಾಡಿದಿರಿ. ಅದರ ತಾವು ಹೀಗೆ ರಿ-ಆರ್ಗನೈಸ್ ಮಾಡಿದಮೇಲೆಯೂ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಜಾರಿಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ನೋಡಿ. ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಏನೂ ಮಾಡಿದಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ನೀವು ರೀ-ಆರ್ಗನೈಸ್ ಮಾಡಿದಮೇಲೆ ನಾನು ನೋಡಿದ್ದರಲ್ಲ ಒಂದೊಂದು Heavy Districtನೂ ಹಾಗೆಯೇ ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ ಜಿಲ್ಲೆ ಅಂಥದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಡಿವಿಜನ್ನು, ಮೂರು ಸಬ್‌ಡಿವಿಜ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ! ಹೀಗಾದರೆ ಕೆಲಸ ನೀವು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದಷ್ಟು ವೇಗದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಂಜಿನಿಯರ ಖಾತೆಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವವರೆಗೂ ತಾವು ಮಾಡುವ ಭಾಷಣದಷ್ಟು ಭರವಸೆ ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಭಾಷಣ ಭಾಷಣ

ವಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತುಮಕೂರು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟನ್ನು ಉತ್ತರ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಎಂತಲೋ ಅಥವಾ ಪೂರ್ವ ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮ ಎಂತಲೋ ಎರಡು ಡಿವಿಜ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆಮೇಲೆ, ಅನಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಎಂಜಿನಿಯರ ಗಳಿಗೆ ಬೇಗಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು conveyance ಕೊಡದೆ ಹೋದರೆ ಹೇಗೆ ಬೇಗ ಕೆಲಸವಾದೀತು ಇನ್ನೊಂದೇನೆಂದರೆ ಸಬ್ ಡಿವಿಜ್‌ಗಳನ್ನೂ ರೀ-ಆರ್ಗನೈಸ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ಮೂರು-ಮೂರು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ಒಂದುಮಾಡಿ ಕೆಲಸ ಬೇಗ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಇದ ರಿಂದಾಗಿ ಎಷ್ಟು ವೇಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕೋ, ಎಷ್ಟು effective supervision ಆಗಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಬ್‌ಡಿವಿಜ್‌ಗಳ ರೀ-ಆರ್ಗನೈಸೇಷನ್ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮೈಸೂರ್ ಇರಿಗೇಷನ್. ಈಗಿನ ಕೈಮಗ್ಗದ ಸಪ್ತಾಹ; ಮೈಸೂರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಸಪ್ತಾಹ, ಆ ಸಪ್ತಾಹ, ಈ ಸಪ್ತಾಹ ಎಂದು ಅನೇಕ ಸಪ್ತಾಹಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸಪ್ತಾಹವೆಂದು ಏಕೆ ಒಂದನ್ನು ಮಾಡಕೂಡದು? ನಮ್ಮ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಸಪ್ತಾಹವೆಂದು ನಡೆಸಿದರು. ಅದಲ್ಲ ನಡೆಯಿತು, ಯಾರು ಬಂದಿದ್ದರು, ಏನು ನಡೆಯಿತು ಎಂದು ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ, ನನಗೂ, ಕೊನೆಯ ದಿವಸ ಮುಕ್ತಾಯ ಭಾಷಣವಾಗಲಿದೆ, ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಆಫೀಸಿಗೆ ನಾನು ಬರಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಕಾಗದಬಿತ್ತು! ಹೀಗಾದರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ತುಮಕೂರು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನ ವಿಚಾರ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ಕೆಲಸ ಬಹಳ ನಿರ್ಧಾರವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ನಾನು ಯಾವ ಆಧಿಕಾರಿಯನ್ನೂ ದೋಷಾರೋಪಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದು ಭಾವಿಸದಾರದು. ಶ್ರೀ ಹನು ಮಂತಯ್ಯನವರು ಮಾಡಿದಹಾಗೆ ನಾನೂ ತಮಗೆ compliments ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ, ಒಂದು ವಿಷಯ. ಮೈಸೂರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಎಂಬುದು ತಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿರುವ ವರ. ರೈತರಿಗೆ ಈ ವರಪ್ರದಾನದ ವಿಷಯ ಏನು ವಾಗ್ಧಾನಮಾಡಿದ್ದೀರೋ ಅದನ್ನು ಎಷ್ಟು ಬೇಗ ದೊರಕಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅಷ್ಟೂ ತಮಗೆ ಕೀರ್ತಿ ಬರುತ್ತದೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಡೀ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಳದ ಮೇಲಿನ ಅಪಕೀರ್ತಿ ನಿಮ್ಮ ತಲೆಯಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ರಭಸದಲ್ಲಿ ತಕ್ಷಣ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಯೋಚನೆಮಾಡಿ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಟ್ಟು ಈ ಅಪಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿ. ಈಗ ಮೈಸೂರ್ ಇರಿಗೇಷನ್‌ಗೆ ಇರತಕ್ಕ tempo ಸಾಲದು. ಅದನ್ನು ಜಾರಿಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—Instances ಕೊಡಿ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಒಂದೆರಡು instances ಕೊಡಿ, ಎಲ್ಲಾ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ ಹಾಸ್ಟಲು, ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಲು ಪುರುಷರು ವಾಗಿದ್ದ ಕಟ್ಟಡ ಈ ಹೊತ್ತಿನವರೆಗೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಡಿವಾರ್ಷ್‌ಮೆಂಟು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ? ಐದಾರು ತಿಂಗಳಾಯಿತು. ಅದಕ್ಕೊಂದು ಗೇಟ್‌ಗಳು, ಕಿಟಕಿಯಿಲ್ಲ. ರಾಜಯ್ಯನವರಿಗೆ ಕರೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ತೋರಿಸಿದೆ. ಇಷ್ಟೊಂದು ದುಡ್ಡು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ ಬಿಲ್‌ಗನ್ನು ಸರಿಮಾಡಿಸಿ, ನಿಮ್ಮ ಪುರುಷರಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುವಂತಾದರೂ ಮಾಡಿ

ಕೂಡಿ ಎಂದು. ಇನ್ನೂ ಇದು ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿದಿದೆ. ಯಾವುದನ್ನು ಕೇಳಲ ಬಹಳ ಶೀಘ್ರದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಎನ್ನಿಮೇಲೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದೆಲ್ಲ ಹೇಳಬರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ, ಎನ್ನಿಮೇಲೆ ಆಗಿ, enquiry ಆಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಲಗುಪುದರೋಳಿಗೆ ತಮಗೆ political influences ಬರುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನೀವು ಹೇಳಬಹುದು. ಆ influence ಗಳು ತಮ್ಮ ಬರುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಅವು ಗೋಚರವಾಗ ದಿರಬಹುದು. ಯಾವುದೋ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ influence ಆಗಿ ಆ ಕೆಲಸ ಏನೋ ಆಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ನಾನಿದ್ದರೂ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ, ಒಂದು ಕೆರೆ ಐದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಗಳಿಗೆ ಎನ್ನಿಮೇಲೆ ಆಗಿ, ತನಿಖೆ ಆಗಿ ಇಲ್ಲಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಬೆಳಗ್ಗೆ ಎದ್ದರೆ ಎಣ್ಣೆ ತುಂಬಿ ಎಂದು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಕಾಗದವನ್ನು ಒದಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಇಲ್ಲ ವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನಾವು ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತ ದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಯಾವ ಕೆರೆ?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದು ಬೇಡ. ಆಮೇಲೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ತುಮಕೂರು ಕಾರೇಜು ಕಟ್ಟಡ ನೋಡಿ. ಆ ಕಾರೇಜಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಂದು ನೋಡಿದರೆ ಯಾರಾದರೂ ನಗುತ್ತಾರೆ. ಸಾವಿರ ಮಕ್ಕಳು ಎದ್ದು ಏಳುವ ಮಾದಿತಿರುವ ಕಾರೇಜು ಅದು. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಸಿಂಡಿಕೇಟಿನವರು ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿ ಎಂದು ದುಡ್ಡನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ತಾವು ಅವರಿಗೇ ಮತ್ತೆ ಕಾಲವಿಳಂಬ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರಿ. ಫಿನಿಕ್ಸ್ ಪ್ರೊಫೆಸರ್‌ಗೆ ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ರೂಮಿರಬೇಕು, ಕೆಮಿಸ್ಟ್ರಿ ಪ್ರೊಫೆಸರ್‌ಗೆ ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ರೂಮಿರ ಬೇಕು ಎಂದು ಅವರನ್ನೇಕೆ ಕೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು? ನೀವು ನುಮ್ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಅವರು ತಮಗೆ ಬೇಡ ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರೆ? ಈ ಕಾರೇಜಿನ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಅತಿ ಶೀಘ್ರದಲ್ಲೇ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಡದೆ ಹೋದರೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ತಾವು ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೊಂದು ಶ್ರದ್ಧೆವಹಿಸಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಲ್ಲೆ. ಇನ್ನು ಮೇಲಾದರೂ ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರದ್ಧೆವಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀವಾಣಿ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಟೂರಿಸ್ಟ್ ಸೆಂಟರುಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ತಾವೇ ಮಾಡಿರುವ ಪ್ರವಾಸಿಮಂದಿರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವ ಏರ್ಪಾಡು ಗಳೇನು? ಒಂದು ಮಂಡವಿಲ್ಲ; ಒಂದು ಬೇಸಿನ್ ಇಲ್ಲ; ಒಂದು ಕುರ್ಚಿ ಬೆಂಚಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಪ್ರವಾಸ ಮಂದಿರಗಳನ್ನು ಏಕೆ ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದೀರೋ, ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ!

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಯಾವುದು ಅದು?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಉದಾಹರಣೆಗೆ ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿರುವುದು. ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಸಂಸ್ಥಾನವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ದೇಶ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಒಂದೊಂದು ಪ್ರವಾಸ ಮಂದಿರದಲ್ಲೂ ಒಂದು ಚಲಚಿತ್ರೋದರೂ ಇರಬೇಕೆಂದೇ? ಬೊಂಬಾಯಿನಿಂದ ಬರುವವರು

ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣವನ್ನು break ಮಾಡಿ ತಂಗುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಚಲಚಿತ್ರೋದರೂ ಇರಬೇಕು.

ದಕ್ಷಿಣ ಕೆನರಾ ವಿಷಯ. ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರು ಹೇಳಿದರು, ಅಲ್ಲ ಇಷ್ಟತ್ತೊಂದು ನದಿಗಳಿವೆ, ಆ ಇಷ್ಟತ್ತೊಂದು ನದಿಗಳನ್ನೂ exploit ಮಾಡಿದರೆ, ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದಲ್ಲೇ ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಎಂಟು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನೇತ್ರಾವತಿ ನದಿಯ ಮುಂತಾದ ಈ ನದಿಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರೊಡನೆ ವ್ಯವಹರಿಸಿ, blueprint ತೋರಿಸಿ ಈಗ ಇಲ್ಲ ತಾವು ಗು-ಗು ಜನರ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವುದನ್ನು ಕಡಮೆಮಾಡಿ ದೇಶಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡುವುದರ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ತಮಗೆ ಶೇಕಡಾ 4.7 ರಷ್ಟು ಆದಾಯ ಬರುತ್ತದೆ. ಕೇವಲ ಎಂಟು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೋ ಆದಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ to be born Third Five-Year Planನಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸುತ್ತೀರೆಂದು ನಂಬಿ ನಾನು ಇನ್ನು ಒಂದೇ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿ ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಈಗ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಬೋರ್ಡಿನಿಂದ ಕೆಲಸ ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತಿದೆ. ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಅವಶ್ಯಕತೆ! ಹೆಚ್ಚಾಗಿರು ವಾಗ ಮತ್ತು ಅಹಾರ ಶಾಖೆ ನಡೆವರು ಹೆಚ್ಚು ಅಹಾರ ಬೆಳೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಪವರ್ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮೈಸೂರು ದೇಶದ ಮೇಲೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಬೋರ್ಡ್ ದೊಡ್ಡ ಗೊಬ್ಬೆ ಕೂತಹಾಗೆ ಕುಳಿತಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಯಾವ ರೀತಿ ಅದನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕೋ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ ನಮಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಬೋರ್ಡಿನಿಂದ ತೊಂದರೆ ಯಾಗುತ್ತಿದೆ, ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಮುಗ್ಗುಟ್ಟಾಗುತ್ತಿದೆ, ಅದು ನಮಗೆ ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಈಗ ಒಂದು ಅಡ್ಡಪರಿ ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲ ಶ್ರೀ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ ಯವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಆ ಸಮಿತಿಯವರು ತಕ್ಷಣ ನೋಡಿ ಉಗ್ರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಲು ಒಂದು ಕಾನೂನಾದರೂ ಮಾಡಿ ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡ ಬೇಕು.

ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ತಿತ್ತೆಂದರೆ ಲಂಚದ ಹಾವಳಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳುವರೆಂದು ಶ್ರೀ ನರಸಿಂಹ ರವರು ತಿಳಿಸಿದರು. ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಯಾರು ಖಾಸರಾಗಿಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನೋಡಿ ಸೂಕ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಕೊಂಡು ಮುಖ್ಯವಾದ ಕಾಂಗಾರಿಗಳು ಬೇಗ ಆಗಿ ಜನರಿಗೆ ಉಪಕಾರ ವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿ ರೋಗಕೋಶಯೋಗಿ ಖಾತೆ ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಇನ್ನೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಈ ನಾಲ್ಕು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿತ್ತಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸು ತ್ತೇನೆ.

*ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಪಿ. ತಳವಾಳ್ಕರ್ (ರಾಯಬಾಗ್).— ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಮಹಾಶಯರೇ, ನಾನು ಇವತ್ತು ಈ ಡಿಮಾಂಡಿನ ಮೇಲೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಕಾರಣ ನಾನು

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವಿ. ತಳವಾಳ್ಕರ್)

ಬಡ್ಡೆಟ್ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದನ್ನು ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ವರದಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಬಡ್ಡೆಟ್ ಡಿಮಾಂಡಿನ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಬೆಳಗಾಂ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಜೈಲು ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಬಾರ್ಡರ್ ಜನರ ಸಲುವಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು, ಮುಕ್ತಾಯಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿರುವುದಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವುದು ತಪ್ಪು. ನಾನು ರಿಪಬ್ಲಿಕನ್ ಪಕ್ಷ, ಆ ಸಮಿತಿಗೆ ಸೇರಿದವನು ಎಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ ಅದು ತಪ್ಪು. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಇಂಥ ಕಷ್ಟ ನನ್ನ ಸಲುವಾಗಿ ಬರಬಾರದು ಎಂದು ಅದರ ಸಲುವಾಗಿ ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವೆನೆಂದು ಹೇಳುವವನಿದ್ದೇನೆ.

ಮುರ್ದುಗಾರ್ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆ ಕಂಪನಿಯಿದೆ. ರಾಯಬಾಗ್ ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚು ಜನರು ಕಬ್ಬು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಬೆಳೆಸಿದ ಮೇಲೆ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ಸಾಗಿಸಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣಾನದಿ ಮಧ್ಯೆ ಇರುವುದರ ಮೂಲಕ ಬಡ ರೈತರು ಬೆಳೆಸಿದ ಕಬ್ಬನ್ನು ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ಸಾಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕಳುಹಿಸಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ಹೋಗಲು ಕೃಷ್ಣಾನದಿ ಮಧ್ಯೆಯಿರುವುದರಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಬಡರೈತರಿಗೆ ಒಂದು ಸೇತುವೆ ಆವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಅದು ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಉಪ-ನಟವರು ಅಲ್ಲಿ ಸೇತುವೆ ಕಟ್ಟುವ

ವಿಚಾರದಲ್ಲಿನು ಆರೋಪಿಸಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ತೀವ್ರ ಗಮನಕೊಟ್ಟು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಕಾರವಾರ್-ಅಥವಾ ರಸ್ತೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಬಾರ್ಡರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆಯಿದೆ. ಆದು ಮೇಯಿನ್ ರಸ್ತೆ. ಅಥವಾ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಐದು ಸೇತುವೆಗಳಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ, ಅದಿಲ್ಲದೆ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮೂರು ತಾನು ಬನ್ನು, ಟ್ರಕ್ಕು ನಿಲ್ಲಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಆ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿರುವ ತೊಂದರೆ ತಪ್ಪಿಸಲು ಸೇತುವೆ ಸಲುವಾಗಿ ಆರೋಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

MR. DEPUTY SPEAKER.—The House will now rise and meet again at 8-30 A.M. on Sunday, the 29th March.

The House adjourned at Thirty Minutes past Seven of the Clock to meet again at Thirty Minutes past Eight of the Clock on Sunday, the 29th March 1959.